

Rapport 02:2023

Kandidatundersøkelsen 2022

Fra studier til jobb på Vestlandet

Asle Høgestøl

Olav Bjørnebekk

Eva Marit Kristoffersen

Ingvild Misje

Kandidatundersøkelsen 2022

Fra studier til jobb på Vestlandet

Ideas2evidence rapport 02/2023

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

© ideas2evidence 2023
ideas2evidence
Villaveien 5
5007 Bergen
Telefon: 91817197
post@ideas2evidence.com
Bergen, april 2023

ISBN 978-82-8441-032-6

Fotograf forsidebilde: Cecilie Bannow – ceciliebannow.com

Forord

På oppdrag fra Sammen Karriere har ideas2evidence gjennomført Kandidatundersøkelsen 2022. Undersøkelsen rettet seg mot kandidater som avsluttet sin utdanning ved Universitetet i Bergen, Høgskulen på Vestlandet eller Norges Handelshøyskole, i løpet av 2020.

Dette er den niende kandidatundersøkelsen Sammen Karriere har gjennomført, og som tidligere har fokuset for undersøkelsen vært på kandidatenes tilpasning til arbeidsmarkedet, hvordan overgangen fra studie til arbeidsliv har vært, samt kandidatenes vurdering av arbeidslivsrelevans. Undersøkelsen, og denne rapporten, ser også nærmere på hvilke ferdigheter kandidatene opplever at studiene har gitt dem, samt mobiliteten til kandidatene i årene etter uteksaminasjon – spesielt med tanke på geografisk mobilitet.

Nytt for årets undersøkelse er et sett av spørsmål knyttet til kandidatenes sosiokulturelle bakgrunn, samt omfang av, og tilrettelegging for, etter- og videreutdanning.

Fra oppdragsgivers side har prosjektet vært ledet av Ingvill Skjold-Thorkildsen. Vi har i tillegg fått støtte fra en prosjektgruppe, som har bestått av Svein Jarle Nymark (Universitetet i Bergen), Anna Laupsa Helvik og Florian Andreas Wingens (Høgskulen på Vestlandet), og Merete Ræstad og Kurt-Rune Bergset (Norges Handelshøyskole). Prosjektgruppen har bistått ideas2evidence i videreutvikling, kvalitetssikring og testing av årets spørreundersøkelse, overlevering av sine respektive kandidaters kontaktinformasjon, og gjennomlesning av rapportutkast.

Hos ideas2evidence har Asle Høgestøl ledet prosjektet. Rapporten er utarbeidet av Asle Høgestøl, Olav Bjørnebekk, Eva Marit Kristoffersen og Ingvild Misje.

Vi ønsker å takke vår oppdragsgiver og prosjektgruppen for godt samarbeid i prosjektperioden, og alle kandidatene som gav av sin tid til å svare på undersøkelsen. Vi håper spørreundersøkelsen og medfølgende rapport vil være av nytte for alle de involverte.

Bergen, 03. april 2023.

Innhold

Forord.....	5
Hovedfunn	11
Kapittel 1: Innledning og bakgrunn	19
Sammen Karriere	19
Kandidatundersøkelsens historie.....	19
Rapportens oppbygning.....	20
Kapittel 2: Metode	21
Datainnsamling	21
Utvalg og svarprosent.....	22
Kapittel 3: Fra studier til jobb på Vestlandet – det generelle bildet	25
Om Kandidatene i undersøkelsen	26
Arbeidsmarkedet	31
Kandidatenes arbeidslivstilknytning	32
Tilpasning til arbeidslivet	32
Sektor og bransjetilknytning	37
Kandidatens viktigste funksjoner/oppgaver.....	38
Årslønn.....	39
Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsmobilitet	39
Søkeprosessen	39
Mobilitet	42
Hjerneflukt og hjernegevinst	43
Studietiden	45
Vurdering av studiet	45
Aktiviteter ved siden av studiene.....	49
Videre studier etter oppnådd grad, og ytterligere kompetanseheving.....	51
Kandidater som avsluttet studiene etter bachelorgrad og grunnskolelærerutdanning	51
Kandidater som fortsatt å studere etter 2020, men nå har avsluttet	52
Kandidater som for tiden er aktive studenter.....	54
Etter- og videreutdanning (EVU).....	57
Kapittel 4: Kandidater fra Universitetet i Bergen	59
Kandidatenes arbeidslivstilknytning	59
Tilpasning til arbeidslivet	59
Sektor og bransjetilknytning	66

Kandidatens viktigste funksjoner/oppgaver.....	68
Årslønn.....	68
Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsmobilitet	69
Søkeprosessen	69
Mobilitet	73
Hjerneflukt og hjernegevinst	74
Studietiden	75
Studievalg	76
Vurdering av studiet	78
Aktiviteter ved siden av studiene.....	83
Videre studier etter oppnådd grad, og ytterligere kompetanseheving.....	84
Kandidater som har avsluttet videre studier.....	84
Kandidater som er under utdanning.....	86
Etter- og videreutdanning (EVU) (NY22)	89
Kapittel 5: Kandidater fra Høgskulen på Vestlandet.....	91
Kandidatenes arbeidslivstilknytning	91
Tilpasning til arbeidslivet	91
Sektor og bransjetilknytning	96
Kandidatens viktigste funksjoner/oppgaver.....	97
Årslønn.....	98
Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsmobilitet	99
Søkeprosessen	99
Mobilitet	102
Hjerneflukt og hjernegevinst	103
Studietiden	104
Vurdering av studiet	105
Aktiviteter ved siden av studiene.....	110
Videre studier etter oppnådd grad, og ytterligere kompetanseheving.....	111
Kandidater som har avsluttet videre studier.....	112
Kandidater som er under utdanning.....	115
Etter- og videreutdanning (EVU) (NY22)	119
Kapittel 6: Kandidater fra Norges Handelshøyskole	121
Kandidatenes arbeidslivstilknytning	121
Tilpasning til arbeidslivet	121
Sektor og bransjetilknytning	124

Kandidatenes viktigste funksjoner/oppgaver.....	125
Årslønn.....	125
Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsmobilitet	126
Mobilitet	128
Hjerneflukt og hjernegevinst	129
Studietiden	130
Vurdering av studiet	130
Aktiviteter ved siden av studiene.....	133
Etter- og videreutdanning.....	134
Vedlegg.....	135

Hovedfunn

Kandidatundersøkelsen 2022 finner at den klare majoriteten av kandidatene fra utdanningsinstitusjonene på Vestlandet er veltilpassede på arbeidsmarkedet. Den flerårige positive utviklingen i andelen kandidater som er veltilpasset fortsetter inn i årets undersøkelse, og andelen kandidater som kan karakteriseres som «utenfor idealsituasjon» - som vil si at de enten er arbeidsledige, arbeider ufrivillig deltid, eller ikke har relevant jobb, har ikke vært så lav siden Kandidatundersøkelsen 2011.

Det er samtidig viktig å påpeke at graden av tilpasning til arbeidsmarkedet varierer mellom ulike utdanningsgrupper. Som i tidligere undersøkelser er det spesielt kandidater fra humanistiske fag som opplever utfordringer i arbeidsmarkedet, spesielt med tanke på sannsynligheten for å oppnå relevant arbeid. Denne problematikken er imidlertid sterkt knyttet til gradsnivå – humanister med mastergrad har en langt mer solid tilknytning til arbeidsmarkedet enn bachelorkandidater.

Majoriteten av kandidatene i denne undersøkelsen avsluttet sin utdanning i løpet av 2020, altså parallelt med den første koronabølgen. Det ser allikevel ut som om vestlandskandidatene har klart seg bra gjennom denne krisen. Som nevnt er tilknytningen til arbeidsmarkedet sterkere enn på flere år, og høy stabilitet i svargivingene på de fleste spørsmålene i undersøkelsen, indikerer at Korona i begrenset grad har påvirket både arbeidsmarkedstilknytningen og vurderingene av studietiden.

Vestlandskandidatene

Tilpasning på arbeidsmarkedet

- ◆ Majoriteten av kandidatene i Kandidatundersøkelsen 2022 er veltilpassede på arbeidsmarkedet:
 - ◆ Arbeidsledigheten er på 2,5 prosent
 - ◆ Andelen som arbeider ufrivillig deltid er 3,8 prosent
 - ◆ 91 prosent opplever at de har en relevant jobb
- ◆ På alle disse parameterne ser vi enten en positiv utvikling, eller stabilitet, sammenlignet med Kandidatundersøkelsen fra 2020.
- ◆ Det er tydelige fordeler forbundet med å ta høyere grad. Masterkandidater og profesjonsutdannende er betydelig mer veltilpasset på arbeidsmarkedet enn bachelorkandidater.
- ◆ 81 prosent av kandidatene med relevant arbeid fikk dette enten før eller innen 3 måneder etter uteksaminasjon. Dette er helt like tall som i Kandidatundersøkelsen 2020.

Sektor og jobbsøking

- ◆ Majoriteten av kandidatene arbeider i offentlig sektor. Her er det imidlertid tydelige kjønnsforskjeller – 66 prosent av kvinnene jobber i det offentlige, mot kun 41 prosent av mennene. Forskjellene mellom kjønnene har også økt over tid.
- ◆ Kandidatene starter jobbsøkningsprosessen tidlig, kun 15 prosent venter til etter uteksaminasjon med å starte jobbjakten.
- ◆ 24 prosent av kandidatene fortsetter i jobber de fikk før eller under studiene, eller ble headhuntet til stillingen sin.
- ◆ 50 prosent av kandidatene fikk sin først jobb allerede før de avla siste eksamen, og ytterligere 31 prosent fikk jobb innen 3 måneder etter avsluttet utdanning
- ◆ I likhet med forrige undersøkelse må flere av kandidatene fortsatt sende ut en betydelig mengde søknader før de sikrer seg arbeid. 7 prosent sendte flere enn 50 jobbsøknader.
 - ◆ Inngangen til arbeidslivet er fortsatt tyngre enn den var tilbake i 2009 og 2011, men etter 2016 har også denne delen av arbeidsmarkedstilknytningen forbedret seg stadig.
- ◆ Den klart viktigste faktoren for kandidatene når de søker jobb, er å finne en arbeidsplass med godt arbeidsmiljø. Det er også mange som vektlegger at arbeidsplassen er stabil og trygg.

Hjerneflukt og hjernegevinst

- ◆ Sett under ett, går de to vestlandsfylkene Vestland og Rogaland omtrent i balanse når det gjelder å beholde høyt utdannet arbeidskraft. Det er imidlertid forskjeller mellom fylkene: Vestland har en nettogevinst på 3,2 prosentpoeng, mens Rogaland opplever tap på -2,6 prosentpoeng.
 - ◆ Sammenlignet med 2020-undersøkelsen er tallene noe mer positive for begge fylker
- ◆ De fleste kandidater oppgir å ha fått jobb på det geografiske stedet de ønsket.

Studietiden

- ◆ I vurderingen av ferdigheter kandidatene har tilegnet seg fra studiene, er det en klar tendens til at faglighet vurderes høyt, mens mer praktiske arbeidslivsrettede ferdigheter, som evne til å knytte kontakter, administrere oppgaver og spesielt digitale ferdigheter, vurderes forholdsvis lavt av kandidatene.
- ◆ Det er et klart ønske fra kandidatene om mer praksis i studiet. Dette gjelder også kandidater fra praksisorienterte utdanninger
- ◆ 63 prosent av kandidatene ville valgt samme studium dersom de skulle begynne å studere i dag, eventuelt med en annen fagkombinasjon. Dette er fem prosentpoeng lavere enn i 2020-undersøkelsen, men på linje med tallene fra 2018-undersøkelsen.
 - ◆ Andelen som ville valgt det samme studiet om igjen, er betydelig lavere blant dem som ikke har klart å få relevant arbeid.
- ◆ 83 prosent av kandidatene arbeidet ved siden av studiene, 32 prosent hadde verv i en organisasjon og 20 prosent drev med annet frivillig arbeid. 19 prosent hadde internasjonalt utvekslingsopphold med minst tre måneders varighet i løpet av studiet.
- ◆ En tydelig majoritet av kandidatene hadde studierelatert kontakt med arbeidslivet gjennom studietiden, spesielt i form av obligatorisk praksis (49 prosent), men mange hadde også lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene (36 prosent).

Kandidatene fra Universitetet i Bergen

Tilpasning på arbeidsmarkedet

- ◆ 79 prosent av UiB-kandidatene er veltilpassede på arbeidsmarkedet, en forverring på 5 prosentpoeng sammenlignet med 2020-undersøkelsen.
 - ◆ Hovedårsaken til denne utviklingen er høyere andeler med ikke-relevant jobb. Andelen som er arbeidsledige eller arbeider ufrivillig deltid, er omtrent de samme som i 2020.
 - ◆ 4 prosent er arbeidsledige.
 - ◆ 4 prosent arbeider ufrivillig deltid.
 - ◆ 14 prosent har ikke-relevant jobb.
- ◆ Gradsnivå er fortsatt en viktig faktor for sannsynligheten for å få relevant jobb. Mens 66 prosent av bachelorkandidatene har relevant arbeid, gjelder dette 91 prosent av masterkandidatene, og så godt som alle med 6-årig profesjonsutdanning.
 - ◆ Forskjellene mellom kandidater med henholdsvis bachelor- og mastergrad er spesielt utpreget på de disiplinaglige utdanningsløpene. Mens 89 prosent av masterkandidatene fra Det humanistisk fakultet oppgir å ha relevant jobb, er tilsvarende andel hos bachelorkandidatene kun 43 prosent. Samme tendens gjør seg også gjeldende hos kandidater fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det psykologiske fakultet.
 - ◆ I et litt bredere perspektiv er imidlertid hovedtendensen, også for kandidater med bachelorgrad, stabilitet mellom 2020-undersøkelsen og årets undersøkelse. Eksempelvis fant vi i 2018-undersøkelsen at kun 54 prosent av bachelorkandidatene hadde relevant arbeid.

Sektor og jobbsøking

- ◆ 57 prosent av UiB-kandidatene arbeider i det offentlige.
 - ◆ Det er imidlertid klare forskjeller mellom fakultetene. 81 prosent av kandidatene fra Det medisinske fakultet arbeider i offentlig sektor, mot 31 prosent av kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og 36 prosent av kandidatene fra Fakultet for kunst, musikk og design
 - ◆ Sammenlignet med 2020-undersøkelsen, har forskjellene mellom fakultetene økt tydelig på sektorpreferanse.
- ◆ UiB-kandidatene starter tidlig med jobbsøking: 58 prosent begynte å søke jobb før eller i løpet av siste semester. I tillegg fikk 17 prosent jobb uten å søke.
 - ◆ Kun 5 prosent ventet mer enn 4 måneder etter uteksaminasjon med å starte jobbsøkingprosessen
- ◆ 7 prosent av kandidatene oppgir at de har sendt mer enn 50 jobbsøknader
- ◆ Den klart viktigste faktoren for UiB-kandidatene når de søker jobb, er at den potensielle arbeidsplassen har et godt arbeidsmiljø.

Hjerneflukt og hjernegevinst

- ◆ Vestlandet er den viktigste geografiske rekrutteringsarenaen for Universitetet i Bergen. 61 prosent av kandidatene bodde i ett av de tre vestlandsfylkene før de begynte å studere.

- ◆ 44 prosent av kandidatene bodde i Vestland fylke før studiene. På undersøkelsestidspunktet arbeidet 50,4 prosent i dette fylket, en netto tilvekst på 6,4 prosentpoeng, noe som er marginalt lavere enn i 2020-undersøkelsen
- ◆ Oslo har den største nettotilveksten av kandidater fra Universitetet i Bergen, med en nettogevinst på 13 prosentpoeng – 3,5 prosentpoeng høyere enn i 2020.
- ◆ 88 prosent av kandidatene oppgir å ha fått arbeid på stedet de ønsket.

Studietiden

- ◆ Det viktigste argumentet for å velge profesjonsstudium, er jobb/yrkesmuligheter etterpå. 84 prosent av profesjonskandidatene fremhever dette argumentet som bestemmende.
- ◆ Fagkombinasjonen i bachelorgraden påvirker i liten grad masteroppgavens problemstilling.
- ◆ Mange UiB-kandidater mener at valgene de tok i løpet av studiene har fått konsekvenser for jobb etterpå. Som i 2020-undersøkelsen gjelder dette spesielt for kandidater fra Det psykologiske fakultet.
- ◆ I vurderingen av ferdigheter kandidatene har tilegnet seg fra studiene, er det en klar tendens til at faglighet vurderes høyt, mens mer praktiske arbeidslivsrettede ferdigheter, som evne til å knytte kontakter, administrere oppgaver og samarbeidsevner, vurderes forholdsvis lavt. De færreste svarer at de har tilegnet seg digitale ferdigheter gjennom studiet.
- ◆ En klar majoritet av kandidatene opplever at utdanningen har gitt dem de ferdighetene de trenger for å mestre jobben sin.
- ◆ Kandidatene har et tydelig ønske om mer praksis i løpet av studiet sitt.
 - ◆ Som i 2020-undersøkelsen gjelder dette spesielt for juristene. 90 prosent av kandidatene fra Det juridiske fakultet skulle ønske at de hadde mer praksis i studiet.
- ◆ 54 prosent av kandidatene ville valgt samme studium på nytt dersom de skulle begynt å studere i dag.
 - ◆ Ytterligere 11 prosent ville valgt samme studium, men med en annen fagkombinasjon.
 - ◆ 24 prosent av kandidatene fra Det humanistiske fakultet ville *ikke* valgt samme studium på nytt, og ytterligere 22 prosent er usikre.
- ◆ Situasjonen på arbeidsmarkedet er en sentral forklaring på hvorvidt man ville valgt samme studium på nytt eller ikke.
 - ◆ Mens kun 12 prosent av kandidatene *med* relevant jobb svarer at de ville valgt et annet studium om de skulle begynne å studere i dag, ville 35 prosent av kandidatene *uten* relevant jobb valgt annerledes.
- ◆ 23 prosent av kandidatene vurderte å slutte før fullførte studier. Lavest andel som vurderte å slutte finner vi hos kandidatene fra Det psykologisk fakultet (17 prosent), høyest andel finner vi blant kandidatene fra Fakultet for kunst, musikk og design (29 prosent).
- ◆ 86 prosent av kandidatene arbeidet under studietiden.
 - ◆ Det er enkelte forskjeller mellom fakultetene, men uavhengig av utdanning er det en klar majoritet som arbeider ved siden av studiene
- ◆ Forholdsvis få kandidater har hatt studierelatert kontakt med arbeidslivet gjennom valgfri praksis, oppgavesamarbeid eller trainee/internship-stillinger under studietiden.
 - ◆ Kontakten med arbeidslivet opprettholdes primært gjennom obligatorisk praksis, eller relevant deltidsarbeid ved siden av studiene.
 - ◆ 41 prosent av UiB-kandidatene hadde ingen form for studierelatert kontakt med arbeidslivet under studiene. Det er spesielt kandidater fra Det humanistiske og Det samfunnsvitenskapelige fakultet som *ikke* har arbeidslivskontakt.

Kandidatene fra Høgskulen på Vestlandet

Tilpasning på arbeidsmarkedet

- ◆ 89 prosent av HVL-kandidatene er veltilpassede på arbeidsmarkedet – en forbedring på 6 prosentpoeng sammenlignet med 2020-undersøkelsen.
 - ◆ Arbeidsledigheten er på 1,3 prosent, mer enn en halvering siden 2020.
 - ◆ Andelen som arbeider ufrivillig deltid er 3,9 prosent.
 - ◆ Kun 5,9 prosent opplever at de ikke har en relevant jobb.
 - ◆ Kandidater med bakgrunn fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap opplever i noen mindre grad å ha relevant arbeid. 15 prosent svarer at det ikke har relevant jobb. Siden 2020 er utviklingen særskilt positiv for kandidater fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap. Andelen med ikke-relevant arbeid har falt fra 16 til 5 prosent hos kandidatene fra dette fakultetet.
- ◆ Blant kandidatene *med* relevant arbeid er det en stor andel som får dette kort tid etter uteksaminasjon.
 - ◆ 87 prosent i denne gruppen fikk tilbud om sin første relevante jobb innen 3 måneder etter siste eksamen.
- ◆ Blant kandidatene *uten* relevant arbeid, trekkes arbeidsmarkedssituasjonen frem som forklaring på at de ikke har oppnådd relevant arbeid.

Sektor, jobbsøking og arbeidslivsmobilitet

- ◆ 68 prosent av HVL-kandidatene arbeider i offentlig sektor, en økning på 4 prosentpoeng siden forrige undersøkelse.
 - ◆ Forskjellene mellom avdelingene er imidlertid store: Hele 85 prosent av kandidater med bakgrunn fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap arbeider i det offentlige, mens tilsvarende andel hos kandidater med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap er 31 prosent.
- ◆ Kandidatene starter jobbsøkingprosessen tidlig, kun 10 prosent av kandidatene venter med søkingen til etter avsluttet utdanning.
- ◆ 55 prosent av kandidatene har sendt mellom 1 og 5 jobbsøknader. I tillegg svarer 10 prosent at de ikke har vært nødt til å sende noen jobbsøknader.
- ◆ 53 prosent av kandidatene fikk jobb allerede før de var ferdig med siste eksamen, og ytterligere 35 prosent fikk jobb innen tre måneder etter avlagt grad. For det store flertallet av HVL-kandidatene er altså inngangen til arbeidsmarkedet gunstig.
- ◆ Godt arbeidsmiljø og arbeidsplassens stabilitet er de klart viktigste faktorene når HVL-kandidatene søker jobb.
- ◆ 50 prosent av HVL-kandidatene har hatt mer enn én jobb etter endte studier.
 - ◆ Kandidater med bakgrunn fra helsefag og økonomi/samfunnsvitenskap, har høyere mobilitet sammenlignet med øvrige kandidatgrupper.

Hjerneflukt og hjernegevinst

- ◆ 79 prosent av HVL-kandidatene kommer opprinnelig fra vestlandsfylkene Vestland (59 prosent), Rogaland (16,5 prosent) og Møre og Romsdal (4,7 prosent).

- ◆ Vestland opplever tilnærmet nøytral nettotilflytting (+0,9 prosentpoeng), mens Rogaland opplever et marginalt nettotap på -0,3 prosentpoeng. Dette er bedre tall for begge fylker enn hva tilfellet var i 2020.
- ◆ Når den geografiske mobiliteten brytes ned på gammel fylkesstruktur, finner vi at kommunene i gamle Hordaland fylke har en netto prosentvis tilvekst på 2,5 prosent, mens kommunene i gamle Sogn og Fjordane har et netto prosentvis tap på -4,3 prosent.
- ◆ De aller fleste kandidatene oppgir at de har fått arbeid på det geografiske stedet de ønsket seg. Det er ingen nevneverdige forskjeller mellom kandidater med ulik fagbakgrunn.

Studietiden

- ◆ Kandidatene opplever i stor grad at studiene har gitt dem evnen til å tilegne seg ny kunnskap.
- ◆ 67 prosent av HVL-kandidatene opplever at studiene har gitt dem evnen til å samarbeide.
- ◆ 57 prosent av kandidatene ønsker seg mer praksis i studiet.
 - ◆ Særlig gjelder dette kandidater med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap, som i mindre grad har praksis som en del av studieløpet sitt.
- ◆ Flertallet ville valgt samme studium dersom de skulle begynne å studere i dag. Det er imidlertid en betydelig andel, 39 prosent, som er usikre på om de ville valgt samme studium eller som er klar på at de ikke ville valgt det samme studiet på nytt. Usikkerheten rundt studievalget har økt siden 2020-undersøkelsen.
 - ◆ Langt færre av kandidatene *uten relevant jobb* ville imidlertid valgt samme studium om igjen, sammenlignet med de som har relevant jobb.
- ◆ 20 prosent av HVL-kandidatene vurderte å slutte før fullførte studier – dette gjaldt 25 prosent av kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap.
- ◆ Når HVL-kandidatene blir bedt om å vurdere ulike aspekter ved studiene, vurderer de fleste det sosiale miljøet blant studentene svært positivt. De er mindre fornøyde med kvaliteten på undervisningen, men selv her plasserer 62 prosent av de spurte seg på den positive enden av skalaen.
- ◆ 81 prosent av HVL-kandidatene arbeidet ved siden av studiene.
- ◆ 70 prosent av kandidatene hadde obligatorisk praksis gjennom studieløpet.
- ◆ 18 prosent av kandidatene deltok i oppgavesamarbeid med en virksomhet utenfor utdanningsinstitusjonen.
 - ◆ Andelen er betydelig høyere blant kandidater med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, hvor 49 prosent oppgir å ha hatt et slikt samarbeid.
 - ◆ 24 prosent mener at oppgavesamarbeidet i stor eller svært stor grad bidro til at de fikk en konkret jobb.
- ◆ Kun 6 prosent av HVL-kandidatene hadde valgfri praksis under studiene, men 45 prosent av disse oppgir at praksisen bidro til at de fikk en konkret jobb.

Kandidatene fra Norges Handelshøyskole

Tilpasning på arbeidsmarkedet

- ◆ Kandidatene fra NHH er *svært* veltilpasset på arbeidsmarkedet.
 - ◆ 0,5 prosent er arbeidsledige
 - ◆ 1 prosent arbeider ufrivillig deltid.
 - ◆ 98 prosent opplever å ha relevant jobb.
 - ◆ 95 prosent har fast ansettelse.
- ◆ Andelen med ikke-relevant arbeid økte fra 1,2 prosent i 2018 til 4,5 prosent i 2020. I årets undersøkelse har altså andelen falt igjen, til kun 2 prosent. Til sammenligning var andelen 7 prosent i 2016.
- ◆ Tidligere har kandidatene med bakgrunn fra Regnskap og revisjon vært noe mer veltilpasset på arbeidsmarkedet, sammenlignet med kandidater fra Økonomi og administrasjon. I årets undersøkelse er situasjonen omvendt. Her er det imidlertid viktig å påpeke at antallet svar fra førstnevnte utdanningsgruppe var lavt i årets undersøkelse, og vi vektlegger derfor forskjellene mellom de to gruppene mindre i år, enn tidligere.

Sektor og jobbsøking

- ◆ De fleste kandidatene (90 prosent) fra NHH arbeider i privat sektor.
- ◆ 80 prosent av NHH-kandidatene startet jobbsøkingprosessen før eller i løpet av siste semester. I tillegg er det 13 prosent som fortsatte i jobben de fikk før eller under studiene, eller ble headhundet.
- ◆ 73 prosent av NHH-kandidatene fikk relevant arbeid før siste eksamen ble avlagt.
- ◆ Noen kandidater fra Økonomi og administrasjon har brukt mye energi på å søke jobb: 8 prosent har sendt over 50 jobbsøknader.
 - ◆ Ingen med bakgrunn fra Regnskap og revisjon oppgir at de sendte flere enn 10 søknader.
- ◆ Den viktigste faktoren for NHH-kandidatene når de søker jobb, er et godt arbeidsmiljø. Gode karrieremuligheter og at jobben er faglig utfordrende, vektlegges også høyt.

Hjerneflukt og hjernegevinst

- ◆ NHH rekrutterer kandidater fra hele landet.
- ◆ 27,2 prosent av kandidatene bodde i Vestland før de begynte studiene, mens 28,2 prosent arbeider i fylket rundt to år etter avsluttet utdanning. Dette gir en nettogevinst på ett prosentpoeng for Vestland fylke.
 - ◆ Dette er en tydelig forbedring for Vestlands del, sammenlignet med 2020-undersøkelsen, da fylket opplevde et nettotap på 5,1 prosentpoeng.
- ◆ Over halvparten av kandidatene arbeider nå i Oslo, mens 17,9 prosent bodde i dette fylket før påbegynte studier. Dette gir en netto tilvekst for Oslo på 35,7 prosentpoeng.
- ◆ 94 prosent av NHH-kandidatene oppgir å ha fått arbeid på det geografiske stedet de ønsket.

Studietiden

- ◆ NHH-kandidatene mener i svært stor grad at studiene har gitt dem evnen til å tilegne seg ny kunnskap, og det er også høye andeler som fremhever at studiene i stor grad har gitt dem

analytiske ferdigheter, evnene til å arbeide under press, samt tilegne seg faglig og teoretisk kunnskap.

- ◆ Lavest vurdert er digitale ferdigheter – 41 prosent mener studiet har gitt dem digital kompetanse. Dette er samtidig en forbedring på 16 prosentpoeng, sammenlignet med 2020-undersøkelsen
- ◆ 75 prosent av NHH-kandidatene skulle ønske at de hadde mer praksis i studiet.
- ◆ Den klare majoriteten av kandidatene ville valgt samme studium dersom de kunne valgt på nytt, i alt 76 prosent. 16 prosent av disse ville imidlertid valgt en annen fagkombinasjon.
 - ◆ 7 prosent ville ikke valgt samme studium, og 18 prosent er usikre.
- ◆ 19 prosent av kandidatene med bakgrunn fra Økonomi og administrasjon, vurderte å slutte før fullførte studier. Dette er 5 prosentpoeng lavere enn i 2020-undersøkelsen, men fortsatt 9 prosentpoeng høyere enn i 2018.
 - ◆ Den viktigste årsaken kandidatene oppga, var at de vurderte å begynne på et annet studium, men sosiale forhold og studiets krevende art trekkes også frem.
- ◆ 87 prosent av NHH-kandidatene arbeidet ved siden av studiene, 64 prosent hadde verv i en organisasjon og 20 prosent drev med annet frivillig arbeid.
- ◆ 74 prosent av NHH-kandidatene hadde en form for studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden.
 - ◆ 40 prosent hadde trainee eller internship.
 - ◆ 36 prosent hadde lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene.
 - ◆ 30 prosent hadde oppgavesamarbeid med virksomhet.

Kapittel 1:

Innledning og bakgrunn

Denne rapporten baserer seg på en undersøkelse rettet mot kandidater som avsluttet sin utdanning ved Universitetet i Bergen, Høgskulen på Vestlandet eller Norges Handelshøyskole, i løpet av 2020. Målgruppen inkluderer kandidater som har gjennomført PPU, kandidater med bachelor- og mastergrad, grunnskolelærerutdanning eller profesjonsutdanning av minst 6 års varighet.

De fleste kandidatene som mottok denne undersøkelsen, ble uteksaminert for rundt to år siden. Dermed skiller undersøkelsen seg fra den nasjonale kandidatundersøkelsen, gjennomført av NIFU, som går ut til kandidatene seks måneder etter uteksaminasjon. Ettersom den lokale undersøkelsen sendes til kandidatene såpass lang tid etter uteksaminasjon, gir den oss et bilde av arbeidssituasjonen deres på et tidspunkt hvor man kan forvente at de har begynt å etablere seg på arbeidsmarkedet. Det gir også større mulighet til å analysere hvorvidt kandidatene har etablert seg i det lokale arbeidsmarkedet, eller om de har flyttet til et annet fylke (eller ut av landet).

Fokuset for undersøkelsen har primært vært på kandidatenes tilpasning til arbeidsmarkedet, hvordan overgangen fra studier til arbeidsliv har vært, samt kandidatenes vurdering av arbeidslivsrelevans. Undersøkelsen, og denne rapporten, ser også nærmere på hvilke egenskaper kandidatene opplever at studiene har gitt dem, samt mobiliteten til kandidatene i årene etter uteksaminasjon – spesielt med tanke på geografisk mobilitet. Årets undersøkelse inkluderer for første gang også spørsmål om kandidatenes sosiokulturelle bakgrunn.

Sammen Karriere

Prosjektets oppdragsgiver er Sammen Karriere. Sammen Karriere jobber for å lette overgangen fra studier til arbeidsliv for studenter på Vestlandet, og tilbyr blant annet kursing og karriereveiledning gjennom hele studieløpet. I sin nåværende form ble Sammen Karriere opprettet i januar 2017, som en del av den nye Studentsamskipnaden på Vestlandet (Sammen). Forløperen til Sammen karriere, «Karrieresenteret» ved Studentsamskipnaden i Bergen, ble på sin side opprettet helt tilbake i 2001, og gjennomførte sin første kandidatundersøkelse i 2003.

Sammen Karriere finansieres av semesteravgift, samt økonomiske bidrag fra flere av de høyere utdanningsinstitusjonene på Vestlandet.

Kandidatundersøkelsens historie

Dette er niende gang denne lokale Kandidatundersøkelsen har blitt gjennomført. Første undersøkelse ble gjort i 2003, og fra da og frem til 2011 ble undersøkelsen gjennomført annethvert år. Det var etter det et avbrekk til 2016. Siden den gang har undersøkelsen igjen blitt gjennomført annethvert år, det vil si i 2016, 2018, 2020 og nå altså 2022.

Innholdet i undersøkelsen, altså hva kandidatene blir spurt om, har overordnet sett ikke forandret seg spesielt mye over årene. Som en følge av endringer i utdanningssektoren, har målgruppen for undersøkelsen imidlertid forandret seg over tid. I 2003 rettet undersøkelsen seg mot kandidater fra

Universitetet i Bergen og Høgskolen i Bergen. I 2005 ble Norges Handelshøyskole en del av undersøkelsen. Denne sammensetningen holdt seg stabil frem til og med 2016.

I 2018-undersøkelsen ble kandidater som var uteksaminert fra Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF) og Høgskolen Stord/Haugesund i 2016 invitert til å delta. Det samme ble kandidater fra Kunst- og designhøgskolen i Bergen. De to førstnevnte institusjonene ble i 2017 slått sammen med Høgskolen i Bergen, og samlet i institusjonen Høgskulen på Vestlandet. Kunst- og designhøgskolen i Bergen ble på sin side slått sammen med Universitetet i Bergen i 2017, og gjort om til «Fakultet for kunst, musikk og design» ved universitetet.

De siste årenes endringer har påvirket sammensetningen av utvalget på to måter: For det første utgjør kandidater fra HVL en større andel av utvalget sammenlignet med hva HiB gjorde i 2016 og tidligere. For det andre innebærer det at kandidater med yrkesrettede utdanninger utgjør en større del av utvalget enn tidligere. Resultatene i de siste tre undersøkelsen må således ses i lys av dette.

Rapportens oppbygning

Rapporten starter med en metodedel som beskriver gjennomføringen av undersøkelsen, utvalget undersøkelsen har operert med og svarprosent.

Kapittel 3 er rapportens hoveddel. Her presenteres sammensetningen av kandidatene nærmere, og dagens arbeidsmarkedssituasjon blir presentert for å sette en overordnet kontekst. Videre presenteres resultater og analyser fra spørreundersøkelsen med «vestlandskandidaten» som utgangspunkt. Vi skiller her kun unntaksvis mellom kandidater fra de ulike utdanningsinstitusjonene. Kapittel 4, 5 og 6 presenterer resultatene for hvert enkelt lærested. Kapittel 4 omhandler UiB-kandidatene, kapittel 5 ser nærmere på HVL-kandidatene, og kapittel 6 presenterer resultater for NHH-kandidatene.

For de fleste analysene i kapittel 4-6, presenteres tall både for institusjonen sett under ett og for fakultetene (eller tilsvarende).

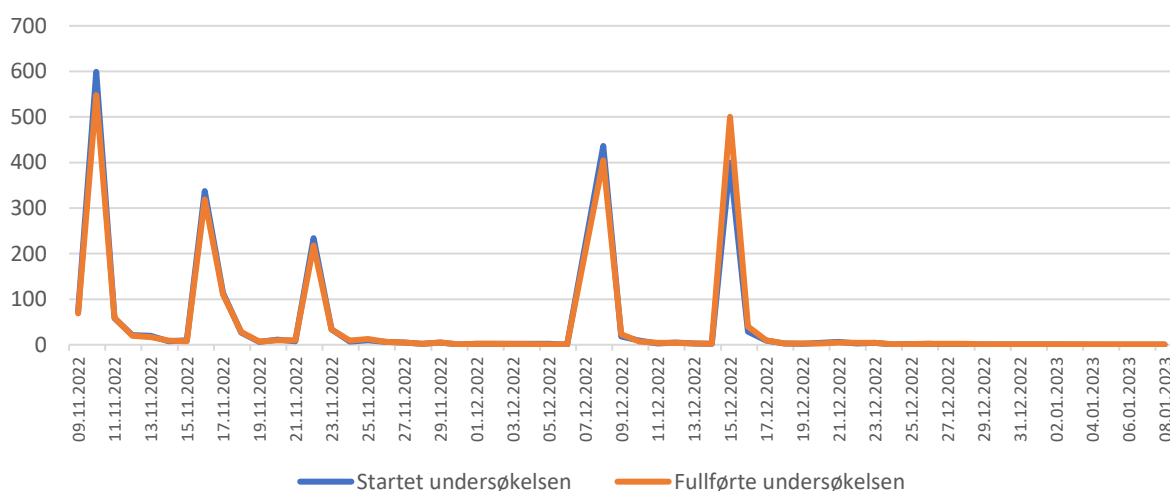
Kapittel 2: Metode

Rapporten er basert på en spørreundersøkelse til kandidater fra Universitetet i Bergen, Høgskulen på Vestlandet og Norges Handelshøyskole, som fullførte gradsgivende studier ved en av disse utdanningsinstitusjonene i løpet av 2020. Bruttoutvalget for undersøkelsen var 7415 kandidater.

Datainnsamling

Undersøkelsen ble gjennomført i tidsrommet 9. november 2022 til 8. januar 2023. Invitasjon til undersøkelsen gikk ut 9. november/10. november¹ og det ble sendt ut fire purringer. Den første 16. november, den andre 22. november, den tredje 8. desember og den siste 15. desember. Som det fremgår av grafen under, kom majoriteten av besvarelsene inn direkte etter utsendelse av invitasjon og purringer.

Figur 2.1. Antallet kandidater som startet og avsluttet undersøkelsen hver dag i undersøkelsesperioden

Undersøkelsen ble gjennomført elektronisk over internett. Hver respondent fikk tilsendt en unik lenke til undersøkelsen via e-postadresser tilgjengeliggjort fra utdanningsinstitusjonene. Det ble i tillegg sendt ut to påminnelser per SMS, til kandidatene som var registrert med gyldig mobiltelefonnummer². Deltakelsen var incentivert, ved at alle som fullførte undersøkelsen var med i trekningen av to reisegavekort til en verdi av 5 000 kr.

Kandidatene hadde mulighet til å besvare undersøkelsen på engelsk. Henholdsvis 3,8 prosent fra UiB, 0,6 prosent fra HVL og 7,4 prosent fra NHH benyttet seg av denne muligheten.

Undersøkelsen var samtykkebasert, i tråd med personvernforordningen av 2018 (GDPR). Alle respondentene ble informert om sine rettigheter i forbindelse med datainnsamlingen og om muligheten til

¹ Det ble sendt ut en såkalt «soft launch» den 09. november til et begrenset antall respondenter. Resterende respondenter fikk tilsendt undersøkelsen den 10. november.

² Vi mottok telefonnummer for de fleste kandidatene med bakgrunn fra UiB og HVL, men fikk ikke telefonnummer for NHH-kandidatene

å trekke seg uten å oppgi en grunn. Kun fire kandidater tok et aktivt valg om å ikke gi sitt samtykke til å delta i undersøkelsen. Disse kandidatene ble ikke stilt ytterligere spørsmål.

Utvalg og svarprosent

Bruttoutvalget for undersøkelsen var 7415 respondenter. 167 av disse kunne ikke nås via oppgitt epostadresse, men fordi vi også kunne invitere til deltakelse via SMS, er det kun 9 kandidater som vi er sikre på ikke har blitt nådd. Forskjellen er så liten at vi i kommende analyser tar utgangspunkt i antallet respondenter i bruttoutvalget. I alt svarte **2544** kandidater på undersøkelsen.³ Undersøkelsen ender dermed opp med en svarprosent på **34,3 prosent**. Dette er omtrent fire prosentpoeng høyere enn i 2020-undersøkelsen.

Tabell 2.1 viser svarprosent fordelt på utdanningsinstitusjon og fakultet. Bruttoutvalget er de som mottok invitasjon om å delta og nettoutvalget er de som svarte på undersøkelsen. Overordnet finner vi at UiB og HVL har omtrent lik svarprosent, men at den er litt lavere blant NHH-kandidatene. Svarprosenten er den samme blant kandidater med master- og bachelorgrad (34 prosent), noe høyere blant kandidater med profesjonsutdannelse eller PPU-utdanning (hhv. 38 og 40 prosent), og lavest blant kandidatene som har gjennomført fireårige studium (30 prosent). Sammenlignet med 2020-undersøkelsen har svarprosenten økt for alle gradsnivå, men spesielt blant bachelorkandidatene – hvor kun 27 prosent av de inviterte besvarte kandidatundersøkelsen sist gang.

Tabell 2.1. Svarprosent fordelt på utdanningsinstitusjon og fakultet/program

		Bruttoutvalg		Nettoutvalg	
		Andel	N	N	Svarprosent
UiB	Det humanistiske fakultet	15 %	468	182	39 %
	Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	19 %	604	224	37 %
	Det medisinske fakultet	11 %	367	126	34 %
	Det samfunnsvitenskapelige fakultet	26 %	831	310	37 %
	Det psykologiske fakultet	12 %	392	158	40 %
	Det juridiske fakultet	12 %	388	116	30 %
	Fakultet for kunst, musikk og design	5 %	167	52	31 %
	Total	100 %	3217	1168	36 %
HVL	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	40 %	1333	447	34 %
	Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	11 %	371	145	39 %
	Fakultet for helse- og sosialvitenskap	30 %	1009	350	35 %
	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	19 %	649	221	34 %
	Selvalgt bachelorgrad	0 %	11	5	45 %
	Total	100 %	3373	1168	35 %
NHH	Regnskap og revisjon	16 %	131	15	11 %
	Økonomi og administrasjon	84 %	694	193	28 %
	Total	100 %	825	208	25 %
TOTAL		100 %	7415	2544	34 %

Selv om svarprosenten er høyere i årets undersøkelse enn i 2020-undersøkelsen, er den samtidig klart lavere enn kandidatundersøkelsene fra 2016 og 2018, som oppnådde en svarrate på hhv. 40 og 46 prosent. Disse undersøkelsene, med høyere svarprosent, ble i tillegg gjennomført uten hverken incentiv eller påminnelse på SMS, og med fire kontaktpunkt i stedet for fem. Vi er usikre på hva fallet i svarprosent de

³ Vi inkluderer også svarene til respondenter som startet, men ikke fullførte undersøkelsen, så lenge et minimum av spørsmål er besvart. Dette gjelder 44 respondenter.

siste to kandidatundersøkelsene skyldes, men vi vil senere i rapporten se at tallene som presenteres for kandidatene er forholdsvis stabile over tid.⁴

Merk ellers at vi i denne tabellen oppgir svarprosenten for kandidater som har gjennomført en såkalt «selvvalgt bachelorgrad» ved HVL. I etterfølgende analyser, som bryter tall ned på fakultet, vil disse kandidatene ikke presenteres spesifikt.

Tabell 2.2. Respondenter fordelt på utdanningsinstitusjon

	Andel	N
UiB	46 %	1 168
HVL	46 %	1 168
NHH	8 %	208

Tabellen over viser antall og andel respondenter fordelt på utdanningsinstitusjon. Merk at vi her regner med alle kandidater som svarte på undersøkelsen, inkludert aktive studenter, og studenter som fortsatte sine studier etter 2020. Kandidatene som fortsatt er under utdanning, ble stilt en serie oppfølgingsspørsmål knyttet til deres situasjon (se kapittel 3 og respektive kapittel for hver utdanningsinstitusjon), men fikk altså ikke hoveddelen av spørsmål i denne undersøkelsen.⁵ Av den grunn vil noen av analysene i rapporten ha lavere N enn hva den totale svarprosenten skulle tilsi. De fleste tall og analyser i rapporten vil være knyttet til dette «primærutvalget», som i hovedsak sluttet å studere etter oppnådd grad i 2020 og som består av totalt 1964 kandidater. Dette inkluderer seksjonen «Om Kandidatene i undersøkelsen» i neste kapittel.

⁴ Effekten av lav svarprosent, på tallene man samler inn, er ikke gitt. Selv om det intuitivt «alltid» vil være bedre med høy enn lav svarprosent, er det forskning som viser at lav svarprosent ikke nødvendigvis fører til «bias» i tallgrunnlaget. Se for eksempel Bach, Eckman og Daikeler (2020): «Misreporting Among Reluctant Respondents». *Journal of Survey Statistics and Methodology*, 8(3): 566–588.

⁵ Kandidater som fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men som *ikke* oppnådde en mastergrad ved videre utdanning, fikk også hoveddelen av spørsmålene i undersøkelsen. Dette gjelder 70 kandidater.

Kapittel 3:

Fra studier til jobb på Vestlandet – det generelle bildet

Dette kapittelet gjennomgår resultatene fra Kandidatundersøkelsen for alle kandidatene fra Vestlandet, uavhengig av institusjonsbakgrunn.

For å sette kontekst for undersøkelsen, starter imidlertid kapittelet med en gjennomgang av respondentsammensetningen i undersøkelsen, med utgangspunkt i kandidatenes kjønn, alder, akademiske grad og fordelingen av respondenter på institusjon og fakultet (eller tilsvarende). I tillegg presenterer vi for første gang i kandidatundersøkelsens historie tall på kandidatenes sosiokulturelle bakgrunn. Avslutningsvis ser vi nærmere på utviklingen i det norske arbeidsmarkedet over tid.

Etter dette presenteres analyser og resultater basert på spørreundersøkelsen. Denne gjennomgangen starter med kandidatenes arbeidslivstilknytning, med et spesielt fokus på arbeidsledighetsgrad, heltids- og deltidsarbeid samt kandidatenes vurdering av hvorvidt de har en relevant jobb eller ikke. Vi ser også på fordelingen mellom ulike sektorer og bransjer, samt kandidatenes viktigste funksjoner i nåværende arbeidsforhold. Avslutningsvis presenteres tall for gjennomsnittlig inntekt hos vestlandskandidatene. Etter dette ser vi nærmere på overgangen fra studier til arbeidslivet. Sentrale spørsmål for denne delen, er hva som blir vektlagt i valget av arbeidsplass, hvor lang tid det har tatt å få relevant arbeid, hvor mange jobbsøknader kandidatene har sendt og hvilke kanaler de benyttet i jakten på sin første jobb. Vi diskuterer også spørsmål knyttet til arbeidslivsmobilitet.

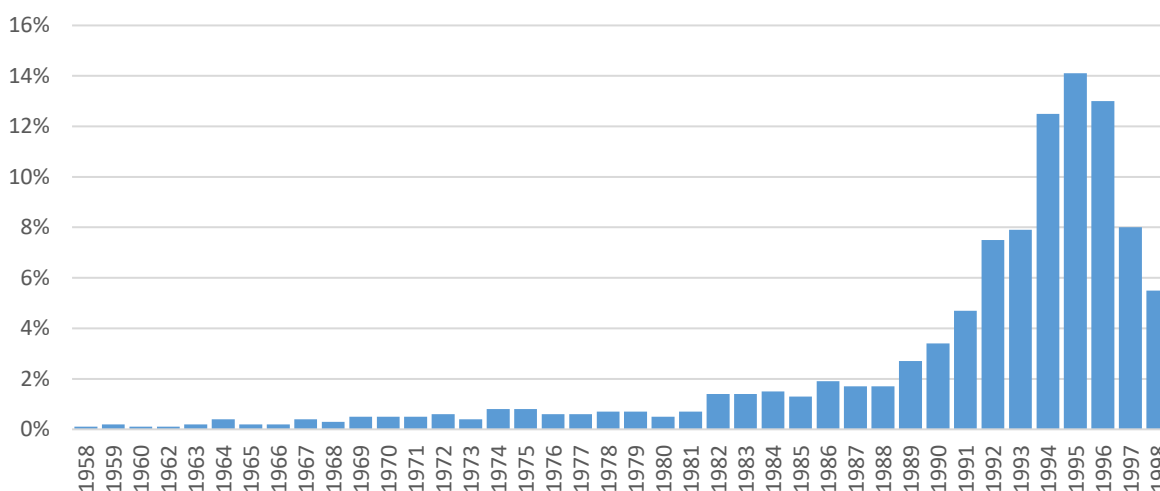
I forlengelsen av arbeidslivsmobilitet presenterer vi tall for geografisk mobilitet, med et spesielt fokus på hjerneflukt og hjernegevinst for vestlandsfylkene Vestland og Rogaland.

Videre presenterer vi kandidatenes vurderinger av studietiden. Hvilke egenskaper opplever kandidatene at studiene har gitt dem? Hva skulle de ønske at de hadde hatt mer av i studiene? Vi ser også nærmere på hvor aktive kandidatene har vært ved siden av studiene, eksempelvis om de jobbet eller ikke, om de har gjennomført utenlandsopphold som en del av studiene og om de hadde praksis tilknyttet studieløpet. Helt til slutt i kapittelet presenterer vi tall for kandidater som for tiden er aktive studenter, kandidater som fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men nå har avsluttet, samt omfanget av, og tilretteleggingen for, etter- og videreutdanning (EVU).

Merk for øvrig at denne strukturen stort sett er den samme for de institusjonsspesifikke kapitlene som følger etter dette.

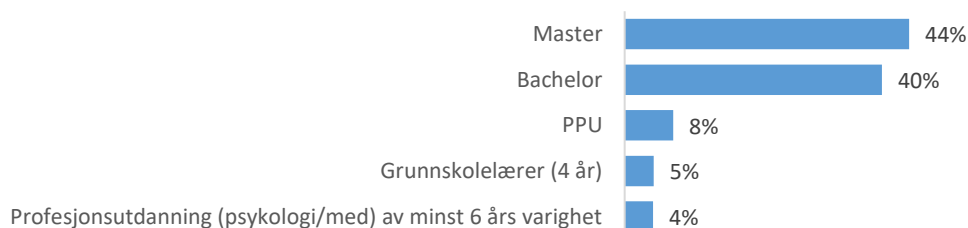
Om Kandidatene i undersøkelsen

Figur 3.1. Kandidatenes fødselsår (N=1 964)

Halvparten av kandidatene er født mellom 1994 og 1997. Den mest typiske kandidaten er født i 1995 (median). Den eldste er født i 1958, mens de yngste er født i 1998.

Figur 3.2. Kandidatenes grad (N=1 964)

44 prosent av kandidatene har en mastergrad, mens 40 prosent har en bachelorgrad. Sammenlignet med 2020-undersøkelsen har andelen bachelorkandidater i utvalget økt med 6 prosentpoeng. Den viktigste årsaken til dette er økt svarprosent i denne gruppen. Man kan anta at dette vil påvirke noen av de generelle resultatene i årets undersøkelse. Vi vil for eksempel se senere at det er vanligere å ha ikke-relevant jobb hos bachelorkandidatene, sammenlignet med andre gradsnivå.⁶

Det er verdt å merke seg at krav til mastergrad for opptak på PPU, ikke var gjeldende praksis da kandidatene i 2020-undersøkelsen startet på denne utdanningen. I årets undersøkelse kan vi imidlertid anta at de fleste PPU-kandidatene har en mastergrad i bunn.⁷

⁶ Merk også at både 2020,- 2022-undersøkelsene benytter seg av registerdata fra FS på kandidatenes gradsnivå. I tidligere undersøkelser ble denne informasjonen hentet inn gjennom spørsmål i undersøkelsen.

⁷ Fra 2019 er hovedregelen at opptaket til PPU stiller krav om mastergrad, men med unntak for studenter med bachelor i utøvende eller skapende kunsthøgskolefag og praktisk-estetiske fag.

Tabell 3.1. Kandidatenes fakultet/program og institusjonstilhørighet med kjønnsandel

	Andel	Menn	Kvinner	N
Det humanistiske fakultet	6 %	33 %	67 %	120
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	7 %	49 %	51 %	136
Det medisinske fakultet	6 %	19 %	81 %	118
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	9 %	41 %	59 %	177
Det psykologiske fakultet	6 %	23 %	77 %	115
Det juridiske fakultet	6 %	37 %	63 %	113
Fakultet for kunst, musikk og design	2 %	31 %	69 %	35
UiB totalt	41 %	34 %	66 %	814
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	20 %	27 %	73 %	389
Fakultet for økonomi og samfunnsvitskap	5 %	36 %	64 %	103
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	16 %	14 %	86 %	319
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	7 %	65 %	35 %	141
HVL totalt	48 %	29 %	71 %	952
Regnskap og revisjon	1 %	53 %	47 %	15
Økonomi og administrasjon	9 %	55 %	45 %	178
NHH totalt	10 %	55 %	45 %	193
Vestlandskandidaten Totalt	100 %	34 %	66 %	1964

Tabellen over viser hvor kandidatene tok sin utdanning, fordelt på utdanningsinstitusjon og fakultet/program. Generelt sett er fordelingen mellom institusjoner nokså lik forrige utgave av Kandidatundersøkelsen, men vi merker oss at HVL utgjør en større andel av utvalget enn tidligere.

Kolonnene «Menn» og «Kvinner» angir kjønnsfordelingen *innenfor* fakultet eller institusjon. Vi ser tydelig at det er en overvekt av kvinner innenfor de fleste fagområder. Unntakene er NHH, og Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap ved HVL.

I alt er 66 prosent av kandidatene i undersøkelsen kvinner og 34 prosent menn. Sammenligner vi med alle studenter som fullførte en grad ved en høyskole eller et universitet i 2020 på landsbasis, var 60 prosent kvinner og 40 prosent menn.⁸

⁸ Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning

Tabell 3.2. Kandidatenes fakultet/program og institusjonstilhørighet fordelt på gradsnivå

	PPU	Bachelor	Grunnsk. lærer	Master	Profesjon	N
Det humanistiske fakultet	0 %	43 %	0 %	58 %	0 %	120
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	0 %	15 %	0 %	85 %	0 %	136
Det medisinske fakultet	0 %	3 %	0 %	53 %	44 %	118
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	0 %	54 %	0 %	46 %	0 %	177
Det psykologiske fakultet	22 %	10 %	0 %	37 %	30 %	115
Det juridiske fakultet	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	113
Fakultet for kunst, musikk og design	14 %	40 %	0 %	46 %	0 %	35
UiB totalt	4 %	24 %	0 %	62 %	11 %	814
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	30 %	29 %	23 %	18 %	0 %	389
Fakultet for økonomi og samfunnsvitskap	0 %	66 %	0 %	34 %	0 %	103
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	0 %	83 %	0 %	17 %	0 %	319
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	0 %	86 %	0 %	14 %	0 %	141
HVL totalt	12 %	60 %	9 %	19 %	0 %	952
Regnskap og revisjon	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	15
Økonomi og administrasjon	0 %	5 %	0 %	95 %	0 %	178
NHH totalt	0 %	5 %	0 %	95 %	0 %	193
Vestlandskandidaten Totalt	8 %	40 %	5 %	44 %	4 %	1964

Vi ser at det er vesentlige forskjeller i gradsnivået når tallene brytes ned på fakultet/program. Ved Det juridiske fakultet (UiB) har samtlige kandidater mastergrad, mens ved Det medisinske fakultet har mange av kandidatene fullført en profesjonsutdanning.⁹ De aller fleste kandidatene fra NHH har mastergrad, mens bachelorgrad er det dominerende gradsnivå ved HVL. I alt har 60 prosent av kandidatene ved denne institusjonen bachelorgrad, og ved Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap og Fakultet for helse- og sosialvitenskap gjelder dette for 80 prosent av dem som har svart på undersøkelsen.

PPU tilbys ved Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett på HVL og ved Det psykologiske fakultet og Fakultet for kunst, musikk og design hos UiB. Det er årsaken til at dette «gradsnivået» kun er representert ved disse tre fakultetene.

I årets undersøkelse har vi for første gang stilt vestlandskandidatene et sett av spørsmål om deres sosiokulturelle bakgrunn. Dette gir nyttig informasjon om sammensetningen av kandidatmassen, fordelt på spørsmål om foresatte og familiens utdanningsnivå, erfaring med utdanning innenfor tilsvarende fagfelt, samt hvorvidt kandidatene og/eller deres familie har innvandringsbakgrunn.

Kandidatene ble først spurt om hva deres foreldre/foresattes høyeste fullførte utdanning var. Kandidatene ble videre instruert om å ta utgangspunkt i det høyeste nivået, dersom det var ulikt utdanningsnivå mellom foreldrene/de foresatte. Tallene, fordelt på fakultet og institusjon, er presentert på neste side.

⁹ Det juridiske fakultet ved UiB tilbyr ikke bachelorutdanning. Det medisinske fakultet inkluderer utdanninger på både bachelor- og masternivå, samt profesjonsstudier.

Tabell 3.3. Kandidatenes foreldre/foresattes høyeste fullførte utdanning. Fordelt på institusjon og fakultet/program

	Grunnskolenivå	Videregående opplæring	Høyere utdanning, til og med fire år (inkl. fagskole)	Høyere utdanning, 4,5 år eller mer	N
Det humanistiske fakultet	7 %	21 %	37 %	35 %	110
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	1 %	18 %	34 %	47 %	132
Det medisinske fakultet	2 %	17 %	43 %	39 %	109
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	4 %	19 %	39 %	38 %	158
Det psykologiske fakultet	8 %	17 %	35 %	40 %	106
Det juridiske fakultet	5 %	16 %	30 %	49 %	104
Fakultet for kunst, musikk og design	0 %	29 %	29 %	42 %	31
UiB totalt	4 %	19 %	36 %	41 %	750
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	9 %	27 %	40 %	25 %	346
Fakultet for økonomi og samfunnsvitskap	6 %	29 %	50 %	15 %	94
Fakultet for helse- og sosialvitskap	5 %	27 %	39 %	29 %	293
Fakultet for ingeniør- og naturvitskap	5 %	26 %	42 %	27 %	133
HVL Totalt	7 %	27 %	41 %	25 %	866
Regnskap og revisjon	7 %	29 %	29 %	36 %	14
Økonomi og administrasjon	3 %	15 %	34 %	48 %	158
NHH Totalt	3 %	16 %	34 %	47 %	172
Vestlandskandidaten Totalt	5 %	22 %	38 %	34 %	1792

Vi ser at den klare majoriteten av kandidatene selv har foreldre/foresatte med erfaring fra høyere utdanning. 34 prosent av kandidatene hadde minst én forelder/foresatt med universitets- og høyskoleutdanning på 4,5 år eller mer, mens ytterligere 38 prosent hadde minst én forelder/foresatt med lavere høyere utdanning (inkl. fagskole). 22 prosent hadde foreldre eller foresatte med videregående opplæring som høyeste fullførte utdanning, mens for kun 5 prosent var utdanning på grunnskolenivå det høyeste foreldrene hadde. Vi kan imidlertid se at det er enkelte forskjeller, både på fakultetsnivå og mellom de ulike institusjonene. Det er eksempelvis mindre vanlig blant HVL-kandidatene, å ha foreldre/foresatte med langvarig høyere utdanning.

Tabell 3.4. Andel kandidater som er førstegenerasjonsstudent - har foreldre/foresatte med utdanning innenfor samme/lignende fagfelt som dem selv. Fordelt på institusjon og fakultet/program

	Andel som er førstegenerasjonsstudent	Andel som har foreldre/foresatte med utdanning innenfor samme/lignende fagfelt	N
Det humanistiske fakultet	23 %	14 %	113/78
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	24 %	18 %	129/105
Det medisinske fakultet	20 %	21 %	109/89
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	24 %	11 %	161/122
Det psykologiske fakultet	31 %	21 %	108/77
Det juridiske fakultet	25 %	13 %	106/82
Fakultet for kunst, musikk og design	26 %	27 %	31/22
UiB totalt	24 %	17 %	757/575
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	35 %	35 %	355/220
Fakultet for økonomi og samfunnsvitskap	36 %	17 %	97/58
Fakultet for helse- og sosialvitskap	30 %	36 %	303/199
Fakultet for ingeniør- og naturvitskap	28 %	21 %	131/90
HVL Totalt	33 %	31 %	886/567
Regnskap og revisjon	31 %	33 %	13/9
Økonomi og administrasjon	22 %	37 %	156/128
NHH Totalt	22 %	36 %	169/137
Vestlandskandidaten Totalt	28 %	25 %	1816/1283

Kandidatene ble også spurt om hvorvidt de var såkalte «førstegenerasjonsstudenter», som vil si at de er den første i sin nære familie (foreldre/foresatte eller søsken) som fullfører en grad innenfor høyere utdanning.¹⁰ Videre ble kandidatene spurt om hvorvidt de har foreldre/foresatte med utdanning innenfor samme eller lignende fagfelt som dem selv. Et klart mindretall kan regnes som førstegenerasjonsstudenter, men også her ser vi at dette er vanligere hos HVL-kandidatene. Et mindretall av kandidatene har foreldre eller foresatte med utdanning innenfor samme/lignende fagfelt som dem selv, men det er enkelte forskjeller mellom de ulike fakultetene. Kandidater fra lærerutdanning, kultur og idrett og helse- og sosialvitenskap ved HVL, samt kandidater fra økonomi og administrasjon ved NHH – har oftest foreldre eller foresatte med lignende utdanningsbakgrunn.

Tabell 3.5. Kandidatenes geografiske opprinnelse. Fordelt på institusjon og fakultet/program¹¹

	Kandidat og foreldre født i Norge/ Norden	Minst én forelder født utenfor Norge/Norden	Kandidat har selv innvandret til Norge/Norden	N
Det humanistiske fakultet	79 %	5 %	16 %	116
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	81 %	5 %	14 %	132
Det medisinske fakultet	80 %	6 %	14 %	108
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	78 %	12 %	10 %	165
Det psykologiske fakultet	86 %	8 %	6 %	107
Det juridiske fakultet	85 %	12 %	3 %	106
Fakultet for kunst, musikk og design	87 %	0 %	13 %	30
UiB totalt	81 %	8 %	11 %	764
Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett	91 %	4 %	5 %	358
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	83 %	7 %	10 %	98
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	92 %	3 %	5 %	302
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	89 %	5 %	5 %	133
HVL Totalt	90 %	4 %	6 %	891
Regnskap og revisjon	86 %	7 %	7 %	14
Økonomi og administrasjon	80 %	7 %	13 %	156
NHH Totalt	81 %	7 %	12 %	170
Vestlandskandidaten Totalt	86 %	6 %	8 %	1830

Når kandidatenes geografiske opprinnelse blir brutt ned på fakultet og institusjon, er den gjennomgående tendensen at en majoritet av kandidatene er født i Norge eller Norden, med foreldre som selv er født i Norge eller Norden. Et mindretall av kandidatene har selv innvandret til Norge eller Norden, eller er selv født i Norge/Norden, men med minst én forelder født utenfor Norden. UiB og NHH har en noe større andel kandidater med bakgrunn utenfor Norden, enn hva HVL har.

Samlet sett viser denne gjennomgangen av kandidatenes bakgrunn at de aller fleste vestlandskandidatene har sin familiebakgrunn fra et nordisk land, med foreldre/foresatte som selv har tatt høyere utdanning. I tillegg er majoriteten kvinner.

¹⁰ Det er verdt å merke seg at noen kandidater har en litt inkonsistent svargiving om man sammenligner svarene mellom tabell 3.3 og tabell 3.4. Det er for eksempel flere kandidater som oppgir at foreldrene har høyere utdanning, men samtidig klassifiserer seg selv som «førstegenerasjonsstudent».

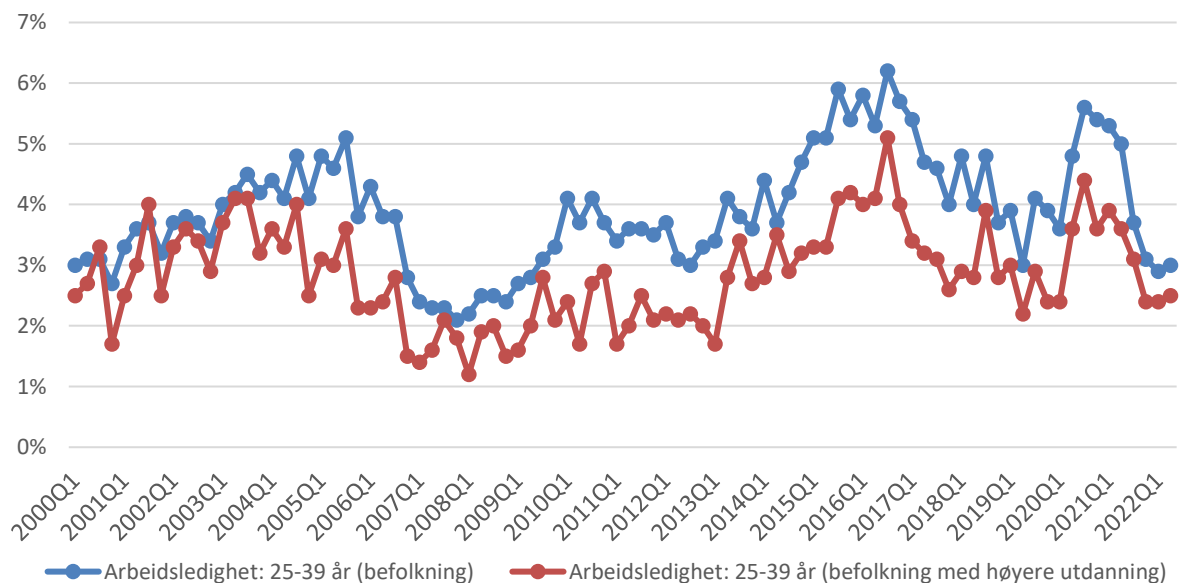
¹¹ Merk: For å gjøre denne tabellen lettere å lese, har vi slått sammen noen av svarkategoriene fra spørreundersøkelsen. Vi refererer til vedlagt spørreskjema, variabel q154, i appendiks.

Arbeidsmarkedet

Den generelle arbeidsmarkedssituasjonen danner et viktig bakteppe for å analysere kandidatenes muligheter for å skaffe seg relevant arbeid etter studiene. Norsk økonomi har i senere år vært preget av nedgangskonjunktur, med økende arbeidsledighet i 2015-2016, i stor grad som følge av oljeprisfallet som startet i 2014. Vi har i tidligere kandidatundersøkelser sett at denne situasjonen spesielt påvirket realister fra UiB og kandidater med ingeniørfaglig utdanning fra HVL.

Da 2018-undersøkelsen gikk ut, hadde imidlertid de fleste etterdønningene av oljekollapsen gitt seg, og vi fant tydelige tegn til bedring blant utsatte utdanningsgrupper. 2020-undersøkelsen gikk på sin side ut midt i koronakrisen, som hadde dramatiske konsekvenser for norsk økonomi. Vi trakk blant annet frem i 2020-rapporten at det i løpet av to uker i mars 2020, var en økning i andelen permitterte og arbeidsledige i Norge fra 2,3 til 10,4 prosent.¹² Selv om det ble påpekt fra blant annet SSB at koronakrisen rammet «bredt, men skjevt»¹³, må det kunne sies at personer med høyere utdanning alt i alt slapp ganske billig unna. Dette tydeliggjøres både gjennom offentlig statistikk (ref. fig 3.3), og gjennom resultater fra kandidatundersøkelsen. Svært få kandidater fra Vestlandet svarte at de var arbeidsledige i 2020-undersøkelsen, og denne andelen har falt ytterligere i årets undersøkelse – som vi vil se om litt.

Figur 3.3. Andelen arbeidsledige 2000-2022, kvartalsvis¹⁴

Figuren over viser utviklingen i arbeidsledigheten for aldersgruppen 25-39 år, med og uten høyere utdanning. Vi ser en markant økning i arbeidsledigheten fra 2011 til «kriseåret» 2016, deretter en nedgang i de påfølgende årene. I 2020 ser vi en forholdsvis bratt oppgang i andelen ledige, spesielt for unge uten høyere utdanning – selv om samme tendens også gjør seg gjeldene for høyutdanningsgruppen. Fra toppen i

¹² <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/den-okte-arbeidsledigheten-rammer-bredt-men-skjevt> [Lastet ned 26.01.2020]

¹³ https://www.frisch.uio.no/om-oss/Nyheter/2020_korona/frisc_ssb_nav_arbeidsmarked_korona_krise_27_mai_20.html [lastet ned: 20.01.21]

¹⁴ Data fra Eurostat, tabell «Unemployment rates by sex, age and educational attainment level» (lfsq_urgaed). Hentet 18.12.2022 fra <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>

tredje kvartal 2020 til andre kvartal 2022 falt så arbeidsledigheten for begge grupper, ned til hhv. 3,0 og 2,5 prosent.

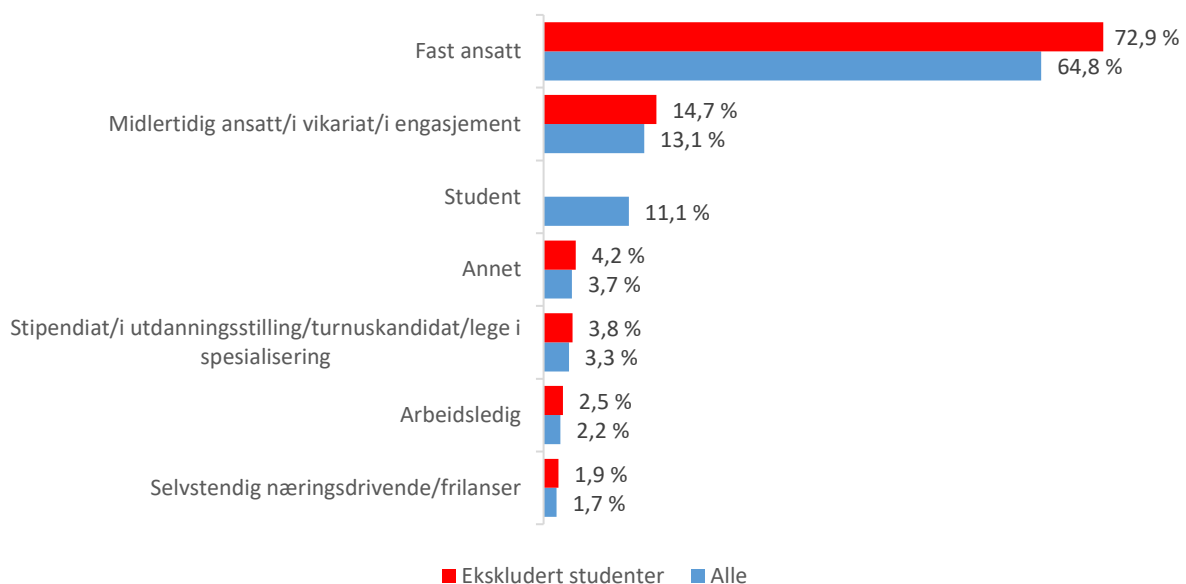
Kandidatenes arbeidslivstilknytning

Tilpasning til arbeidslivet

Tilpasning til arbeidslivet er et begrep som sier noe om kandidatenes overordnede situasjon og tilknytning til arbeidsmarkedet. Begrepet tar utgangspunkt i en idealsituasjon der arbeidstakeren har en jobb å gå til, arbeider fulltid dersom det er det vedkommende ønsker, og utfører et arbeid som oppleves relevant i forhold til egen utdanningsbakgrunn. Dersom en av disse faktorene ikke er oppfylt, anses kandidatene å være «utenfor idealsituasjon».

I dette delkapittelet gjennomgår vi de ulike faktorene som regnes inn under tilpasningsbegrepet. Avslutningsvis ser vi på andelen som er utenfor idealsituasjonene, og viser hvordan dette har endret seg over tid.

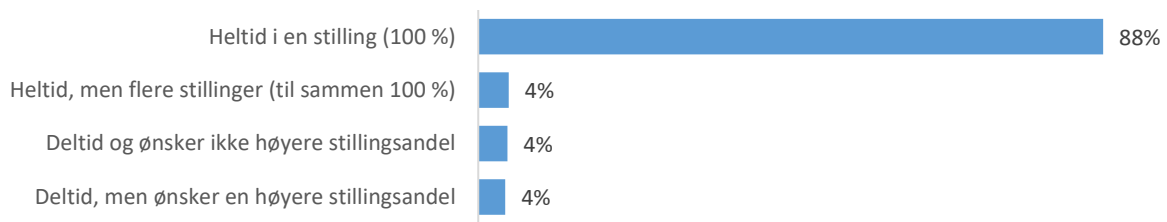
Figur 3.4. Hva er din hovedbeskjeftigelse («Per 1. november 2022, er du primært»)? (N=2544/2261)

For de fleste vil den mest ideelle situasjonen være å oppnå fast ansettelse. Blant vestlandskandidatene er det 73 prosent som oppgir at de har fast jobb to år etter avlagt grad. Dette er ett prosentpoeng lavere enn i 2020-undersøkelsen, men 7 prosentpoeng høyere enn hos 2018-kandidatene. Andelen arbeidsledige er 2,2 prosent, 0,4 prosentpoeng lavere enn i 2020, og under halvparten av hva situasjonen var i 2018. 15 prosent av kandidatene hadde en midlertidig stilling (ikke medregnet stipendiater, etc.). Dette er helt på linje med resultatet fra 2020-undersøkelsen.

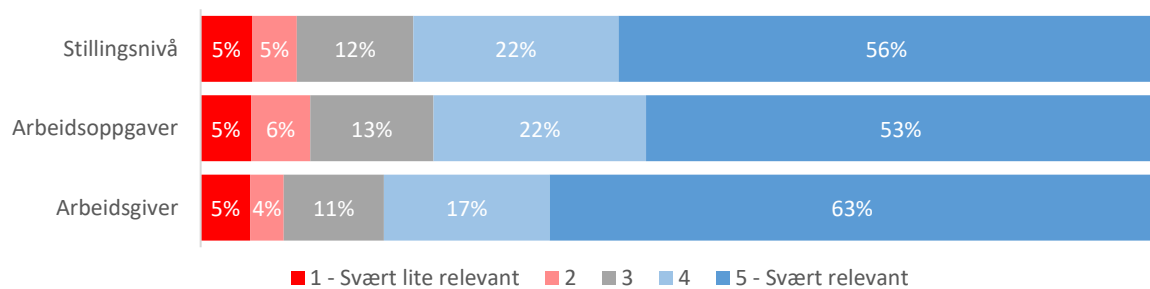
I årets undersøkelse endret vi på inngangen til undersøkelsen for respondentene. I 2020-undersøkelsen ble ikke-aktive studenter stilt spørsmål om hovedbeskjeftigelse, og var derfor ikke inkludert i gjennomgangen av dette spørsmålet. I år fikk de dette spørsmålet, og vi oppgir derfor tall med og uten aktive studenter inkludert. Vi ser at 11 prosent av respondentene var studenter på spørretidspunktet, dette er 5 prosentpoeng lavere enn i 2020.

Figur 3.5. Hvor stor stillingsandel har du i din nåværende stilling? (N=1855)

Kandidatene som for tiden er i jobb, ble spurt om stillingsandel i nåværende stilling. Den klare majoriteten arbeider heltid i én stilling. Kun et mindretall arbeider deltid, og rundt halvparten av de deltidsansatte ønsker en høyere stillingsandel. Denne sistnevnte gruppen jobber såkalt «ufrivillig deltid». I årets undersøkelse gjelder dette rett under 4 prosent av kandidatene, omtrent det samme som i 2020-undersøkelsen.

Figur 3.6. Hvor relevant vurderer du din nåværende jobbsituasjon i forhold til utdanningen? Når det gjelder: (N=1789-1847)

Kandidatene med arbeid ble bedt om å vurdere hvor relevant deres nåværende jobbsituasjon er, i forhold til den utdanningen de har gjennomført. Det er viktig å understreke at «relevant arbeid» ikke er et begrep som lar seg måle objektivt. Hvorvidt arbeidet oppleves som relevant eller ikke, må vurderes subjektivt av den enkelte, og samme type arbeid og arbeidsoppgave kan oppfattes å ha ulik grad av relevans for to forskjellige personer, også personer med samme utdanningsbakgrunn. Dette i motsetning til begrepene arbeidsledighet og ufrivillig deltid.

Majoriteten av kandidatene anser sitt nåværende stillingsnivå, sine arbeidsoppgaver og sin arbeidsgiver som relevant. Kun 5 prosent beskriver arbeidsforholdet i sin nåværende stilling som «svært lite relevant» i forhold til utdanningen. Tallene i årets undersøkelse er nesten identiske med svarene i 2020-undersøkelsen, men sammenlignet med 2018-kandidatene er årets kandidater mer fornøyd med relevansen til ulike sider ved arbeidsforholdet sitt.

Tabell 3.6. Alt i alt, hvordan opplever du din nåværende jobbsituasjon?

	Andel	N
Har ikke relevant jobb	9 %	1164
Har relevant jobb	91 %	1690

Når kandidatene blir bedt om å gi en helhetlig vurdering av sin nåværende arbeidssituasjon, svarer 91 prosent at de har en relevant jobb, mens 9 prosent svarer at jobben de har ikke er relevant. Dette er faktisk nøyaktig samme svarfordeling som i 2020-undersøkelsen. Vi diskuterer utviklingen over tid nærmere om litt. Vi ser også at andelen som svarer at de ikke har relevant jobb, samsvarer med andelen kandidater som

valgte de to mest negative vurderingene av relevans, med hensyn til stillingsnivå, arbeidsoppgaver og arbeidsgiver, vist i figur 3.6.

Tabell 3.7. Alt i alt, hvordan opplever du din nåværende jobbsituasjon? Fordelt på høyeste fullførte grad

	Har ikke relevant jobb	Har relevant jobb	N
PPU	9 %	92 %	142
Bachelor	13 %	87 %	732
Grunnskolelærer (4 år)	4 %	96 %	81
Master	7 %	93 %	824
Profesjonsutdanning (6 år)	1 %	99 %	83

Uavhengig av institusjonstilhørighet ser vi at gradsnivå påvirker hvorvidt man har relevant jobb eller ikke. Så godt som samtlige kandidater med en 6-årig profesjonsutdanning har relevant jobb, det samme gjelder kandidater med en 4-årig grad som grunnskolelærer. I disse gruppene oppgir henholdsvis 99 og 96 prosent at de har relevant jobb. For masterkandidatene er tilsvarende andel 93 prosent – nøyaktig det samme som i 2020.

87 prosent av bachelorkandidatene har relevant jobb, noe som er en marginal forverring siden 2020, da tilsvarende andel var 89 prosent. Kandidatene med PPU-utdanning har på sin side en positiv utvikling: 92 prosent opplever å ha relevant jobb, mot kun 81 prosent i 2020-undersøkelsen.

Som vi skal se senere i rapporten, er valg av studieretning en viktig faktor for hvorvidt kandidatene får relevant arbeid eller ikke. En annen faktor av en viss betydning er aktiviteter foretatt utenom studiene.¹⁵

Tabell 3.8. Jobbsituasjon fordelt på deltagelse i aktiviteter

Antall aktiviteter	Har ikke relevant jobb	Har relevant jobb	N
0	13 %	87 %	519
1	8 %	92 %	605
2	7 %	93 %	383
3	7 %	93 %	233
4	2 %	98 %	82
5	7 %	94 %	31
6/7		100 %	9

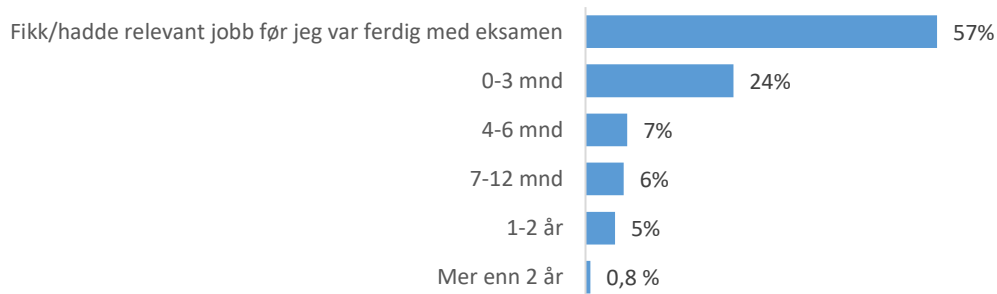
Tabell 3.8 viser sammenhengen mellom antall aktiviteter kandidatene har holdt på med utenfor studiene og andelen som har relevant arbeid. Vi ser en tendens til at kandidater som bedrev flere aktiviteter under studietiden, i større grad endte opp med relevant arbeid etter avsluttede studier. Forholdet mellom antallet aktiviteter og andel med relevant jobb er på samme nivå som i 2020, men sammenlignet med 2018-undersøkelsen har forskjellene blitt mindre, primært fordi langt flere kandidater med 0 «utenomfaglige» aktiviteter nå mener at de har relevant jobb, sammenlignet med 2018.

Tidligere i rapporten gjennomgikk vi et sett av spørsmål om kandidatenes bakgrunn, som er nye for årets undersøkelse. Blant annet har vi for første gang informasjon om utdanningsnivået til kandidatenes foreldre/foresatte, hvorvidt kandidatene har innvandringsbakgrunn, etc. Det er en viss tendens til at kandidater født i Norden, i høyere grad enn andre grupper, har relevant arbeid – men forskjellene er

¹⁵ Aktivitetene som utgjør indeksen er: 1) Valgfri praksis/praksisemne, hospitering i bedrift/virksomhet, 2) trainee/internship, 3) oppgavesamarbeid med virksomhet, 4) lønnet deltidarbeid med relevans for studiene, 5) verv i en organisasjon 6) annet frivillig arbeid, 7) internasjonal utveksling. Kandidater med hhv. 6 og 7 aktiviteter er slått sammen i én gruppe for å få høyt nok antall kandidater.

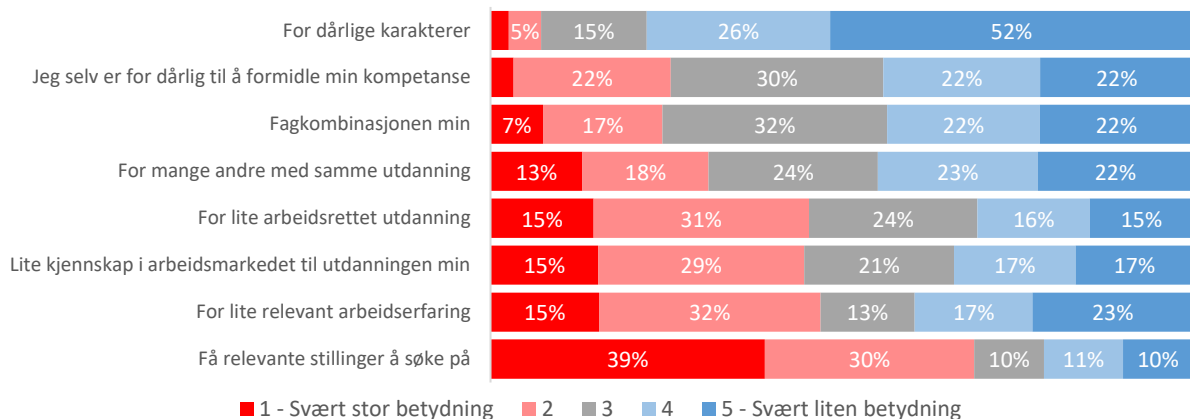
forholdsvis små. Foreldre/foresattes utdanningsbakgrunn, eller kandidatenes kjønn, ser ikke ut til å ha noe å si.

Figur 3.7. For deg som har relevant arbeid: Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk tilbud om din første relevante jobb? (N=1696)

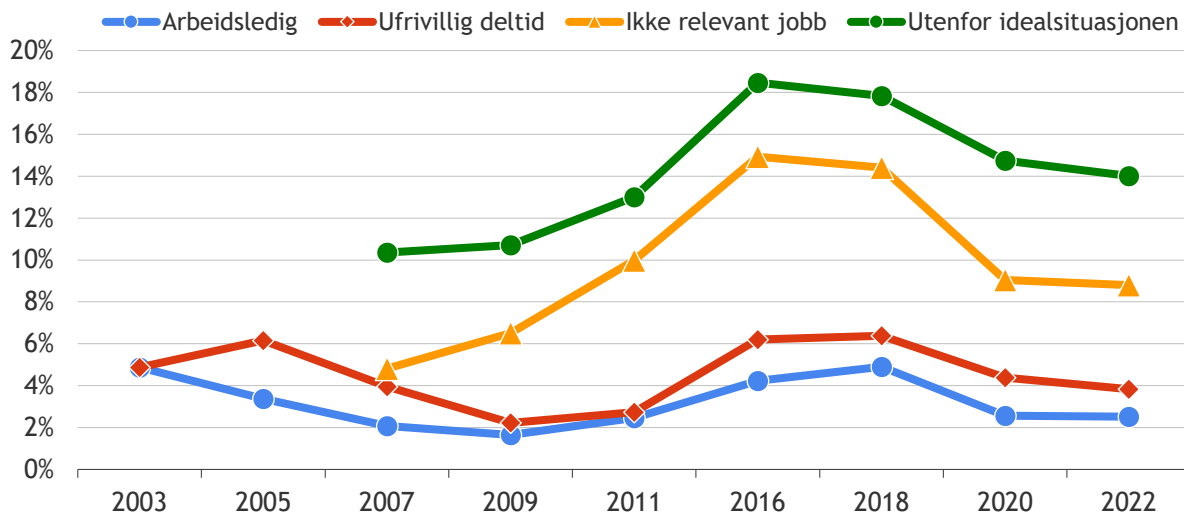
Det er stor variasjon i hvor lang tid det tok før kandidatene fikk tilbud om relevant arbeid, etter endte studier. Majoriteten, 57 prosent, fikk tilbud om arbeid allerede før de var ferdig med graden. Ytterligere 24 prosent av de spurte måtte vente inntil tre måneder før de fikk relevant arbeid. En femtedel fikk relevant jobb etter mellom 4 måneder til 2 år etter endte studier. Svært få, kun 0,8 prosent, brukte mer enn 2 år på å oppnå relevant jobb. Også her merker vi oss tilnærmet identiske tall, sammenlignet med 2020-undersøkelsen.

Figur 3.8. For deg som ikke har relevant arbeid i nåværende arbeidssituasjon: Hvor stor betydning mener du følgende forhold har hatt for at du ikke har relevant jobb? (N=145-152)

Kandidatene uten relevant jobb ble bedt om å vurdere hvilke faktorer som bidro til at de *ikke* fikk relevant arbeid. Nesten 40 prosent peker på «få relevante stillinger å søke på» som en svært viktig faktor. Svært få mener at for dårlige karakterer er årsaken til at de ikke har fått seg relevant arbeid, 52 prosent oppgir at dette er av svært liten betydning. Vi ser generelt at kandidatene i større grad fremhever forhold utenfor deres kontroll (arbeidsmarkedet, lite yrkesrettet utdanning), sammenlignet med forhold de selv kan påvirke (karakterer, fagkombinasjon, formidlingsevner), som forklaring på at de ikke har fått relevant arbeid. Dette har vært tilfelle for alle år dette spørsmålet har vært stilt til vestlandskandidatene.

Figur 3.9. Tilpasning til arbeidsmarkedet. Tidsserie 2003-2022

I figur 13 vises tilpasningsgrad over tid siden Kandidatundersøkelsen startet opp i 2003. Figuren består av fire tidsserier: arbeidsledighet, andel som arbeider ufrivillig deltid, andel som ikke har relevant jobb og andel som totalt sett er utenfor idealsituasjonen. Det er viktig å påpeke at når vi ser på den samlede prosentandelen som er utenfor idealsituasjonen, veier andelen som opplever å ha en ikke-relevant stilling like mye som andelen arbeidsledige og andelen som jobber ufrivillig deltid. Samtidig må det å ha et arbeid som ikke oppleves relevant, kunne regnes som mindre problematisk enn å være helt uten arbeid.

Merk ellers at NHH først ble en del av undersøkelsen i 2005, og at spørsmålet om relevant arbeid endret seg mellom 2009 og 2011. I 2007 og 2009 ble kandidatene spurt om de hadde hatt relevant arbeid siden uteksaminasjon, mens de i 2011 ble spurt om nåværende stilling opplevdes som relevant. I årets undersøkelse var det også en liten endring i spørsmålet om ufrivillig deltid, men uten at det bør påvirke tallene.¹⁶

Vi sitter nå med en tidsserie som dekker 9 undersøkelser og strekker seg over nesten 20 år med datainnsamlinger. I løpet av denne 20-årsperioden har norsk og internasjonal økonomi blant annet opplevd finanskrisen i 2008, oljeprisfallet i 2016 og koronapandemien i (spesielt) 2020 og 2021. Våre data viser at det mellom 2009 og 2016 var en generell økning i både andelen som var arbeidsledige, i ufrivillig deltid, i ikke-relevant jobb og totalt sett utenfor idealsituasjonen. Denne negative utviklingen passer i tid godt overens med negative tendenser for både arbeidsledighetsnivået nasjonalt (ref. figur 3.3). Mellom 2016 og 2018 var det imidlertid en utflating på de fleste kriteriene, mens 2020-undersøkelsen viste klare tendenser på forbedring, spesielt med tanke på andelen kandidater med ikke-relevant arbeid.

I rapporten for 2020-undersøkelsen (Høgestøl, Bjørnebekk og Wold, 2021) diskuterte vi hvorvidt denne positive endringen var «reell», eller om den primært var knyttet til koronapandemien, ved at den spesielle situasjonen kandidatene var i på undersøkelsestidspunktet bidro til at man satte mer pris på jobben sin (eller at man i det hele tatt hadde en jobb å gå til), enn hva man ellers ville ha gjort.

Årets undersøkelse gir tall som er svært sammenlignbare med 2020-undersøkelsen. Med andre ord kan det se ut som om indikatorene har stabilisert seg på et bedre nivå enn i toppåret (i negativ forstand) 2016. Det

¹⁶ Frem til 2022-undersøkelsen ble kandidatene først spurt om de jobber heltid eller deltid, for så å bli spurt om de jobber ufrivillig deltid hvis relevant. I årets undersøkelse ble denne informasjonen samlet i ett spørsmål

vil være interessant å følge disse indikatorene på tilpasning til arbeidslivet over flere undersøkelser, når koronapandemien har kommet enda mer på avstand.

Helt til slutt kan vi ikke avvise at fallet i svarprosent sammenlignet med 2018-undersøkelsen er en faktor. Hvis det for eksempel primært er kandidater med mindre hell på arbeidsmarkedet som har unnlatt å svare på undersøkelsen, vil dette kunne bidra til urealistisk gode tall for andelen med relevant jobb. Samtidig har vi i årets undersøkelse en tydelig økning i svarprosent blant kandidater med avlagt bachelorgrad, noe som statistisk sett har en negativ betydning på de samlede tallene for alle vestlandskandidatene.

Sektor og bransjetilknytning

Vi vil nå se nærmere på kandidatenes tilknytning til ulike sektorer og bransjer.

Tabell 3.9. Innen hvilken sektor er din nåværende stilling?

	Andel	N
Offentlig sektor	57 %	1057
Privat sektor	41 %	756
Organisasjon (LO, Røde Kors, partipolitisk org. eller annet)	2 %	31

Den klare majoriteten av vestlandskandidatene (57 prosent) arbeider i offentlig sektor, mens 41 prosent arbeider i privat sektor. Forholdsvis få, og også færre enn i tidligere undersøkelser, arbeider i en organisasjon. Over tid har dominansen til offentlig sektor blitt stadig større: I 2016-undersøkelsen eksempelvis jobbet like mange kandidater i offentlig og privat sektor. Den viktigste forklaringen på denne endringen ligger i at kandidatgrupper som tradisjonelt sett søker seg til det offentlige, over tid utgjør en større andel av kandidatene i Kandidatundersøkelsen.¹⁷

Tabell 3.10. Innen hvilken sektor er din nåværende stilling? Fordelt på kjønn

	Mann	Kvinne	N
Offentlig sektor	41 %	66 %	1 057
Privat sektor	58 %	32 %	756
Organisasjon (LO, Røde Kors, partipolitisk org. eller annet)	2 %	2 %	31

Når sektortilhørigheten brytes ned på kjønn, ser vi tydelige skiller mellom menn og kvinner. Mens 66 prosent av kvinnene arbeider i offentlig sektor, gjelder dette kun 41 prosent av mennene. Majoriteten av mennene, 58 prosent, arbeider i privat sektor. Omtrent like mange menn og kvinner jobber på organisasjonsfeltet. Sammenlignet med 2020-undersøkelsen er sektorfordelingen blant menn så godt som lik, mens kvinnene i enda større grad enn før søker seg mot offentlig sektor. Andelen kvinner i offentlig sektor har økt med fire prosentpoeng siden 2020.

Det er også kjønnsforskjeller med tanke på hvilke områder/bransjer kandidatene jobber innenfor. Over halvparten av kvinnene jobber i barnehage, i skoleverket eller med helse, sosial, omsorg – mot kun en fjerdedel av mennene (ref. tabell 3.11).

¹⁷ Spesielt relevant i denne forbindelsen er opprettelsen av HVL, som førte langt flere kandidater med utdanning innenfor helse og oppvekst inn i utvalget for Kandidatundersøkelsen

Tabell 3.11. Innen hvilket område er din nåværende jobb? Fordelt på kjønn

	Andel	Mann	Kvinne	N
Offentlig administrasjon	6 %	6 %	6 %	108
Høyere utdanning/forskningsinstitusjon	7 %	8 %	7 %	137
Grunnskole, videregående skole	15 %	13 %	16 %	281
Barnehage	5 %	1 %	7 %	94
Helse, sosial, omsorg	26 %	11 %	33 %	472
Olje/gass/energi	3 %	5 %	2 %	55
Industri/produksjon	2 %	4 %	1 %	36
Bygg/anlegg	2 %	4 %	1 %	38
Fiskeri/havbruk/annen primærnæring	2 %	3 %	1 %	31
Transport/logistikk	1 %	1 %	0 %	13
Shipping	1 %	2 %	0 %	17
IKT/tele	3 %	6 %	1 %	53
Media, kultur	2 %	3 %	2 %	46
Handel, reiseliv	1 %	1 %	1 %	20
Bank/ forsikring/ finans	4 %	5 %	3 %	72
Konsulent / rådgivning	10 %	14 %	8 %	185
Revisjon	2 %	3 %	1 %	34
Annen privat tjenesteyting	1 %	1 %	1 %	18
Annet	7 %	9 %	7 %	136

Kandidatens viktigste funksjoner/oppgaver

Hvilke funksjoner eller arbeidsoppgaver de nyutdannede vestlandskandidatene har, er naturlig nok avhengig av kandidatenes utdanningsbakgrunn, som vi kommer nærmere inn på i seksjonene av rapporten som bryter tallene ned på utdanningsinstitusjon. Det generelle bildet, på tvers av institusjonene, finner vi i figur 3.10.

Figur 3.10. Hva mener du er de viktigste funksjonene/oppgavene i jobben din? (N=1852)

Rådgivning og veiledning topper listen over de viktigste arbeidsoppgavene i kandidatenes jobber, etterfulgt av undervisning, opplæring og pedagogisk arbeid, samt prosjektarbeid. Dette er det samme bildet som i 2020-undersøkelsen.

Årslønn

Kandidatene ble bedt om å oppgi sin ordinære brutto årslønn før skatt i sin nåværende stilling, ikke inkludert bonus, goder eller andre ekstrainntekter. Tabellen under er basert på heltidsansatte. Vi presenterer både (aritmetisk) gjennomsnittsinntekt, medianinntekt og standardavvik. Høye standardavvik indikerer at forskjellene mellom kandidatene er høye.

Tabell 3.12. Kandidatenes årslønn

Gjennomsnitt	Median	Standardavvik	N
611 272	560 000	512 594	1567

I snitt hadde kandidatene på Vestlandet, omtrent to år etter endte studier, en gjennomsnittlig årslønn på 611 272 kr. Dette innebærer en lønnsvekst på omtrent 10 prosent siden 2020-undersøkelsen, noe som er 2,5 prosentpoeng høyere enn i norsk arbeidsliv for øvrig.¹⁸ Den mest typiske årslønnen, medianen, er noe lavere – 560 000 kr. Som det fremgår av standardavviket, er det nokså stor spredning mellom hvor mye kandidatene tjener. I 2020-undersøkelsen påpekte vi at standardavviket hadde blitt mindre siden 2018. I årets undersøkelse har standardavviket økt igjen, og er nå høyere enn i 2018. Dette indikerer større forskjeller i lønnsnivå blant kandidatene i årets undersøkelse.

Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsmobilitet

Vi retter nå oppmerksomheten mot overgangen fra studier til jobb, og da spesielt hvilke strategier kandidatene har brukt i jobbsøkingprosessen. Vi har tidligere sett at mange kandidater oppnådde *relevant* jobb allerede før de tok siste eksamen, noe som tilsier at mange starter prosessen med å få jobb mens de er studenter.

Søkeprosessen

Tabell 3.13. Når begynte du å søke jobb?

	Andel alle	Andel kun søkere	N
Før siste semester	18 %	24 %	337
I løpet av siste semester	42 %	56 %	804
0-3 måneder etter avsluttet utdanning	12 %	16 %	233
Mer enn 4 måneder etter avsluttet utdanning	3 %	4 %	55
Jeg fortsatte i jobben jeg hadde før studiene	10 %	N/A	191
Jeg fortsatte i jobben jeg fikk under studiene	8 %	N/A	146
Jeg fikk jobb uten å søke/ble headhuntet	6 %	N/A	113
Ikke sikker/Husker ikke	2 %	N/A	29

¹⁸ Den gjennomsnittlige årslønnen for vestlandskandidatene i 2020 var 557 077 kroner. For å regne ut nasjonalt snitt på lønnsveksten har vi tatt utgangspunkt i grunnlagstall fra SSB, ref. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/statistikk/antall-arbeidsforhold-og-lonn/artikler/lonnsveksten-tar-seg-opp> [lastet ned: 16.02.2023]. Merk at vi har tatt ut noen ekstremverdier, som trolig skyldtes ukorrekt svargiving

Dette spørsmålet ble endret i årets undersøkelse, blant annet ved at svaralternativene «Jeg fortsatte i jobben jeg fikk under studiene» og «Jeg fortsatte i jobben jeg hadde før studiene» ble tatt inn. Sistnevnte alternativ er spesielt relevant for kandidater som har gjennomført PPU – 50 prosent av PPU-kandidatene svarer at de fortsatte i jobben de hadde før studiene. Generelt ser vi at forholdsvis mange kandidater, nesten en fjerdedel, fortsetter i en jobb de fikk før eller under studiene, eller fikk jobb uten å søke/ble headhuntet.

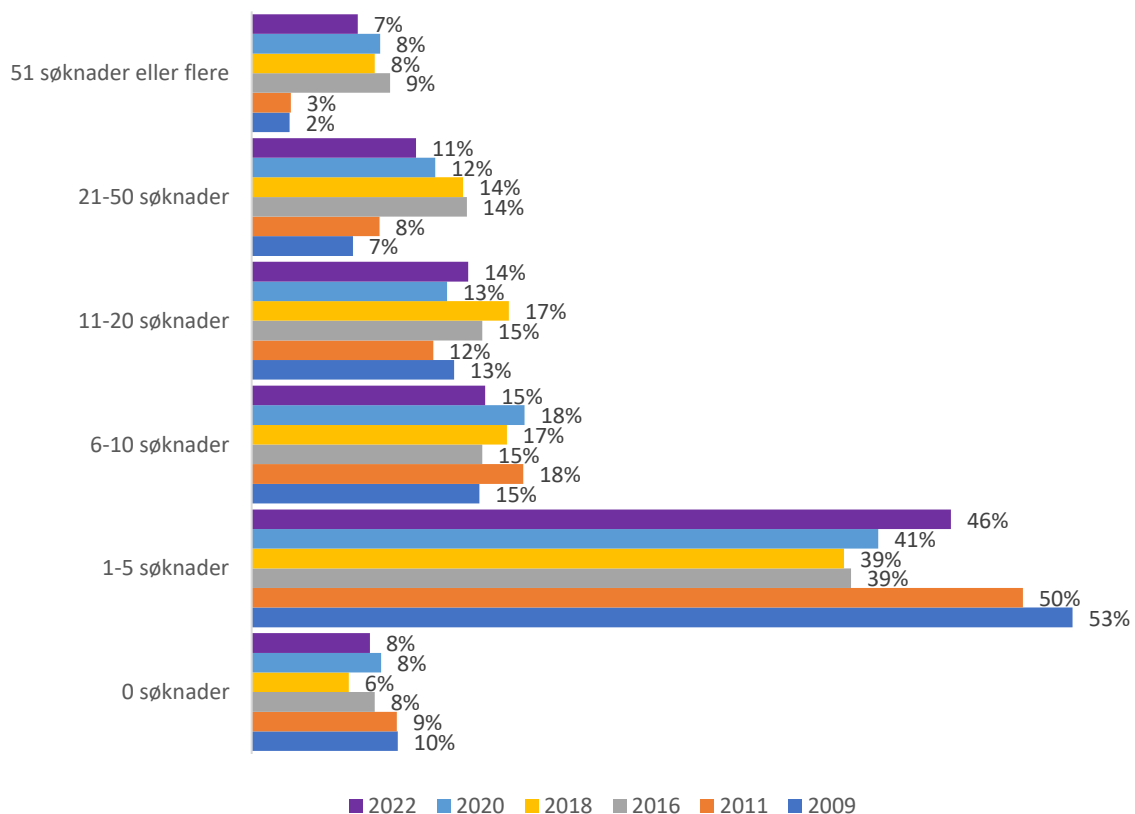
Vi presenterer også tall avgrenset til kandidater som har vært aktive jobbsøkere etter uteksaminasjon, og vi ser her at den klare majoriteten (80 prosent) startet søkeprosessen før de avsluttet studiene sine. Kun et lite mindretall ventet mer enn 4 måneder etter uteksaminasjon før de begynte å søke.

Tabell 3.14. Omtrent hvor mange jobbsøknader har du sendt?

	Andel	N
0	8 %	147
1-5 søknader	46 %	867
6-10 søknader	15 %	289
11-20 søknader	14 %	268
21-50 søknader	11 %	203
51 søknader eller flere	7 %	131

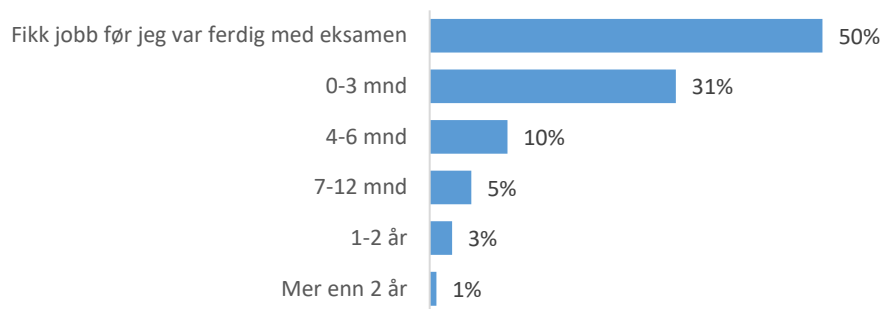
Det er stor variasjon i hvor mange søknader kandidatene har måttet sende. Mens 8 prosent ikke behøvde å sende en eneste søknad, svarer omtrent samme prosentandel at de har sendt over 50 søknader. For majoriteten, 61 prosent, var det tilstrekkelig å sende mellom 1-10 søknader.

Figur 3.11. Antallet sendte jobbsøknader – 2009, 2011, 2016, 2018, 2020 og 2022

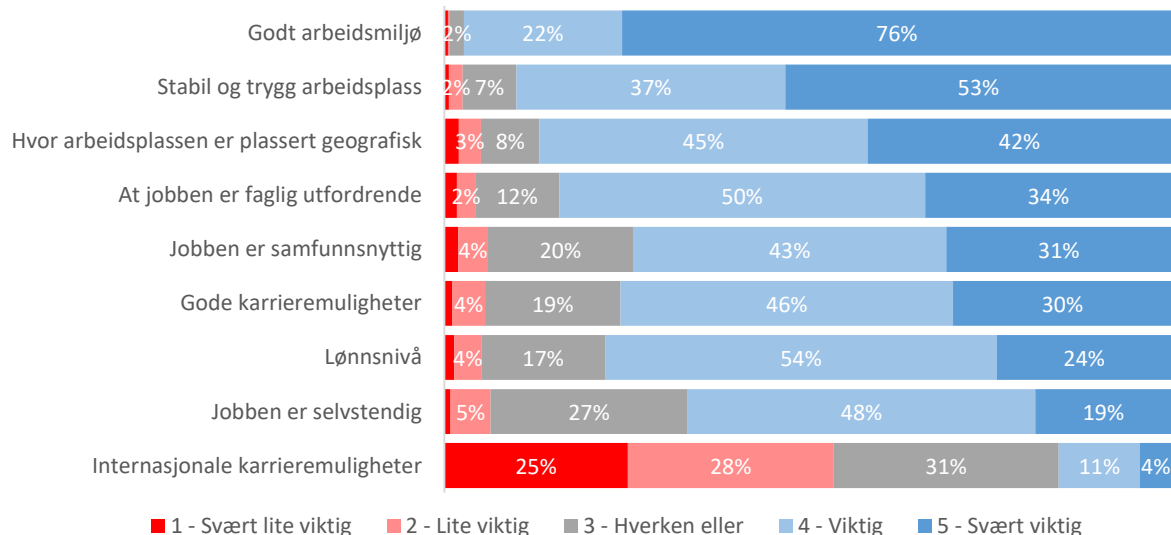
I figur 3.11 ser vi hvordan utviklingen i sendte søknader har vært over tid, fra 2009 og frem til i dag. Vi har tidligere i rapporten kommentert at graden av tilpasning til arbeidsmarkedet, nådde et bunnpunkt for vestlandskandidatene i 2016. Dette reflekteres også i antallet jobbsøknader. Vi ser eksempelvis at mens halvparten av kandidatene i 2011-undersøkelsen måtte sende mellom 1 og 5 søknader, falt denne andelen til 39 prosent i 2016. Som for andre indikatorer observerer vi også her en forbedring, og i årets undersøkelse svarer 46 prosent at de har sendt mellom 1 og 5 søknader. Det kan altså se ut som om det er enklere å få innpass hos potensielle arbeidsgivere nå, sammenlignet med situasjonen de siste kandidatundersøkelsene.

Figur 3.12. Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk din første jobb? (N=1551)

Tidligere i rapporten har vi presentert tall på hvor lang tid det tok kandidatene å få *relevant* arbeid. I årets undersøkelse har vi et nytt spørsmål, som ser på tidsbruk frem mot første jobb, uavhengig av jobbets relevans. Vi ser at nøyaktig halvparten av kandidatene oppgir at de fikk jobb før de var ferdig med siste eksamen, og at ytterligere en tredjedel fikk jobb innen tre måneder etter avsluttet utdanning. Svært få kandidater bruker mer enn et halvt år på å få sin første jobb.

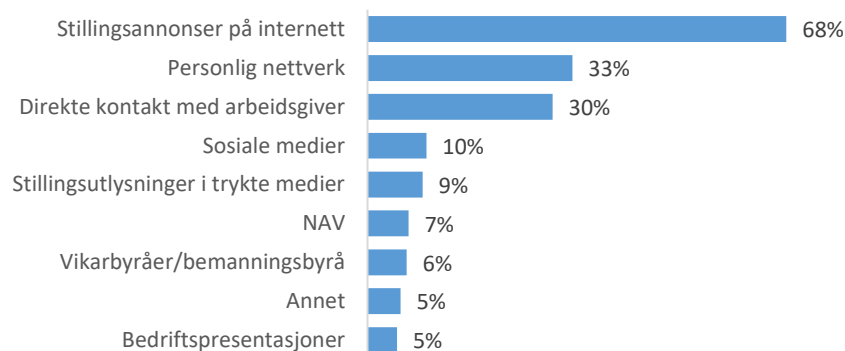
Figur 3.13. Hvor viktig er følgende faktorer for deg når du søker jobb? (N=1903 – 1913)

På spørsmål om hvilke faktorer som er viktig når man søker jobb, svarer hele 76 prosent at de anser et godt arbeidsmiljø som svært viktig. Dette er fire prosentpoeng høyere enn i både 2018- og 2020-undersøkelsen. Rekkefølgen på de ulike faktorene er nøyaktig den samme som i 2020-undersøkelsen, og bruken av skalaen er også sammenlignbar. Det er to faktorer vi imidlertid ønsker å trekke frem, med visse endringer siden forrige undersøkelse. Det ene er lønnsnivå: Mens 62 prosent i 2020-undersøkelsen trakk frem lønnsnivået

som viktig eller svært viktig, gjør 78 prosent det samme i årets undersøkelse. Man kan kanskje anta at det siste årets høye prisvekst er med på å påvirke at lønn vektlegges høyere. Den andre er internasjonale karrieremuligheter: Denne faktoren er fortsatt den klart minst vektlagte av vestlandskandidatene, men andelen som oppfatter det som «svært lite viktig» har falt fra 39 prosent i 2020, til 25 prosent i 2022.

Figur 3.14. Hvilke kanaler brukte du for å finne din første jobb? (N=1891)

Som man kan se av figur 3.14 er stillingsannonser på internett den klart mest brukte kanalen for å søke etter sin første jobb. 68 prosent av kandidatene oppgir å ha benyttet seg av denne kanalen. Strategier som å benytte personlig nettverk og å ta direkte kontakt med potensielle arbeidsgivere, er også populære blant kandidatene. 10 prosent tok også i bruk sosiale medier for å lete etter sin første jobb.

Mange kandidater kombinerte ulike kanaler/strategier – 45 prosent brukte to eller flere av disse i jakten på sin første jobb.

Mobilitet

Vi har til nå sett på prosessen fra endt utdanning til anskaffelse av arbeid. Nå skal vi se på kandidatenes «mobilitet» i arbeidsmarkedet, dvs. hvor ofte de har byttet jobb og hvor lenge de forblir ved sin første arbeidsplass.

Tabell 3.15. Hvor mange jobber har du hatt etter avsluttet studium?

	Andel	N
0	1 %	19
1	47 %	907
2	36 %	694
3 eller flere	15 %	293

Rett under halvparten av kandidatene var på det tidspunktet de ble spurt fortsatt ansatt i sin første jobb, 36 prosent har byttet jobb én gang, mens 15 prosent har hatt 3 eller flere jobber siden de avsluttet studiene. 51 prosent har altså byttet stilling eller arbeidsplass etter at de fikk sin første jobb. Dette er fire prosentpoeng høyere enn i 2020, og 8 prosentpoeng høyere enn i 2019. Kandidatene har med andre ord hatt noe økt mobilitet. I tillegg er det 1 prosent av kandidatene som til nå ikke har hatt jobb i det hele tatt.

Tabell 3.16. For deg som har hatt to eller flere jobber etter avsluttede studier. Hvor lenge var du ansatt i din første stilling?

	Andel	N
< 2 måneder	7 %	67
2-6 måneder	24 %	228
7-12 måneder	25 %	240
> 12 måneder	44 %	420

Av de som har hatt mer enn to jobber etter avsluttede studier, var en tredjedel ansatt i inntil seks måneder før de byttet jobb. 44 prosent var ansatt i mer enn ett år.

Tabell 3.17. Hva var årsaken til at du sluttet i din første stilling?

	Andel	N
Fikk ny jobb	60 %	567
Vikariatet/engasjementet tok slutt	25 %	238
Ble sagt opp	1 %	8
Sa selv opp	15 %	139

Den vanligste grunnen til at kandidatene sluttet i sin første stilling, var fordi de fikk ny jobb. 25 prosent sluttet fordi vikariatet eller engasjementet de var ansatt i tok slutt. 15 prosent sa selv opp jobben, mens kun 1 prosent ble sagt opp.

Hjerneflukt og hjernegevinst

Et av hovedargumentene for å opprettholde en desentralisert universitets- og høyskolesektor, er å forsyne nærarbeidsmarkedet med arbeidskraft.¹⁹ I denne sammenhengen spiller utdanningsinstitusjonene en todelt rolle. For det første bidrar de til å holde på studenter fra vestlandsfylkene gjennom studietiden, for det andre tiltrekker de seg studenter utenfra regionen (og landet). Begge disse faktorene bidrar til å øke tilbudet av høykompetent arbeidskraft for arbeidsgivere på Vestlandet. Som vi skal se, er bildet sammensatt for vestlandsfylkene ettersom kandidater fra Rogaland i mindre grad returnerer til/forblir i hjemfylket etter endt utdanning.

Tabell 3.18 viser den fylkesvise fordelingen av hjemsted før studier og nåværende arbeidssted. *Hjemsted før studier* viser hvor UiB, HVL og NHH rekrutterer studenter fra, mens *arbeidssted nå* viser hvor kandidatene i dag arbeider. *Nettogevinst* viser således hvor stor andel ferdigutdannede (i prosentpoeng) hvert fylke har «vunnet» eller «tapt».

¹⁹ Stambøl, Lasse Sigbjørn (2013). *Studentvandring - Rekruttering til studier og tilførsel av nye høyt utdannede i et geografisk perspektiv*. Statistisk sentralbyrå. Rapport 6/2013.

Tabell 3.18. Hjemsted før studier og arbeidssted nå²⁰

Fylke	Hjemsted før studier	Arbeidssted nå	Nettogeinst
Vestland	49,9 %	53,1 %	3,2 %
Rogaland	13,8 %	11,2 %	-2,6 %
Viken	9,2 %	5,2 %	-4,0 %
Oslo	5,9 %	15,7 %	9,8 %
Møre og Romsdal	4,7 %	2,8 %	-1,9 %
Vestfold og Telemark	3,0 %	1,6 %	-1,4 %
Trøndelag	2,9 %	2,1 %	-0,8 %
Agder	2,7 %	1,6 %	-1,1 %
Innlandet	2,5 %	1,4 %	-1,1 %
Troms og Finnmark	1,6 %	1,9 %	0,3 %
Nordland	0,9 %	0,9 %	0,0 %
Utenfor Norge	2,9 %	2,5 %	-0,4 %

Den viktigste rekrutteringsarenaen for utdanningsinstitusjonene er, som man kan forvente, Vestland og Rogaland fylke. Nesten 64 prosent av kandidatene bodde i ett av disse to fylkene før de begynte å studere. Dette er for øvrig nøyaktig samme andel som i 2020-undersøkelsen, og viser at rekrutteringsbasen til institusjonene er stabil. Omtrent like mange *arbeider* i ett av disse to fylkene nå, men som vi ser er det bare Vestland fylke som har en nettogeinst av studenter, med en tilvekst på 3,2 prosentpoeng. Rogaland har et tap på 2,6 prosentpoeng. Dette var også tilfellet i 2020-undersøkelsen.

Det er en tydelig draging mot hovedstaden. Mens kun 6 prosent av vestlandskandidatene bodde der før de begynte å studere, arbeider 15,7 prosent i Oslo nå – en nettogeinst på 9,8 prosentpoeng. Sammenlignet med tidligere års undersøkelser er dette imidlertid en nedgang på 1,6 prosentpoeng. Deler av nedgangen skyldes nok at færre kandidater har sitt hjemsted i Oslo i utgangspunktet, sammenlignet med tidligere år.

Tabell 3.19. Hjemstedsfylke før studier og nåværende arbeidssted i Vestland og Rogaland

Hjemfylke før studier	Nåværende arbeidssted		
	Vestland	Rogaland	N
Vestland	85,3 %	2,7 %	924
Rogaland	21,1 %	63,7 %	256
Innlandet	33,3 %	6,3 %	48
Møre og Romsdal	26,4 %	4,6 %	87
Trøndelag	24,5 %	0,0 %	53
Vestfold og Telemark	23,2 %	3,6 %	56
Agder	22,0 %	6,0 %	50
Viken	20,6 %	3,4 %	175
Nordland	20,0 %	0,0 %	15
Troms og Finnmark	18,5 %	0,0 %	27
Oslo	5,6 %	0,0 %	107
Utenfor Norge	26,9 %	1,9 %	52

Tabell 3.19 viser hvor stor andel av kandidatene fra de ulike fylkene som i dag arbeider i Vestland eller Rogaland. Vestland fylke skiller seg tydelig ut, ved at 85 prosent av kandidatene som bodde i dette fylket før studietiden, arbeider her nå. For Rogaland sin del er tilsvarende tall 64 prosent. Sammenlignet med

²⁰ På spørsmål om hva som var kandidatens hjemfylke før de begynte å studere var svaralternativene knyttet til gammel fylkesstryktur, men i forbindelse med denne analysen har svarene blitt slått sammen for å representere dagens inndeling. Merk også at kandidatene ble spurt om hvor *de arbeider nå*, ikke hvor bostedet deres er.

2020-undersøkelsen er det ingen endring for Rogalands del, mens Vestlandet har styrket sin posisjon med omtrent 4,5 prosentpoeng. Med andre ord er det nå flere kandidater fra Vestland som forblir i fylket etter avsluttede studier, enn hva tilfellet var i 2020.

Oslo skiller seg på sin side ut i den andre retningen. Kun 5,6 prosent av disse kandidatene arbeider i Vestland to år etter uteksaminasjon og ingen arbeider i Rogaland. Frafallet er i tillegg blitt enda tydeligere enn i 2020, da rett over 10 prosent av kandidatene fra Oslo hadde forblitt i Vestland på spørretidspunktet. For denne gruppen er det tydelig at oppholdet som student på Vestlandet er av en midlertidig art.

Tabell 3.20. Har du fått arbeid på det geografiske stedet du ønsket?

	Andel	N
Ja	91 %	1678
Nei	9 %	169

91 prosent av de spurte svarer at de har fått jobb på det stedet de ønsket seg. Dette er nøyaktig samme andel som i 2020, men 6 prosentpoeng flere enn i 2018. Dette er en god indikasjon på at flyttestrømmen inn og ut av vestlandsfylkene, før og etter studiene, i stor grad er motivert av geografisk preferanse fremfor nødvendighet.

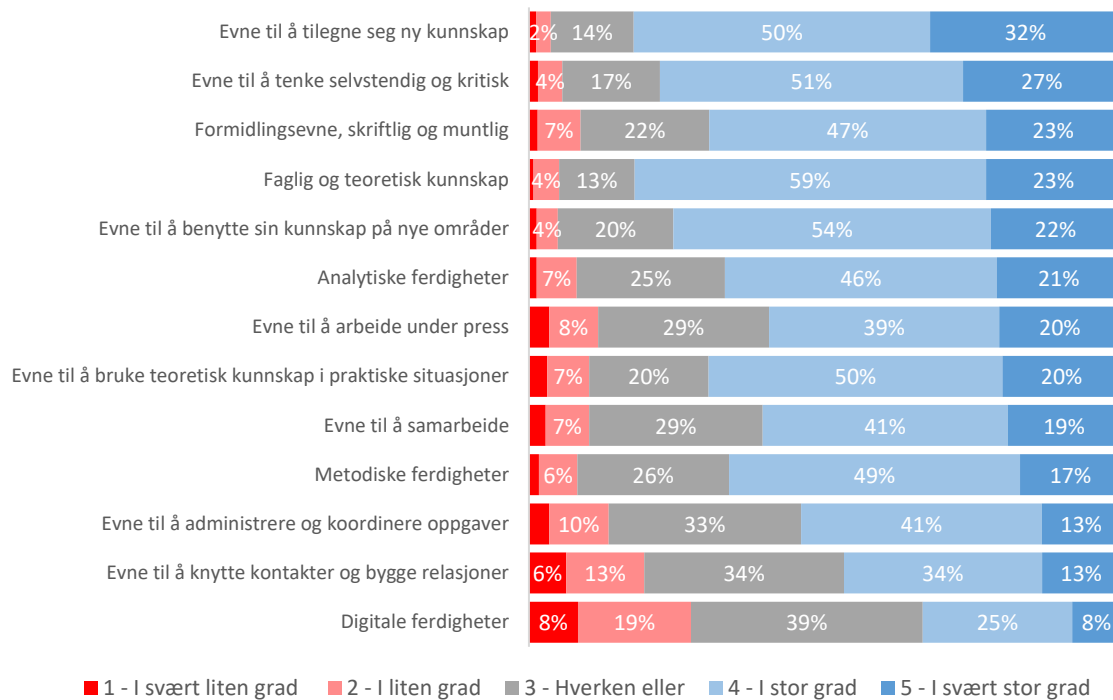
Studietiden

Nå tar vi et skritt tilbake til kandidatenes studietid. Vi ser på kandidatenes vurderinger av studiet, hvilke ferdigheter de opplever å ha tilegnet seg i løpet av studietiden og hva de skulle ønsket å ha mer av i studiet. Til slutt ser vi på hvilke aktiviteter de har deltatt i under studiet.

Vurdering av studiet

Kandidatene ble bedt om å vurdere i hvilken grad studiene har gitt dem bestemte ferdigheter. I de tidligere kandidatundersøkelsene, har en tydelig tendens vært at kandidatene i stor grad opplever å ha tilegnet seg typiske akademiske ferdigheter som kunnskap, formidling, analyse, metode, osv., gjennom utdanningen sin. Som vi ser av figur 3.15 er dette også tilfellet for 2020-kandidatene.

Figur 3.15. I hvilken grad mener du utdanningen du avsluttet i 2020 har gitt deg følgende ferdigheter? (N=1869-1877)

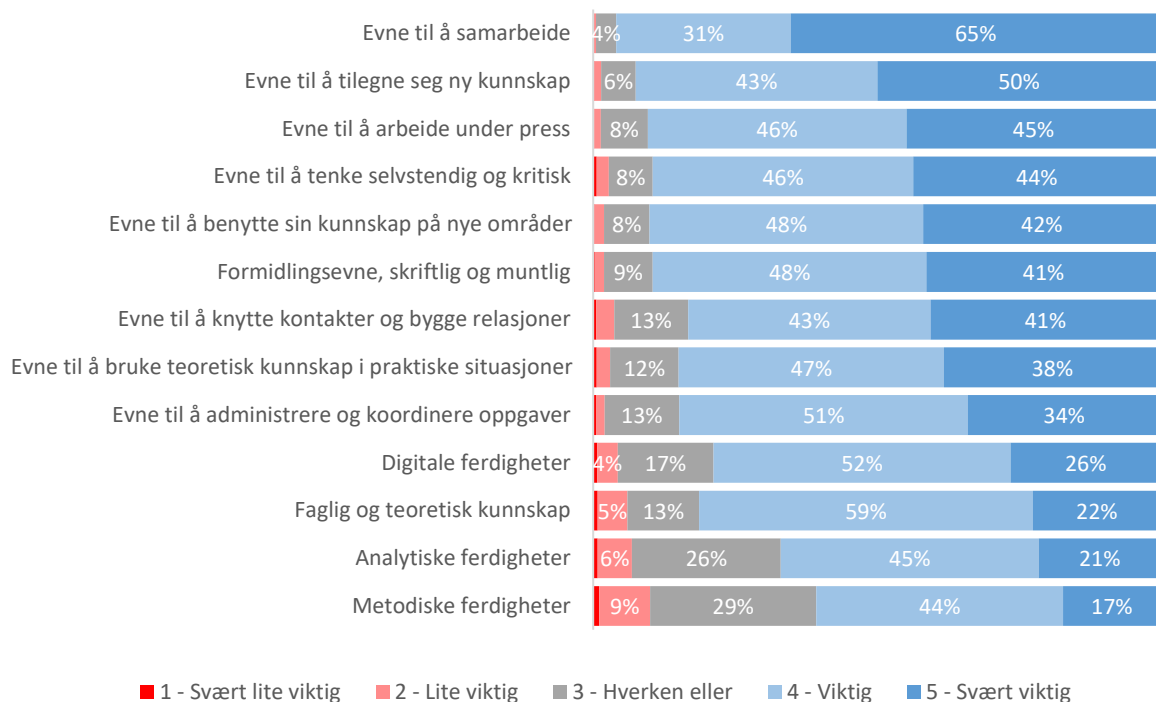

Nesten en tredjedel av kandidatene mener at studiene har styrket deres evne til å tilegne seg kunnskap i «svært stor grad». Det er også mange som opplever at studiene har gitt evnen til å tenke selvstendig og kritisk.

Tilbakemeldingene er litt mer blandet på ferdigheter som gjerne er mer assosiert med arbeidslivet enn studietilværelsen. Dette er ferdigheter som å administrere og koordinere oppgaver, knytte kontakter og bygge relasjoner, og evnene til å samarbeide. Her er det verdt å nevne at tidligere undersøkelser rettet mot arbeidsgivere, har vist at spesielt evnen til å samarbeide vektlegges sterkt i ansettelsesprosesser.²¹ Den lavest vurderte ferdigheten er digitale ferdigheter, som også var tilfellet undersøkelsene i både 2018 og 2020. Sammenlignet med foregående undersøkelser merker vi oss en generell nedgang i andelen som bruker den mest positive svarverdien («i svært stor grad»), men dersom vi ser «i stor grad» og i «svært stor grad» under ett, er forskjellene forholdsvis begrensede.

²¹ Ryssevik, Jostein, Malin Dahle, Ingrid Cecilia Holthe og Asle Høgestøl (2011). Kompetanse 2020, Universitetsutdanningenes synlighet og relevans og samfunnets behov. ideas2evidence-rapport 2011:4

Figur 3.16: Hvilke av følgende ferdigheter tror du blir vurdert som viktig eller mindre viktig i arbeidslivet ved ansettelse? (N=1843-1850)

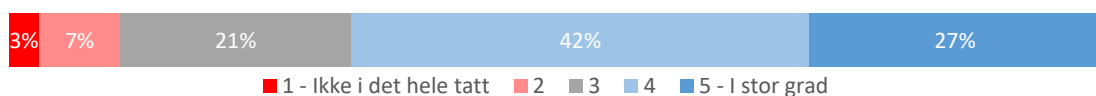

Kandidatene ble også spurt om hvilke ferdigheter de mener blir vurdert som viktigst i arbeidslivet ved ansettelse. De aller fleste trekker frem evne til å samarbeide som en svært viktig faktor. Som vi så i forrige figur var det en god del kandidater som mente at utdanningen i begrenset grad hadde gitt dem denne ferdigheten. Det er også verdt å merke seg at kandidatene i mindre grad opplever at akademiske ferdigheter knyttet til metode, analyse og faglig/teoretisk kunnskap er viktig i arbeidslivet ved ansettelse.

Overordnet sett er kandidatenes vurdering forholdsvis på linje med hva arbeidsgivere selv svarer, når de blir bedt om å vurdere ulike kvalifikasjoners viktighet for ansettelse.

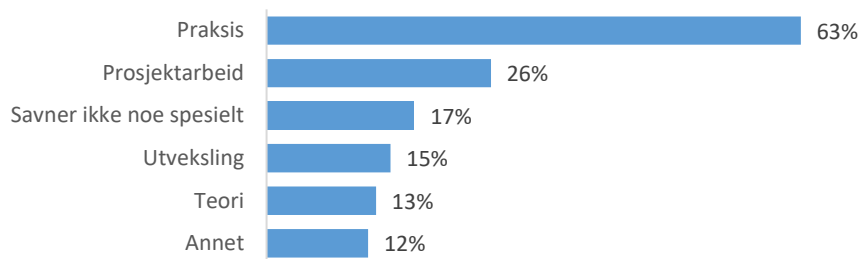
Det er alt i alt stor grad at samsvar mellom vurderingene til kandidatene i årets undersøkelse, og vurderingene til kandidatene som svarte på 2020-undersøkelsen.

Figur 3.17. I hvilken grad opplever du at utdanningen din har gitt deg tilstrekkelige kunnskaper/ferdigheter til å mestre jobben du har? (N=1801)

I tillegg til å vurdere spesifikke ferdigheter, ble kandidatene også spurt om utdanningen generelt har bidratt til å gi dem de kunnskapene og ferdighetene som er nødvendige for å mestre jobben de har. Den klare majoriteten svarer bekreftende på dette spørsmålet, ved at 69 prosent plasserer seg på den positive enden av skalaen. Et lite mindretall, kun 3 prosent av de spurte, svarer at utdanningen ikke har gitt dem nødvendige ferdigheter i det hele tatt. Dette er en vurdering som er helt på linje med opplevelsene til kandidatene i 2020-undersøkelsen.

Figur 3.18. Hva skulle du ønske du hadde mer av i studiet? (N=1864)

Kandidatene ble spurt om det var noe de skulle ønske de hadde mer av i studiet. I tidligere utgaver av kandidatundersøkelsen har praksis blitt trukket frem, og dette ser vi i årets undersøkelse også. To tredjedeler av kandidatene ønsker seg mer praksis, mens 26 prosent ønsker seg mer prosjektarbeid. Som for de fleste analysene i årets rapport er svargivingen på linje med 2020-undersøkelsen.

Figur 3.19. Andelen som oppgir at de gjerne skulle hatt mer praksis i studiet, fordelt på utdanningstype (N=1081, 783)

I flere studieretninger er praksis en mer eller mindre integrert og obligatorisk del av graden, deriblant i medisin/odontologi, helsefag og lærerutdanning.²² Som figuren over viser er ønsket om mer praksis delt av både kandidater med disse utdanningene og øvrige utdanningsretninger. Kandidater som har tatt utdanninger uten et stort innslag av praksis, uttrykker imidlertid et enda sterkere ønske om å ha mer av dette. Fordelingen er forholdsvis lik som i både 2018,- og 2020-utgavene av kandidatundersøkelsen.

Figur 3.20. Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag? (N=1935)

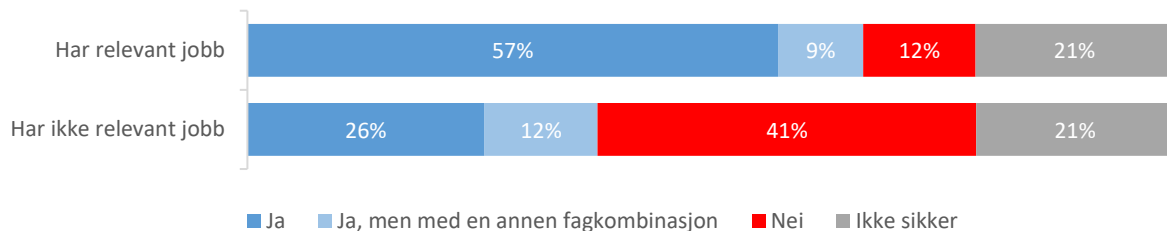
Et godt mål på tilfredshet med studiene er om man ville valgt samme studium på nytt. 54 prosent av kandidatene ville valgt det samme studiet på nytt, mens ytterligere 9 prosent ville valgt samme studium, men med en annen fagkombinasjon. 15 prosent ville *ikke* valgt samme studium, mens 21 prosent er usikre.

Det kan være mange ulike årsaker til at kandidater i retrospekt stiller seg negativ eller tvilende til om de har valgt riktig studium for dem. Man kan ha endret interessene sine over tid, eller man kan oppleve at utdanningen gjør det vanskelig å oppnå det man skulle ønske på arbeidsmarkedet.

²² «Praksisorienterte utdanninger» er angitt som kandidater fra profesjonsstudium i psykologi og medisin, PPU-kandidater, samt kandidater fra farmasi, tannpleie, logopedi, odontologi og musikkterapi, lektorutdanning og fysioterapeuter i manuellterapi, ved UiB. I tillegg til 31 individuelle studieprogram ved HVL, deriblant studieprogram innen lærerutdanning, sykepleie og fysioterapi. For HVL-kandidater er avgrensningen foretatt ved hjelp av registerdata. Studieprogrammene ved NHH regnes ikke som praksisorienterte utdanninger.

En god indikasjon på at det sistnevnte har betydning, ser vi når kandidatenes vurderinger på spørsmålet brytes ned på hvorvidt de har relevant jobb eller ikke.

Figur 3.21. Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag? Fordelt på jobbens relevans. (N=1862)

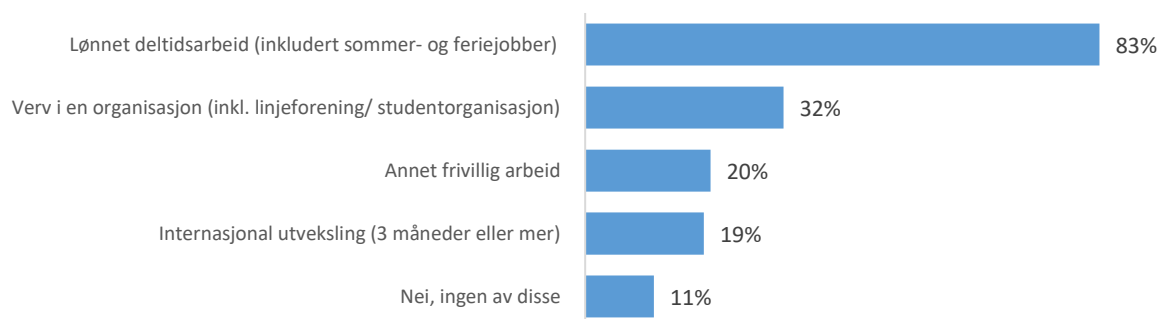
Kandidater uten relevant jobb er åpenbart mindre tilfreds med studievalget sitt. 41 prosent i denne gruppen ville ikke valgt samme studium på nytt og 21 prosent er usikre. Kun 38 prosent ville valgt det samme studiet, eventuelt med en annen fagkombinasjon. For kandidatene med relevant jobb, er tilsvarende andel 70 prosent. Tilfredsheten med studievalget ser altså ut til å være tett knyttet til kandidatenes arbeidssituasjon etter endt utdanning. Forskjellen mellom disse to gruppene er enda større i årets undersøkelse enn i 2020.

Denne sammenhengen gjør seg også gjeldende når man bryter spørsmålet ned på andre indikatorer på arbeidslivstilpasning. Vi ser for eksempel at kandidater som for tiden er arbeidsledige, er enda tydeligere på at de nok ikke ville valgt samme studium igjen. I denne gruppen er det kun 30 prosent som ville valgt samme studium på nytt.

Aktiviteter ved siden av studiene

I diskusjonen rundt tilpasning til arbeidslivet, viste vi at det å delta i aktiviteter ved siden av studiene, enten det er å jobbe eller å ha verv, delta i praksis eller ta deler av utdannelsen i utlandet, synes å ha en viss positiv påvirkning på muligheten for å få relevant arbeid. I denne seksjonen av rapporten ser vi nærmere på de forskjellige formene for aktivitet.

Figur 3.22. Jobbet du eller deltok du i noen av følgende aktiviteter ved siden av studiene? (N=1928)

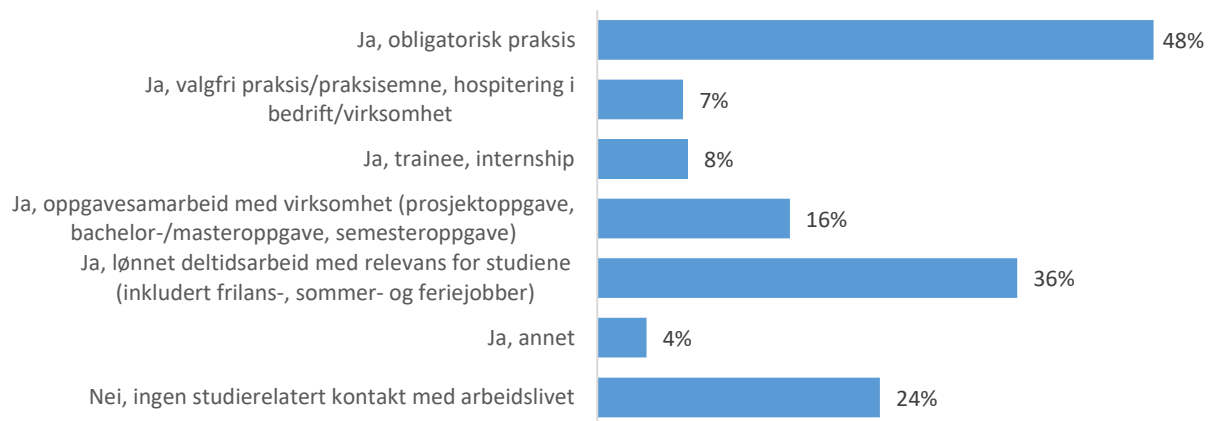

En klar majoritet av kandidatene, 83 prosent, jobbet ved siden av studiene. Henholdsvis 32 og 20 prosent hadde verv i organisasjon eller drev med annet frivillig arbeid. 19 prosent hadde internasjonal utveksling, mens kun 11 prosent ikke deltok i noen av disse aktivitetene.

I den europeiske studentundersøkelsen EUROSTUDENT finner man at 77 prosent av norske studenter mener at inntekter fra deltidsarbeid er nødvendig for å kunne finansiere studenttiden.²³ Utover å generere ekstra inntekter kan imidlertid lønnet arbeid i studietiden også ha en langsiktig merverdi. Undersøkelser på feltet viser at de som har hatt lønnet arbeid ved siden av studiene, har noe større sannsynlighet for å få jobb etter studiene, selv om jobben faglig sett var «irrelevant».²⁴ Ved å sette deltidsarbeidet i sammenheng med spørsmålet om relevant arbeid, finner vi at 92 prosent av kandidatene som arbeidet under studiene opplever å ha relevant jobb, mot 87 prosent av kandidatene som ikke arbeidet under studiene. Om litt vil vi se at denne tendensen er enda tydeligere hos kandidater med *relevant* deltidsarbeid.

Som nevnt oppgir 19 prosent av kandidatene at de har gjennomført internasjonal utveksling i løpet av studietiden. Dette er omtrent på linje med Bologna-målet om at minimum 20 prosent av studentene skal ha et utenlandsopphold i løpet av studiene. Sammenlignet med 2020-undersøkelsen er dette en nedgang på 10 prosentpoeng, men her er det viktig å påpeke at vi i årets undersøkelse avgrenset «utveksling» til å gjelde opphold på mer enn tre måneder. Dette var ikke tilfellet i hverken 2020 eller tidligere kandidatundersøkelser på Vestlandet.

Figur 3.23. Hadde du studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden din? (N=1920)

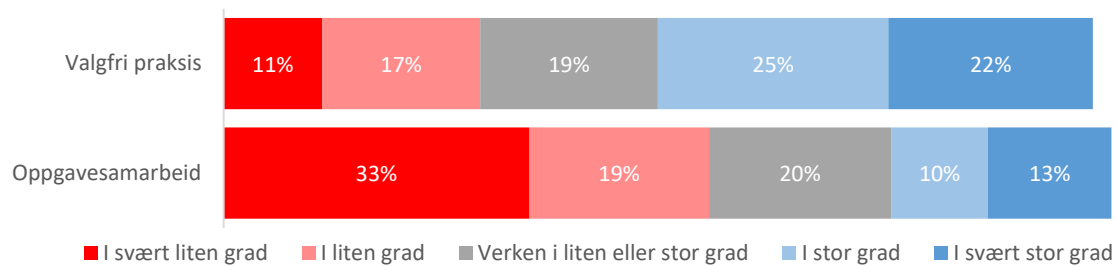
Vi har tidligere sett at mange kandidater ønsker seg mer praksis i studieløpet. Figuren over viser imidlertid at forholdsvis mange kandidater har hatt en eller annen form for praksis i studietiden sin. Praksis er imidlertid ikke den eneste formen for arbeidslivskontakt man kan ha, og vi ser at ganske mange kandidater også har hatt oppgavesamarbeid, faglig relevant sommerjobb/deltidsjobb eller andre former for studierelatert kontakt med arbeidslivet. Det er kun 24 prosent av kandidatene som ikke har hatt noen form for studierelatert kontakt i løpet av studiene sine. Andelen kandidater med ulike former for studierelatert kontakt med arbeidslivet er omtrent det samme som i 2020-undersøkelsen.

I neste figur ser vi nærmere på to av kontaktformenes rolle i å sikre kandidatene konkret jobb. Betydningen av studierelatert kontakt med arbeidslivet er imidlertid ikke avgrenset til å *få jobb*, det kan også se ut som om det påvirker hva slags type jobb man har. Vi finner for eksempel at hele 97 prosent av kandidatene som gjennom studietiden hadde lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene, opplevde å ha en relevant jobb på spørretidspunktet.

²³ EUROSTUDENT VII Synopsis of Indicators 2018–2021(2021, s. 154). Lenke: https://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EUROSTUDENT_VII_Synopsis_of_Indicators.pdf [lastet ned 22.02.2023].

²⁴ Støren, L. A., Salvanes, K. V., Reymert, I., Arnesen, C. Å., & Wiers-Jenssen, J. (2016). Kandidatundersøkelsen 2015: I hvor stor grad er nyutdannede mastere berørt av nedgangskonjunkturen? NIFU-rapport: 2016:17.

Figur 3.24. I hvilken grad bidro den valgfrie praksisen eller oppgavesamarbeidet til at du fikk en konkret jobb (i bedriften eller annen bedrift)? (N=132 valgfri praksis, 302 oppgavesamarbeid)

Kandidater som svarte at de hadde hatt oppgavesamarbeid eller valgfri praksis i løpet av studietiden sin, ble spurt om dette bidro til at de fikk en konkret jobb - enten i bedriften de hadde kontakt med eller i en annen bedrift. Rundt halvparten av kandidatene som hadde hatt valgfri praksis, mente at dette var tilfellet i stor eller svært stor grad. Oppgavesamarbeid er i dette perspektivet en mindre effektiv metode for å oppnå jobb, men også her er det en fjerdedel som i stor eller svært stor grad kan dra en linje fra arbeidslivskontakten til at de har oppnådd en konkret jobb.

Videre studier etter oppnådd grad, og ytterligere kompetanseheving

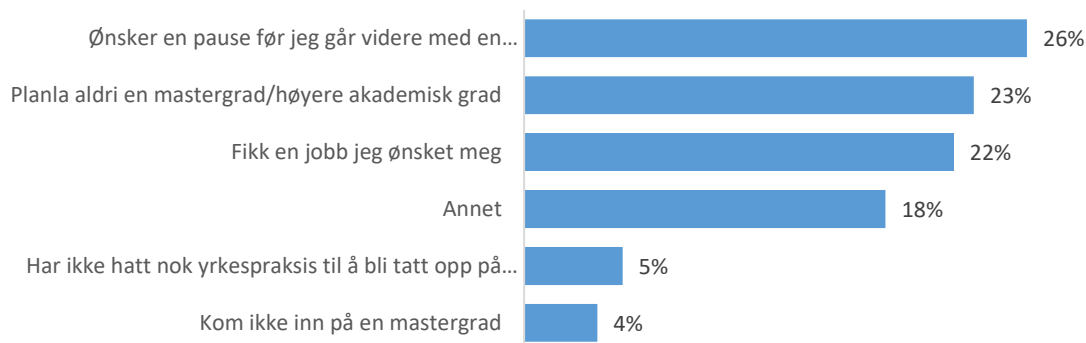
I dette avsluttende delkapittelet ser vi først på årsakene til at kandidater avslutter studiene etter oppnådd bachelorgrad eller grunnskolelærerutdanning. Videre går vi nærmere inn på kandidater som for tiden er aktive studenter, og kandidater som fortsatte studiene etter oppnådd grad i 2020, men som var ferdige med disse studiene på spørretidspunktet.

Helt til slutt presenterer vi tall på etter- og videreutdanning (EVU).

Kandidater som avsluttet studiene etter bachelorgrad og grunnskolelærerutdanning

Det kan være mange grunner til at man ikke ønsker å gå videre med en mastergrad etter at man har oppnådd grad som bachelor/grunnskolelærer. 26 prosent oppgir at de ønsker en pause før de går videre med studier, 23 prosent svarer at de aldri planla å ta en mastergrad, mens 22 prosent fikk en jobb de ønsket seg med graden de oppnådde. Dette er alle kandidater som har tatt et aktivt valg om å avslutte studietiden etter bachelorgraden/grunnskolelærerutdanningen.

Figur 3.25. For deg som sluttet å studere etter oppnådd bachelorgrad eller grunnskolelærer: Hva er den viktigste årsaken til at du ikke har tatt en høyere grad? ²⁵ (N=773)

Noen kandidater tar ikke dette valget selv, men opplever at de ikke kommer inn på mastergrad, eller at det ikke har nok yrkespraksis for å bli tatt opp på mastergrad. Som vi ser av figur 31 gjelder dette imidlertid relativt få kandidater. Kun 4 prosent søkte uten å komme inn på et mastergradsprogram, mens 5 prosent svarte at de ikke har hatt nok yrkespraksis. Sistnevnte årsak er forbeholdt kandidater fra HVL.

Kandidater som fortsatt å studere etter 2020, men nå har avsluttet

I alt oppga 25 prosent av kandidatene i denne undersøkelsen at de fortsatte å studere etter å ha oppnådd grad i 2020, men på spørretidspunktet hadde avsluttet sine studier. I denne delen ser vi nærmere på denne gruppen kandidater.

Tabell 3.21. Kandidater som har fortsatt å studere, men nå avsluttet – fordelt på utdanningsinstitusjon og fakultet

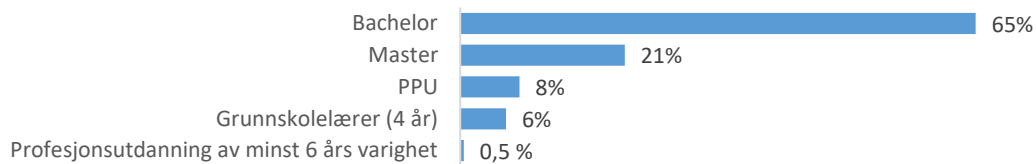
	Andel totalt	Andel innenfor fakultet/ utdanningsinstitusjon	N
Det humanistiske fakultet	11 %	50 %	68
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	13 %	42 %	82
Det medisinske fakultet	3 %	15 %	18
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	17 %	47 %	111
Det psykologiske fakultet	7 %	33 %	46
Det juridiske fakultet	2 %	9 %	10
Fakultet for kunst, musikk og design	2 %	28 %	12
UiB totalt	54 %	35 %	347
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	18 %	28 %	117
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	5 %	28 %	35
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	6 %	13 %	41
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	12 %	38 %	75
HVL totalt	42 %	25 %	268
Regnskap og revisjon	0 %	0 %	0
Økonomi og administrasjon	4 %	13 %	23
NHH totalt	4 %	12 %	23

²⁵ Dette spørsmålet ble stilt til kandidater fra både UiB og HVL, men med noe ulike spørsmålsformulering og svaralternativer. «Grunnskolelærer» var ikke med i spørsmålsformuleringen til UiB-kandidater, mens «mastergrad» var byttet ut med «høyere grad» i svaralternativene ettersom blant annet profesjonsstudium er en mulighet for UiB-studenter. Figuren inkluderer tall fra begge institusjoner.

Tabellen viser hvordan kandidatene som fortsatte å studere etter 2020, men hadde avsluttet de videre studiene da spørreundersøkelsen ble gjennomført, fordeler seg på ulike fakultet ved utdanningsinstitusjonene. Vi ser at det stort sett er kandidater fra UiB og HVL i denne gruppen.

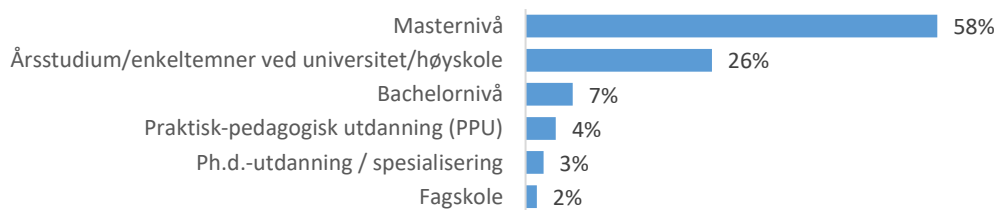
For enkelte utdanningsgrupper er det lite vanlig å ta videre studier. Dette gjelder kandidatene fra NHH generelt, samt kandidater fra Det juridiske og Det medisinske fakultet ved UiB og fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap ved HVL. For de øvrige fakultetene er det mellom 28 og 50 prosent som oppgir at de fortsatte å studere (men nå har avsluttet) etter 2020.

Figur 3.26. Kandidater som har fortsatt å studere, men nå avsluttet – fordelt på grad (N=638)

Figur 3.26 viser hva slags gradsnivå kandidatene som fortsatte med videre studier hadde oppnådd, før de bestemte seg for å studere mer. Som man kan forvente, hadde majoriteten av kandidatene utdanning på bachelornivå, men 21 prosent i denne gruppen hadde oppnådd mastergrad.

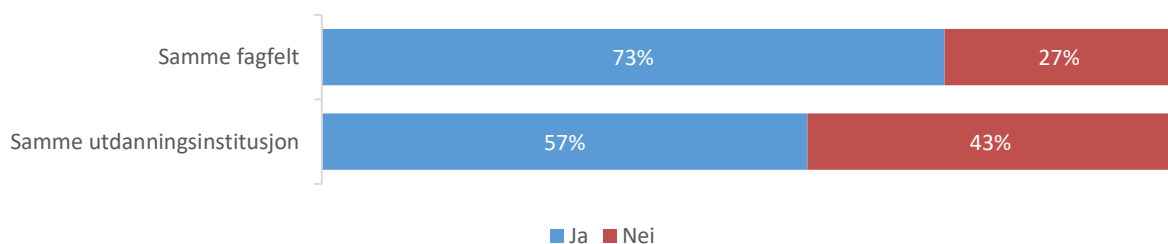
Figur 3.27. Du svarte at du har studert videre etter oppnådd grad i 2020. På hvilket nivå var den videre utdanningen du tok? (N=628)

De aller fleste som valgte å studere videre, 58 prosent, tok en utdanning på masternivå, mens en fjerdedel tok årsstudium eller enkeltemner ved universitet eller høyskole. Relativt få kandidater begynte på en nytt bachelorprogram, og enda færre tok PPU, fagskoleutdanning eller startet på Ph.d.-utdanning.

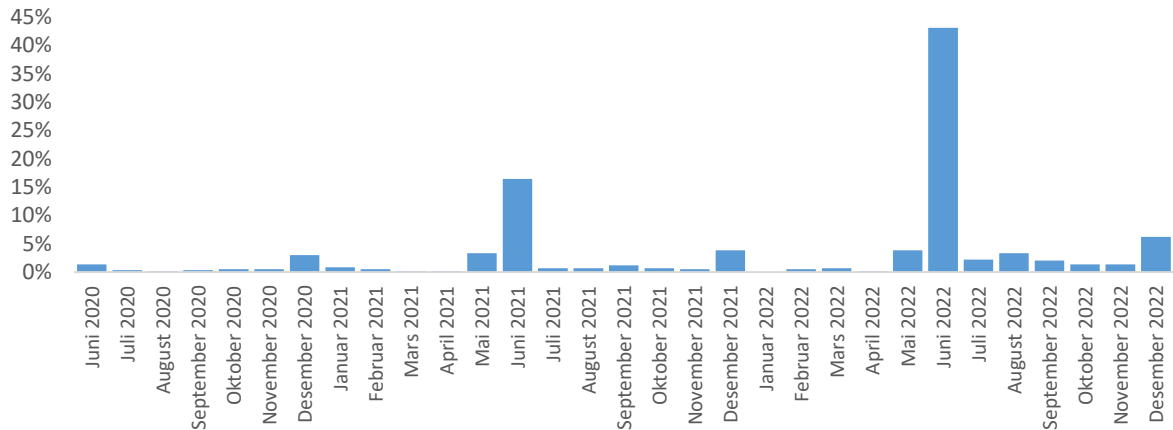
80 prosent av kandidatene som svarte at de hadde tatt videre utdanning på masternivå, sier at de har oppnådd en mastergrad i perioden 2020-2022, mens 48 prosent som har tatt bachelorgrad, oppgir at de har oppnådd en bachelorgrad gjennom videre utdanning. Sistnevnte er en forholdsvis liten gruppe som etter alt å dømme har fullført en ekstra bachelorgrad, i tillegg til den de fullførte i 2020.

Figur 3.28. Er utdanningen innenfor samme fagfelt og ved samme utdanningsinstitusjon som utdanningen du ferdigstilte i 2020? (N=628)

De fleste som fortsetter å studere, tar studiene innenfor samme fagfelt som graden de avsluttet i 2020, og 57 prosent av kandidatene fortsetter studiene ved samme utdanningsinstitusjon. Kandidatene som har tatt videre utdanning ble også bedt om å oppgi når de avsluttet sine studier. Rett under halvparten svarer at de ble ferdige i juni 2022. For de fleste vil dette si to år etter at de avsluttet studiene i 2020.

Figur 3.29. Når avsluttet du dine videre studier? (N=596)

Vi vil nå bevege oss videre til en annen gruppe respondenter – nemlig kandidater som på spørretidspunktet fortsatt klassifiserte seg selv som aktive studenter. Som vi så innledningsvis i denne rapporten, utgjorde denne gruppen 11 prosent av kandidatene som svarte på kandidatundersøkelsen.

Kandidater som for tiden er aktive studenter

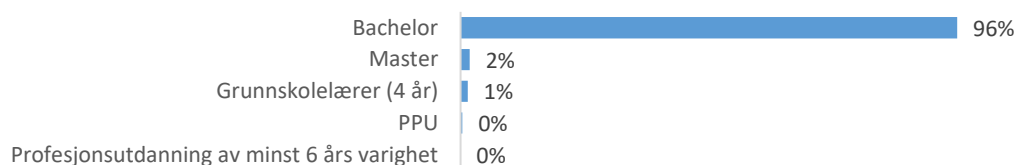
De aktive studentene fikk en begrenset utgave av spørreskjemaet, som i likhet med foregående seksjon primært fokuserte på hva slags nivå utdanning de for tiden tar er på, om utdannelsen er innenfor samme fagfelt som graden de oppnådde i 2020, etc.

Tabell 3.22. Kandidater som er aktive studenter – fordelt på utdanningsinstitusjon og fakultet

	Andel totalt	Andel innenfor fakultet/ utdanningsinstitusjon	N
Det humanistiske fakultet	14 %	25 %	46
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	9 %	14 %	31
Det medisinske fakultet	1 %	2 %	2
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	22 %	24 %	73
Det psykologiske fakultet	5 %	11 %	18
Det juridiske fakultet	0 %	1 %	1
Fakultet for kunst, musikk og design	3 %	17 %	9
UiB totalt	54 %	15 %	180
Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett	8 %	6 %	27
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	6 %	13 %	19
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	7 %	7 %	24
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	7 %	10 %	23
HVL totalt	28 %	8 %	93
Regnskap og revisjon	0 %	0 %	0
Økonomi og administrasjon	3 %	5 %	10
NHH totalt	3 %	5 %	10

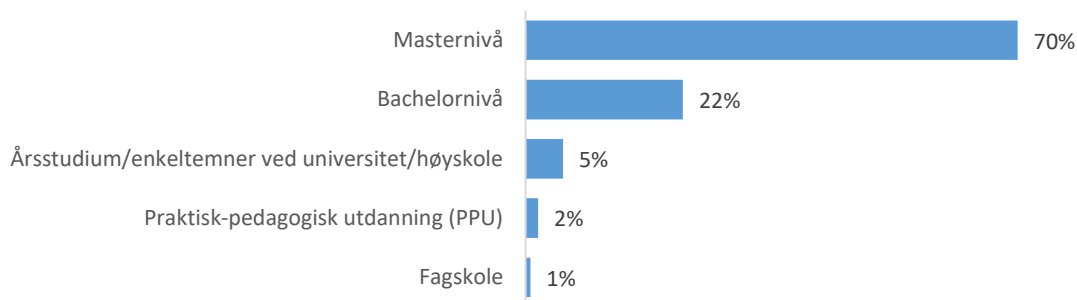
Det er klart vanligst for UiB-kandidatene å fortsatt være aktive studenter. Dette gjelder 15 prosent av UiB-kandidatene i vårt utvalg, mot 8 prosent av HVL-kandidatene, og kun 5 prosent av NHH-kandidatene. Det er spesielt kandidater fra Det humanistiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet som fortsatt var studenter i november 2023. Det er verdt å merke seg at vi i kommunikasjonen med respondentene oppfordret aktive studenter til å svare på undersøkelsen, men vi vet ikke hvor høy svarprosenten i denne gruppen er. Fordelingen av aktive studenter mellom institusjon og fakultet må derfor anses som et anslag, mer enn reelle tall for omfanget av fortsatt studerende kandidater.

Figur 3.30: Kandidater som for tiden studerer – fordelt på grad (N=283)

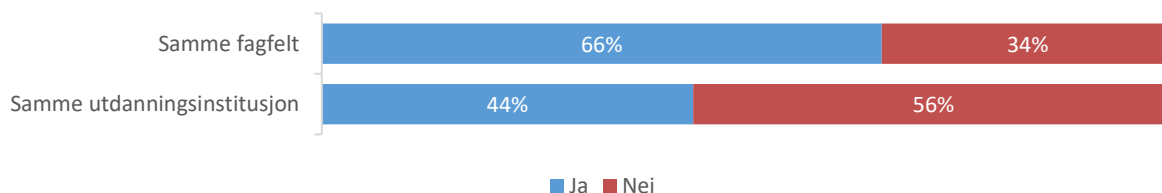
Så godt som alle kandidatene som fortsatt er aktive studenter, oppnådde bachelorgrad i 2020. Det er kun unntaksvis at kandidater som i 2020 fullførte mastergrad, eller annet, fortsatt studerer.

Figur 3.31: På hvilket nivå er utdanningen du tar nå? (N=282)

Majoriteten av kandidatene som er aktive studenter, tar ytterligere utdanning på masternivå. I tillegg tar litt over en femtedel ny bachelorgrad.

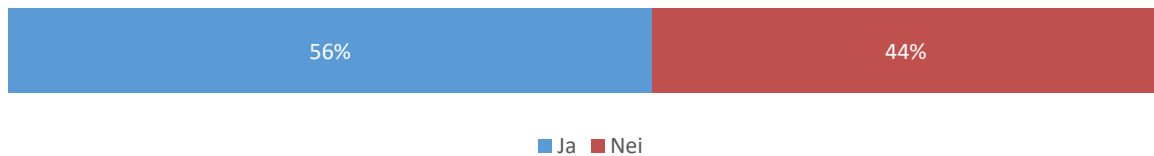
Figur 3.32: Er utdanningen innenfor samme fagfelt og ved samme utdanningsinstitusjon som utdanningen du ferdigstilte i 2020? (N=283)

Majoriteten av kandidatene som fortsatt studerer, tar studiene innenfor samme fagfelt som graden de avsluttet i 2020. 56 prosent av kandidatene har fortsatt studiene ved en annen utdanningsinstitusjon, enn der de oppnådde grad i 2020. Med andre ord er det en viss mobilitet bort fra opprinnelig institusjon i denne kandidatgruppen. Institusjonsmobiliteten er enda høyere blant aktive studenter som tar ny utdanning på *bachelornivå*. I denne gruppen tar rett over 70 prosent utdanningen sin ved en annen utdanningsinstitusjon.

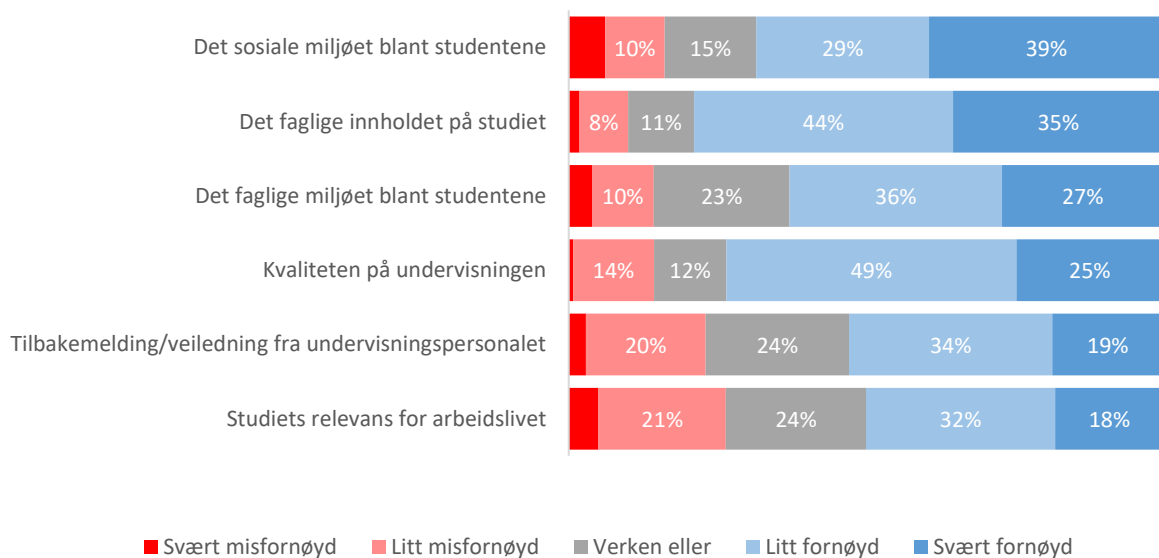
Det kan være mange årsaker til å fortsette utdanningen sin, etter avlagt grad. En av disse grunnene kan være at man ikke har lyktes på arbeidsmarkedet med graden man opprinnelig avla. Kandidatene ble spurt om de hadde forsøkt å søke jobb, etter at de avla grad i 2020.

Figur 3.33. Har du forsøkt å søke jobb, etter at du oppnådde grad i 2020? (N=279)

Litt over halvparten av de aktivt studerende kandidatene i vår undersøkelse har forsøkt å søke jobb, etter at de oppnådde grad i 2020. Som tidligere nevnt er det forholdsvis få aktive studenter som oppnådde noe annet enn bachelorgrad i 2020. Blant kandidatene med et annet gradsnivå enn bachelor, er imidlertid denne tendensen svært tydelig. Her har åtte av ni kandidater forsøkt å søke jobb. Man kan anta at valget om å begynne på en ny utdanning, i denne gruppen, er motivert av manglende gjennomslagskraft på arbeidsmarkedet. For mange av bachelorkandidatene, er nok motivasjonen mer knyttet til et generelt ønske om å forbedre sin kompetanse.

Figur 3.34. Dersom du tenker tilbake på studiet i 2020, hvor fornøyd var du med... (N=278-280)

Helt til slutt i dette delkapittelet om aktive studenter, ser vi nærmere på kandidatenes vurderinger av studiet de gjennomførte i 2020. En majoritet av kandidatene sier seg fornøyd på alle vurderingsspørsmålene, og vi merker oss spesielt at en tydelig majoritet er fornøyd med både det faglige innholdet i studiene og kvaliteten på undervisningen de mottok. De er minst fornøyd med studiets relevans for arbeidslivet. Vi har undersøkt om kandidatenes vurderinger varierer etter hvorvidt de har fortsatt sin utdanning ved samme institusjon som de avla grad ved i 2020, eller ikke. Og her er det ingen forskjeller å anmerke. Byttet av utdanningsinstitusjon etter 2020 ser med andre ord ut til å ikke henge sammen med misnøye med utdanningsstedet.

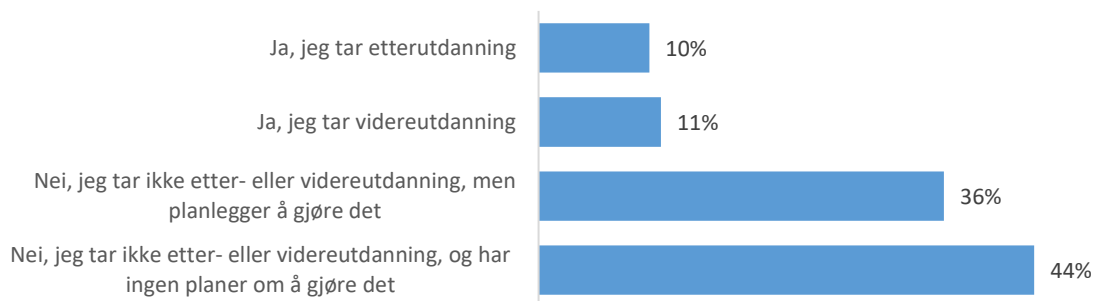
Etter- og videreutdanning (EVU)

Avslutningsvis i dette kapittelet, vender vi oppmerksomheten mot ytterligere kompetanseheving i form av etter- og videreutdanning. Dette er nye spørsmål for årets undersøkelse. Med etterutdanning menes kortere kurs som gir vedlikehold og oppdatering av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling. Etterutdanning fører ikke frem til eksamen eller gir formell kompetanse/studiepoeng.

Videreutdanning er eksamensrettede studier/fag som bygger på annen høyere utdanning og gir studiepoeng og ny formell kompetanse på universitets- og høyskolenivå.

Kandidatene ble spurt to spørsmål om EVU. For det første spurte vi om de for tiden tar etter- eller videreutdanning, eventuelt om dette er noe de planlegger å gjøre. For kandidatene som for tiden tar EVU fulgte vi opp med ytterligere spørsmål om hvordan arbeidsgiver tilrettelegger for kompetansehevingen.

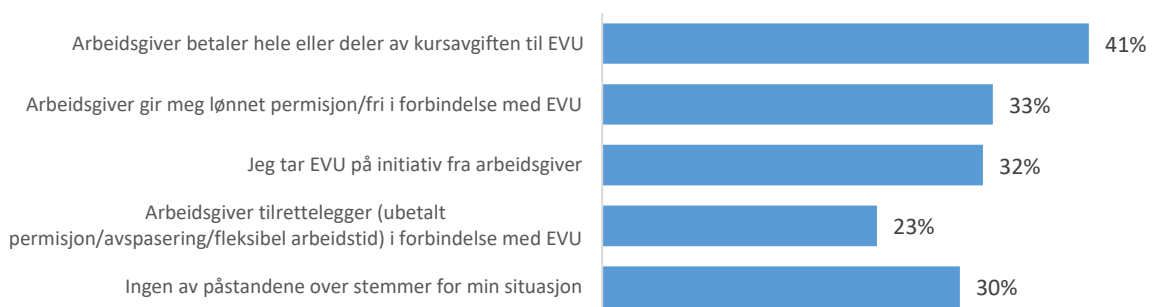
Figur 3.35. Tar du for tiden etter- og videreutdanning (EVU) ved siden av jobb? (N=1860)

Til sammen er det 20 prosent av kandidatene som for tiden tar etter- eller videreutdanning, og i tillegg oppgir 36 prosent av kandidatene at de planlegger å gjøre det. 44 prosent har ingen planer om å ta EVU.

Tidligere forskning har funnet at deltakelsen i formell videreutdanning er høyest blant de som jobber i offentlig sektor²⁶, noe som også understøttes av våre tall. Mens 13,4 prosent av kandidatene som arbeider i offentlig sektor tar videreutdanning for tiden, gjelder dette kun 7,3 prosent av kandidatene med jobb i privat sektor.

Figur 3.36. Hvilke av de følgende påstandene stemmer med din situasjon? (N=361)

For majoriteten av kandidatene som tar EVU, så innebærer denne ytterligere kompetansehevingen en eller annen form for tilrettelegging fra arbeidsgiver – 30 prosent, altså et klart mindretall av kandidatene, svarer at ingen av tilretteleggingsmekanismene vi trakk fram stemte for deres situasjon. Samlet sett svarer 40

²⁶ Steen, Jørgen Ingerød, Rolf Røtnes, Maja Tofteng og Fernanda Winger Eggen (2021): Dimensjonering av Utdanningstilbudet. Rapport nr. 25-2021 fra Samfunnsøkonomisk analyse AS.

prosent av kandidatene som tar EVU at arbeidsgiver betaler hele eller deler av kursavgiften, en tredjedel får lønnet permisjon eller fri, mens litt under en fjerdedel får ulønnet tilrettelegging.

Rundt en tredjedel av kandidatene svarer at de tar EVU på initiativ fra arbeidsgiver. Denne gruppen skiller seg, som man kanskje kan forvente, seg ut fra dem som ikke tar EVU på arbeidsgivers initiativ, ved at graden av tilrettelegging er større. I tilfeller hvor arbeidsgiver har tatt initiativet, betaler de kursavgiften i 53 prosent av tilfellene – mot kun 17 prosent av tilfellene hvor kandidaten selv har tatt initiativet til ytterligere kompetanseheving. Det er også vanligere å få lønnet permisjon i slike tilfeller (44 prosent mot 26 prosent).

Kapittel 4: Kandidater fra Universitetet i Bergen

Universitetet i Bergen ble opprettet i 1946 og er dermed Norges nest eldste universitet. Røttene til institusjonen strekker seg imidlertid tilbake til opprettelsen av Bergen Museum i 1825. Med nær 20 000 registrerte studenter i 2022, er universitetet Norges femte største utdanningsinstitusjon innen høyere utdanning. Universitetet har totalt 40 institutt fordelt på 7 forskjellige fakultet.

Som et klassisk allmennuniversitet, er bredden i utdanningstilbudet ved Universitetet i Bergen stort, og inkluderer både profesjonsstudier som medisin- og psykologiutdannelse samt en rekke utdanninger som ikke fører frem til et spesifikt yrke ved uteksaminasjon. Dette gjør at variasjonen mellom kandidatene på en rekke spørsmål i denne undersøkelsen er stor, avhengig av fakultetstilhørighet. Av den grunn presenterer rapporten gjennomgående tall for alle fakultetene, i tillegg til samlede tall for hele institusjonen sett under ett.

Oppbygningen av kapittelet følger strukturen fra det foregående kapittelet, men fordi enkelte spørsmål i undersøkelsen ble stilt eksklusivt til UiB-kandidater, inkluderes noen analyser som ikke var en del av forrige kapittel.

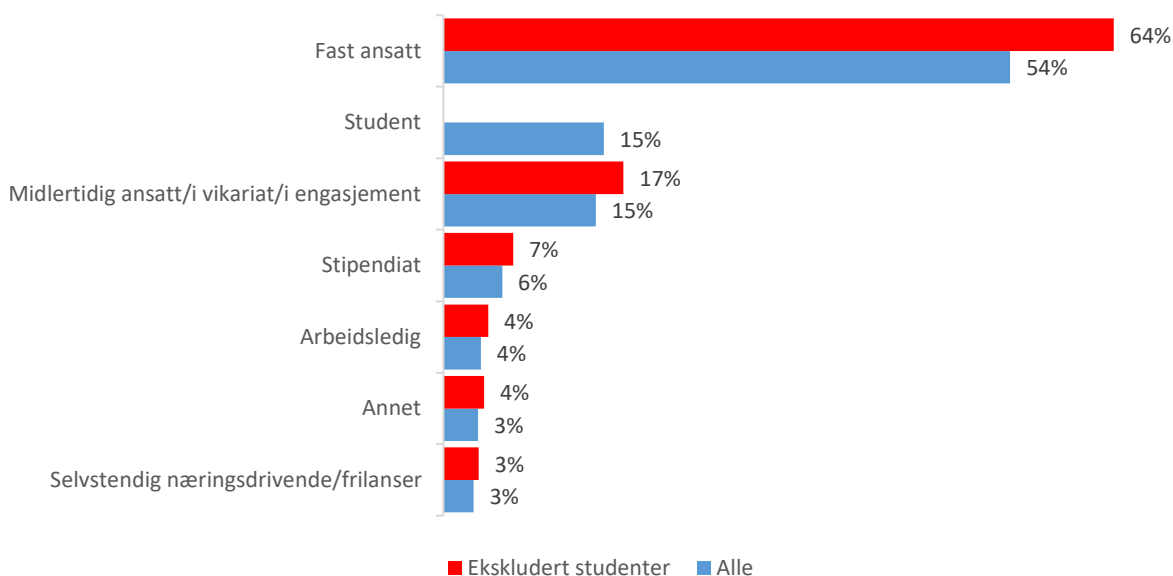
Kandidatenes arbeidslivstilknytning

I denne delen går vi inn på spørsmål knyttet til kandidatenes tilknytning til arbeidslivet.

Tilpasning til arbeidslivet

Kandidatene ble stilt en rekke spørsmål knyttet til ansettelsesforhold og studienes relevans for nåværende jobbsituasjon.

Figur 4.1. Hva er din hovedbeskjeftigelse? (N Alle=1168, ekskludert studenter=988)

I figuren over presenterer vi tall på UiB-kandidatenes hovedbeskjeftigelse, med og uten aktive studenter. Litt over halvparten av UiB-kandidatene oppgir at de har fast ansettelse. Når dette tallet prosentueres uten å inkludere aktive studenter, er det 64 prosent som har fast ansettelse. Dette er på linje med 2020-undersøkelsen. 4 prosent av kandidatene oppgir at de er arbeidsledige, dette er ett prosentpoeng mer enn i 2020-undersøkelsen.

Tabell 4.1. Hva er din hovedbeskjeftigelse? Fordelt på fakultet.

	Fast ansatt	Midlertidig ansatt/i vikariat/i engasjement	Student	Stipendiat/i utdanningsstilling/turnuskandidat/lege i spesialisering	Selvstendig næringsdrivende/frilanser	Arbeidsledig	Annet	N
HF	41 %	18 %	25 %	3 %	3 %	4 %	5 %	182
Mat. Nat	61 %	9 %	14 %	7 %	1 %	6 %	2 %	224
Med.	40 %	30 %	2 %	16 %	9 %	2 %	2 %	126
SV	52 %	12 %	24 %	4 %	2 %	3 %	4 %	310
Psyk.	58 %	19 %	11 %	6 %	1 %	3 %	3 %	158
Jur.	89 %	6 %	1 %	1 %	0 %	1 %	3 %	116
KMD	35 %	12 %	17 %	4 %	19 %	8 %	6 %	52
UiB totalt	54 %	15 %	15 %	6 %	3 %	4 %	3 %	1168

Når vi fordeler hovedbeskjeftigelse på fakultet ser vi at det er store forskjeller. Nærmere 90 prosent av kandidatene fra Det juridiske fakultet oppgir at de har fast jobb. Nest høyeste andeler finner vi blant kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det psykologiske fakultet hvor omkring 60 prosent har fast jobb. Fakultet for kunst, musikk og design har den laveste andelen fast ansatte, men samtidig oppgir 19 prosent av disse kandidatene at de er selvstendig næringsdrivende.

Det er mest vanlig med midlertidig ansettelse blant kandidater fra Det medisinske fakultet.

Mange kandidater fra Det humanistiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet var studenter på spørretidspunktet. De alle fleste av disse kandidatene gikk ut med en bachelorgrad i 2020.

I 2020-undersøkelsen var ikke «student» et alternativ i spørsmålet om hovedbeskjeftigelse. Resultatene for 2022 slik de er presentert i figur og tabell 4.1, er dermed ikke direkte sammenlignbare med forrige undersøkelse.

Tabell 4.2. Hvor stor stillingsandel har du i din nåværende stilling? Fordelt på fakultet.

	Heltid i en stilling (100 %)	Heltid, men flere stillinger (til sammen 100 %)	Deltid og ønsker ikke høyere stillingsandel	Deltid, men ønsker en høyere stillingsandel	N
Det humanistiske fakultet	71 %	6 %	9 %	15 %	109
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	95 %	1 %	2 %	2 %	128
Det medisinske fakultet	89 %	7 %	3 %	1 %	112
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	90 %	4 %	3 %	3 %	163
Det psykologiske fakultet	88 %	5 %	4 %	4 %	106
Det juridiske fakultet	99 %	0 %	1 %	0 %	109
Fakultet for kunst, musikk og design	48 %	24 %	14 %	14 %	29
UiB totalt	87 %	4 %	4 %	4 %	756

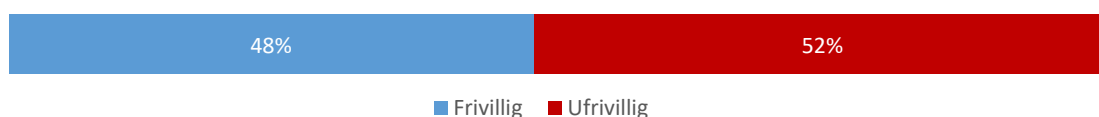
Kandidatene som hverken er aktive studenter eller har oppnådd master gjennom videre studier, ble videre spurt om hvor stor stillingsandel de har i sin nåværende stilling.

Det vanligste for UiB-kandidatene er å jobbe heltid i én stilling. Blant kandidatene ved Det juridiske fakultet gjelder dette 99 prosent. Blant kandidatene ved Fakultet for kunst, musikk og design gjelder dette nærmere halvparten av kandidatene. Samtidig er dette fakultetet hvor det er flest som jobber heltid, men i flere stillinger, med henholdsvis 24 prosent.

Andelene som jobber deltid er størst blant kandidatene fra Fakultet for kunst, musikk og design, med 28 prosent, og Det humanistiske fakultet, med 24 prosent.

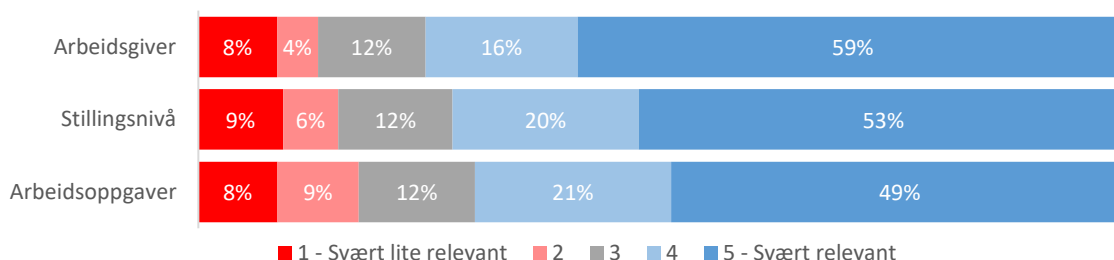
For UiB totalt er det tilnærmet like mange som jobber heltid eller deltid som i 2020-undersøkelsen.

Figur 4.2. Vil du si at det er frivillig eller ufrivillig at du jobber deltid? (N=63)

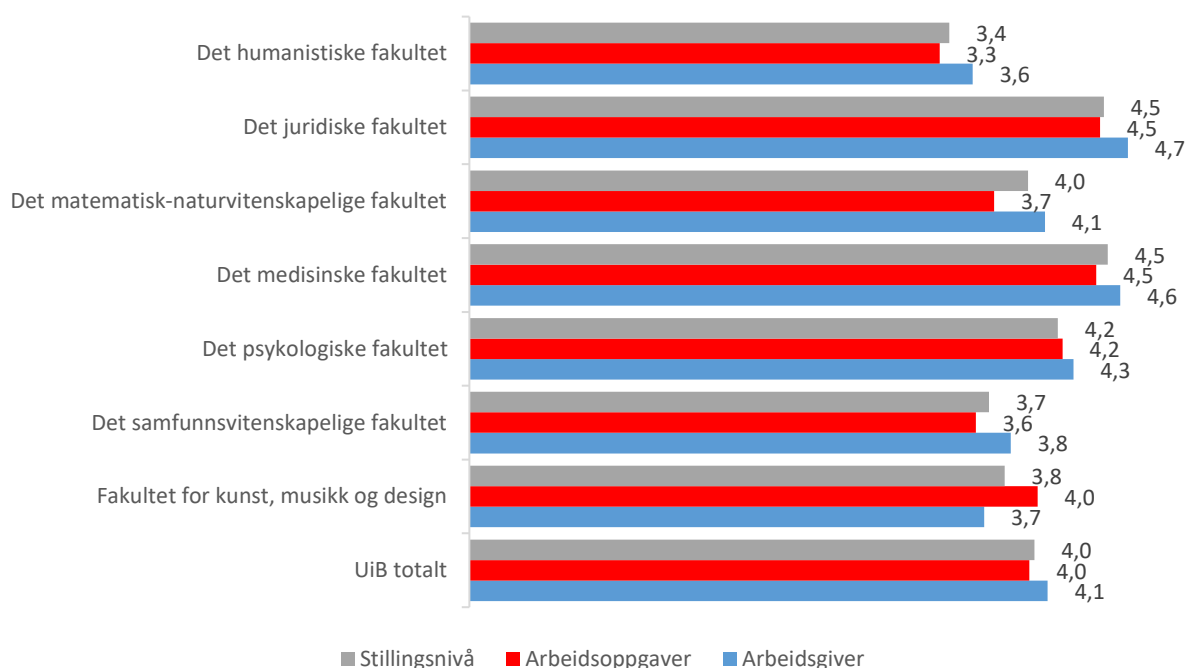
I overkant av halvparten av kandidatene som oppgir at de jobber deltid, ønsker en høyere stillingsandel. Dette er ti prosentpoeng færre enn i 2020-undersøkelsen.

Figur 4.3. Hvor relevant vurderer du din nåværende jobbsituasjon i forhold til utdanningen? Når det gjelder: (N=415-444)

Kandidatene ble stilt en rekke spørsmål knyttet til relevansen av nåværende arbeid, inkludert deres opplevde sammenheng mellom utdanning og stillingsnivå, arbeidsoppgaver og arbeidsgiver. På alle tre spørsmål svarer omtrent halvparten at de opplever jobbsituasjonen som svært relevant. Særlig arbeidsgiver oppleves som svært relevant, av nærmere 60 prosent. Mellom åtte og ni prosent svarer at de opplever jobbsituasjonen som svært lite relevant, på alle de tre parameterne. Dette er noe høyere enn i 2020-undersøkelsen, da det var rundt fem prosent som svarte det samme.

Figur 4.4. Hvor relevant vurderer du din nåværende jobbsituasjon i forhold til utdanningen? Fordelt på fakultet. Gjennomsnittsverdier, skala 1-5 (N totalt = 415-444)

Når vi bryter vurderingene av jobbsituasjonen ned på fakultet ser vi at kandidatene ved det juridiske og det medisinske fakultet oppgir at de vurderer jobbsituasjonen sin som noe mer relevant enn de andre fakultetene. På en skala fra 1-5, hvor 1 er svært lite relevant, og 5 er svært relevant, har alle tre parameterne et gjennomsnitt på 4,5 eller høyere ved disse to fakultetene.

Kandidatene fra Det humanistiske fakultet er de som vurderer jobbsituasjonen sin som minst relevant.

Ved de fleste fakultetene oppgir kandidatene at de vurderer arbeidsgiver som mest relevant. Ved Fakultet for kunst, musikk og design er det derimot arbeidsoppgaver som vurderes som mest relevant. Dette kan henge sammen med at dette fakultet har høyest andel selvstendig næringsdrivende, som vist i tabell 4.1.

Tabell 4.3. Alt i alt, hvordan opplever du din nåværende jobbsituasjon? Fordelt på fakultet.

	Har ikke relevant jobb	Har relevant jobb	N
Det humanistiske fakultet	30 %	70 %	110
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	15 %	85 %	129
Det medisinske fakultet	4 %	96 %	112
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	20 %	80 %	163
Det psykologiske fakultet	8 %	92 %	108
Det juridiske fakultet	3 %	97 %	109
Fakultet for kunst, musikk og design	20 %	80 %	30
UiB totalt	14 %	86 %	761

Tendensene nevnt ovenfor gjenspeiles også i hvordan kandidatene totalt sett opplever relevansen av sin nåværende jobbsituasjon. Ved Det medisinske fakultet og Det juridiske fakultet er det henholdsvis 96 og 97 prosent som opplever at de har relevant jobb. Fakultet med færrest kandidater som opplever å ha relevant jobb er Det humanistiske fakultet, med 70 prosent. Ved UiB sett samlet er det 86 prosent av kandidatene som oppgir at de har relevant jobb, noe som er fire prosentpoeng lavere enn i 2020-undersøkelsen.

Sammenlignet med 2020-undersøkelsen er de største endringene ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det humanistiske fakultet, hvor andelene som opplever å ikke ha relevant arbeid er fordoblet i årets undersøkelse.

Tabell 4.4. Andel med relevant arbeid, fordelt på fakultet og høyeste fullførte grad.

	PPU	Bachelor	Master	Profesjonsutdanning (psykologi/med) av minst 6 års varighet	N
HF	*	43 %	89 %	*	77
Mat. Nat	*	83 %	86 %	*	110
Med.	*	100 %	93 %	100 %	108
SV	*	72 %	91 %	*	131
Psyk.	92 %	67 %	93 %	97 %	99
Jur.	*	*	97 %	*	106
KMD	75 %	70 %	88 %	*	24
UiB totalt	90 %	66 %	91 %	99 %	655

I de to siste kandidatundersøkelsene har vi poengtert at gradsnivå er viktigere enn fakultetstilhørighet, hvis man vil forstå hvilke kandidater som oppnår relevant jobb. Dette er også tilfellet for årets undersøkelse. Kandidatene fra Det humanistiske fakultet er en god illustrasjon på dette poenget. I tabell 4.3 så vi at 70 prosent av disse kandidatene hadde relevant arbeid på spørretidspunktet, noe som var lavest av alle fakultet. Tabell 4.4 viser oss imidlertid at blant masterkandidater fra dette fakultetet, har hele 89 prosent relevant jobb – som er omtrent på snittet for UiB samlet sett. Bachelorkandidatene fra Det humanistiske fakultet har på sin side lav sannsynlighet for å oppnå relevant arbeid. At bachelorkandidatene i mindre grad har relevant arbeid gjelder stort sett på tvers av alle fakultet.

Sammenlignet med undersøkelsene i 2018 og 2020, er det i denne undersøkelsen imidlertid noe større variasjon mellom fakulteter, særlig blant kandidater med bachelor som høyeste fullførte grad. Alle

bachelorkandidatene ved Det medisinske fakultet oppgir at de har relevant jobb, mens 43 prosent av bachelorkandidatene ved Det humanistiske fakultet rapporterer det samme.

Tabell 4.5. Andel med relevant jobb per antall aktiviteter. Fordelt på fakultet.

	HF	Mat.Nat	MED	Psyk.fak	SV	JUR	KMD
0	60 %	82 %	88 %	85 %	71 %	100 %	71 %
1	71 %	86 %	100 %	91 %	79 %	92 %	67 %
2	82 %	89 %	100 %	96 %	84 %	97 %	86 %
3	63 %	81 %	95 %	100 %	95 %	100 %	100 %
4	100 %	100 %	100 %	90 %	89 %	100 %	100 %
5	100 %	50 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
6	*	*	100 %	*	100 %	100 %	*
N	77	110	108	99	131	106	24

I forrige kapittel viste vi hvordan aktivitetsnivå ved siden av studiene synes å ha en viss påvirkning på muligheten for å få relevant arbeid. Når vi bryter disse tallene ned på de enkelte fakultetene ved Universitetet i Bergen, ser vi overordnet sett samme tendens – kandidater med høyt aktivitetsnivå (fire aktiviteter eller flere) har gjennomgående stort sett relevant arbeid.

På enkelte fakultet er sannsynligheten for å oppnå relevant arbeid svært høy, og dette påvirker naturlig nok tallene i tabellen. Eksempelvis ser vi at alle kandidater fra Det juridiske fakultet som ikke gjorde *noen* aktiviteter under studiene, oppnådde relevant arbeid i årets undersøkelse.

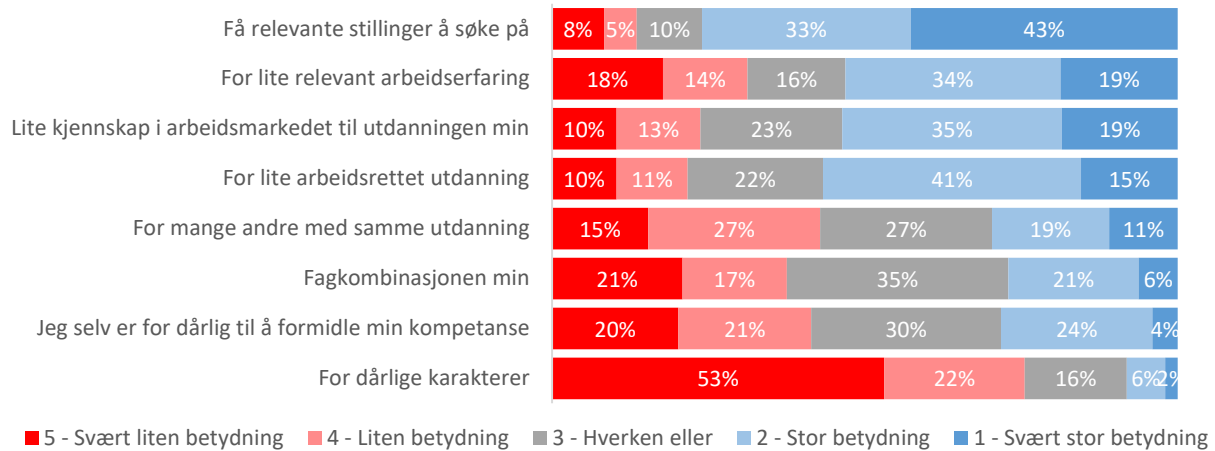
Tabell 4.6. For deg som har relevant arbeid: Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk tilbud om din første relevante jobb? Fordelt på fakultet.

	Fikk/hadde relevant jobb før jeg var ferdig med eksamen	0-3 mnd	4-6 mnd	7-12 mnd	1-2 år	Mer enn 2 år	N
HF	49 %	18 %	12 %	5 %	14 %	1 %	77
Mat. Nat	55 %	19 %	6 %	13 %	6 %	1 %	109
Med.	69 %	15 %	6 %	8 %	3 %	0 %	108
SV	37 %	23 %	14 %	15 %	10 %	2 %	131
Psyk.	37 %	30 %	11 %	10 %	9 %	3 %	98
Jur.	43 %	38 %	12 %	3 %	4 %	0 %	106
KMD	42 %	21 %	21 %	13 %	4 %	0 %	24
UiB totalt	48 %	24 %	11 %	9 %	7 %	1 %	653

Kandidatene som oppga at de hadde relevant jobb ble spurt om hvor lang tid det tok å få tilbud om sin første relevante jobb. For UiB totalt fikk nesten halvparten relevant jobb før de var ferdige med eksamen, og en fjerdedel fikk jobb 0-3 måneder etter de avla siste eksamen. Blant fakultetene er hovedinntrykket at kandidatene fra Det medisinske fakultet og Det juridiske fakultet særlig raskt får tilbud om relevant jobb. Kandidatene fra Det medisinske fakultet skiller seg spesielt ut, ved at nesten 70 prosent fikk tilbud om sin første relevante jobb før de var ferdig med eksamen. I motsatt ende finner vi kandidatene fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det psykologiske fakultet, hvor kun 37 prosent ved begge fakulteter oppgir at de fikk relevant jobb før de var ferdig med eksamen.

Vi vil gå nærmere inn på overgangen til arbeidslivet i underkapitlet «Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsformidling».

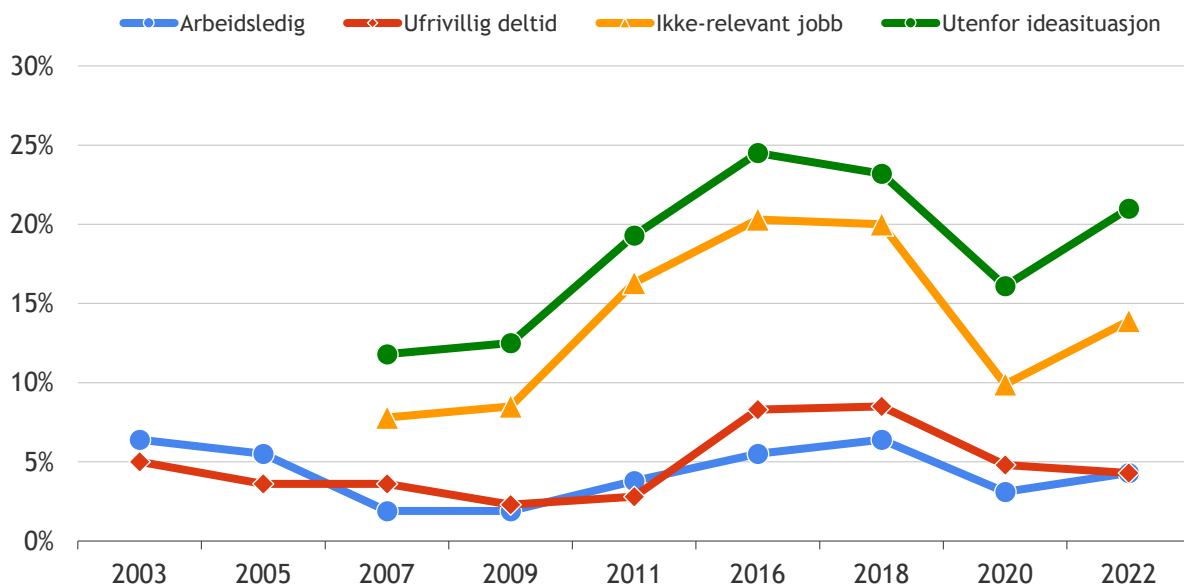
Figur 4.5. For deg som ikke har relevant arbeid i nåværende arbeidssituasjon: Hvor stor betydning mener du følgende forhold har hatt for at du ikke har relevant jobb? (N = 91-99).

Kandidatene som oppga at de ikke har relevant arbeid i sin nåværende arbeidssituasjon ble spurt om betydningen av et utvalg forhold for jobbsituasjonen deres. Over 40 prosent av kandidatene oppgir at få relevante stillinger å søke på er av svært stor betydning. Det er også flere som viser til for lite relevant arbeidserfaring, lite kjennskap til utdanningens arbeidsmarked og lite arbeidsrettet utdanning, som betydningsfulle forhold.

Svært få kandidater mener at dårlige karakterer er av betydning for at de ikke oppnår relevant arbeid.

Figur 4.6. Tilpasning til arbeidsmarkedet. Tidsserie 2003-2022²⁷

Figur 4.6. viser UiB-kandidatenes tilpasning til arbeidslivet over tid. Parameteren «Utenfor idealsituasjon» er en samlet indikator, og viser til andelen kandidater som enten er arbeidsledig, jobber ufrivillig deltid og/eller har ikke-relevant jobb.

²⁷ Flere av parameterne er basert på utregninger fra svar på utvalgte spørsmål fra undersøkelsen. Studenter er filtrert ut av total N for arbeidsledige.

Fra 2009 til 2016 ser vi en negativ utvikling, hvor en stadig høyere andel kandidater ble mindre tilpasset arbeidslivet. Etter en utflating i 2018, var tallene for 2020 betydelig forbedret på alle parameterne. I 2022 ser vi derimot en negativ utvikling i både andelen arbeidsledige og andelen uten relevant jobb. Samlet sett fører dette til en økning på fem prosentpoeng i andelen kandidater utenfor idealsituasjon. Her er det imidlertid verdt å påpeke at denne negative utvikling for UiB delvis skyldes lavere grad av tilpasning for bachelorkandidatene, samtidig som økt svarprosent i denne gruppen gjør at påvirkningen bachelorkandidatene har på de samlede resultatene er større enn ved sist undersøkelse. Både PPU-kandidater, masterkandidater og profesjonskandidater har omtrent samme nivå av tilpasning til arbeidsmarkedet som i 2020.

Kandidater fra Fakultet for kunst, musikk og design, og Det humanistiske fakultet, er i størst grad utenfor idealsituasjon, med andeler på 41 og 40 prosent fra begge fakultet. Tilsvarende er kandidater fra Det juridiske fakultet (96 prosent) og Det medisinske fakultet (95 prosent) i størst grad veltilpasset. Tilsvarende andel for Det psykologiske fakultet er 86 prosent, mens den er henholdsvis 75 og 76 prosent for kandidater fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

Sektor og bransjetilknytning

Tabell 4.7. Innen hvilken sektor er din nåværende stilling? Fordelt på fakultet

	Offentlig sektor	Privat sektor	Organisasjon ²⁸	N
Det humanistiske fakultet	64 %	32 %	4 %	109
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	31 %	69 %	0 %	128
Det medisinske fakultet	81 %	18 %	1 %	111
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	43 %	52 %	5 %	161
Det psykologiske fakultet	82 %	15 %	3 %	106
Det juridiske fakultet	53 %	43 %	4 %	109
Fakultet for kunst, musikk og design	36 %	64 %	0 %	28
UiB totalt	57 %	41 %	3 %	752

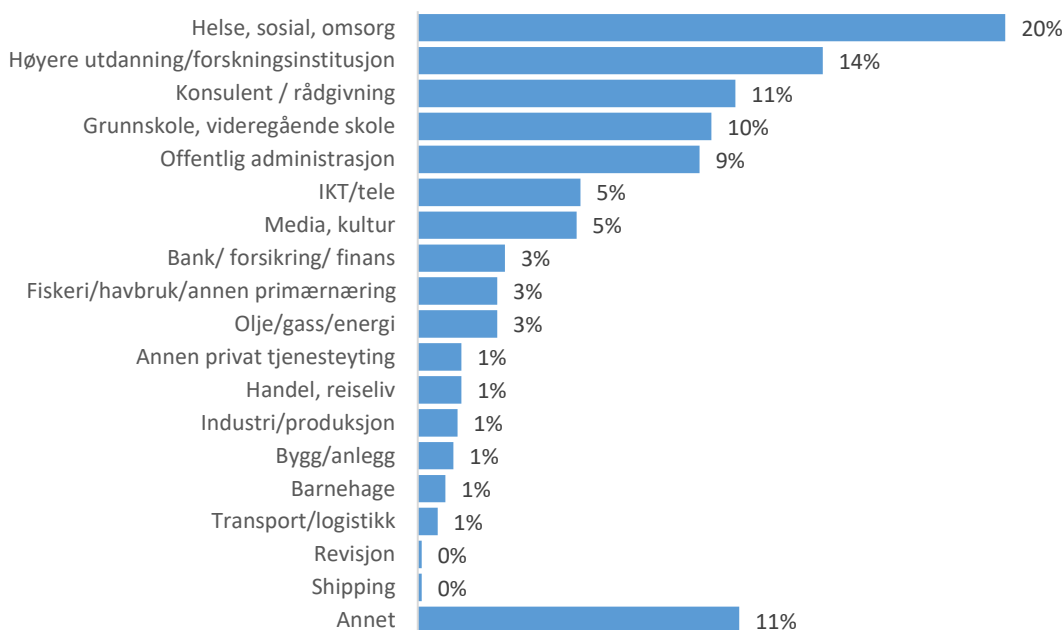
Flertallet av kandidatene fra UiB oppgir at deres nåværende stilling er innen offentlig sektor. Fordelt på fakultet gjør offentlig sektor seg særlig gjeldende for kandidater fra Det psykologiske fakultet og Det medisinske fakultet, med over 80 prosent ved begge fakultet. Blant UiB-kandidater totalt oppgir 41 prosent at de jobber i privat sektor. Denne sektoren er vanligst for kandidater fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Fakultet for kunst, musikk og design.

Sammenlignet med 2020-undersøkelsen er det enkelte endringer i fordelingen mellom sektor blant de ulike fakultetene. Fakultetet for kunst, musikk og design, og Det samfunnsvitenskapelige fakultet har begge hatt betydelig reduksjon i andelen som oppgir at de jobber i organisasjonslivet. For førstnevnte er andelen redusert fra 17 prosent til 0 prosent, for sistnevnte er det endret fra 10 til 5 prosent. Kandidatene fra Fakultet for kunst, musikk og design har samtidig blitt klart mer orientert mot privat sektor siden 2020, med en økning fra 41 prosent til 64 prosent i årets undersøkelse. Her er det imidlertid verdt å merke seg at det lave antallet kandidater fra dette fakultetet, fort kan føre til store utslag ved slike nedbrytninger.

For Det psykologiske fakultet har det vært en økning av kandidater som oppgir at de jobber i offentlig sektor, mens andelen i privat sektor er halvert, fra 30 prosent i 2020 til 15 prosent i 2022.

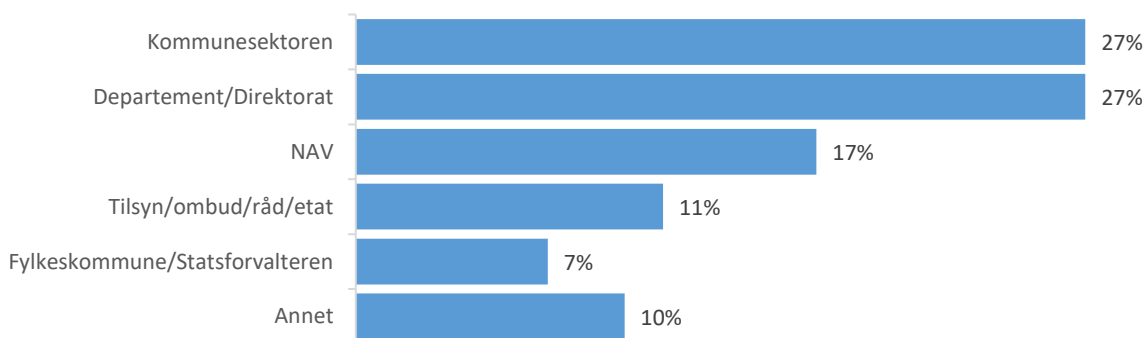
²⁸ (LO, Røde Kors, partipolitisk org, eller annet)

Figur 4.7. Innen hvilket område er din nåværende jobb? (N=754)

På spørsmål om hvilket område deres nåværende jobb er innenfor, svarer en femtedel av kandidatene at de jobber innen helse, sosial og omsorg. De fleste kandidatene innenfor dette området kommer fra Det medisinske fakultet og Det psykologiske fakultet. Det er også en betydelig andel som oppgir at de jobber innen høyere utdanning/forskningsinstitusjon, som konsulent, på grunnskole, videregående eller i offentlig administrasjon.

Figur 4.8. Spesifisert arbeidssted for kandidater med jobb i offentlig administrasjon (N=70)

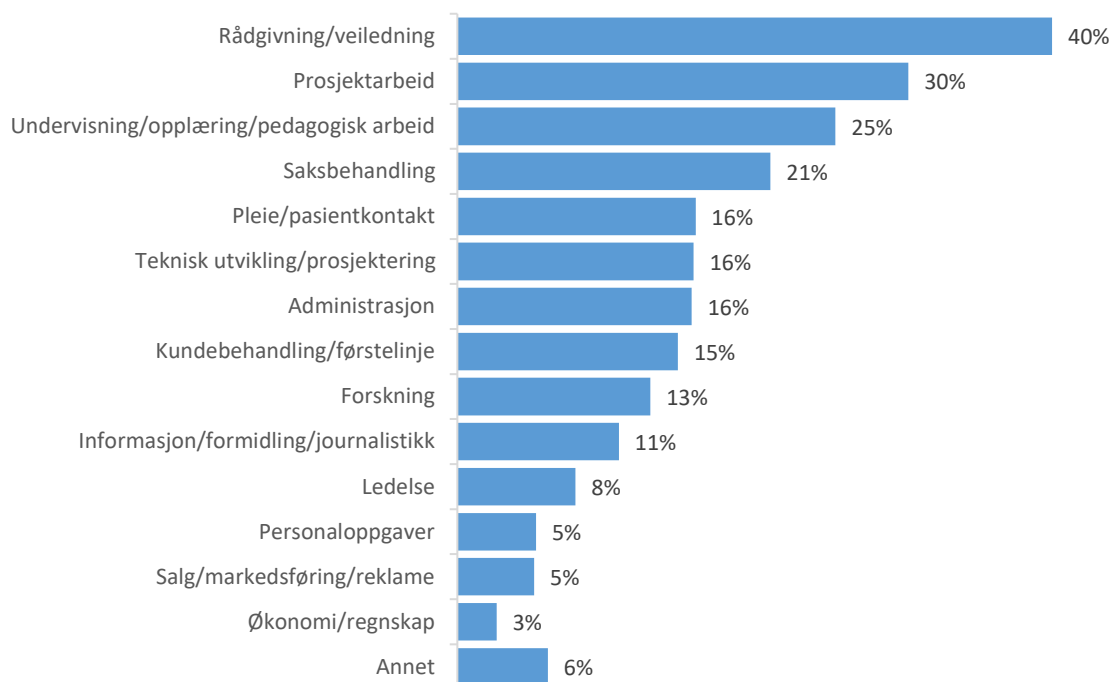

Kandidatene som svarte at de arbeider i offentlig administrasjon ble bedt om å spesifisere nærmere. Vi ser at 27 prosent oppgir at de jobber i kommunesektoren eller i departement/direktorat. Området færrest jobber innenfor er fylkeskommune/statsforvalteren, med 7 prosent.

Kandidatens viktigste funksjoner/oppgaver

Kandidatene ble presentert med en rekke funksjoner/oppgaver og spurt om hva de mener er de viktigste i sin jobb.

Figur 4.9. Hva mener du er de viktigste funksjonene/oppgavene i jobben din? (N=759)

En vanlig arbeidsoppgave for UiB-kandidatene er rådgivning/veiledning. 40 prosent vurderer dette som en av de viktigste oppgavene sin jobb. Det er også mange som trekker fram prosjektarbeid, undervisning/opplæring/pedagogisk arbeid og saksbehandling som viktigste funksjon i sine stillinger.

Årslønn

Kandidatene ble bedt om å oppgi sin ordinære brutto årslønn før skatt i sin nåværende stilling, ikke inkludert bonus, goder eller andre ekstraintekter. Tabellen under er basert på heltidsansatte. Vi presenterer både gjennomsnitt, medianinntekt og standardavvik. Høye standardavvik indikerer høye forskjeller mellom kandidatene.

Tabell 4.8. Kandidatens årslønn. Fordelt på fakultet. Deltidsansatte filtrert ut.

	Gjennomsnitt	Median	Standardavvik	N
Det humanistiske fakultet	538 111	510 000	586 770	109
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	580 066	584 133	117 793	128
Det medisinske fakultet	760 545	630 000	869 724	112
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	531 966	530 000	131 330	163
Det psykologiske fakultet	559 124	581 000	131 955	106
Det juridiske fakultet	605 151	600 000	107 525	109
Fakultet for kunst, musikk og design	431 404	476 750	135 465	29
UiB totalt	586 785	563 400	422 915	756

UiB-kandidatene tjener i gjennomsnitt 586 785 kroner. Dette er omtrent 18 000 kroner mer enn i 2020.²⁹ Tar man i betraktning inflasjon, har kandidatene hatt en reell lønnsnedgang på 5,6 prosent

Blant fakultetene er det kandidatene fra Det medisinske fakultet som har den høyeste gjennomsnittsinntekten, etterfulgt av Det juridiske fakultet. Begge fakultetenes kandidater har også gjennomsnittlig hatt en reell lønnsvekst fra 2020.

Høye standardavvik indikere store forskjeller mellom kandidatene. Innenfor fakultetene er det høyest inntektsforskjeller mellom kandidatene fra Det medisinske fakultet. Det er også store forskjeller mellom kandidatene fra Det humanistiske fakultet.

Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsmobilitet

Vi vil nå se nærmere på overgangen fra studier til jobb, med et spesielt fokus på søkeprosessen.

Søkeprosessen

Tabell 4.9: Når begynte du å søke jobb?

	Før siste semester	I løpet av siste semester	0-3 måneder etter avsluttet utdanning	Mer enn 4 måneder etter avsluttet utdanning	Jeg fortsatte i jobben jeg hadde før studiene	Jeg fortsatte i jobben jeg fikk under studiene	Jeg fikk jobb uten å søke/ble headhuntet	Ikke sikker/Husker ikke	N
HF	14 %	36 %	14 %	5 %	14 %	9 %	3 %	4 %	118
Mat. Nat	31 %	27 %	24 %	5 %	1 %	4 %	8 %	1 %	134
Med.	9 %	63 %	9 %	4 %	7 %	3 %	4 %	2 %	113
SV	13 %	35 %	25 %	7 %	5 %	4 %	9 %	2 %	172
Psyk.	7 %	53 %	18 %	3 %	5 %	7 %	6 %	0 %	111
Jur.	10 %	60 %	16 %	3 %	1 %	3 %	7 %	0 %	110
KMD	6 %	27 %	30 %	3 %	3 %	15 %	6 %	9 %	33
UiB totalt	14 %	44 %	19 %	5 %	5 %	5 %	7 %	2 %	791

Flertallet av UiB-kandidatene startet prosessen med å søke jobb før de hadde avsluttet utdanningen, dette gjelder 58 prosent av kandidatene. Det var i tillegg 7 prosent av kandidatene som fikk jobb uten å søke, og 10 prosent som fortsatte i en jobb de hadde før, eller fikk under, studiene.

Det er noe forskjell mellom kandidatene fra de ulike fakultetene. Rundt 70 prosent av kandidatene fra Det medisinske fakultet og Det juridiske fakultet startet jobbsøkingen før eller i løpet av siste semester. Blant kandidatene fra Fakultet for kunst, musikk og design, Det samfunnsvitenskapelig fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet var det noe vanligere å starte jobbsøkingen etter avsluttet utdanning.

Enkelte kandidater fortsatte i jobben de fikk under studiene. Dette gjaldt 15 prosent av kandidatene fra Fakultet for kunst, musikk og design, og 9 prosent av kandidatene fra Det humanistiske fakultet. Ved sistnevnte fakultet var det også 14 prosent som fortsatte i jobben de hadde før studiene.

²⁹ Gjennomsnittsinntekten i 2020 var 568 024 kr. Dette tilsvarer 621 687 kr i 2022, basert på gjennomsnittlig prisendring med utgangspunkt i SSB sin konsumprisindeks.

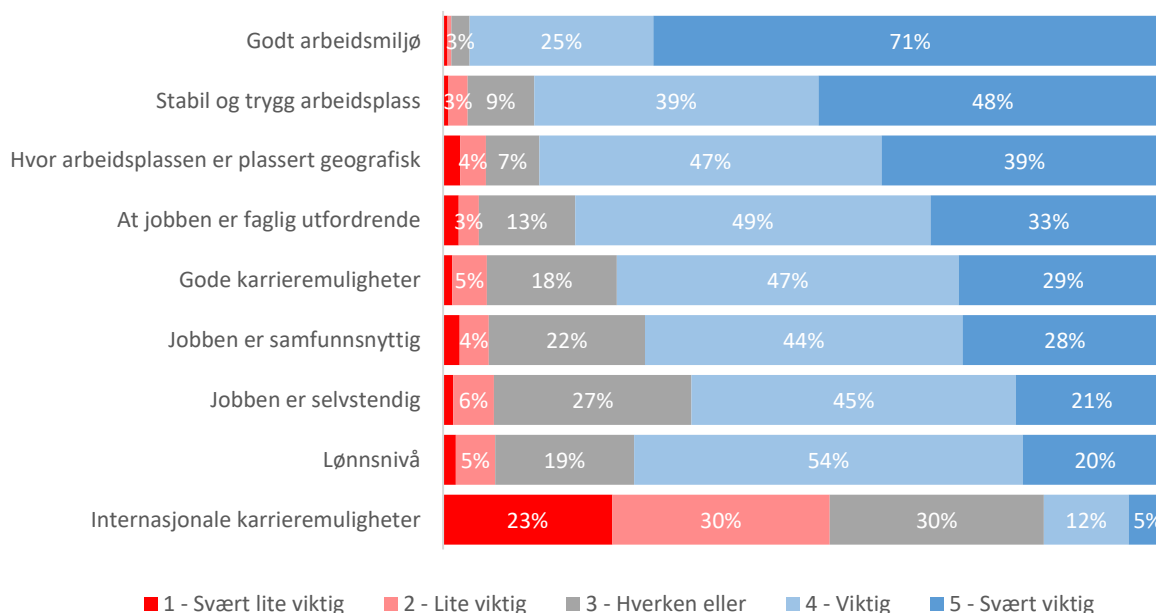
Tabell 4.10: Omtrent hvor mange jobbsøknader har du sendt?

	0	1-5 søknader	6-10 søknader	11-20 søknader	21-50 søknader	51 søknader eller flere	N
HF	8 %	25 %	16 %	25 %	20 %	7 %	117
Mat. Nat	5 %	45 %	14 %	10 %	13 %	13 %	133
Med.	6 %	33 %	11 %	26 %	19 %	5 %	113
SV	5 %	36 %	13 %	15 %	16 %	14 %	171
Psyk.	2 %	38 %	18 %	15 %	12 %	15 %	111
Jur.	11 %	35 %	23 %	14 %	8 %	10 %	110
KMD	6 %	42 %	18 %	18 %	9 %	6 %	33
UiB totalt	6 %	36 %	16 %	17 %	15 %	11 %	788

I overkant av en tredjedel av UiB-kandidatene sendte 1-5 jobbsøknader. Videre var det 3 av 10 kandidater som sendte mellom 6 og 20 søknader. 6 prosent sendte ingen søknader, mens en fjerdedel sendte 21 søknader eller flere for å få seg jobb.

Brutt ned på fakultet ser vi at det er variasjoner mellom fakultetene. Særlig kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Fakultet for kunst, musikk og design har skrevet få søknader, rundt halvparten ved begge fakulteter har sendt 5 eller færre søknader. Jobbsøkerprosessen ser ut til å ha vært mest krevende for kandidater fra Det humanistiske fakultet og Det medisinske fakultet, hvor majoriteten av kandidatene rapporterer at de har sendt 11 eller flere søknader.

Figur 4.10. Hvor viktig er følgende faktorer for deg når du søker jobb? (N=787-798)

I jobbsøkingprosessen er godt arbeidsmiljø den viktigste faktoren for UiB-kandidatene. At arbeidsplassen er stabil og trygg, samt hvor arbeidsplassen er plassert geografisk, er også viktig eller svært viktig for de fleste kandidatene. Internasjonale karrieremuligheter blir ansett som minst viktig av kandidatene.

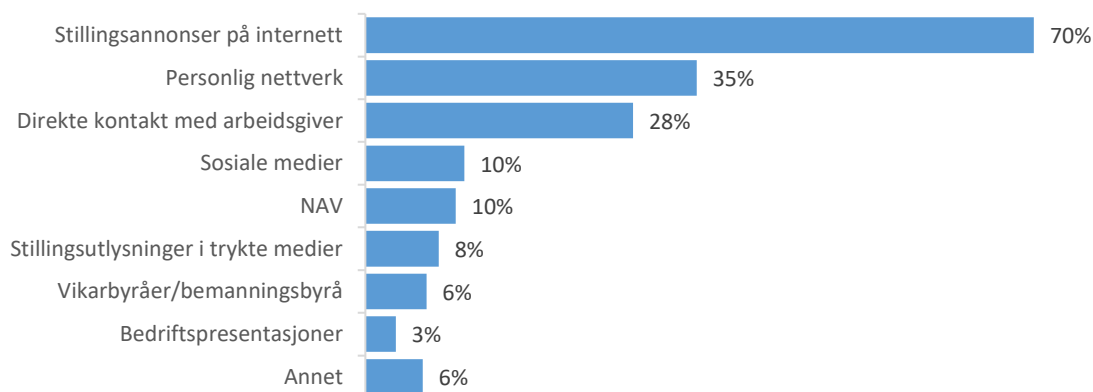
For UiB totalt er det gjennomgående lite endringer fra 2020-undersøkelsen, men vi merker oss at andelen som mener lønnsnivå er viktig eller svært viktig, har økt med 15 prosentpoeng.

Tabell 4.11: Hvor viktig er følgende faktorer for deg når du søker jobb? Fordelt på fakultet. Gjennomsnittsverdier, skala 1-5. (N totalt =787-796)

	HF	Mat. Nat	Med.	SV	Psyk.	Jur.	KMD	UiB totalt
At jobben er faglig utfordrende	3,8	4,1	4,1	4,0	4,2	4,3	4,0	4,1
Hvor arbeidsplassen er plassert geografisk	4,1	4,0	4,2	4,2	4,2	4,3	4,2	4,2
Lønnsnivå	3,8	3,8	4,0	3,8	3,8	3,9	3,7	3,8
Gode karrieremuligheter	3,7	4,0	4,0	4,1	3,8	4,3	3,7	4,0
Jobben er selvstendig	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9	3,5	3,8
Stabil og trygg arbeidsplass	4,4	4,2	4,4	4,3	4,3	4,5	4,1	4,3
Jobben er samfunnsnyttig	3,9	3,7	4,1	3,8	4,1	4,0	3,8	3,9
Internasjonale karrieremuligheter	2,5	2,5	2,5	2,4	2,2	2,6	2,5	2,5
Godt arbeidsmiljø	4,6	4,6	4,8	4,7	4,6	4,7	4,8	4,7

Fordelt på fakultetene, ser vi at kandidatene er relativt samstemte når det gjelder viktighetene av ulike faktorer når de søker jobb. Det er likevel verdt å merke seg at det fremstår som noe mer vanlig for kandidater fra Det juridiske fakultet å legge vekt på gode karrieremuligheter. I forrige undersøkelse var det for øvrig større variasjonen mellom fakultetene, enn i 2022-undersøkelsen.

Figur 4.11. Hvilke kanaler brukte du for å finne din første jobb? (N=778)

Kandidatene ble videre bedt om å krysse av for de kanalene de brukte for å finne sin første jobb. 70 prosent svarer at de brukte stillingsannonser på internett. Over en tredjedel peker på personlig nettverk, og 28 prosent tok direkte kontakt med arbeidsgiver.

Tabell 4.12. Hvilke kanaler brukte du for å finne din første jobb? Fordelt på fakultet.

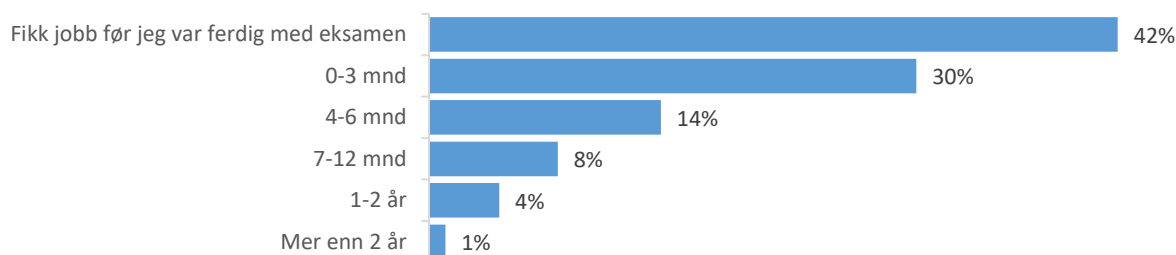
	HF	Mat. Nat	Med.	SV	Psyk.	Jur.	KMD
Stillingsutlysninger i trykte medier	11 %	6 %	12 %	7 %	7 %	4 %	9 %
Stillingsannonser på internett ³⁰	68 %	69 %	75 %	68 %	75 %	72 %	56 %
Personlig nettverk	36 %	45 %	24 %	36 %	36 %	22 %	59 %
Sosiale medier	15 %	14 %	5 %	13 %	9 %	5 %	12 %
Direkte kontakt med arbeidsgiver	21 %	39 %	27 %	23 %	27 %	28 %	41 %
Vikarbyråer/bemanningsbyrå	10 %	8 %	2 %	9 %	7 %	4 %	0 %
NAV	13 %	10 %	7 %	11 %	13 %	2 %	9 %
Bedriftspresentasjoner	2 %	10 %	0 %	3 %	1 %	4 %	0 %
Annet	8 %	5 %	5 %	8 %	5 %	3 %	9 %
N	114	131	112	168	110	109	34

³⁰ (finn.no, jobbnorge.no, nav.no osv.)

Kandidatene ved Fakultet for kunst, musikk og design, og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, er de som i størst grad tar direkte kontakt med arbeidsgiver. Dette gjelder omtrent 40 prosent av kandidatene fra begge fakulteter. Personlige nettverk ser ut til å ha klart større betydning for kandidater fra Fakultet for kunst, musikk og design, hvor nesten 60 prosent har tatt i bruk personlige nettverk, mot 35 prosent for UiB totalt.

Videre er bedriftspresentasjoner en noe vanligere kanal for kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, med 10 prosent som oppgir dette.

Figur 4.12. Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk din første jobb?

Tidligere i rapporten har vi presentert tall på hvor lang tid det tok kandidatene å få *relevant arbeid*. I årets undersøkelse har vi et nytt spørsmål, som ser på tidsbruk frem mot første jobb, uavhengig av jobbens relevans. De fleste UiB-kandidatene oppgir at de fikk jobb innen tre måneder etter de avla sin siste eksamen. 42 prosent fikk jobb før de var ferdige med eksamen, og ytterligere 30 prosent innen tre måneder etter uteksaminasjon. 5 prosent oppgir at det tok mer enn ett år.

Merk at i motsetning til tabell 4.6 ble dette spørsmålet også stilt til arbeidsledige.

Tabell 4.13. Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk din første jobb? Fordelt på fakultet.

	Fikk jobb før jeg var ferdig med eksamen	0-3 mnd	4-6 mnd	7-12 mnd	1-2 år	Mer enn 2 år	N
Det humanistiske fakultet	36 %	28 %	14 %	11 %	10 %	1 %	87
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	50 %	21 %	15 %	8 %	5 %	2 %	125
Det medisinske fakultet	62 %	24 %	9 %	5 %	0 %	0 %	101
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	37 %	26 %	17 %	13 %	4 %	2 %	151
Det psykologiske fakultet	33 %	42 %	12 %	6 %	5 %	1 %	97
Det juridiske fakultet	43 %	40 %	12 %	3 %	2 %	0 %	105
Fakultet for kunst, musikk og design	19 %	41 %	30 %	4 %	7 %	0 %	27
UiB totalt	42 %	30 %	14 %	8 %	4 %	1 %	693

Når vi bryter tiden det tok fra siste eksamen ble gjennomført, til kandidatene fikk sin første jobb, ned på fakultet, ser vi at det er store forskjeller. 62 prosent av kandidatene fra Det medisinske fakultet, og 50 prosent av kandidatene ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, fikk sin første jobb allerede før de var ferdige med siste eksamen. Tilsvarende tall for Fakultet for kunst, musikk og design er kun 19 prosent.

Kandidatene fra Det humanistiske fakultet ser ut til å være de som har måtte vente lengst for å få sin første jobb, hvor over 22 prosent oppgir at det tok 7 måneder eller mer.

Mobilitet

Tabell 4.14. Hvor mange jobber har du hatt etter avsluttet studium? Fordelt på fakultet.

	0	1	2	3 eller flere	N
Det humanistiske fakultet	4 %	39 %	34 %	23 %	119
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	2 %	58 %	28 %	12 %	134
Det medisinske fakultet	1 %	27 %	48 %	25 %	113
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	3 %	40 %	41 %	17 %	172
Det psykologiske fakultet	1 %	35 %	35 %	28 %	113
Det juridiske fakultet	0 %	54 %	36 %	10 %	110
Fakultet for kunst, musikk og design	0 %	35 %	26 %	38 %	34
UiB totalt	2 %	42 %	37 %	20 %	795

42 prosent av UiB-kandidatene har hatt én jobb etter avsluttet utdanning. 37 prosent har hatt to, og 20 prosent har hatt tre eller flere. Mellom fakultetene er det en del variasjon i antallet jobber. Over halvparten av kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det juridiske fakultet har hatt én jobb, mot kun 27 prosent av kandidatene fra Det medisinske fakultet.

Det er størst andel blant studentene ved Fakultet for kunst, musikk og design som har hatt 3 eller flere jobber, med 38 prosent. Dette kan henge sammen med at disse kandidatene oftere er frilansere, enn andre kandidatgrupper (se tabell 4.1.).

Tabell 4.15. For deg som har hatt to eller flere jobber etter avsluttede studier. Hvor lenge var du ansatt i din første stilling? Fordelt på fakultet.

	< 2 måneder	2-6 måneder	7-12 måneder	> 12 måneder	N
Det humanistiske fakultet	11 %	30 %	24 %	35 %	66
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	8 %	32 %	28 %	32 %	50
Det medisinske fakultet	6 %	17 %	22 %	55 %	78
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	5 %	21 %	33 %	41 %	95
Det psykologiske fakultet	4 %	32 %	28 %	35 %	68
Det juridiske fakultet	4 %	22 %	24 %	51 %	51
Fakultet for kunst, musikk og design	10 %	29 %	14 %	48 %	21
UiB totalt	7 %	25 %	26 %	42 %	429

Kandidater som oppga at de har hatt to eller flere jobber etter avsluttet studium ble videre spurt hvor lenge de var ansatt i sin første stilling. 42 prosent av kandidatene svarte at de var i sin første stilling i over tolv måneder. En fjerdedel hadde sin første stilling i to til seks måneder, og en ytterligere fjerdedel hadde sin første stilling i syv til 12 måneder.

Tabell 4.16. Hva var årsaken til at du sluttet i din første stilling? Fordelt på fakultet.

	Fikk ny jobb	Vikariatet/engasjementet tok slutt	Ble sagt opp	Sa selv opp	N
Det humanistiske fakultet	45 %	48 %	0 %	6 %	64
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	67 %	22 %	2 %	10 %	51
Det medisinske fakultet	49 %	42 %	0 %	9 %	78
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	66 %	19 %	3 %	12 %	95
Det psykologiske fakultet	49 %	32 %	0 %	19 %	69
Det juridiske fakultet	74 %	20 %	0 %	6 %	50
Fakultet for kunst, musikk og design	40 %	45 %	0 %	15 %	20
UiB totalt	57 %	31 %	1 %	11 %	427

Kandidater som oppga at de har hatt to eller flere jobber etter avsluttet studium ble spurt om hva som var årsaken til at de sluttet i sin første stilling. 57 prosent svarte at det var fordi de fikk ny jobb. Blant fakultetene gjør denne kategorien seg særlig gjeldende for kandidater fra Det juridiske fakultet, med 74 prosent.

At vikariatet/engasjementet tok slutt er vanligst blant kandidater fra Det humanistiske fakultet, med 48 prosent, og Fakultet for kunst, musikk og design, med 45 prosent.

Hjerneflukt og hjernegevinst

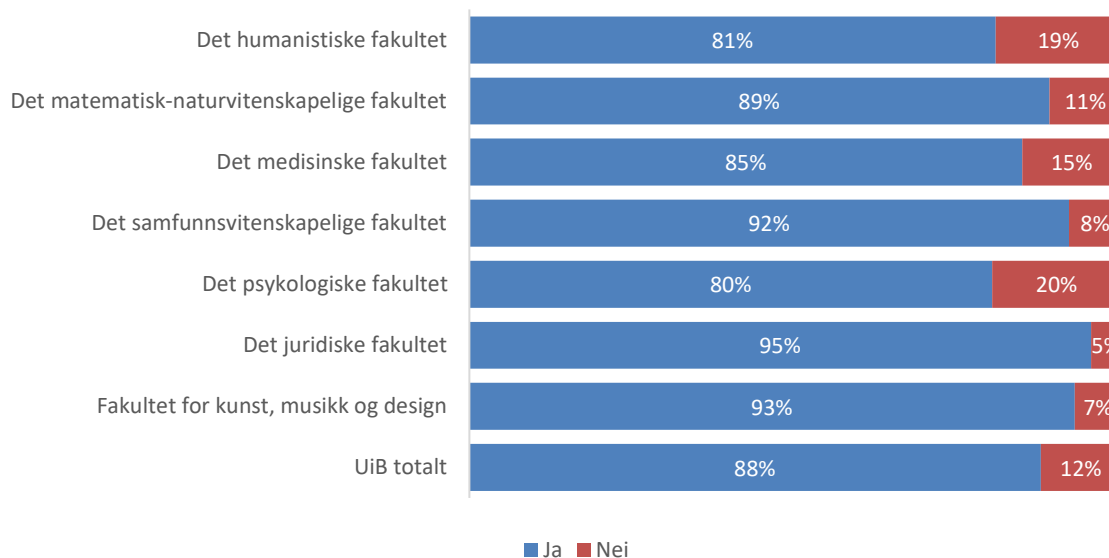
Tabell 4.17. Hjemsted før studier og hjemsted nå.

	Hjemsted før studier	Arbeidssted nå	Nettogevinst
Vestland	44,0 %	50,4 %	6,4 %
Viken	12,0 %	6,0 %	-6,1 %
Rogaland	11,8 %	7,0 %	-4,8 %
Oslo	8,1 %	21,0 %	13,0 %
Møre og Romsdal	4,8 %	2,4 %	-2,5 %
Vestfold og Telemark	3,7 %	1,9 %	-1,9 %
Trøndelag	3,6 %	2,8 %	-0,8 %
Innlandet	3,0 %	1,6 %	-1,4 %
Agder	2,6 %	1,3 %	-1,3 %
Troms og Finnmark	1,7 %	2,2 %	0,5 %
Nordland	1,1 %	0,9 %	-0,2 %
Utenfor Norge	3,5 %	2,5 %	-1,0 %

UiB sin viktigste rekrutteringsarena er Vestland fylke. 44 prosent av kandidatene hadde Vestland som hjemsted før studiene, nøyaktig samme andel som i 2020-undersøkelsen. En betydelig andel UiB-kandidater kommer også fra Viken og Rogaland, hvor henholdsvis 12 prosent bodde før de startet på UiB. To år etter kandidatene fullførte utdanningen har halvparten av dem arbeidssted i Vestland, hvilket utgjør en nettogevinst på over 6 prosentpoeng. Viken og Rogaland er på sin side de to fylkene med størst negativ nettogevinst, på -6 og -5 prosentpoeng.

21 prosent av kandidatene oppgir at deres nåværende arbeidssted er i Oslo, en nettogevinst på 13 prosentpoeng. Dette er en økning på 3,5 prosentpoeng sammenlignet med 2020-undersøkelsen. Dragningen mot hovedstaden er spesielt tydelig blant kandidater fra Det juridiske fakultet – hele 45 prosent i denne kandidatgruppen arbeidet i Oslo på spørretidspunktet.

Figur 4.13. Har du fått arbeid på det geografiske stedet du ønsket? Fordelt på fakultet. (N UiB totalt = 752)

De fleste kandidatene oppgir at de har fått seg jobb på det geografiske stedet de ønsket. Ved Det juridiske fakultet, Fakultet for kunst, musikk og design, og Det samfunnsvitenskapelige fakultet, gjelder dette over 90 prosent av kandidatene.

Som vi har poengtert tidligere i rapporten indikerer dette at inn- og utflyttingen til og fra Vestland fylke i stor grad er ønsket av kandidatene.

12 prosent svarte at de ikke har fått jobb på det geografiske stedet de ønsker. 60 prosent av disse oppgir at den viktigste grunnen til dette er få relevante ledige jobber for deres utdanningsbakgrunn. Det er vanligst for kandidatene fra Det psykologiske fakultet og Det humanistiske fakultet, å ikke ha jobb på ønsket sted.

Studietiden

Denne delen av rapporten går nærmere inn på studietiden. Vi vil nå presentere spørsmål om bakgrunnen for studievalgene til kandidatene, vurderingen av studiet og aktivitetene som kandidatene har vært involvert i ved siden av studiene.

I Kandidatundersøkelsen ble kandidater fra Universitetet i Bergen stilt et sett med spørsmål knyttet til valg av studier og valg som ble tatt under studietiden. Førstnevnte gruppe av spørsmål ble stilt profesjonsstudenter. I denne sammenhengen er profesjonsstudent definert som kandidater med 6-årig profesjonsutdannelse innen medisin eller psykologi. Sistnevnte gruppe av spørsmål (valg som ble tatt under studietiden) ble stilt kandidatene som ikke tok profesjonsutdannelse, inkludert kandidater med integrert masterprogram i odontologi eller mastergrad i rettsvitenskap fra Det juridiske fakultet.

Studievalg

Tabell 4.18. Hva var bestemmende for ditt valg av profesjonsstudium?

	Jobb/ yrkesmuligheter etterpå	Lønn	Status	Få brukt gode karakterer	Venner/familie er i samme yrke/ profesjon	Annet	N
Det medisinske fakultet	86 %	25 %	14 %	27 %	6 %	27 %	51
Det psykologiske fakultet	79 %	38 %	47 %	18 %	12 %	29 %	34
UiB totalt	84 %	31 %	27 %	24 %	8 %	28 %	85

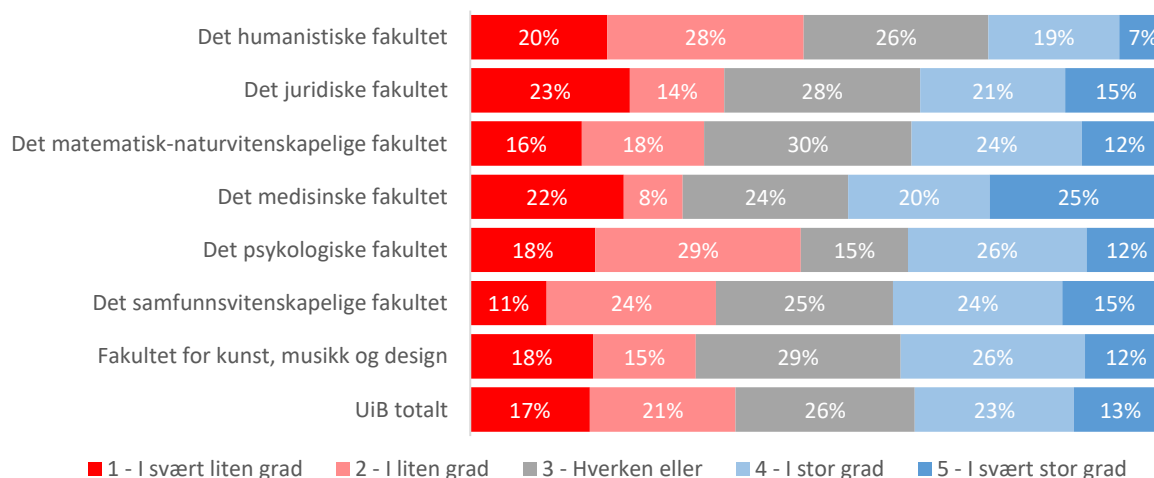
Profesjonskandidatene ble spurt om hva som var avgjørende faktor for valg av profesjonsstudium. De fleste svarte at jobb/yrkesmuligheter var bestemmende. I tillegg svarte 38 prosent ved Det psykologiske fakultet, og 25 prosent ved Det medisinske fakultet at lønn var av betydning. Nesten halvparten av kandidatene fra Det Psykologiske fakultet svarte også at status var bestemmende. Kandidatene ved Det medisinske fakultet svarte i større grad at det å få brukt gode karakterer hadde noe å si, med henholdsvis 27 prosent.

Tabell 4.19. Hva var målet med valgt profesjon? Å arbeide:

	I det offentlige	I privat praksis	I privat sektor forøvrig	I frivillig sektor	Annet	Ingen bestemt mening	N
Det medisinske fakultet	67 %	2 %	0 %	0 %	2 %	29 %	51
Det psykologiske fakultet	41 %	3 %	6 %	0 %	0 %	50 %	34
UiB totalt	56 %	2 %	2 %	0 %	1 %	38 %	85

På spørsmål om hva som var målet med valgt profesjon svarte flertallet av profesjonskandidatene samlet sett at det var å få jobb i det offentlige. Dette gjelder 67 prosent av kandidatene ved Det medisinske fakultet og 41 prosent av kandidatene ved Det psykologiske fakultet. Halvparten av kandidatene fra Det psykologiske fakultet svarte at de ikke hadde noen bestemt mening om målet.

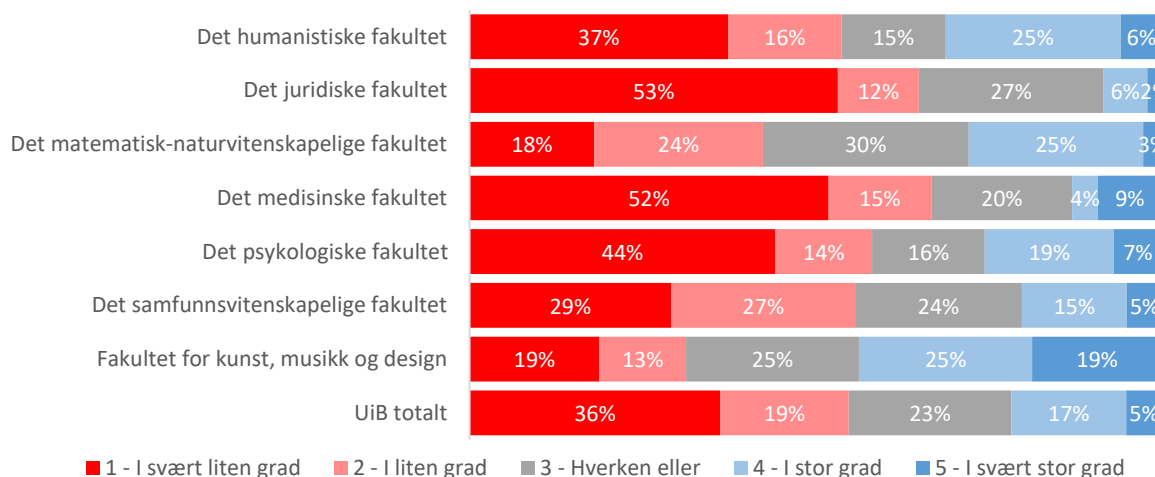
Figur 4.14. Jeg satte sammen bachelorgraden med tanke på fremtidige jobbmuligheter. Ikke-profesjonskandidater. Fordelt på fakultet. (N=688)

UiB-kandidatene som ikke har profesjonsutdannelse, ble bedt om å vurdere i hvilken grad en rekke påstander var gjeldende for deres studievalg.

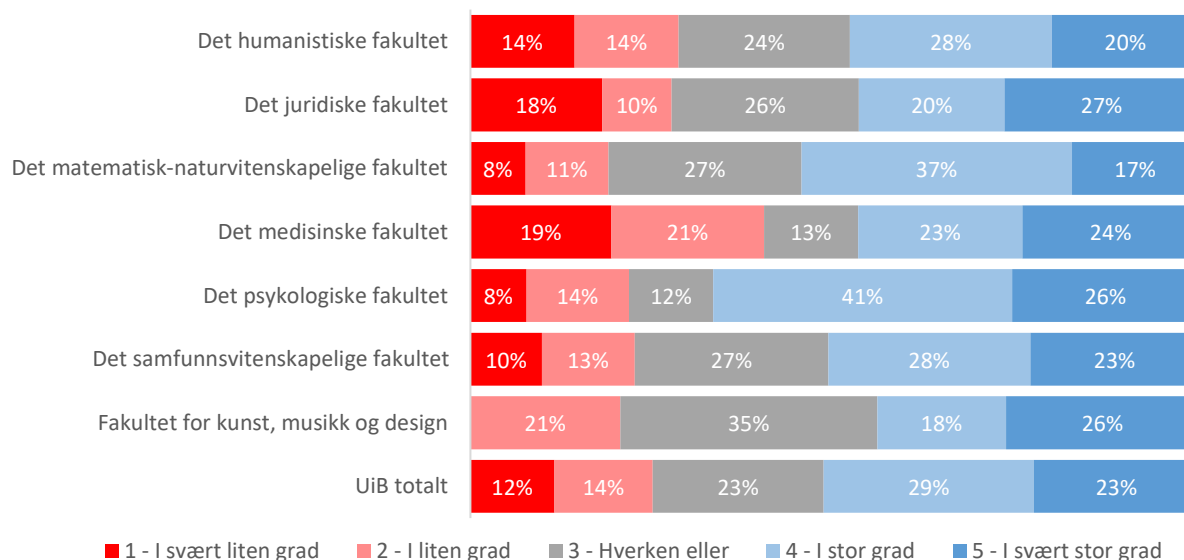
36 prosent av UiB-kandidatene svarte at de i stor eller svært stor grad satt sammen bachelorgraden med tanke på fremtidige jobbmuligheter. Dette gjelder spesielt kandidater fra Det medisinske fakultet, med 45 prosent.

Figur 4.15. Fagkombinasjonen i bachelorgraden fikk konsekvenser for problemstillingen på masteroppgaven. Fordelt på fakultet. (N=464)

Over halvparten av UiB-kandidatene svarte videre at fagkombinasjonen i bachelorgraden i liten eller svært liten grad fikk konsekvenser for problemstillingen på masteroppgaven. Vi ser fra figur 4.15 at det er stor variasjon mellom fakultetene på dette spørsmålet.

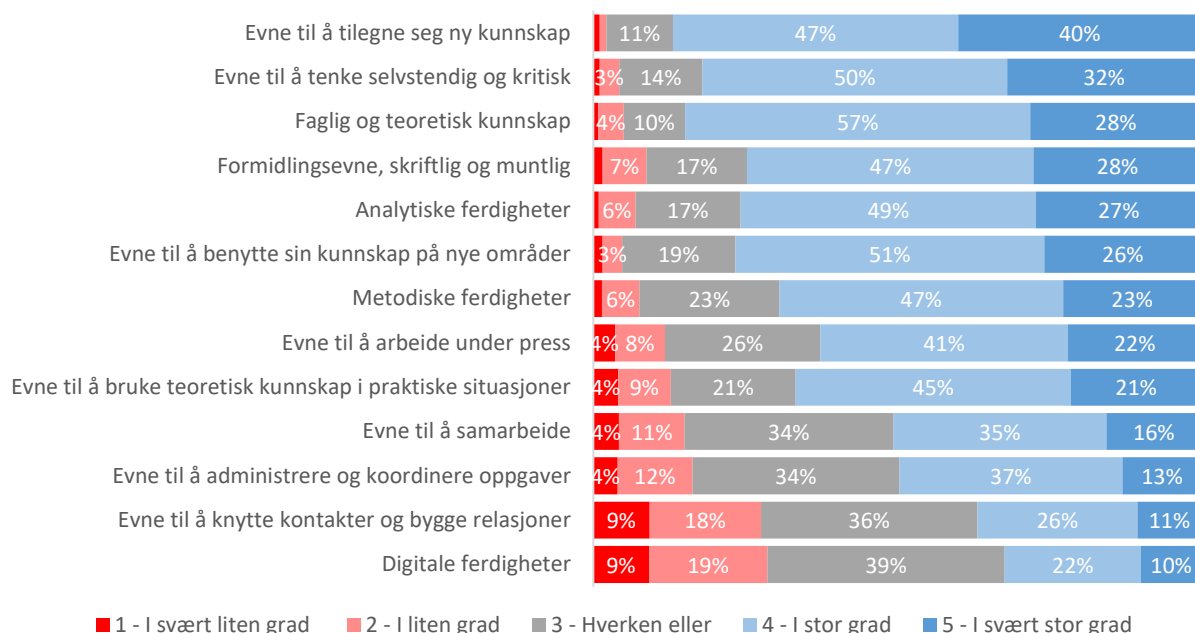
Figur 4.16. Valgene jeg tok i løpet av studiene har fått konsekvenser for jobb etterpå. Fordelt på fakultet. (N UiB=703)

Flesteparten av kandidatene svarte at valgene de tok i løpet av studiene har fått konsekvenser for jobb etterpå. Dette gjelder spesielt kandidater fra Det psykologiske fakultet, med 67 prosent som svarte i stor eller svært stor grad.

Vurdering av studiet

Figur 4.17. I hvilken grad mener du at studiene har gitt deg følgende ferdigheter? (N=776-782)

På spørsmål om hvilke ferdigheter studiene har gitt dem, svarte de fleste UiB-kandidatene i stor eller svært stor grad det å 1) få evne til å tilegne seg ny kunnskap, 2) få evne til å tenke selvstendig og kritiske og 3) faglig og teoretisk kunnskap. Ferdigheter kandidatene opplever å i mindre grad ha fått fra studiene er digitale ferdigheter, og evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner.

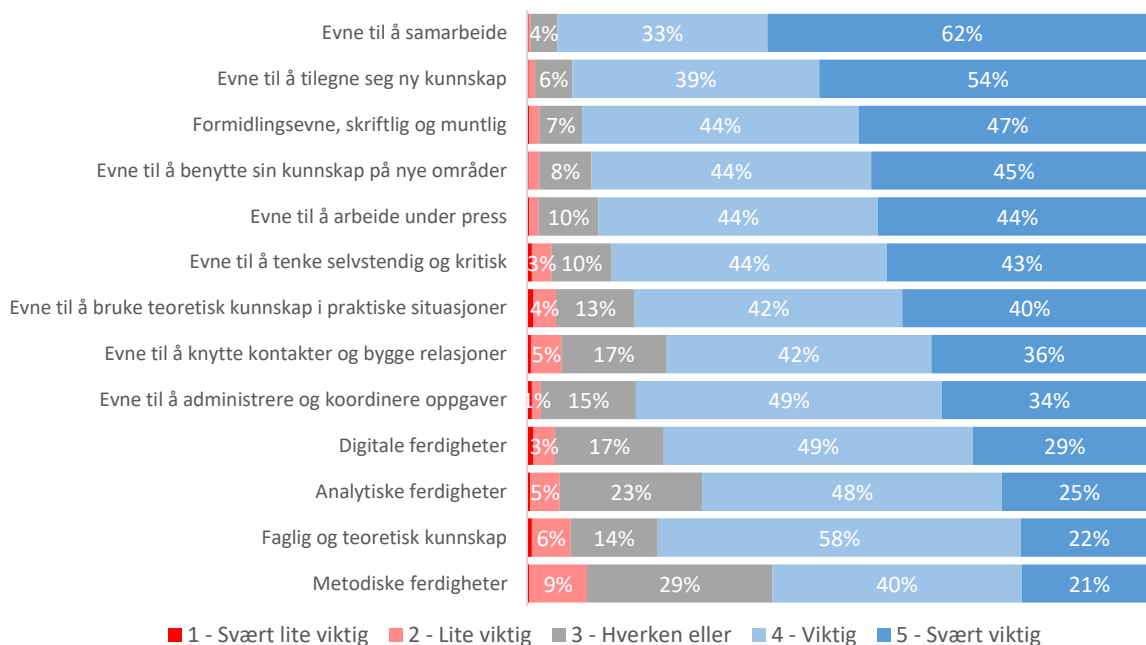
Tabell 4.20. I hvilken grad mener du at studiene har gitt deg følgende ferdigheter? Fordelt på fakultet. Gjennomsnittsverdier, skala fra 1-5. (N totalt = 776-782)

	HF	Mat. Nat	Med.	SV	Psyk.	Jur.	KMD	UiB totalt
Faglig og teoretisk kunnskap	4,0	4,1	4,3	3,8	4	4,4	3,8	4,1
Evne til å tilegne seg ny kunnskap	4,2	4,3	4,3	4,1	4,1	4,5	3,9	4,2
Evne til å benytte sin kunnskap på nye områder	3,9	4,0	4,0	3,9	3,7	4,3	4,0	4,0
Formidlingsevne, skriftlig og muntlig	4,1	3,7	3,9	3,9	3,9	4,2	3,7	3,9
Analytiske ferdigheter	3,9	4,0	3,9	3,9	3,9	4,1	3,6	4,0
Metodiske ferdigheter	3,5	3,8	3,9	3,7	3,7	4,4	3,8	3,8
Digitale ferdigheter	2,9	3,5	3,1	3,2	2,7	2,8	2,8	3,0
Evne til å samarbeide	3,1	3,6	3,8	3,4	3,6	3,3	3,6	3,5
Evne til å arbeide under press	3,5	3,7	3,9	3,7	3,4	4,0	3,5	3,7
Evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner	2,9	2,9	3,4	3,1	3,1	3,1	3,4	3,1
Evne til å administrere og koordinere oppgaver	3,3	3,4	3,6	3,5	3,3	3,5	3,5	3,4
Evne til å tenke selvstendig og kritisk	4,1	4,1	4,2	4,0	4,0	4,2	4,1	4,1
Evne til å bruke teoretisk kunnskap i praktiske situasjoner	3,5	3,8	4,1	3,6	3,6	3,6	3,9	3,7

Når vurderingene brytes ned på kandidatenes fakultetstilhørighet, kan vi observere enkelte forskjeller. Kandidatene fra Det juridiske fakultet er de som i høyest grad svarer at studiene har gitt dem evnen til å

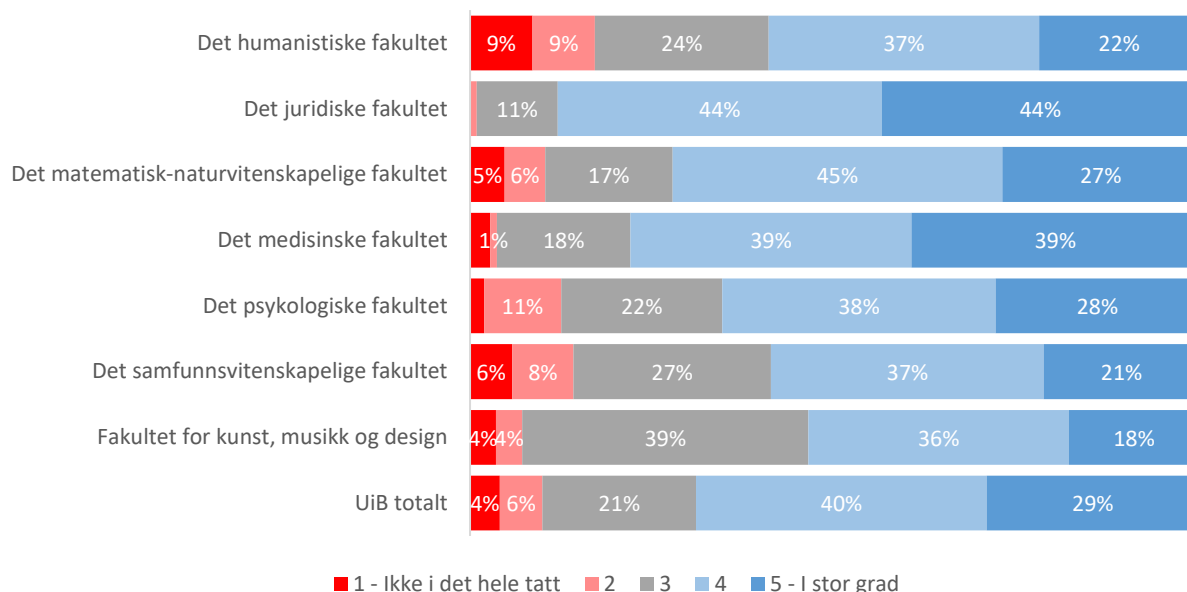
tilegne seg ny kunnskap på nye områder. De skiller seg også ut ved å i desidert størst grad oppgi å ha fått metodiske ferdigheter. Kandidatene med bakgrunn fra medisin er de som i størst grad mener at studiene har gitt dem evne til å bruke teoretisk kunnskap i praktiske situasjoner.

Figur 4.18. Hvilke av følgende ferdigheter tror du blir vurdert som viktig eller mindre viktig i arbeidslivet ved ansettelse? (N=763-767)

De aller fleste UiB-kandidatene tror evne til å samarbeide blir vektlagt som viktig eller svært viktig ved ansettelse i arbeidslivet. Kandidatene er mindre overbevist om arbeidslivets vektlegging av metodiske og analytiske ferdigheter, samt faglig og teoretisk kunnskap. Dette var også tilfellet i både 2020-undersøkelsen og tidligere kandidatundersøkelser.

Figur 4.19. I hvilken grad opplever du at utdanningen din har gitt deg tilstrekkelige kunnskaper/ferdigheter til å mestre jobben du har? (N UiB totalt = 776-780)

Når kandidatene blir spurt om de opplever at utdanning har gitt dem tilstrekkelige kunnskaper/ferdigheter til å mestre jobben de har, er hovedinntrykket at de i stor grad opplever nettopp det. Dette gjelder særlig kandidater fra Det juridiske fakultet. Det er flest fra Det humanistiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet som oppgir at studiene ikke har gitt dem tilstrekkelige kunnskaper/ferdigheter.

Tabell 4.21. Hva skulle du ønske du hadde mer av i studiet? Fordelt på fakultet.

	Teori	Praksis	Utvexling	Prosjektarbeid	Savner ikke noe spesielt	Annet	N
HF	10 %	53 %	22 %	24 %	22 %	10 %	116
Mat. Nat	5 %	71 %	23 %	42 %	11 %	10 %	132
Med.	11 %	61 %	15 %	21 %	21 %	9 %	110
SV	11 %	69 %	15 %	38 %	16 %	8 %	166
Psyk.	12 %	65 %	19 %	29 %	14 %	14 %	111
Jur.	0 %	90 %	11 %	27 %	4 %	2 %	108
KMD	28 %	41 %	16 %	34 %	13 %	25 %	32
UiB totalt	9 %	67 %	18 %	31 %	15 %	9 %	775

67 prosent av UiB-kandidatene rapporterer at de hadde ønsket mer praksis i studiet. Ved det juridiske fakultet gjelder dette hele 90 prosent av kandidatene. Prosjektarbeid er også noe mange hadde ønsket seg mer av. Som påpekt i rapportene for både 2018- og 2020-undersøkelsene, skiller kandidatene fra Fakultet for kunst, musikk og design seg ut ved å ønske seg mer teori, i langt større grad enn øvrige UiB-kandidater.

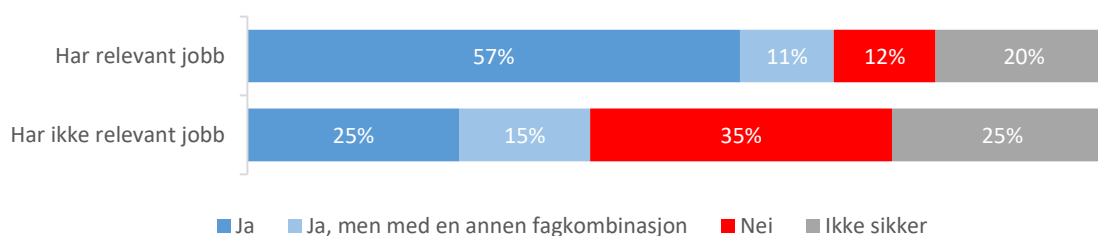
Tabell 4.22. Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag? Fordelt på fakultet.

	Ja	Ja, men med en annen fagkombinasjon	Nei	Ikke sikker	N
Det humanistiske fakultet	41 %	13 %	24 %	22 %	119
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	55 %	16 %	10 %	19 %	135
Det medisinske fakultet	55 %	5 %	12 %	28 %	116
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	45 %	18 %	19 %	18 %	175
Det psykologiske fakultet	51 %	11 %	20 %	18 %	113
Det juridiske fakultet	66 %	2 %	9 %	23 %	113
Fakultet for kunst, musikk og design	56 %	3 %	12 %	29 %	34
UiB totalt	52 %	11 %	16 %	21 %	805

Et godt mål på hvor fornøyde kandidatene er totalt sett er med studiene sine, er om de ville valgt det samme studiet dersom de skulle begynt å studere i dag. Omtrent halvparten av kandidatene oppgir at de ville valgt samme studium på nytt. Kandidatene som i størst grad svarer at de ville valgt samme studie uten å endre fagkombinasjon har bakgrunn fra Det juridiske fakultet. Ser man bort fra andelen som ville endret fagkombinasjonen, er det kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet som ser ut til å være mest fornøyde med studievalget.

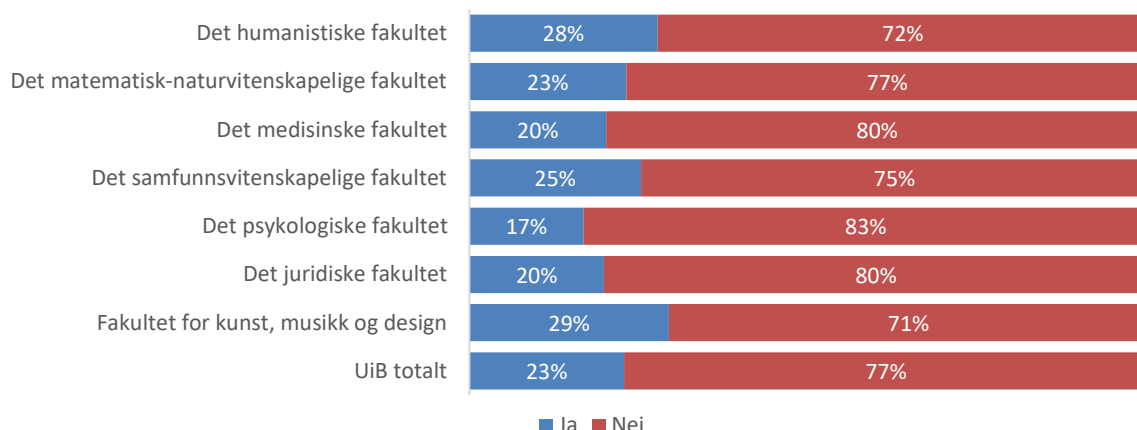
16 prosent av kandidatene ville ikke valgt samme studium på nytt. Denne oppfatningen er vanligst blant kandidater fra Det humanistiske fakultet, hvor nesten en fjerdedel svarer at de ikke ville valgt samme studium på nytt.

Figur 4.20. Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag? Fordelt på hvorvidt kandidaten har relevant jobb (N=805)

Figur 4.20 bryter spørsmålet om valg av samme studium på nytt, ned på hvorvidt kandidatene har relevant jobb eller ikke. Vi ser da at relevant jobb virker å ha mye å si for om kandidatene er fornøyd med studiet. De fleste kandidatene med relevant jobb ville valgt det samme studiet på nytt. Blant kandidatene uten relevant jobb er det et mindretall som ville valgt samme studium dersom de skulle begynne studiene sine i dag.

Figur 4.21. Vurderte du å slutte før fullførte studier? Fordelt på fakultet (N UiB=799)

23 prosent av kandidatene vurderte å slutte før fullførte studier. Ved Fakultetet for kunst, musikk og design og Det humanistiske fakultet var det rett i underkant av 30 prosent av kandidatene som vurderte å slutte før fullførte studier.

Tabell 4.23. Hvis du vurderte å slutte før fullførte studier, hvorfor? Fordelt på fakultet.

	Private forhold ³¹	Manglende faglig oppfølging	Krevende studium	Vurderte å begynne på annet studium	Sosiale forhold ³²	Annet	N
Det humanistiske fakultet	27 %	21 %	18 %	36 %	15 %	21 %	33
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	32 %	16 %	23 %	35 %	19 %	23 %	31
Det medisinske fakultet	26 %	13 %	48 %	52 %	0 %	22 %	23
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	39 %	18 %	14 %	48 %	27 %	18 %	44
Det psykologiske fakultet	37 %	42 %	21 %	42 %	37 %	11 %	19
Det juridiske fakultet	9 %	0 %	64 %	50 %	23 %	5 %	22
Fakultet for kunst, musikk og design	50 %	30 %	10 %	40 %	10 %	0 %	10
UiB totalt	31 %	19 %	27 %	43 %	20 %	16 %	182

Kandidatene som vurderte å slutte før fullførte studier ble videre spurt om årsakene til det. Den vanligste grunnen er at de vurderte å begynne på et annet studium. Private forhold og krevende studium var også viktige forklaringer.

To tredjedeler av kandidatene ved Det juridiske fakultet som vurderte å slutte begrunnet dette med at studiet var krevende. Dette gjelder også nesten halvparten av kandidatene som vurderte å slutte fra Det medisinske fakultet.

42 prosent av kandidatene ved Det psykologiske fakultet viste til manglende faglig oppfølging som grunn til at de vurderte å slutte.

³¹ (familiesituasjon, omsorgsansvar, økonomiske forhold, sykdom, osv.)

³² (fant meg ikke til rette på studiet/studiestedet)

Aktiviteter ved siden av studiene

Tabell 4.24. Jobbet du eller deltok du i noen av følgende aktiviteter ved siden av studiene? Fordelt på fakultet.

	HF	Mat. Nat	Med.	SV	Psyk.	Jur.	KMD	UiB totalt
Lønnet deltidsarbeid ³³	85 %	83 %	90 %	84 %	80 %	95 %	79 %	86 %
Verv i en organisasjon ³⁴	31 %	40 %	43 %	45 %	33 %	57 %	38 %	42 %
Annet frivillig arbeid	26 %	27 %	28 %	29 %	32 %	23 %	26 %	28 %
Internasjonal utveksling ³⁵	24 %	21 %	25 %	20 %	32 %	40 %	12 %	26 %
Nei, ingen av disse	11 %	11 %	6 %	12 %	13 %	2 %	9 %	10 %
N	119	134	114	174	113	110	34	798

UiB-kandidatene har stort sett et høyt aktivitetsnivå ved siden av studiene. 86 prosent av kandidatene hadde lønnet deltidsarbeid, 42 prosent hadde verv i en organisasjon, 28 prosent oppgir at de drev med annet frivillig arbeid, og 26 prosent hadde internasjonal utveksling som en del av studiet.

Vi ser at aktivitetsnivået jevnt over var særlig høyt blant kandidatene fra Det juridiske fakultet, med den høyeste andelen kandidater innenfor tre av fire aktiviteter.

Tabell 4.25. Hadde du studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden din? Fordelt på fakultet.

	HF	Mat. Nat	Med.	SV	Psyk.	Jur.	KMD	UiB totalt
Ja, obligatorisk praksis	26 %	19 %	79 %	13 %	62 %	0 %	50 %	32 %
Ja, valgfri praksis/praksisemne, hospitering i bedrift/virksomhet	8 %	3 %	16 %	14 %	6 %	6 %	18 %	10 %
Ja, trainee, internship	0 %	3 %	1 %	8 %	0 %	36 %	9 %	8 %
Ja, oppgavesamarbeid med virksomhet ³⁶	4 %	17 %	21 %	6 %	21 %	3 %	6 %	12 %
Ja, lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene ³⁷	20 %	33 %	50 %	12 %	33 %	25 %	38 %	28 %
Ja, annet	7 %	5 %	3 %	1 %	4 %	5 %	6 %	4 %
Nei, ingen studierelatert kontakt med arbeidslivet	53 %	47 %	12 %	60 %	23 %	44 %	29 %	41 %
N	119	134	113	174	113	110	34	797

Kandidatene ble videre spurt om de hadde studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden. Obligatorisk praksis er den vanligste formen for kontakt med arbeidslivet (32 prosent), etterfulgt av lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene (28 prosent). Det er bare 10 prosent som hadde valgfri praksis som en del av studiet.

Brutt ned på fakultet ser vi at det er stor variasjon i kontakten med arbeidslivet. 79 prosent av kandidatene fra Det medisinske fakultet har obligatorisk praksis, mot ingen av kandidatene fra Det juridiske fakultet. På dette fakultetet er det imidlertid klart vanligst med trainee eller internship: 36 prosent av kandidatene hadde dette, mot kun 8 prosent hos UiB sett under ett.

Fakultetene med flest kandidater som oppgir å ikke ha hatt studierelatert kontakt med arbeidslivet er Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det humanistiske fakultet, men henholdsvis 60 og 53 prosent.

³³ (inkludert sommer- og feriejobber)

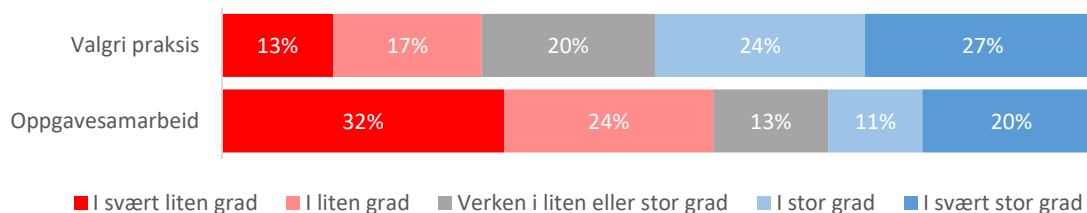
³⁴ (inkl. linjeforening/ studentorganisasjon)

³⁵ (3 måneder eller mer)

³⁶ (prosjektoppgave, bachelor-/masteroppgave, semesteroppgave)

³⁷ (inkludert frilans-, sommer- og feriejobber)

Figur 4.22. I hvilken grad bidro den valgfrie praksisen eller oppgavesamarbeidet til at du fikk en konkret jobb (i bedriften eller annen bedrift)?

Majoriteten av UiB-kandidatene som hadde valgfri praksis oppgir at den bidro i stor eller svært stor grad til at de fikk en bestemt jobb. Blant kandidatene som hadde oppgavesamarbeid med en virksomhet oppgir 31 prosent at det bidro, mot 56 prosent som mener det i liten eller svært liten grad hadde sammenheng med at de fikk en konkret jobb.

Videre studier etter oppnådd grad, og ytterligere kompetanseheving

I dette avsluttende delkapittelet presenterer vi spørsmål om videre studieløp etter oppnådd grad i 2020. Vi starter med å se på årsakene til at kandidater *avslutter* studiene etter oppnådd bachelorgrad. Videre går vi nærmere inn på kandidater som for tiden er aktive studenter, og kandidater som fortsatte studiene etter oppnådd grad i 2020, men som var ferdige med disse studiene på spørretidspunktet.

Helt til slutt presenterer vi tall på etter- og videreutdanning (EVU).

Tabell 4.26. For deg som sluttet å studere etter oppnådd bachelorgrad: Hva er den viktigste årsaken til at du ikke har tatt en høyere grad? Fordelt på fakultet.

	HF	Mat. Nat	Med.	SV	Psyk.	KMD	UiB totalt
Planla ikke en høyere akademisk grad	23 %	18 %	75 %	23 %	9 %	25 %	23 %
Det eksisterer ikke noen høyere grad i min utdanning	3 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %
Kom ikke inn på mastergrad eller lignende	0 %	12 %	0 %	11 %	18 %	0 %	8 %
Fikk en jobb jeg ønsket meg	8 %	35 %	0 %	31 %	18 %	25 %	24 %
Ønsker en pause før jeg går videre med en høyere grad	21 %	6 %	25 %	10 %	27 %	33 %	15 %
Annet	46 %	29 %	0 %	24 %	27 %	17 %	29 %
N	39	17	4	80	11	12	163

UiB-kandidatene som sluttet å studere etter oppnådd bachelorgrad oppgir ulike årsaker for at de ikke har tatt en høyere grad. 24 prosent oppgir at de fikk en jobb de ønsket seg, mens 23 prosent svarer at de ikke planla å ta en høyere grad. 15 prosent oppgir at de ønsker en pause før de går videre med en høyere grad. Dette er vanligst blant kandidater med bakgrunn fra Kunst, musikk og design. Kun 8 prosent oppgir at de ikke kom inn på mastergrad eller lignende som viktigste grunn.

Kandidater som har avsluttet videre studier

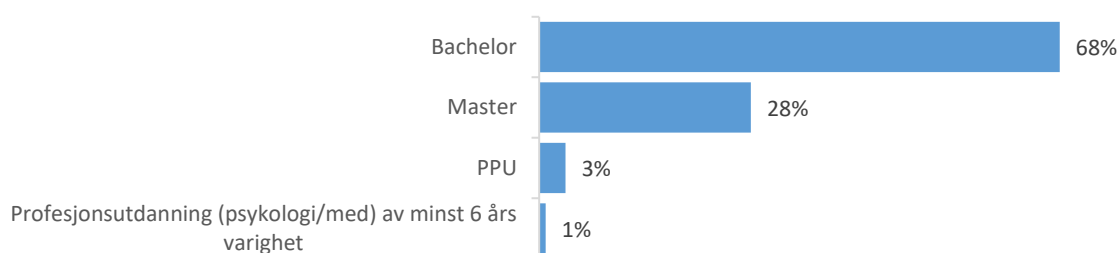
Kandidatene som fortsatte å studere etter de fullførte en grad i 2020, og som nå har avsluttet, ble stilt en rekke spørsmål om studiene de har avsluttet etter 2020.

Tabell 4.27. Kandidater som har fortsatt å studere, men nå avsluttet. Fordelt på fakultet.

	Andel innenfor fakultet	Antall innenfor fakultet
Det humanistiske fakultet	50 %	68
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	42 %	82
Det medisinske fakultet	15 %	18
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	47 %	111
Det psykologiske fakultet	33 %	46
Det juridiske fakultet	9 %	10
Fakultet for kunst, musikk og design	28 %	12
UiB totalt	35 %	347

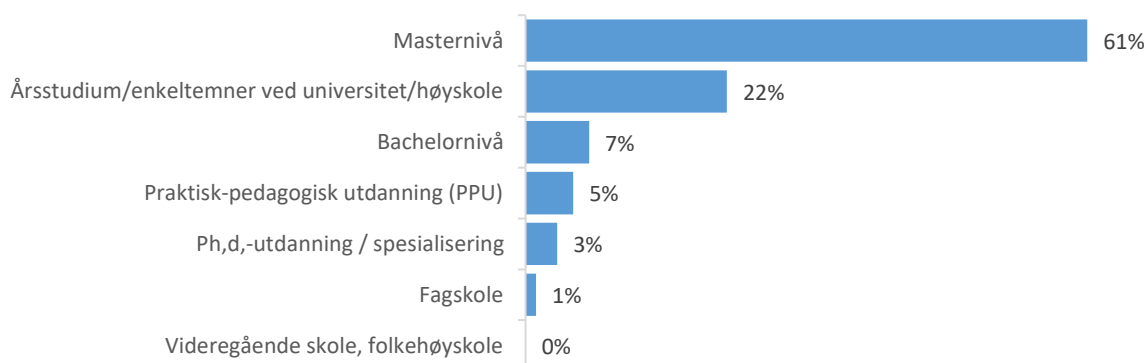
Tabellen ovenfor viser andeler og antall kandidater innenfor fakultet som fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men nå har avsluttet (merk at prosenteringen ikke inkluderer *aktive* studenter). Blant UiB-kandidatene er det 35 prosent som fortsatte å studere etter 2020, men hadde avsluttet ved spørretidspunktet. Det er vanligst blant kandidater fra Det humanistiske, Det samfunnsvitenskapelige og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, med henholdsvis 50, 47 og 42 prosent.

Figur 4.23: Kandidater som har fortsatt å studere, men nå avsluttet – fordelt på grad (N=347)

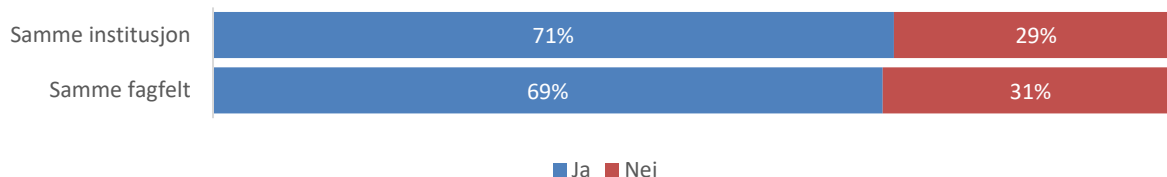
I underkant av 70 prosent av kandidatene som fortsatte å studere, men nå avsluttet, bygget videre på en bachelorgrad som de fullførte i 2020. 28 prosent av de som fortsatte å studere, og nå har avsluttet, fullførte mastergrad i 2020. Dette er på linje med resultatene fra 2020-undersøkelsen.

Figur 4.24. Du svarte at du har studert videre etter oppnådd grad i 2020. På hvilket nivå var den videre utdanningen du tok? (N=346)

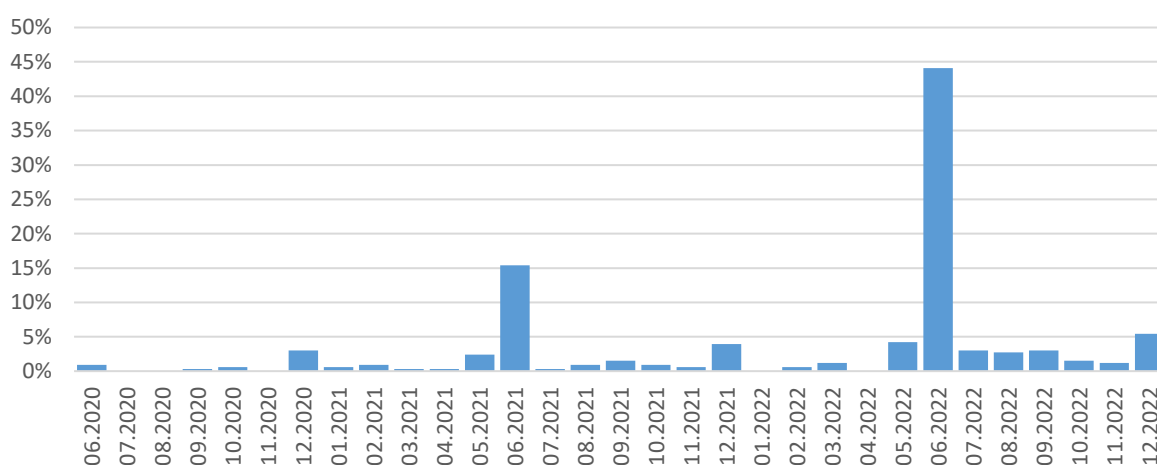
Over 60 prosent av kandidatene som studerte videre etter fullført grad i 2020, men nå har avsluttet, tok sin videre utdanning på masternivå. Dette kan ses i sammenheng med at de fleste kandidatene som fortsatte å studere, men nå har avsluttet, oppnådde bachelorgrad i 2020. Det nest vanligste er å ta årsstudium eller enkeltemner, hvilket gjaldt 22 prosent av kandidatene.

Figur 4.25. Er utdanningen innenfor samme fagfelt og ved samme utdanningsinstitusjon som utdanningen du ferdigstilte i 2020?

Rundt 70 prosent av kandidatene som har avsluttet videre studier etter oppnådd grad i 2020 tok også den videre utdanningen ved UiB, og samme andel fortsatte med en utdanning innenfor samme fagfelt.

Figur 4.26. Når avsluttet du dine videre studier? (N=331)

Figuren over viser når kandidatene avsluttet sine videre studier. Det vanligste er å fullføre rundt sommertid. 44 prosent avsluttet sine videre studier i juni 2022, og 15 prosent avsluttet i juni 2021.

Kandidater som er under utdanning

Kandidatene som for tiden er aktive studenter ble stilt en rekke spørsmål knyttet til deres pågående utdanning, og deres vurdering av studiet de fullførte i 2020.

Tabell 4.28. Kandidater som fortsatt er under utdanning. Fordelt på fakultet.

	Andel innenfor fakultet	Antall innenfor fakultet
Det humanistiske fakultet	25 %	46
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	14 %	31
Det medisinske fakultet	2 %	2
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	24 %	73
Det psykologiske fakultet	11 %	18
Det juridiske fakultet	1 %	1
Fakultet for kunst, musikk og design	17 %	9
UiB totalt	15 %	180

15 prosent av UiB-kandidatene er for tiden aktive studenter. Andelene som fullførte en grad i 2020 og som fortsatt er under utdanning er størst blant kandidatene med bakgrunn fra Det humanistiske fakultet, og Det

samfunnsvitenskapelige fakultet, hvor dette gjelder en fjerdedel av de spurte. Det er svært få kandidater fra Det juridiske fakultet og Det medisinske fakultet som fortsatt er under utdanning.³⁸

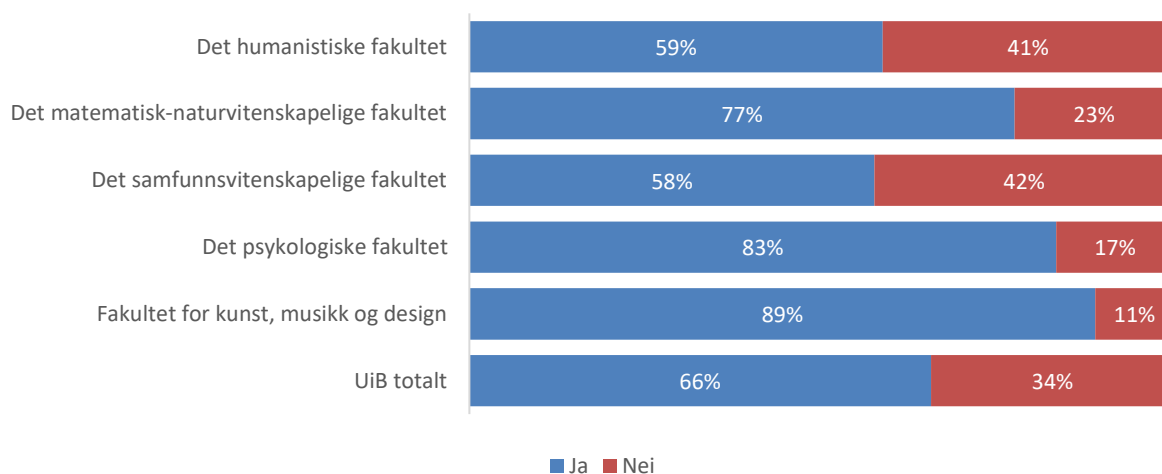
Tabell 4.29. På hvilket nivå er utdanningen du tar nå? Fordelt på fakultet.

	Masternivå	Bachelornivå	Årsstudium/ enkeltemner ved universitet/høyskole	Praktisk- pedagogisk utdanning	Fagskole	Videregående skole, folkehøyskole	N
HF	52 %	37 %	0 %	11 %	0 %	0 %	46
Mat. Nat	77 %	16 %	6 %	0 %	0 %	0 %	31
SV	74 %	19 %	5 %	0 %	1 %	0 %	73
Psyk.	78 %	22 %	0 %	0 %	0 %	0 %	18
KMD	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	9
UiB totalt	71 %	23 %	3 %	3 %	1 %	0 %	180

UiB-kandidatene som er aktive studenter, tar i hovedsak utdanning på masternivå. Dette gjelder over 70 prosent. I underkant av en fjerdedel tar ny utdanning på bachelornivå.

Blant de aktive studentene er det flest som tar årsstudium/enkeltemner ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet, med rundt 5 prosent ved begge. 3 prosent av de aktive studentene tar praktisk pedagogisk utdanning.

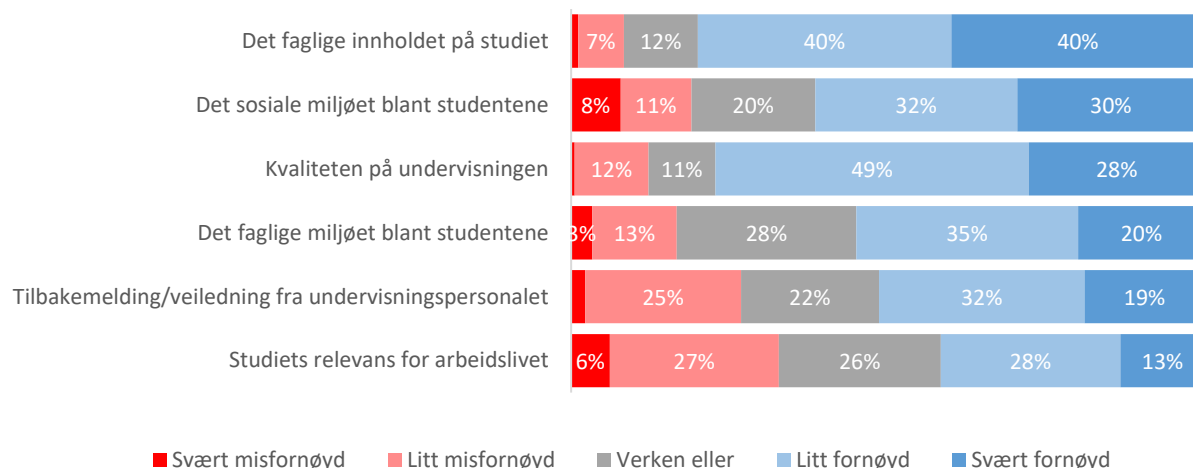
Figur 4.27. Er utdanningen innenfor samme fagfelt som utdanningen du ferdigstilte i 2020? Fordelt på fakultet (N UiB totalt = 180)

Majoriteten av UiB-kandidatene som er under utdanning tar denne innenfor samme fagfelt som graden de fullførte i 2020. Andelene er størst blant kandidater fra Fakultet for kunst, musikk og design og Det psykologiske fakultet, med henholdsvis 89 og 83 prosent. Tilsvarende er det i underkant av 60 prosent av kandidatene fra Det humanistiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet som har fortsatt sitt utdanningsløp innenfor samme fagfelt.

³⁸ I påfølgende figurer og tabeller hvor det brytes ned på fakultet er Det medisinske fakultet og Det juridiske fakultet ekskludert grunnet lav N, men regnes med i total N.

Figur 4.28. Dersom du tenker tilbake på studiet i 2020, hvor fornøyd var du med... (N=179-180)

De aktive studentene ble også spurt om hvor fornøyd de var med en rekke aspekter ved studiet de fullførte i 2020. Vi ser at kandidatene under utdanning i stor grad var litt eller svært fornøyd med det faglige innholdet på studiet og kvaliteten på undervisningen. Kandidatene var minst fornøyd med studiets relevans for arbeidslivet.

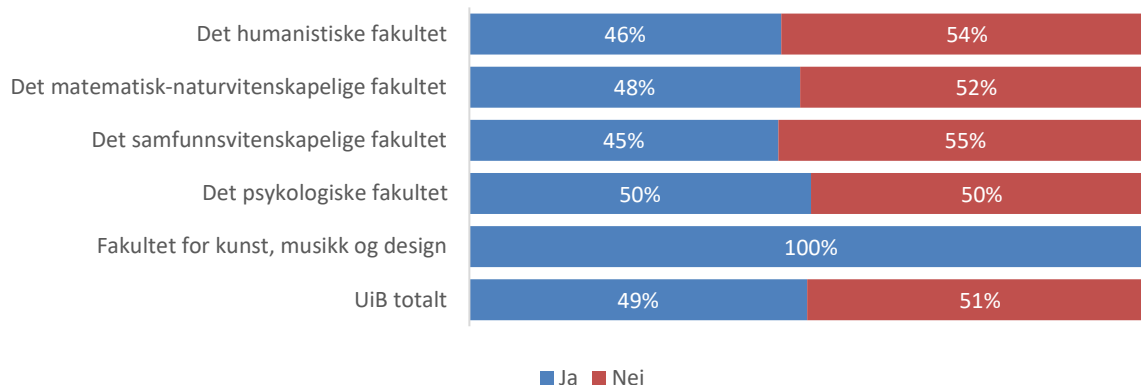
Tabell 4.30. Dersom du tenker tilbake på studiet i 2020, hvor fornøyd var du med... Fordelt på fakultet. Gjennomsnittsverdier, skala 1-5. (N totalt = 179-180)

	Det faglige innholdet på studiet	Kvaliteten på undervisningen	Tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet	Det sosiale miljøet blant studentene	Det faglige miljøet blant studentene	Studiets relevans for arbeidslivet
HF	4,2	4,0	3,8	3,5	3,4	3,0
Mat. Nat	4,2	4,0	3,6	3,8	3,7	3,9
SV	4,2	3,9	3,2	3,7	3,6	3,0
Psyk.	3,8	3,8	3,0	3,3	3,3	2,7
KMD	3,8	3,7	3,8	3,7	3,7	3,2
UiB totalt	4,1	3,9	3,4	3,6	3,6	3,2

Når vi fordeler hvor fornøyd de fortsatt studerende kandidatene var på fakultetstilhørighet, ser vi at det er noe variasjon mellom dem. Når det gjelder tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet skiller Det medisinske fakultet seg ut som minst fornøyd, med et gjennomsnitt på 2,5.

Kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ser ut til å være desidert mest fornøyd med studiets relevans for arbeidslivet, med en gjennomsnittsverdi på 3,9.

Figur 4.29. Har du forsøkt å søke jobb, etter at du oppnådde grad i 2020? Fordelt på fakultet. (N UiB totalt = 180)

Halvparten av UiB-kandidatene som for tiden studerer har forsøkt å søke jobb etter oppnådd grad i 2020. Fordelingen er nokså lik på tvers av fakultet, med unntak av Fakultet for kunst, musikk og design, hvor alle de spurte har forsøkt å søke jobb.

Etter- og videreutdanning (EVU)

Med etterutdanning menes kortere kurs som gir vedlikehold og oppdatering av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling. Etterutdanning fører ikke frem til eksamen eller gir formell kompetanse/studiepoeng.

Videreutdanning er eksamensrettede studier/fag som bygger på annen høyere utdanning og gir studiepoeng og ny formell kompetanse på universitets- og høyskolenivå.

Tabell 4.31. Tar du for tiden etter- og videreutdanning (EVU) ved siden av jobb?

	Tar etter- utdanning	Tar videre- utdanning	Tar ikke EVU, men planlegger å gjøre det	Tar ikke EVU, og har ingen planer om å gjøre det	N
Det humanistiske fakultet	6 %	14 %	34 %	46 %	116
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	5 %	9 %	24 %	61 %	132
Det medisinske fakultet	27 %	13 %	21 %	41 %	110
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	6 %	10 %	27 %	57 %	166
Det psykologiske fakultet	25 %	22 %	22 %	36 %	111
Det juridiske fakultet	15 %	5 %	27 %	54 %	107
Fakultet for kunst, musikk og design	3 %	0 %	41 %	53 %	32
UiB totalt	13 %	11 %	27 %	50 %	774

Halvparten av kandidatene fra UiB har planer om å ta, eller tar etter- og videreutdanning (EVU). 13 prosent tar etterutdanning, og 11 prosent videreutdanning. Fordelt på fakultetene ser vi at det er vanligst blant kandidater fra Det psykologiske fakultet og Det medisinske fakultet å ta eller ha planer om å ta EVU.

Det er størst andeler ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet som hverken tar eller har planer om å ta EVU.

Tabell 4.32. Hvilke av de følgende påstandene stemmer med din situasjon? ³⁹

	Jeg tar EVU på initiativ fra arbeidsgiver	Arbeidsgiver betaler hele eller deler av kursavgiften til EVU	Arbeidsgiver gir meg lønnet permisjon/fri i forbindelse med EVU	Arbeidsgiver tilrettelegger ved å gi meg ubetalt permisjon og/eller mulighet for avspasering/fleksibel arbeidstid i forbindelse med EVU	N
HF	27 %	18 %	14 %	5 %	22
Mat. Nat	22 %	22 %	11 %	22 %	18
Med.	24 %	38 %	31 %	17 %	42
SV	29 %	38 %	17 %	4 %	24
Psyk.	33 %	67 %	52 %	22 %	46
Jur.	45 %	70 %	35 %	25 %	20
UiB totalt	30 %	46 %	31 %	16 %	173

Kandidatene som svarte at de tar EVU ble stilt en rekke påstander om arbeidsgivers tilrettelegging. 30 prosent svarte at de tar EVU på initiativ fra arbeidsgiver. Blant fakultetene ser vi at dette er relativt jevnt, men vanligst for kandidater fra Det juridiske fakultet, etterfulgt av Det psykologiske fakultet. Videre ser vi at det blant kandidatene fra de to nevnte fakultetene er vanligst at arbeidsgiver betaler hele eller deler av kursavgiften til EVU. Med henholdsvis 70 prosent ved Det juridiske fakultet og 67 prosent ved Det psykologiske fakultet. Tilsvarende gjelder kun et lite mindretall av kandidatene fra Det humanistiske fakultet som tar EVU.

³⁹ Fakultet for kunst, musikk og design er tatt ut av tabellen grunnet lav N. Én person fra fakultetet tar EVU på initiativ fra og økonomisk støttet av arbeidsgiver.

Kapittel 5: Kandidater fra Høgskulen på Vestlandet

Høgskulen på Vestlandet (HVL) ble etablert 1. januar 2017 gjennom en sammenslåing av Høgskolen i Bergen (HiB), Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF) og Høgskolen Stord/Haugesund (HSH). I 2022 hadde HVL om lag 16 800 studenter fordelt på fem campuser, i henholdsvis Førde, Sogndal, Bergen, Stord og Haugesund.

HVL har et bredt studietilbud på blant annet 49 bachelorprogram og 32 masterprogram, og tilbyr i tillegg både årsstudium og Ph.d.-program. Høgskolen har en tydelig profesjons- og arbeidslivsrettet profil, og hadde i 2022 et tilbud på 90 forskjellige etter- og videreutdanninger.

HVL har en faglig organisering med 15 institutt fordelt på fire fakultet: Fakultet for helse- og sosialvitenskap (FHS), Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN), Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI) og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (FØS).

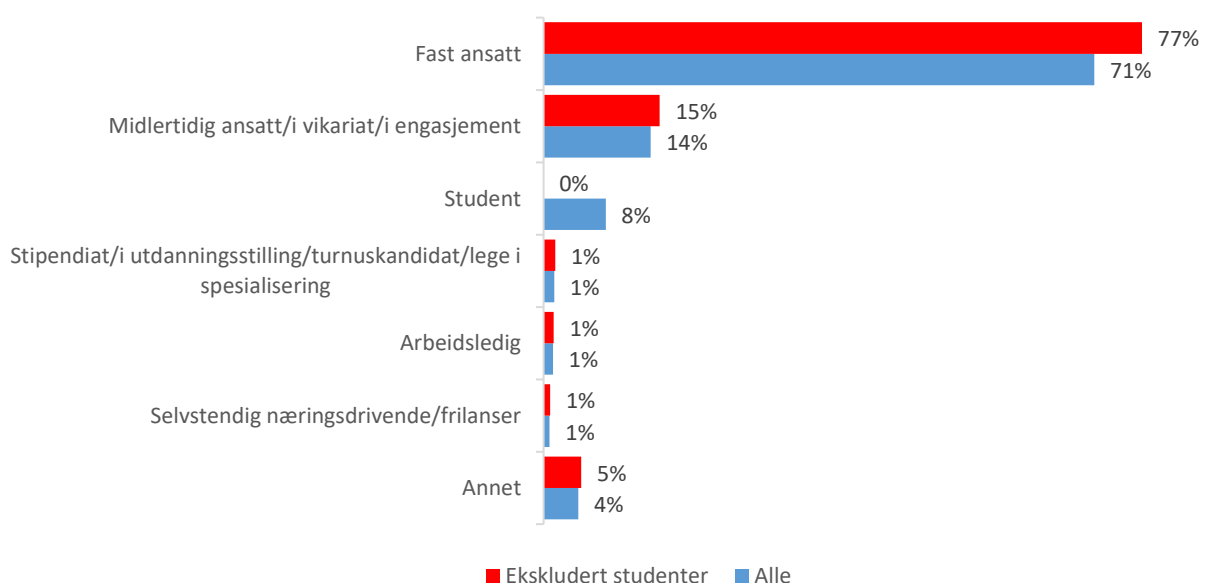
Kandidatenes arbeidslivstilknytning

I denne delen går vi inn på spørsmål knyttet til kandidatenes tilknytning til arbeidslivet.

Tilpasning til arbeidslivet

Kandidatene ble stilt en rekke spørsmål knyttet til ansettelsesforhold og studienes relevans for nåværende jobbsituasjon.

Figur 5.1. Hva er din hovedbeskjeftigelse? (N Alle=1168, ekskludert studenter=988)

I figuren over presenterer vi tall på HVL-kandidatenes hovedbeskjeftigelse, med og uten aktive studenter. HVL-kandidatene er stort sett fast ansatte. Ser vi bort ifra aktive studenter, gjelder dette 77 prosent av kandidatene. Bare én prosent av HVL-kandidatene oppgir å være arbeidsledige. Dette er to prosentpoeng lavere enn i 2020-undersøkelsen.

Tabell 5.1. Hva er din hovedbeskjeftigelse? Fordelt på fakultet.

	Fast ansatt	Midlertidig ansatt/i vikariat/i engasjement	Student	Stipendiat/i utdanningsstilling/ turnuskandidat/ lege i spesialisering	Selvstendig næringsdrivende/ frilanser	Arbeidsledig	Annet	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	64 %	22 %	6 %	2 %	1 %	2 %	4 %	447
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	75 %	6 %	13 %	1 %	0 %	0 %	6 %	145
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	72 %	12 %	7 %	2 %	1 %	1 %	5 %	350
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	79 %	5 %	10 %	0 %	0 %	1 %	4 %	221
HVL totalt	71 %	14 %	8 %	1 %	1 %	1 %	4 %	1168

Når vi fordeler hovedbeskjeftigelse på fakultet ser vi at det er størst andel kandidater i fast stilling fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, med nesten 80 prosent. For kandidatene fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett er det noe vanligere å være midlertidig ansatt/i vikariat/i engasjement enn for kandidater fra andre fakulteter.

Siden 2020-undersøkelsen har vært en betydelig nedgang i andelen arbeidsledige fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap.⁴⁰

I 2020-undersøkelsen var ikke «student» et alternativ i spørsmålet om hovedbeskjeftigelse. Resultatene for 2022 er dermed ikke direkte sammenlignbare med forrige undersøkelse.

Tabell 5.2. Hvor stor stillingsandel har du i din nåværende stilling? Fordelt på fakultet.

	Heltid i en stilling	Heltid, men flere stillinger ⁴¹	Deltid og ønsker ikke høyere stillingsandel	Deltid, men ønsker en høyere stillingsandel	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	85 %	5 %	5 %	5 %	367
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	97 %	1 %	0 %	2 %	102
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	80 %	8 %	8 %	5 %	309
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	96 %	1 %	1 %	1 %	135
HVL totalt	86 %	5 %	5 %	4 %	918

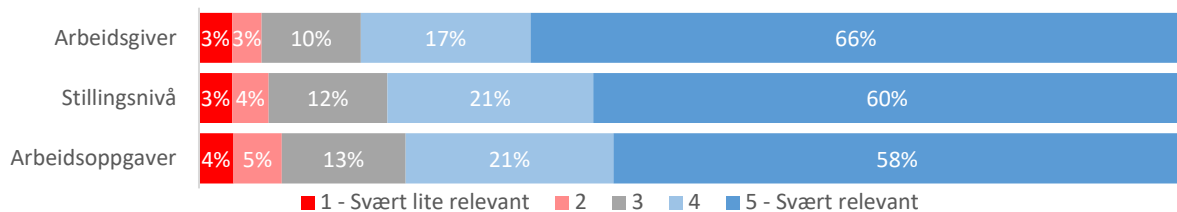
⁴⁰ I 2020 oppga 6 prosent av kandidatene fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap og 4 prosent av kandidatene fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap at de var arbeidsledige.

⁴¹ (til sammen 100 %)

Kandidatene som hverken er aktive studenter eller har oppnådd master gjennom videre studier, ble videre spurt om hvor stor stillingsandel de har i sin nåværende stilling. 91 prosent av HVL-kandidatene har fulltidsjobb, tre prosentpoeng flere enn i 2020-undersøkelsen. 86 prosent jobber heltid i én stilling. Blant kandidatene fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap, og Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap gjelder dette nesten alle kandidatene.

Andelene deltidsansatte er størst ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap, og Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett. Her er det imidlertid viktig å påpeke at vi skiller mellom to typer deltid: a) deltidsarbeid hvor man ikke ønsker høyere stillingsandel, altså frivillig deltid, og b) deltidsarbeid hvor man ønsker en høyere stillingsandel, altså ufrivillig deltid. Vi ser at en god del kandidater svarer at de ikke ønsker høyere stillingsandel, spesielt gjelder dette for kandidater fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap. Skillet mellom frivillig og ufrivillig deltid er ellers relevant for senere analyser om tilpasning til arbeidsmarkedet.

Figur 5.2. Hvor relevant vurderer du din nåværende jobbsituasjon i forhold til utdanningen? Når det gjelder: (N=887-913)

Majoriteten av HVL-kandidatene vurderer arbeidsgiver, stillingsnivå og arbeidsoppgaver som relevant i forhold til utdanningen de har tatt. Sammenlignet med 2020-undersøkelsen er det høyere andeler kandidater som opplever jobben de har som relevant.

Tabell 5.3. Alt i alt, hvordan opplever du din nåværende jobbsituasjon? Fordelt på fakultet.

	Har ikke relevant jobb	Har relevant jobb	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	6 %	94 %	367
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	15 %	85 %	102
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	3 %	97 %	312
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	5 %	95 %	135
HVL totalt	6 %	94 %	921

Den overnevnte tendensen gjør seg også gjeldende når kandidatene blir bedt om å vurdere sin nåværende jobbsituasjon totalt sett. 94 prosent av HVL-kandidatene mener at de har en relevant jobb, noe som er 4 prosentpoeng høyere enn i 2020. Sammenlignet med forrige undersøkelse, er utviklingen spesielt positiv for kandidater fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap. Den gang var det «kun» 84 prosent som opplevde å ha en relevant jobb, mot 95 prosent i årets undersøkelse. Utviklingen er også positiv for kandidater fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett og Fakultet for helse- og sosialvitenskap. Andelen som oppgir at de *ikke har* relevant jobb er størst ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap, med henholdsvis 15 prosent. Dette er en forverring på 2 prosentpoeng, sammenlignet med 2020-undersøkelsen.

Tabell 5.4. Andel med relevant jobb per antall aktiviteter.

	Har ikke relevant jobb	Har relevant jobb	N
0	6 %	94 %	295
1	5 %	95 %	363
2	6 %	94 %	172
3	9 %	91 %	76
4	0 %	100 %	12
5	33 %	67 %	3
HVL totalt	6 %	94 %	921

Figuren over viser andelen med relevant jobb fordelt på antallet aktiviteter kandidatene hadde ved siden av studiet. Så godt som alle HVL-kandidatene har relevant jobb, og vi ser at majoriteten har hatt minst én aktivitet ved siden av studiet under sin tid ved HVL. I forrige kandidatundersøkelse så vi en tendens til at kandidater som har vært engasjert i en eller flere aktiviteter, i større grad hadde relevant jobb. Denne tendensen gjør seg ikke gjeldende i resultatene for 2022.

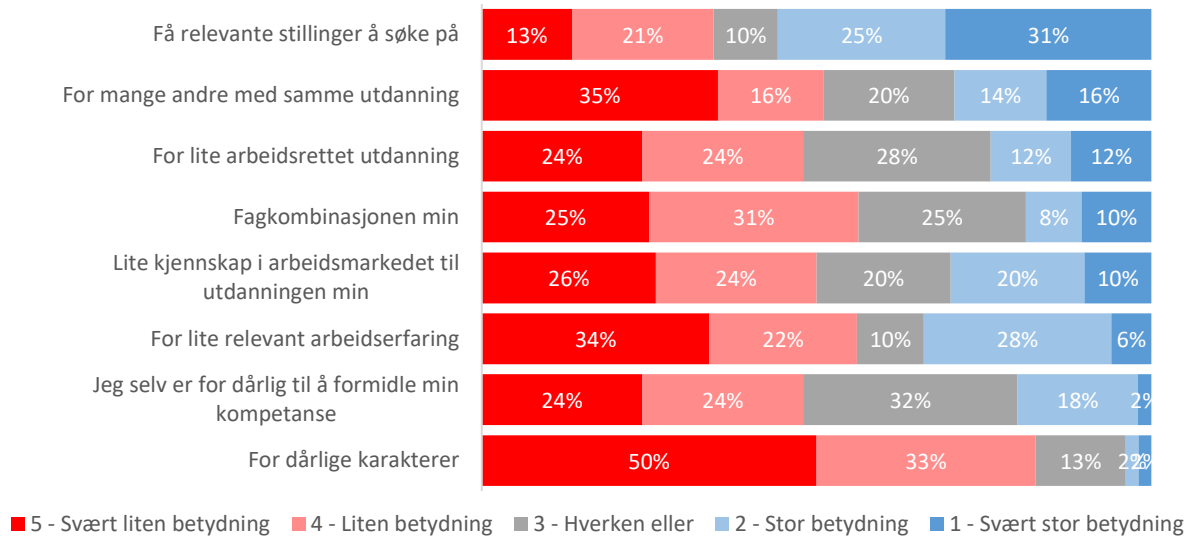
Tabell 5.5. For deg som har relevant arbeid: Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk tilbud om din første relevante jobb? Fordelt på fakultet (q22)

	Fikk/hadde relevant jobb før jeg var ferdig med eksamen	0-3 mnd	4-6 mnd	7-12 mnd	1-2 år	Mer enn 2 år	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	58 %	29 %	5 %	4 %	3 %	1 %	344
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	54 %	24 %	5 %	8 %	8 %	1 %	87
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	69 %	25 %	3 %	2 %	1 %	0 %	302
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	55 %	23 %	5 %	8 %	6 %	2 %	128
HVL totalt	61 %	26 %	4 %	4 %	3 %	1 %	866

Kandidatene som oppga at de har relevant jobb ble videre spurt om hvor lang tid det tok fra de gjennomførte siste eksamen til de fikk tilbud om relevant jobb. Hovedinntrykket er at HVL-kandidatene stort sett kommer raskt i relevant jobb. Før de var ferdige med eksamen hadde over 60 prosent av HVL-kandidatene relevant jobb. Blant kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap gjelder dette nesten 70 prosent. Dette er ganske likt resultatene for 2020-undersøkelsen.

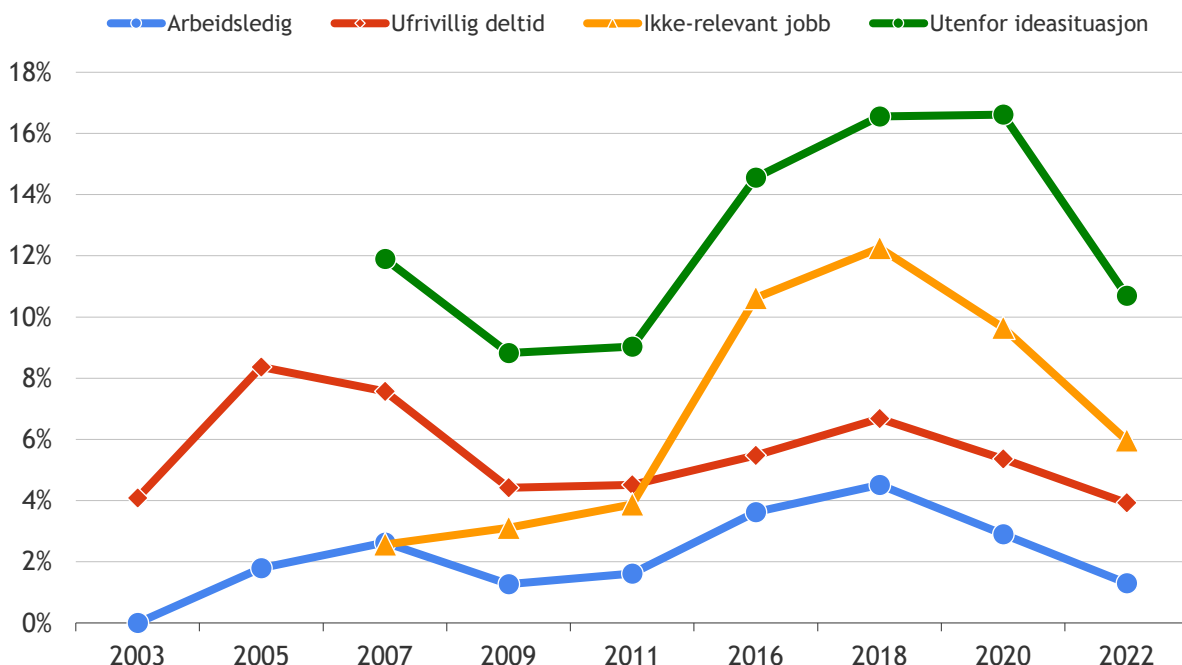
Andelene som oppgir at det tok 7 måneder eller mer er størst for Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap og Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, med henholdsvis 17 og 16 prosent. Tid mellom fullført utdanning og første jobb (uavhengig av jobbens relevans) går vi også inn på i delkapittelet «Fra studier til jobbsøkeprosessen og arbeidslivsmobilitet».

Figur 5.3. For deg som ikke har relevant arbeid i nåværende arbeidssituasjon: Hvor stor betydning mener du følgende forhold har hatt for at du ikke har relevant jobb? (N = 91-99)

Flertallet av kandidatene som ikke har relevant jobb mener få relevante stillinger å søke på har stor eller svært stor betydning for deres situasjon. En tredjedel av kandidatene mener også for lite relevant arbeidserfaring er av stor eller svært stor betydning. Svært få peker på dårlige karakterer som betydningsfullt for at de ikke har relevant jobb.

Figur 5.4. Tilpasning til arbeidsmarkedet. Tidsserie 2003-2022.⁴²

⁴² Flere av parameterne er basert på utregninger fra svar på utvalgte spørsmål fra undersøkelsen. Studenter er filtrert ut av total N for arbeidsledige.

Figur 5.4 viser HVL-kandidatenes tilpasning til arbeidsmarkedet over tid. Tallene fra 2003 til 2016 viser kandidatene fra Høgskolen i Bergen sin tilpasning til arbeidsmarkedet, mens tallene fra 2018 til 2022 baserer seg på svar fra HVL-kandidater.⁴³ Parameteren «Utenfor idealsituasjon» er en samlet indikator, og viser til andelen kandidater som enten er arbeidsledig, jobber ufrivillig deltid og/eller har ikke-relevant jobb.

Det er tydelig at kandidatenes tilpasning til arbeidslivet har variert over tid. Fra 2009 til 2018 ser vi en negativ utvikling, hvor kandidatene i større grad står utenfor idealsituasjon. I perioden 2011 til 2018 gjelder dette særlig andelen kandidater med ikke-relevant jobb. Fra 2018 til 2022 ser vi derimot en positiv utvikling, med en større andel kandidater tilpasset arbeidsmarkedet, på alle parameterne.⁴⁴ Samlet sett er andelen kandidater utenfor idealsituasjon i 2022 på 10 prosent. Dette utgjør en nedgang på 5,5 prosentpoeng fra 2018 til 2022.

Andelen utenfor idealsituasjon i 2022 er høyest blant kandidater fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap, med 16 prosent, og lavest blant kandidater med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, med 8 prosent. For Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett er tilsvarende tall 12 prosent, mens den er 9 prosent for kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap.

Sektor og bransjetilknytning

Tabell 5.6. Innen hvilken sektor er din nåværende stilling? Fordelt på fakultet.

	Offentlig sektor	Privat sektor	Organisasjon ⁴⁵	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	77 %	22 %	1 %	362
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	33 %	66 %	1 %	102
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	85 %	14 %	2 %	307
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	31 %	69 %	0 %	135
HVL totalt	68 %	31 %	1 %	911

Nesten 70 prosent av HVL-kandidatene jobber i offentlig sektor. Fordelt på fakultet ser vi at det er store forskjeller mellom kandidatene avhengig av faglig bakgrunn. Fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett, og Fakultet for helse- og sosialvitenskap er det henholdsvis 85 og 77 prosent som jobber i offentlig sektor. For kandidater med teknisk/økonomisk bakgrunn er det derimot kun en tredjedel som jobber i det offentlige. Svært få kandidater jobber i organisasjonslivet. Dette er på linje med resultatene fra 2020-undersøkelsen.

Tabell 5.7. Innen hvilken sektor er din nåværende stilling? Fordelt på kjønn.

	Offentlig sektor	Privat sektor	Organisasjon	N
Mann	49 %	50 %	1 %	264
Kvinne	75 %	24 %	1 %	647
HVL totalt	68 %	31 %	1 %	911

Når vi bryter sektor ned på kjønn ser vi at det er en markant høyere andel kvinnelige kandidater som jobber i offentlig sektor enn i privat. For menn er det tilnærmet like mange som jobber i offentlig som i privat sektor. Den viktigste forklaringen på disse kjønnsforskjellene er kandidatenes utdanningsbakgrunn. Tallene

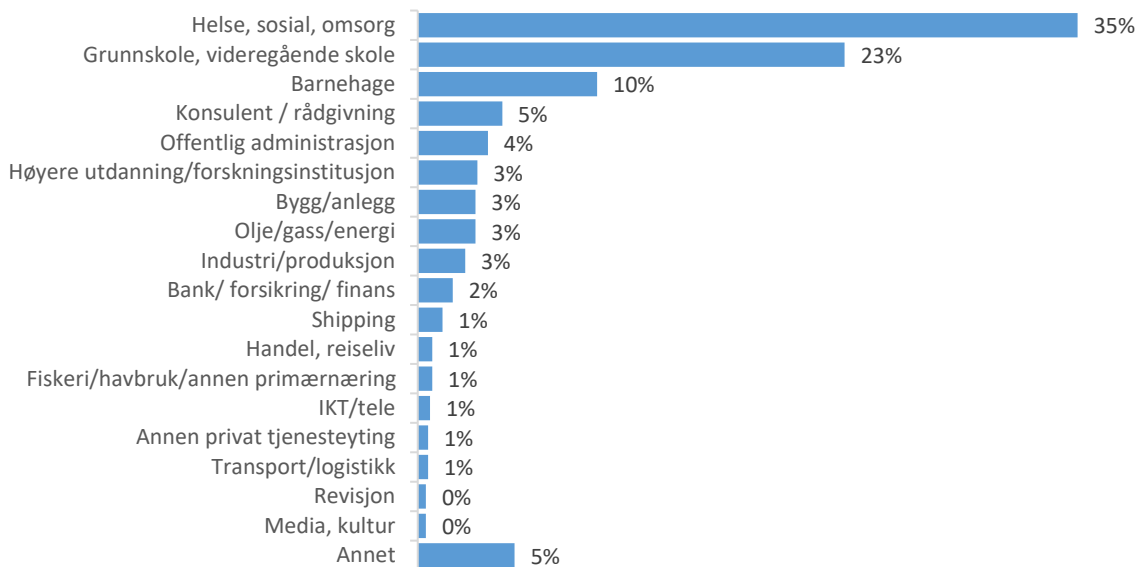
⁴³ Dette henger sammen med sammenslåingen 1. januar 2017 av Høgskolen i Bergen, Høgskulen i Sogn og Fjordane og Høgskolen Stord/Haugesund.

⁴⁴ Indeksen «Utenfor idealsituasjon» flatet ut fra 2018 til 2020, på tross av at samtlige parametere hadde en positiv utvikling.

⁴⁵ (LO, Røde Kors, partipolitisk org, eller annet)

preges av at det er et høyt antall menn som tar ingeniør- og økonomifaglig utdannelse, og dette er en utdanningsgruppe som i stor grad får arbeid innenfor privat sektor.

Figur 5.5. Innen hvilket område er din nåværende jobb? (N=911)

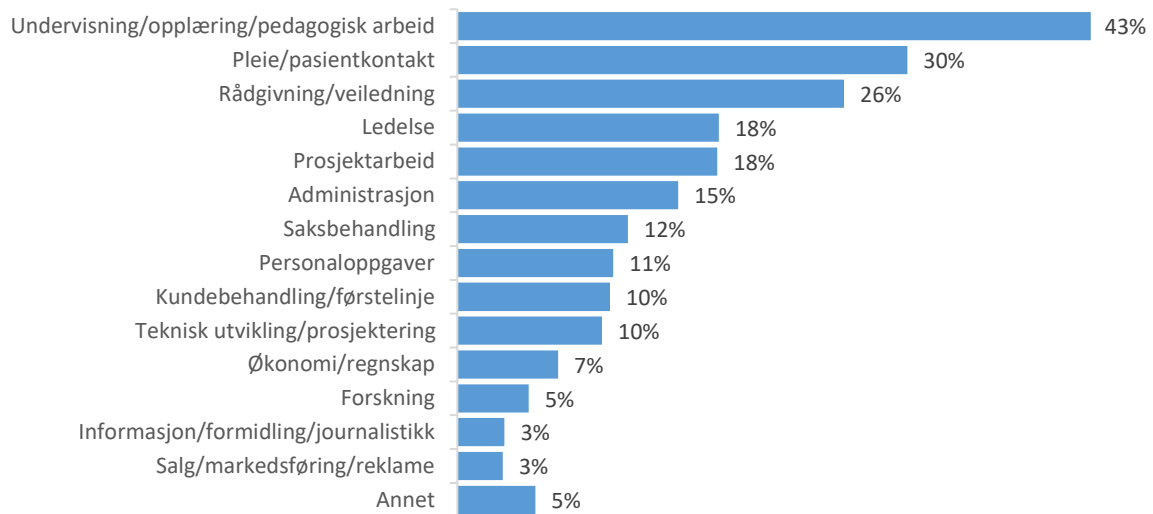

Når vi ser på hvilke områder HVL-kandidatene jobber, er det tre områder som fremstår som klart mest vanlige. En tredjedel av kandidatene har stilling innen helse, sosial og omsorg. Dette er i stor grad kandidater fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap, hvor 93 prosent av kandidatene jobber innenfor dette området. 23 prosent jobber i grunnskole eller videregående, og 10 prosent i barnehage. Dette er i hovedsak kandidater fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett.

Kandidatens viktigste funksjoner/oppgaver

Kandidatene ble presentert med en rekke funksjoner/oppgaver og spurt om hva de mener er de viktigste i sin jobb.

Figur 5.6. Hva mener du er de viktigste funksjonene/oppgavene i jobben din? (N=913)

HVL-kandidatenes oppgaver avhenger i stor grad av utdanningsbakgrunn: Samlet sett arbeider 43 prosent av kandidatene med undervisning, opplæring eller pedagogisk arbeid, men blant kandidatene fra Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett gjelder dette 83 prosent. Det er også en betydelig andel som jobber med pleie eller pasientkontakt (30 prosent av alle HVL-kandidater, og 81 prosent av kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap) og rådgivning eller veiledning (26 prosent). Deretter følger arbeidsoppgaver knyttet til ledelse og prosjektarbeid, som gjelder for 18 prosent av kandidatene for hver av oppgavene.

Årslønn

Kandidatene ble bedt om å oppgi sin ordinære brutto årslønn før skatt i sin nåværende stilling, ikke inkludert bonus, goder eller andre ekstrainntekter. Tabellen under er basert på heltidsansatte. Vi presenterer både gjennomsnitt, medianinntekt og standardavvik. Høye standardavvik indikerer høye forskjeller mellom kandidatene.

Tabell 5.8. Kandidatens årslønn. Fordelt på fakultet. Deltidsansatte filtrert ut. (q23b)

	Gjennomsnitt	Median	Standardavvik	N
Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett	547 385	520 000	358 412	367
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	563 519	533 000	136 297	102
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	635 858	479 100	911 896	309
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	585 979	599 000	93 879	135
HVL totalt	585 415	521 500	576 050	918

HVL-kandidatene tjener i gjennomsnitt 585 415 kroner i året, omtrent 45 000 kroner høyere enn i 2020.⁴⁶ Justert for inflasjon finner vi at den den gjennomsnittlige HVL-kandidaten har hatt en reell lønnsnedgang på 0,96 prosent.

Kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap har den klart høyeste gjennomsnittsinntekten. Her er det viktig å poengtere at det er store lønnsforskjeller mellom disse kandidatene. Blant annet har denne

⁴⁶ I 2020 var gjennomsnittlige årsinntekten til HVL-kandidatene 540 069 kroner, noe som tilsvarer 591 092 kroner i 2022, basert på en samlet inflasjon for perioden på 9,4 prosent.

kandidatgruppen betydelig lavere medianinntekt, og langt høyere standardavvik, enn hva tilfellet er på de øvrige fakultetene. Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett har også store lønnsforskjeller, men ikke på samme nivå som Fakultet for helse- og sosialvitenskap.

Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsmobilitet

Søkeprosessen

Tabell 5.9. Når begynte du å søke jobb? Fordelt på fakultet.

	Før siste semester	I løpet av siste semester	0-3 mnd etter avsluttet utdanning	Mer enn 4 mnd etter avsluttet utdanning	Jeg fortsatte i jobben jeg hadde før studiene	Jeg fortsatte i jobben jeg fikk under studiene	Jeg fikk jobb uten å søke/ble headhuntet	Ikke sikker/Husker ikke	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	8 %	41 %	7 %	1 %	26 %	9 %	5 %	1 %	375
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	19 %	37 %	14 %	1 %	13 %	13 %	4 %	0 %	102
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	15 %	50 %	8 %	2 %	6 %	13 %	6 %	2 %	315
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	19 %	49 %	8 %	3 %	6 %	7 %	7 %	1 %	138
HVL totalt	13 %	45 %	8 %	2 %	15 %	10 %	6 %	1 %	935

Majoriteten av HVL-kandidatene begynte jobbsøkningsprosessen før eller i løpet av siste semester, dette gjelder 58 prosent av kandidatene. En fjerdedel fortsatte i jobben de hadde før eller fikk under studiene, og 6 prosent av kandidatene fikk jobb uten å søke. Dette vil si at kun 10 prosent av kandidatene venter med å starte jobbsøkningsprosessen til etter uteksaminasjon.

Fordelt på fakultet ser vi at det er noe variasjon i når kandidatene begynte å søke. Kandidatene fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap og Fakultet for helse- og sosialvitenskap ser ut til å komme raskest i gang med jobbsøkingen. Kandidatene fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett, og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har derimot større andeler som enten fortsatte i jobben de hadde før, eller fikk under studiene, med henholdsvis 35 og 26 prosent.

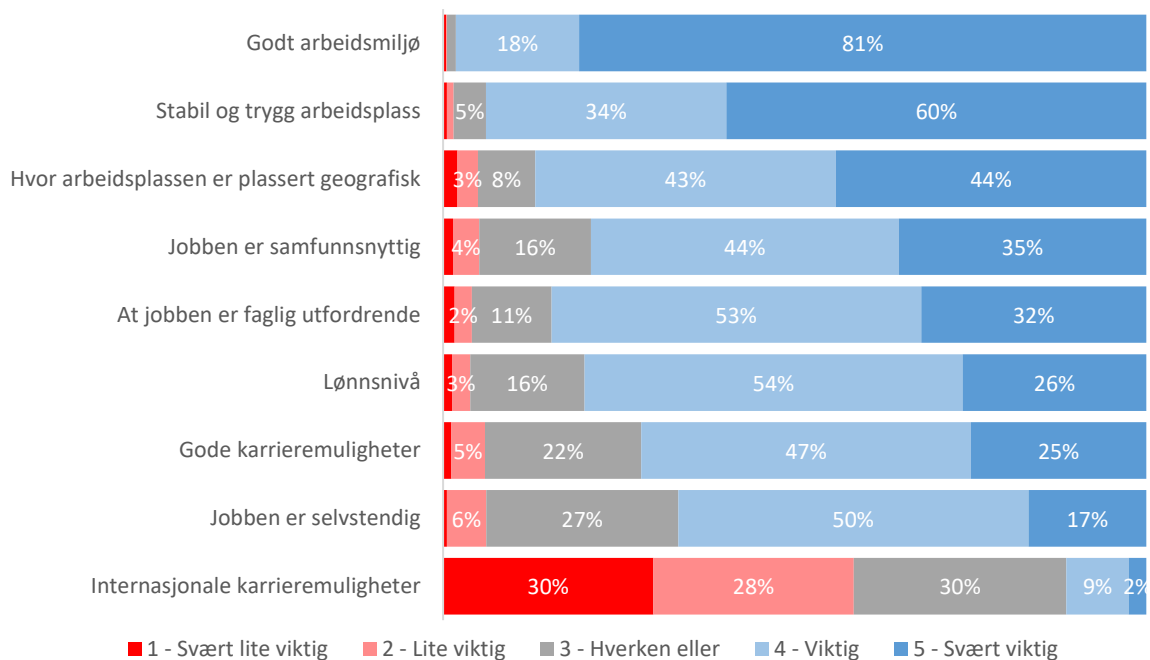
Tabell 5.10. Omtrent hvor mange jobbsøknader har du sendt? Fordelt på fakultet.

	0	1-5 søknader	6-10 søknader	11-20 søknader	21-50 søknader	51 søknader eller flere	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	15 %	50 %	14 %	9 %	8 %	4 %	375
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	5 %	47 %	18 %	14 %	7 %	10 %	101
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	7 %	70 %	9 %	9 %	5 %	1 %	316
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	6 %	42 %	24 %	14 %	12 %	3 %	138
HVL totalt	10 %	55 %	14 %	10 %	7 %	3 %	935

Flertallet av HVL-kandidatene sendte mellom 1 og 5 søknader. Vi ser en tendens til kandidater med bakgrunn fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap sender noe færre søknader enn de øvrige kandidatene.

Ti prosent av kandidatene har sendt 21 eller flere søknader. Kandidatene fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (17 prosent) og Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (15 prosent) rapporterer i størst grad å ha sendt flere enn 21 søknader. Dette var også tilfellet i 2020-undersøkelsen. Overordnet sett ser vi en positiv utvikling, hvor en lavere andel kandidater enn tidligere oppgir å ha sendt et høyt antall jobbsøknader, her forstått som 21 søknader eller flere.

Figur 5.7. Hvor viktig er følgende faktorer for deg når du søker jobb? (N=912-934).

Når kandidatene blir spurt hvor viktig en rekke faktorer er for dem når de søker jobb, ser vi at godt arbeidsmiljø blir ansett som svært viktig av over 80 prosent av kandidatene. Kandidatene legger også stor vekt på om arbeidsplassen er stabil og trygg, hvor den er plassert, og at den er faglig utfordrende.

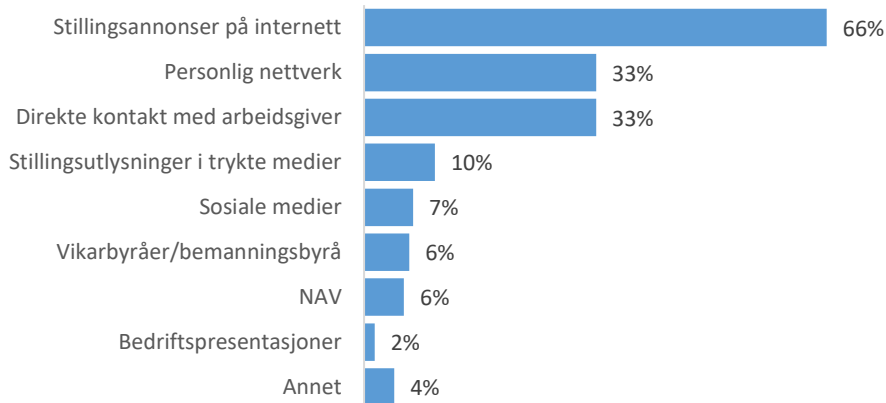
Internasjonale karrieremuligheter blir ansett som klart minst viktig.

Tabell 5.11. Hvor viktig er følgende faktorer for deg når du søker jobb? Fordelt på fakultet. (N totalt =787-796).

	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	Fakultet for helse- og sosialvitenskap	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	HVL totalt
At jobben er faglig utfordrende	3,9	4,2	4,2	4,2	4,1
Hvor arbeidsplassen er plassert geografisk	4,3	3,9	4,3	4,2	4,2
Lønnsnivå	4,0	4,1	4,0	4,0	4,0
Gode karrieremuligheter	3,7	4,2	3,9	4,1	3,9
Jobben er selvstendig	3,8	4,0	3,6	3,8	3,8
Stabil og trygg arbeidsplass	4,5	4,4	4,6	4,4	4,5
Jobben er samfunnsnyttig	4,2	3,7	4,3	3,6	4,1
Internasjonale karrieremuligheter	2,1	2,4	2,3	2,4	2,3
Godt arbeidsmiljø	4,8	4,7	4,8	4,7	4,8

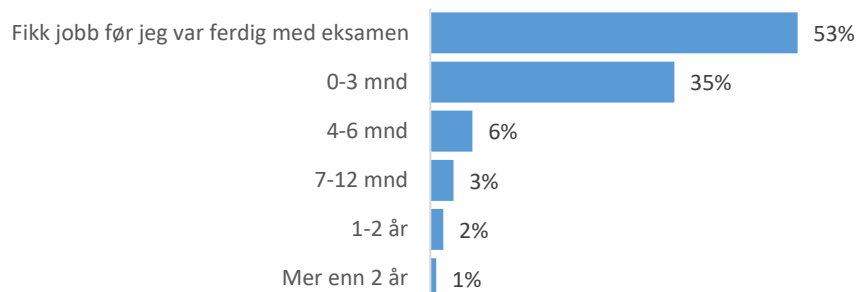
Brutt ned på fakultet ser vi at kandidatene med bakgrunn fra Fakultet for økonomi og administrasjon ser det som noe mindre viktig hvor arbeidsplassen er plassert geografisk når de søker jobb, enn de andre kandidatene. At jobben er samfunnsnyttig er viktigst for kandidater fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap, med en gjennomsnittsverdi på 4,3, og noe mindre viktig for kandidater fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, med 3,6 som gjennomsnittsverdi.

Figur 5.8. Hvilke kanaler brukte du for å finne din første jobb?⁴⁷ (N=778)

To tredjedeler av HVL-kandidatene fant sin første jobb gjennom stillingsannonser på internett. Det er også mange som fant jobb gjennom personlige nettverk og gjennom direkte kontakt med arbeidsgiver. Dette er på linje med resultatene fra 2020-undersøkelsen.

Figur 5.9. Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk din første jobb? (N=693)

Når vi ser på HVL-kandidatenes svar på spørsmål om hvor lang tid det tok fra siste eksamen til de fikk sin første jobb, er hovedinntrykket at kandidatene kommer raskt i arbeid. Over halvparten oppgir at de fikk jobb før de var ferdige med siste eksamen, mens 35 prosent kom i jobb inntil 3 måneder etter eksamen. 12 prosent oppgir at det tok 4 måneder eller mer.

⁴⁷ Stillingsannonser (finn.no, jobbnorge.no, nav.no osv.)

Tabell 5.12. Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk din første jobb? Fordelt på fakultet.

	Fikk jobb før jeg var ferdig med eksamen	0-3 mnd	4-6 mnd	7-12 mnd	1-2 år	Mer enn 2 år	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	41 %	44 %	7 %	4 %	1 %	2 %	241
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	46 %	36 %	12 %	3 %	4 %	0 %	76
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	65 %	30 %	3 %	2 %	1 %	0 %	254
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	55 %	27 %	7 %	6 %	3 %	2 %	121
HVL totalt	53 %	35 %	6 %	3 %	2 %	1 %	693

Når vi bryter tiden det tok fra siste eksamen til kandidatene fikk sin første jobb, ned på fakultet, ser vi at kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap kom spesielt raskt ut i jobb – hele 65 prosent i denne kandidatgruppen fikk jobb allerede før de var ferdig med siste eksamen, og om vi utvider tidsperspektivet til også å gjelde de første tre månedene etter avlagt grad – gjelder det samme 95 prosent av kandidatene ved dette fakultet. Selv om kandidatene fra de andre fakultetene bruker noe lengre tid, er det hos alle de tre øvrige over 80 prosent av kandidatene som får seg jobb innen det har gått tre måneder.

Andelen som brukte 7 måneder eller mer er størst blant kandidater fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, med 11 prosent.

Mobilitet

Tabell 5.13. Hvor mange jobber har du hatt etter avsluttet studium? Fordelt på fakultet

	0	1	2	3 eller flere	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	0 %	52 %	37 %	10 %	375
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	0 %	42 %	39 %	19 %	102
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	0 %	42 %	38 %	20 %	316
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	0 %	63 %	30 %	7 %	138
HVL totalt	0 %	49 %	36 %	14 %	936

Nesten alle HVL-kandidatene har hatt en eller flere jobber etter avsluttet studium.⁴⁸ I underkant av halvparten oppgir at de har hatt én jobb. 36 prosent oppgir at de har hatt 2 jobber, og 14 prosent svarer at de har hatt 3 eller flere. Fordelt på fakultet ser vi at det å ha hatt én jobb er vanligst blant kandidatene fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap. Det er også færrest som oppgir å ha hatt 3 eller flere jobber fra dette fakultetet, med 7 prosent, etterfulgt av Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett, hvor det samme gjelder 10 prosent av kandidatene.

Tabell 5.14. For deg som har hatt to eller flere jobber etter avsluttede studier. Hvor lenge var du ansatt i din første stilling? Fordelt på fakultet.

	< 2 måneder	2-6 måneder	7-12 måneder	> 12 måneder	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	6 %	20 %	28 %	45 %	172
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	10 %	22 %	24 %	43 %	58
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	9 %	29 %	23 %	40 %	177
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	6 %	18 %	20 %	57 %	51
HVL totalt	8 %	24 %	25 %	44 %	458

⁴⁸ 0,2 prosent oppgir å ha hatt 0 jobber.

Kandidatene som har hatt to eller flere jobber ble spurt om hvor lenge de var ansatt i sin første stilling. 44 prosent av kandidatene var ansatt mer enn ett år, dette er vanligst blant kandidater fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap. En tredjedel av HVL-kandidatene som har byttet jobb, var ansatt i inntil et halvt år i sin første stilling.

Tabell 5.15. Hva var årsaken til at du sluttet i din første stilling? Fordelt på fakultet.

	Fikk ny jobb	Vikariatet/engasjementet tok slutt	Ble sagt opp	Sa selv opp	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	53 %	29 %	2 %	17 %	171
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	57 %	22 %	0 %	21 %	58
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	60 %	19 %	0 %	21 %	178
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	84 %	10 %	2 %	4 %	51
HVL totalt	59 %	22 %	1 %	18 %	458

Kandidatene som har hatt to eller flere jobber etter avsluttet studier ble videre spurt om hva som var årsaken til at de sluttet i sin første stilling. Nesten 60 prosent begrunner det med at de fikk ny jobb. 22 prosent av HVL-kandidatene oppgir at vikariatet/engasjementet tok slutt, mens 18 prosent sa opp stillingen sin.

Brutt ned på fakultet ser vi at tre av fakultetene ligger rundt snittet for HVL samlet sett, mens Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap skiller seg noe ut. 84 prosent av kandidatene fra dette fakultetet oppgir at de sluttet i sin første stilling fordi de fikk ny jobb.

Hjerneflukt og hjernegevinst

HVL har en campusstruktur som strekker seg over to fylker, Vestland og Rogaland. I dette underkapittelet ser vi nærmere på hvor HVL-kandidatene bodde før studiene, og hvor de nå arbeider.

Tabell 5.16. Hjemsted før studier og hjemsted nå.

	Hjemsted før (N=948)	Hjemsted nå (N=913)	Nettogevinst
Vestland	59,3 %	60,2 %	0,9 %
Rogaland	16,5 %	16,2 %	-0,3 %
Viken	5,6 %	4,8 %	-0,8 %
Møre og Romsdal	4,7 %	3,5 %	-1,3 %
Vestfold og Telemark	2,6 %	1,4 %	-1,2 %
Agder	2,3 %	2,1 %	-0,2 %
Innlandet	1,9 %	1,3 %	-0,6 %
Oslo	1,8 %	3,7 %	1,9 %
Trøndelag	1,8 %	1,4 %	-0,4 %
Troms og Finnmark	1,5 %	2,1 %	0,6 %
Nordland	0,7 %	1,0 %	0,3 %
Utenfor Norge	1,3 %	2,2 %	0,9 %

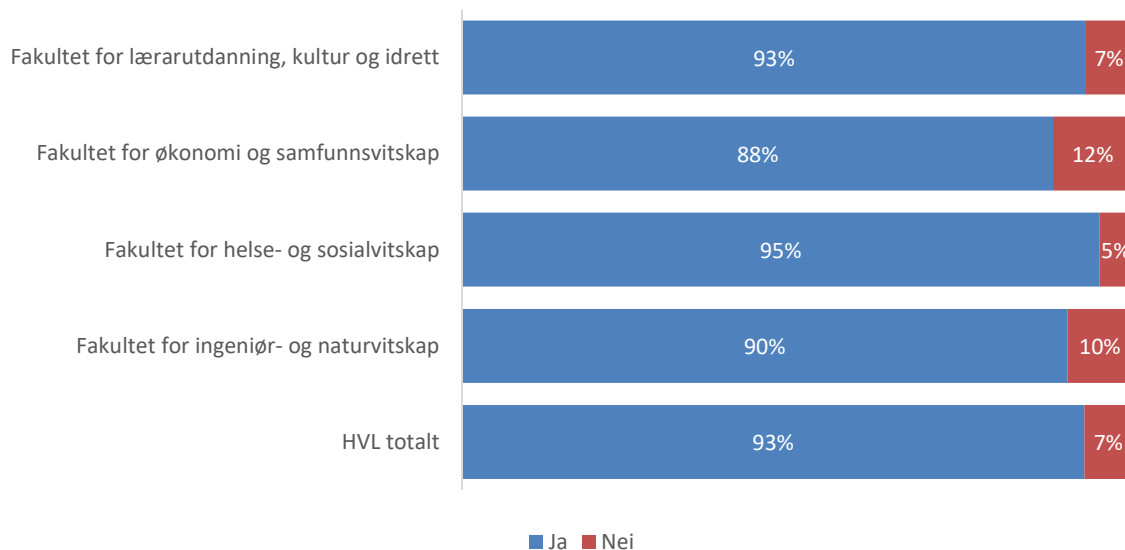
HVL sin viktigste rekrutteringsarena er Vestland fylke, hvor nesten 60 prosent av kandidatene bodde før de begynte å studere. Rogaland fylke er den nest største rekrutteringsarenaen, og var hjemsted for 16,5 prosent av kandidatene før studiene. Vi ser at nettoflyttingen til Vestland fylke to år etter avlagt grad er på nesten ett prosentpoeng, mens Rogaland fylke har en nettoflytting tilnærmet null. Oslo opplever størst tilflytting av HVL-kandidater, med nesten 2 prosentpoeng. Sammenlignet med 2020-undersøkelsen er utviklingen marginalt positiv for både Vestland og Rogaland sin del.

Ved å koble kandidatenes hjemsted før studiene, med de samme kandidatenes nåværende hjemsted, finner vi at de fleste HVL-kandidatene ender opp i hjemfylket sitt etter endte studier. 90 prosent av kandidatene som bodde i Vestland fylke før de begynte å studere, bor i Vestland på spørretidspunktet. Det samme gjelder 80 prosent av kandidatene fra Rogaland, og 67 prosent av kandidatene fra Oslo.

Sammenlignet med de to andre utdanningsinstitusjonene som behandles i denne rapporten, er HVL i en litt annerledes stilling rent geografisk, ved at institusjonen består av avdelinger som er lokalisert i nåværende Vestland fylke – men som tidligere var en del av henholdsvis Hordaland og Sogn og Fjordane.

Vi har derfor gjort noen analyser som tar hensyn til gammel fylkesstruktur, og finner da at gamle Hordaland fylke har en netto prosentvis tilvekst på 2,5 prosent, mens gamle Sogn og Fjordane har et netto prosentvis tap på -4,3 prosent.

Figur 5.10: Har du fått arbeid på det geografiske stedet du ønsket? Fordelt på fakultet (N HVL=914)

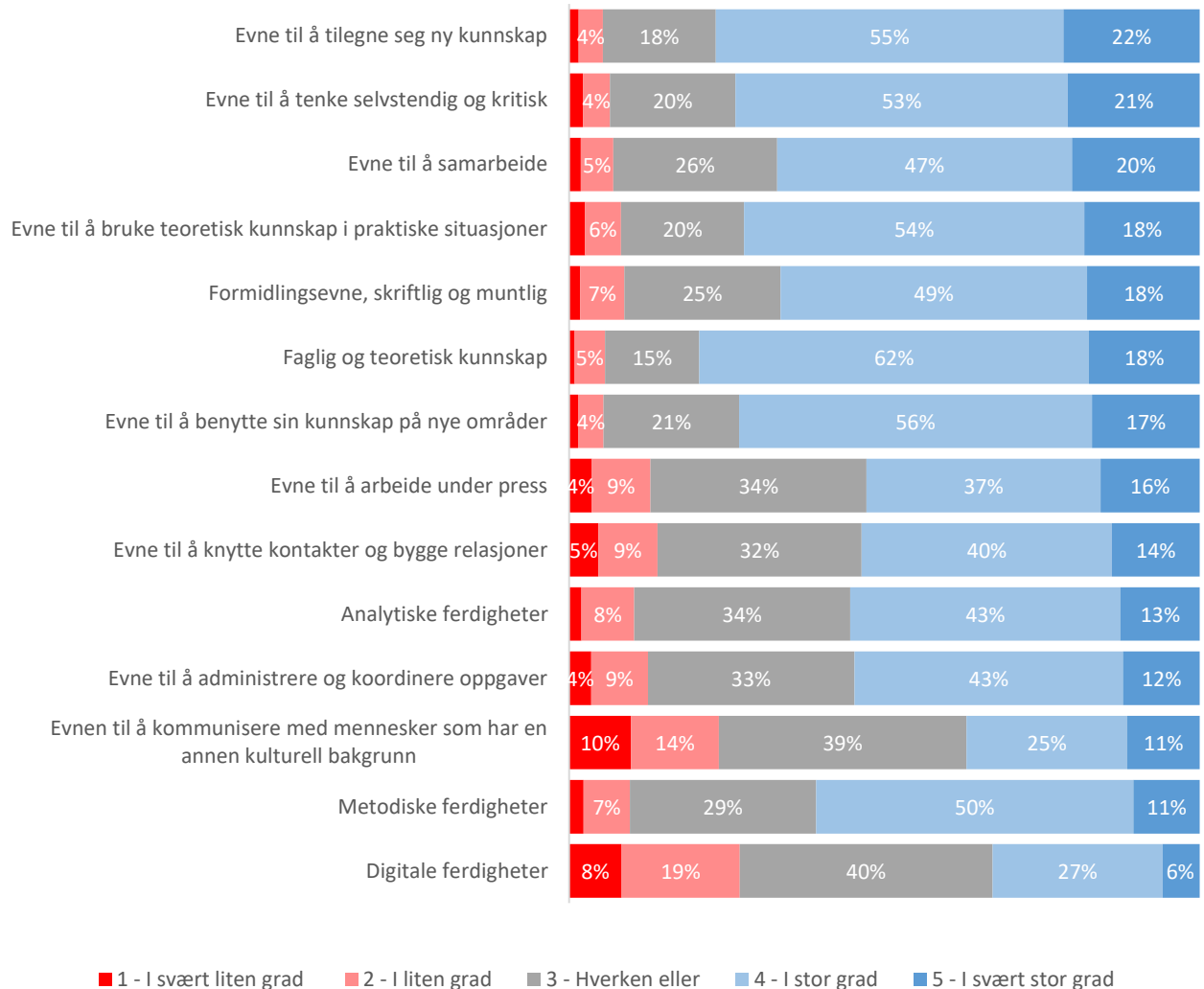
Det fleste kandidatene, på tvers av ulike fakultetstilhørighet, oppgir at de har fått jobb på det geografiske stedet de ønsker. Andelen er størst blant kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap, med 95 prosent. Halvparten av kandidatene som ikke har fått jobb på det geografiske stedet de ønsker oppgir at dette skyldes få relevante stillinger for deres utdanningsbakgrunn.

Studietiden

I denne delen av rapporten går vi inn på ulike spørsmål knyttet til studietiden. Vi presenterer både spørsmål om vurdering av studiet, og aktivitetene kandidatene har vært involvert i.

Vurdering av studiet

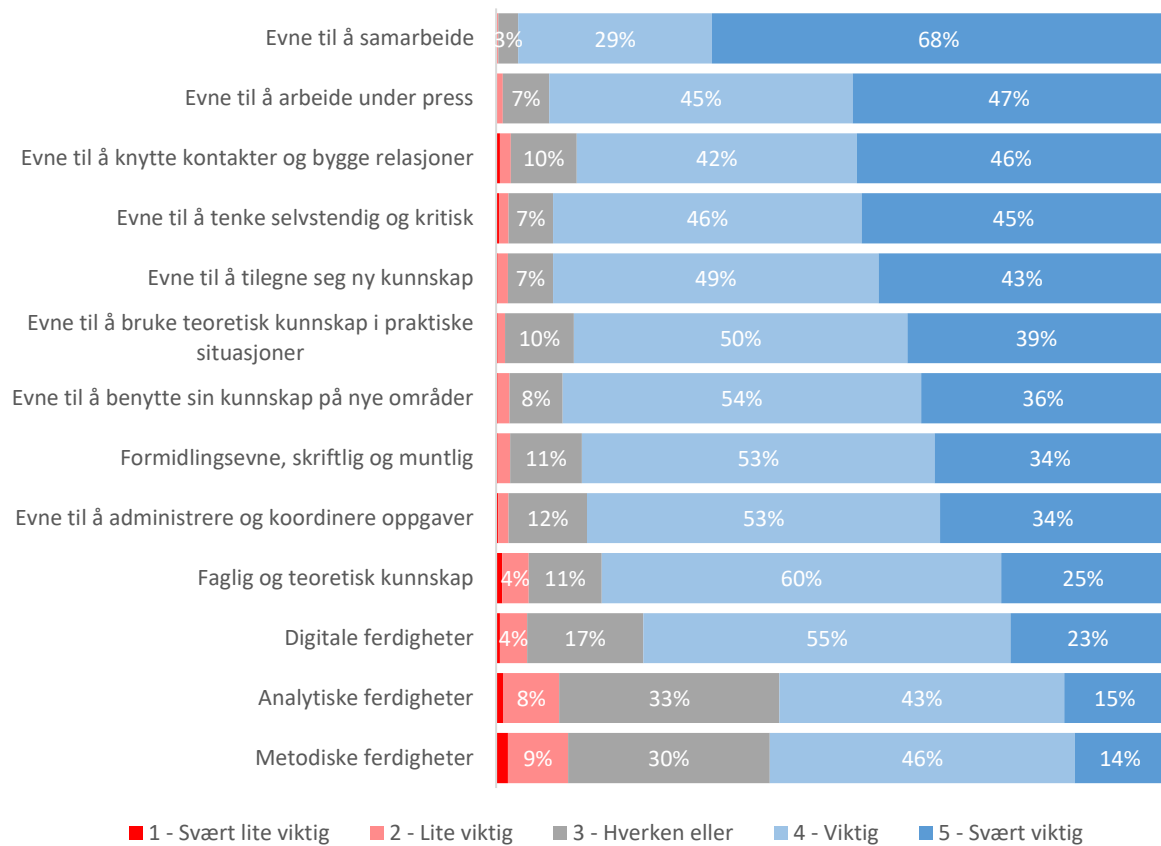
Figur 5.11. I hvilken grad mener du at studiene har gitt deg følgende ferdigheter? (N=776-780)

Kandidatene ble spurt om hvilke ferdigheter studiene har gitt dem. Kandidatene opplever i stor eller svært stor grad å ha fått faglig og teoretisk kunnskap, og evnen til å tilegne seg ny kunnskap, gjennom studiene ved HVL. Dette gjelder henholdsvis 80 og 77 prosent av kandidatene.

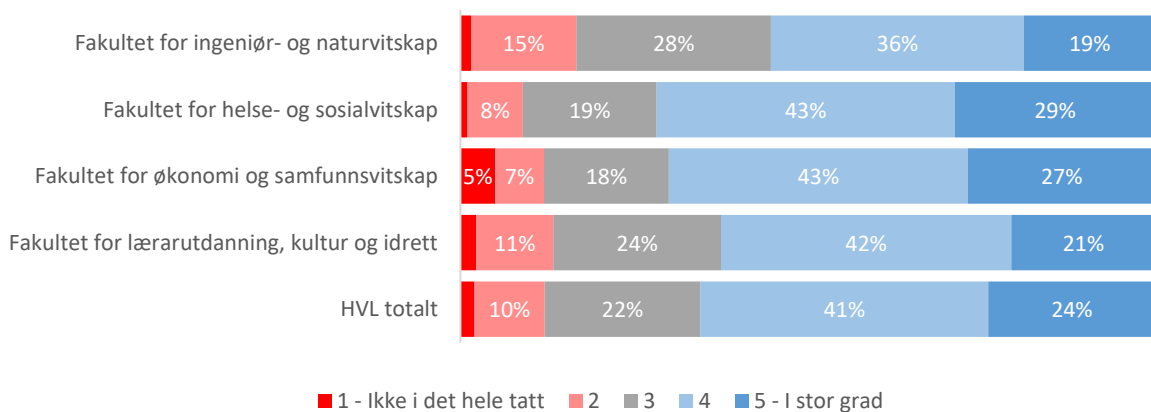
Kandidatene opplever i minst grad at studiene har gitt dem digitale ferdigheter og evne til å kommunisere med mennesker som har en annen kulturell bakgrunn.

Figur 5.12. Hvilke av følgende ferdigheter tror du blir vurdert som viktig eller mindre viktig i arbeidslivet ved ansettelse? (N 763-767)

HVL-kandidatene tror stort sett at evne til å samarbeide blir vurdert som viktig eller svært viktig ved ansettelse. De tror også at evne til å arbeide under press, tenkte selvstendig og kritisk, tilegne seg ny kunnskap, og benytte sin kunnskap på nye områder, vil vurderes som viktig ved ansettelse. Metodiske og analytiske ferdigheter blir av kandidatene vurdert som minst viktig i ansettelsesprosesser.

Figur 5.13. I hvilken grad opplever du at utdanningen din har gitt deg tilstrekkelige kunnskaper/ferdigheter til å mestre jobben du har? Fordelt på fakultet. (N HVL=895)

Flertallet av kandidatene, 65 prosent, opplever at utdanningen alt i alt har gitt dem tilstrekkelige ferdigheter til å mestre jobben de har. Fordelt på fakultet er andelen som opplever dette høyest blant kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap (72 prosent) og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (70 prosent). Andelen kandidater som opplever å ikke ha fått tilstrekkelig ferdigheter er høyest blant kandidatene fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap.

Tabell 5.17. Hva skulle du ønske du hadde mer av i studiet? Fordelt på fakultet.

	Teori	Praksis	Utvexling	Prosjekt-arbeid	Savner ikke noe spesielt	Annet	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	14 %	51 %	15 %	19 %	24 %	17 %	364
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	3 %	69 %	9 %	33 %	21 %	8 %	100
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	31 %	53 %	11 %	12 %	19 %	15 %	306
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	7 %	72 %	9 %	35 %	14 %	13 %	136
HVL totalt	18 %	57 %	12 %	21 %	20 %	14 %	911

På spørsmål om hva de skulle ønske de hadde mer av i studietiden svarer 57 prosent av HVL-kandidatene at de ville hatt mer praksis. Dette gjelder særlig kandidater med bakgrunn fra økonomiske og tekniske fag, som i mindre grad har praksis som en del av utdanningen. Dette er på linje med funnene i 2020-undersøkelsen.

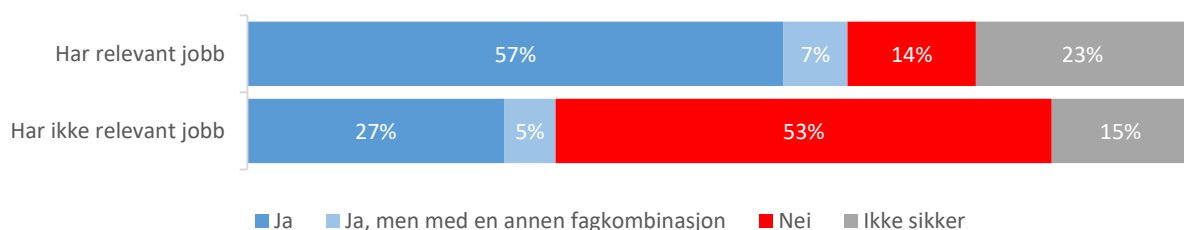
Tabell 5.18. Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag? Fordelt på fakultet.

	Ja	Ja, men med en annen fagkombinasjon	Nei	Ikke sikker	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	52 %	8 %	20 %	20 %	381
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	54 %	9 %	17 %	20 %	103
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	53 %	4 %	18 %	25 %	319
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	63 %	8 %	5 %	24 %	138
HVL totalt	55 %	7 %	17 %	22 %	946

Majoriteten av HVL-kandidatene ville valgt det samme studiet om de skulle begynne å studere i dag. Kandidatene som ser ut til å være mest fornøyde er de med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, hvor 71 prosent oppgir at de ville valgt samme studium.

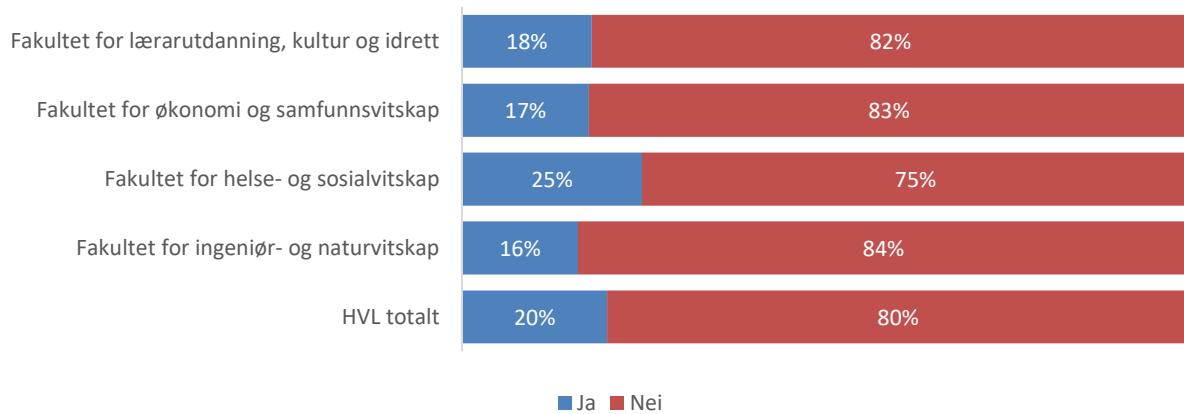
Det er samtidig en betydelig andel på 39 prosent som oppgir å enten ikke være sikre, eller som svarer kategorisk «nei» på spørsmålet om de ville valgt samme studium igjen.

Figur 5.14. Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag? Fordelt på hvorvidt kandidaten har relevant jobb (N=946)

Brutt ned på hvorvidt kandidatene har relevant jobb ser vi at over halvparten av kandidatene uten relevant jobb ikke ville valgt det samme studiet igjen, mens det samme gjelder 14 prosent av kandidatene med relevant jobb. Det er tydelig at kandidatene uten relevant jobb er mindre tilfredse med studievalget sitt.

Figur 5.15. Vurderte du å slutte før fullførte studier? Fordelt på fakultet (N HVL=946)

En femtedel av HVL-kandidatene vurderte å slutte før fullførte studier. Andelen er størst blant kandidatene med bakgrunn fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap, hvor en av fire vurderte å slutte.

Tabell 5.19. Hvis du vurderte å slutte før fullførte studier, hvorfor? Fordelt på fakultet.

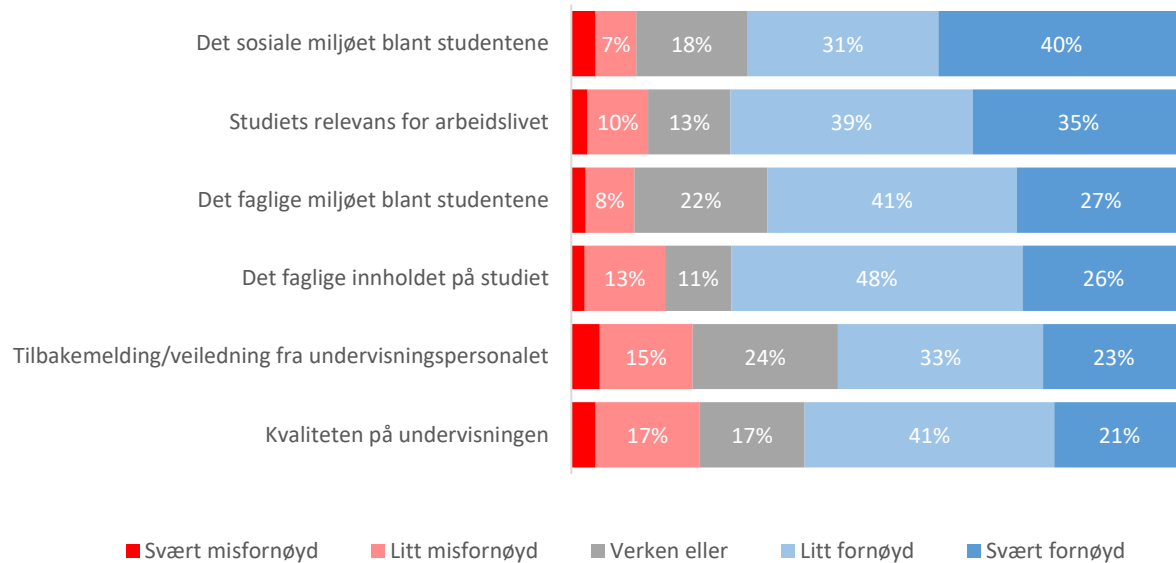
	Private forhold ⁴⁹	Manglende faglig oppfølging	Krevende studium	Vurderte å begynne på annet studium	Sosiale forhold ⁵⁰	Annet	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	26 %	26 %	19 %	38 %	21 %	22 %	68
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	44 %	28 %	11 %	22 %	17 %	11 %	18
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	24 %	23 %	32 %	39 %	23 %	11 %	79
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	36 %	14 %	59 %	32 %	5 %	5 %	22
HVL totalt	29 %	23 %	29 %	36 %	20 %	14 %	189

Kandidatene som vurderte å slutte før fullførte studier ble videre spurt om hva som var grunnen til det. HVL-kandidatene oppgir flere ulike årsaker. Den vanligste årsaken var at de vurderte å begynne på et annet studium, dette gjelder 36 prosent. Både private forhold og at det var et krevende studium blir oppgitt som årsak av 29 prosent av kandidatene. Sistnevnte blir oppgitt i størst grad av kandidater med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, hvor det gjelder nesten 60 prosent. At kandidatene fra dette fakultetet trekker frem at studiet er krevende, er noe vi har sett i flere tidligere kandidatundersøkelser.

⁴⁹ (familiesituasjon, omsorgsansvar, økonomiske forhold, sykdom, osv.)

⁵⁰ (fant meg ikke til rette på studiet/studiestedet)

Figur 5.16. Dersom du tenker tilbake på studiet i 2020, hvor fornøyd var du med... (N = 906-909)

Helt til slutt i denne delen, ser vi nærmere på kandidatenes overordnede vurderinger av ulike sider ved studiet de avsluttet i 2020.

Den klare majoriteten av HVL-kandidatene fremstår som fornøyde med det sosiale miljøet blant studentene. 40 prosent var svært fornøyd, og ytterligere 31 prosent litt fornøyd, med dette aspektet ved studietiden. 74 prosent oppgir at de var litt eller svært fornøyd med både studiets relevans for arbeidslivet, og det faglige innholdet på studiet.

Rundt 20 prosent av kandidatene oppgir at de var litt eller svært misfornøyd med kvaliteten på undervisningen og tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet. Men det er samtidig viktig å påpeke at også her er majoriteten av kandidatene alt i alt fornøyd. Tilbakemeldingene fra kandidatene på disse sidene av studietiden er sammenlignbare med 2020-undersøkelsen.

Tabell 5.20. Tilfredshet med studiet avsluttet i 2020. Gjennomsnittsverdier, skala fra 1-5.

	Jeg er fortsatt under utdanning	Jeg sluttet å studere etter oppnådd grad i 2020	Jeg fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men har avsluttet nå
Det faglige innholdet på studiet	3,8	3,8	4,1
Kvaliteten på undervisningen	3,7	3,6	3,9
Tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet	3,6	3,5	3,8
Det sosiale miljøet blant studentene	4,3	4,0	4,3
Det faglige miljøet blant studentene	4,0	3,8	4,0
Studiets relevans for arbeidslivet	3,7	4,0	4,1

Det er gjennomgående små forskjeller i vurderinger av tilfredshet med studiet blant ulike kandidater, uavhengig av om de fortsatt er under utdanning, sluttet å studere etter oppnådd grad i 2020, eller fortsatte å studere, men har nå avsluttet. Dette er på linje med resultatene for kandidatene som fullførte studier i 2018.

Aktiviteter ved siden av studiene

Tabell 5.21. Jobbet du eller deltok du i noen av følgende aktiviteter ved siden av studiene? Fordelt på fakultet.

	Lønnet deltidsarbeid ⁵¹	Verv i en organisasjon ⁵²	Annet frivillig arbeid	Internasjonal utveksling ⁵³	Nei, ingen av disse	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	79 %	15 %	14 %	3 %	17 %	381
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	77 %	23 %	12 %	11 %	17 %	103
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	87 %	15 %	17 %	10 %	8 %	319
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	75 %	30 %	12 %	7 %	17 %	138
HVL totalt	81 %	18 %	14 %	7 %	14 %	946

Jevnt over har kandidatene i stor grad deltatt i aktiviteter ved siden av studiene. Det vanligste blant HVL-kandidatene er å ha deltidsarbeid ved siden av studiene, dette gjelder 81 prosent av kandidatene, noe som er lik andel som i 2020-undersøkelsen. Det er kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap som i størst grad har lønnet deltidsarbeid, med 87 prosent. Videre ser vi at det å ha verv i en organisasjon er vanligst blant kandidater fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (30 prosent), etterfulgt av Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (23 prosent).

14 prosent av kandidatene deltok ikke i noen av de forespurte aktivitetene ved siden av studiet.

Tabell 5.22. Hadde du studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden din? Fordelt på fakultet.

	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	Fakultet for helse- og sosialvitenskap	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	HVL totalt
Ja, obligatorisk praksis	86 %	16 %	91 %	17 %	70 %
Ja, valgfri praksis/praksisemne, hospitering i bedrift/virksomhet	3 %	12 %	5 %	14 %	6 %
Ja, trainee, internship	0 %	7 %	1 %	4 %	1 %
Ja, oppgavesamarbeid med virksomhet ⁵⁴	10 %	24 %	12 %	49 %	18 %
Ja, lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene ⁵⁵	41 %	24 %	56 %	30 %	43 %
Ja, annet	7 %	6 %	2 %	4 %	5 %
Nei, ingen studierelatert kontakt med arbeidslivet	3 %	37 %	2 %	23 %	9 %
N	379	102	317	138	941

Kandidatene ble også spurt om de hadde en eller annen form for studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden sin. Det er tydelige forskjeller i både grad og type aktivitet mellom de ulike fakultetene, noe som fremhever hvordan ulike utdanningsretninger tar i bruk ulike «strategier» for å oppnå studierelatert kontakt med arbeidslivet. Generelt sett har HVL-kandidatene i stor grad studierelatert kontakt med arbeidslivet gjennom obligatorisk praksis (70 prosent). Brutt ned på fakultet ser vi imidlertid at det er store variasjoner. 91 prosent av kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap, og 86 prosent av kandidatene fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett oppgir at de hadde obligatorisk praksis.

⁵¹ (inkludert sommer- og feriejobber)

⁵² (inkl, linjeforening/ studentorganisasjon)

⁵³ (3 måneder eller mer)

⁵⁴ (prosjektoppgave, bachelor-/masteroppgave, semesteroppgave)

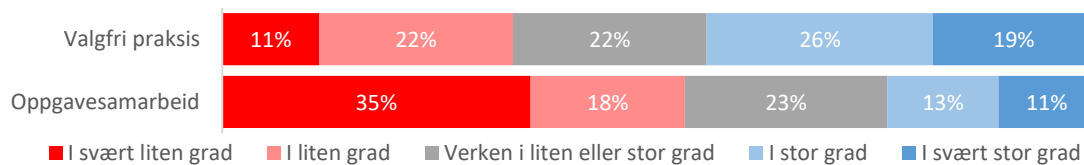
⁵⁵ (inkludert frilans-, sommer- og feriejobber)

Derimot, oppgir bare 16-17 prosent av kandidatene med bakgrunn i tekniske og økonomiske fag det samme.

43 prosent av kandidatene hadde kontakt med arbeidslivet gjennom lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene. Også dette var mest vanlig for kandidatene med bakgrunn fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap, med 56 prosent.

Oppgavesamarbeid med virksomhet er desidert vanligst for kandidater med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, hvor nesten halvparten oppgir dette som kontaktform.

Figur 5.17. I hvilken grad bidro den valgfrie praksisen eller oppgavesamarbeidet til at du fikk en konkret jobb (i bedriften eller annen bedrift) (N=58, 169)

Kandidatene som oppga at de hadde oppgavesamarbeid med virksomhet eller valgfri praksis i løpet av studietiden ble videre bedt om å oppgi i hvilken grad det bidro til at de fikk en bestemt jobb. 45 prosent av HVL-kandidatene svarer at valgfri praksis bidro i stor eller svært stor grad.

Oppgavesamarbeid ser derimot ut til å ha mindre sammenheng med at kandidatene fikk en konkret jobb. Over halvparten av kandidatene svarer at det bidro i liten eller svært liten grad.

Videre studier etter oppnådd grad, og ytterligere kompetanseheving

I dette avsluttende delkapittelet presenterer vi spørsmål om videre studieløp etter oppnådd grad i 2020. Vi starter med å se på årsakene til at kandidater *avslutter* studiene etter oppnådd bachelorgrad eller grunnskolelærerutdanning. Videre går vi nærmere inn på kandidater som for tiden er aktive studenter, og kandidater som fortsatte studiene etter oppnådd grad i 2020, men som var ferdige med disse studiene på spørretidspunktet.

Helt til slutt presenterer vi tall på etter- og videreutdanning (EVU).

Tabell 5.23. For deg som sluttet å studere etter oppnådd bachelorgrad eller grunnskolelærer: Hva er den viktigste årsaken til at du ikke har tatt en høyere grad? Fordelt på fakultet.

	Planla aldri en mastergrad	Det er ingen relevante mastergrader for min utdanning	Søkte, men kom ikke inn på en mastergrad	Fikk en jobb jeg ønsket meg	Ønsker en pause før jeg går videre med en mastergrad	Annet	Har ikke hatt nok yrkespraksis til å bli tatt opp på mastergrad	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	21 %	4 %	3 %	19 %	31 %	21 %	2 %	183
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	32 %	3 %	5 %	29 %	18 %	14 %	0 %	66
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	18 %	1 %	2 %	13 %	37 %	14 %	15 %	243
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	34 %	1 %	3 %	40 %	12 %	12 %	0 %	113
HVL totalt	23 %	2 %	3 %	21 %	29 %	16 %	6 %	610

Den vanligste årsaken til at kandidatene sluttet å studere etter oppnådd bachelorgrad eller grunnskolelærer er at de ønsker en pause før de går videre til en mastergrad. Samlet sett gjelder dette i underkant av 30 prosent. Det er imidlertid verdt å merke seg at denne årsaken trekkes langt oftere frem av kandidater fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap og Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett, enn av kandidater fra de to andre fakultetene.

23 prosent av kandidatene oppgir at de aldri planla å ta en mastergrad. Dette er særlig gjeldende for kandidater fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap og Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. På disse to fakultetene er det også høye andeler som svarer at de ikke har tatt en høyere grad fordi de fikk en jobb de ønsket seg.

For HVL-samlet sett er den overordnede tendensen i hvilke årsaker som trekkes frem, omtrent det samme som i 2020-undersøkelsen. Det er imidlertid verdt å påpeke at vi i årets undersøkelse for første gang inkluderte alternativet «Har ikke hatt nok yrkespraksis til å bli tatt opp på mastergrad» i dette spørsmålet. Som vi ser er dette en årsak som trekkes frem av forholdsvis mange (15 prosent) av kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap.

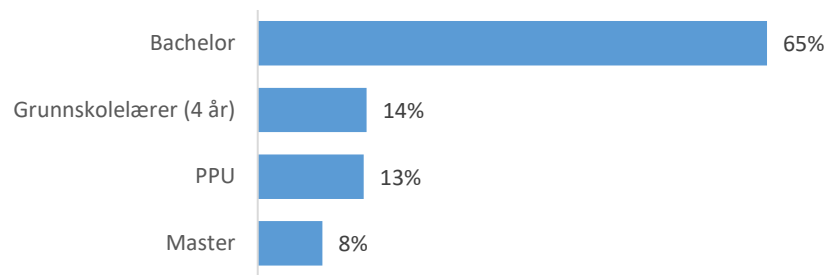
Kandidater som har avsluttet videre studier

Tabell 5.24. Kandidater som har fortsatt å studere, men nå avsluttet. Fordelt på fakultet

	Andel innenfor fakultet	Antall innenfor fakultet
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	28 %	117
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	28 %	35
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	13 %	41
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	38 %	75
HVL totalt	25 %	268

Tabellen ovenfor viser andeler og antall kandidater innenfor fakultet som fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men nå har avsluttet (merk at prosenteringen ikke inkluderer aktive studenter). Samlet fortsatte hver fjerde HVL-kandidat å studere etter 2020, men rakk å avslutte før høsten 2022. Dette er en økning på 5 prosentpoeng fra 2020-undersøkelsen. Fordelt på fakultet ser vi at dette er vanligst blant kandidater med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, med 38 prosent, og minst vanlig blant kandidater fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap, med 13 prosent.

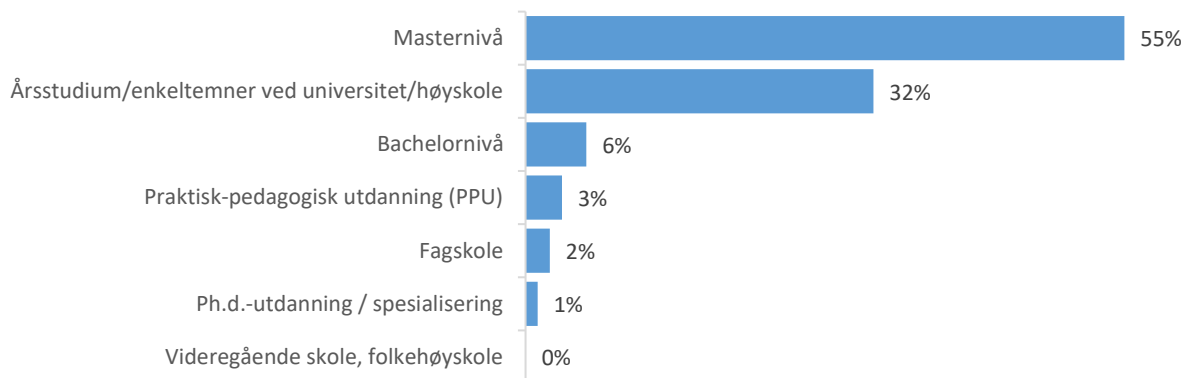
Figur 5.18. Kandidater som har fortsatt å studere, men nå avsluttet, fordelt på grad (N=347)

To tredjedeler av kandidatene som har fortsatt å studere, men nå er avsluttet, fullførte utdanning på bachelornivå i 2020. Dette er som forventet, ettersom vanligste gradsnivået ved HVL er bachelorgrad. Master er det minst vanlige gradsnivået blant denne gruppen kandidater.

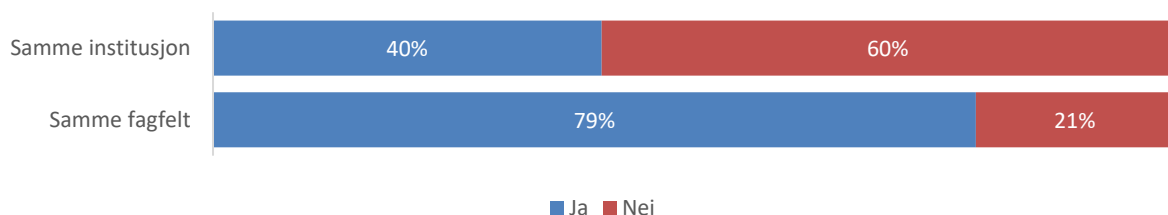
Sammenlignet med 2020-undersøkelsen er det færre med grunnskolelærerutdanning og flere med PPU blant kandidatene i årets undersøkelse som fortsatte å studere etter avlagt grad. I 2020-undersøkelsen var det 20 prosent med grunnskolelærer (4 år) og 7 prosent med PPU, mens det i årets undersøkelse er henholdsvis 14 og 13 prosent.

Figur 5.19. Du svarte at du har studert videre etter oppnådd grad i 2020. På hvilket nivå var den videre utdanningen du tok? (N=346)

Over halvparten av de som valgte å studere videre, tok utdanning på masternivå, mens en tredjedel tok årsstudium/enkeltemner.

Figur 5.20. Er utdanningen innenfor samme fagfelt og ved samme utdanningsinstitusjon som utdanningen du ferdigstilte i 2020?

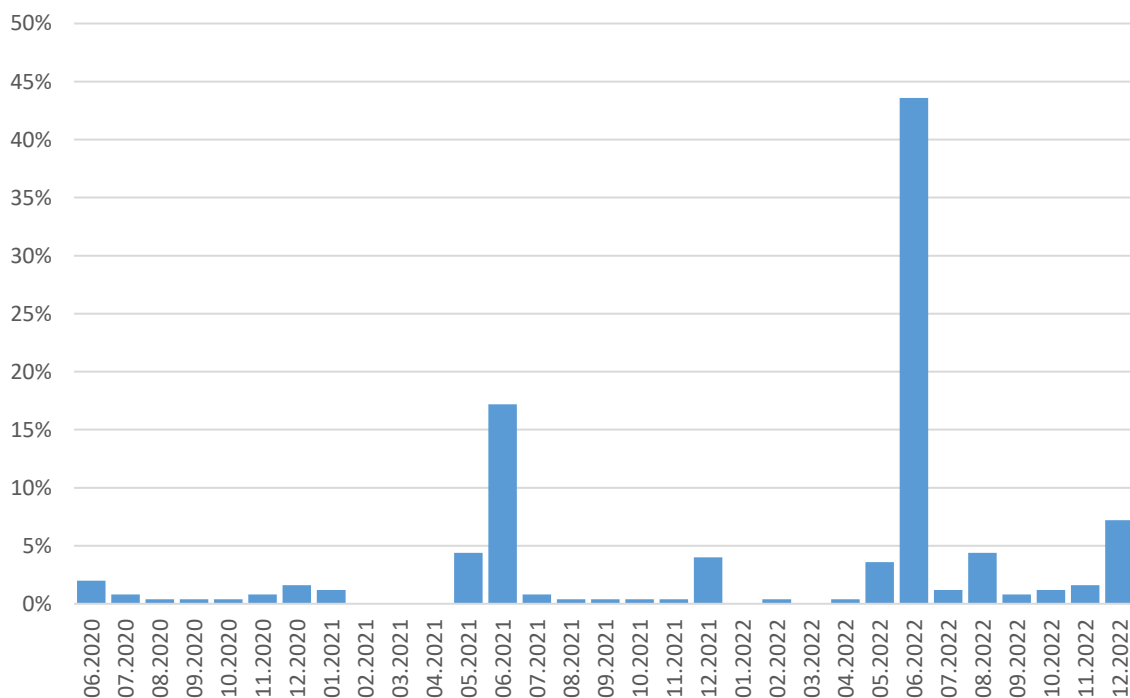
Nesten 80 prosent av kandidatene oppgir at de videre studiene var innenfor samme fagfelt som graden de fullførte i 2020. For 60 prosent av kandidatene ble de videre studiene gjennomført ved en annen utdanningsinstitusjon enn HVL.

Tabell 5.25. Dersom du tenker tilbake på studiet du avsluttet i 2020, hvor fornøyd var du med... Gjennomsnittsverdier, skala 1-5. (N totalt = 116-117)

	Det faglige innholdet på studiet	Kvaliteten på undervisningen	Tilbakemelding /veiledning fra undervisningspersonalet	Det sosiale miljøet blant studentene	Det faglige miljøet blant studentene	Studiets relevans for arbeidslivet
Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett	4,0	3,9	3,9	4,4	3,9	3,8
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	4,2	3,9	3,5	4,1	3,4	4,1
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	3,9	3,7	3,3	3,9	3,8	4,4
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	4,2	4,0	3,8	4,5	4,3	4,2
HVL totalt	4,1	3,9	3,8	4,3	4,0	4,1

Jevnt over rapporterer kandidatene som har avsluttet videre studier at de var mest fornøyd med det sosiale miljøet blant studentene, etterfulgt av det faglige innholdet og studiets relevans for arbeidslivet. Brutt ned på fakultet ser vi at det er noe variasjon basert på kandidatenes fakultetstilhørighet. Kandidatene som gjennomsnittlig var mest fornøyd med det sosiale miljøet er fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap, mens kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap var mest fornøyd med studiets relevans for arbeidslivet, og minst fornøyd med tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet.

Figur 5.21. Når avsluttet du dine videre studier? (N=331)

Blant kandidatene som har avsluttet videre studier ser vi at det vanligste er å fullføre studiene ved sommertider. De fleste kandidatene som har avsluttet videre utdanning gjorde dette i juni 2022. Dette kan

ses i sammenheng med at over halvparten av kandidatene oppgir at utdanningen de fullførte i 2020 var på bachelornivå, og de videre studiene var på masternivå (se figur 5.17 og 5.18), som ofte har 2 år som normert gjennomføringstid.

Kandidater som er under utdanning

Vi vil nå se nærmere på et sett av spørsmål stilt til kandidatene som fortsatt er under utdanning.

Tabell 5.26. Kandidater som fortsatt er under utdanning. Fordelt på fakultet.

	Andel innenfor fakultet	Antall innenfor fakultet
Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett	6 %	27
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	13 %	19
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	7 %	24
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	10 %	23
HVL totalt	8 %	93

8 prosent av HVL-kandidatene er aktive studenter. Det fremstår som noe mer vanlig for kandidater med bakgrunn fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap, og Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap å være aktive studenter på spørretidspunktet, enn for kandidater med helsefaglig utdanning eller lærerutdanning.

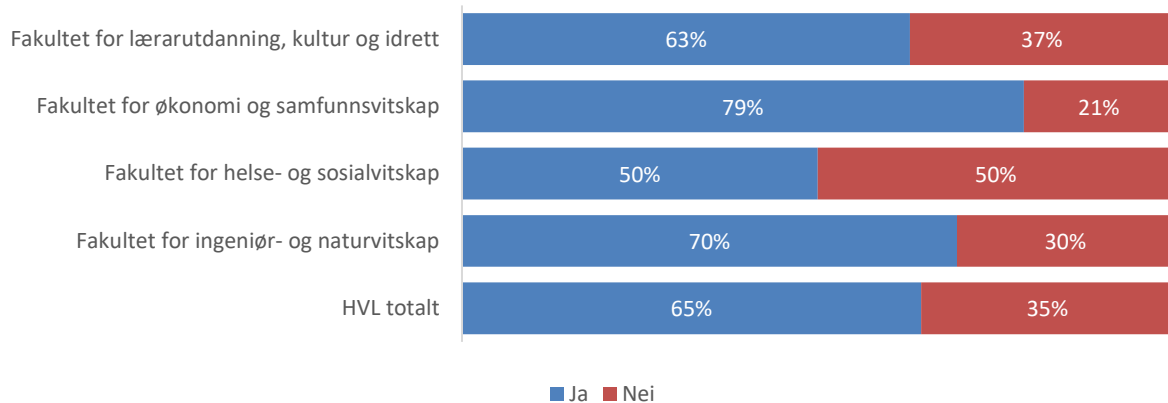
Tabell 5.27. På hvilket nivå er utdanningen du tar nå? Fordelt på fakultet.

	Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett	Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	Fakultet for helse- og sosialvitenskap	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	HVL totalt
Masternivå	52 %	74 %	61 %	78 %	65 %
Bachelornivå	30 %	26 %	22 %	17 %	24 %
Årsstudium/enkeltemner ved universitet/høyskole	19 %	0 %	13 %	4 %	10 %
Praktisk-pedagogisk utdanning	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Fagskole	0 %	0 %	4 %	0 %	1 %
Videregående skole, folkehøyskole	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
N	27	19	23	23	92

Majoriteten av kandidatene som er aktive studenter tar utdanning på masternivå. Her er andelene størst blant kandidater med bakgrunn i tekniske (78 prosent) og økonomiske (74 prosent) fag. En fjerdedel av de spurte tar utdanning på bachelornivå. Dette ser ut til å være noe vanligere for kandidater fra Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett, med 30 prosent. Samme fakultet har også størst andel som tar årsstudium eller enkeltemner, med 19 prosent.

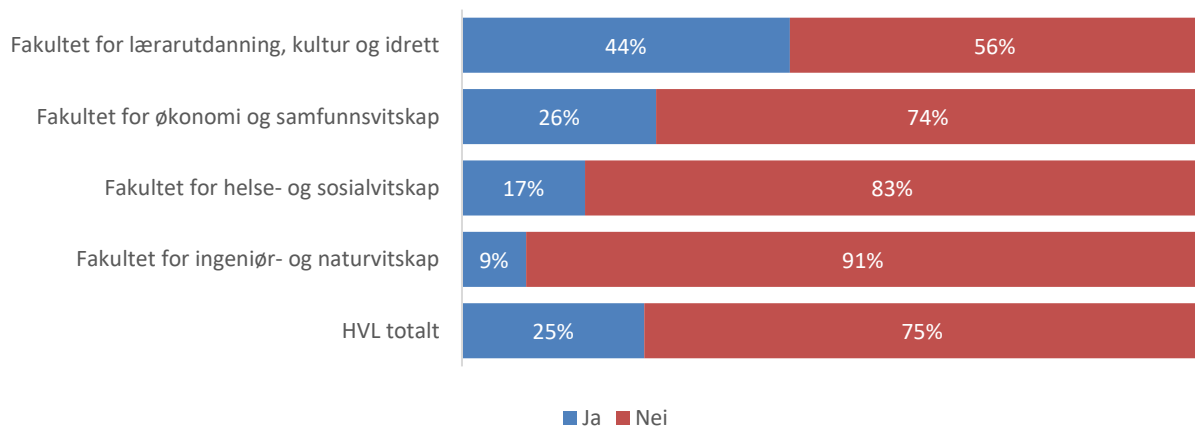
Svært få til ingen kandidater tar utdanning på fagskole, videregående skole, folkehøyskole eller praktisk pedagogisk utdanning.

Figur 5.22. Er utdanningen innenfor samme fagfelt som utdanningen du ferdigstilte i 2020? Fordelt på fakultet.

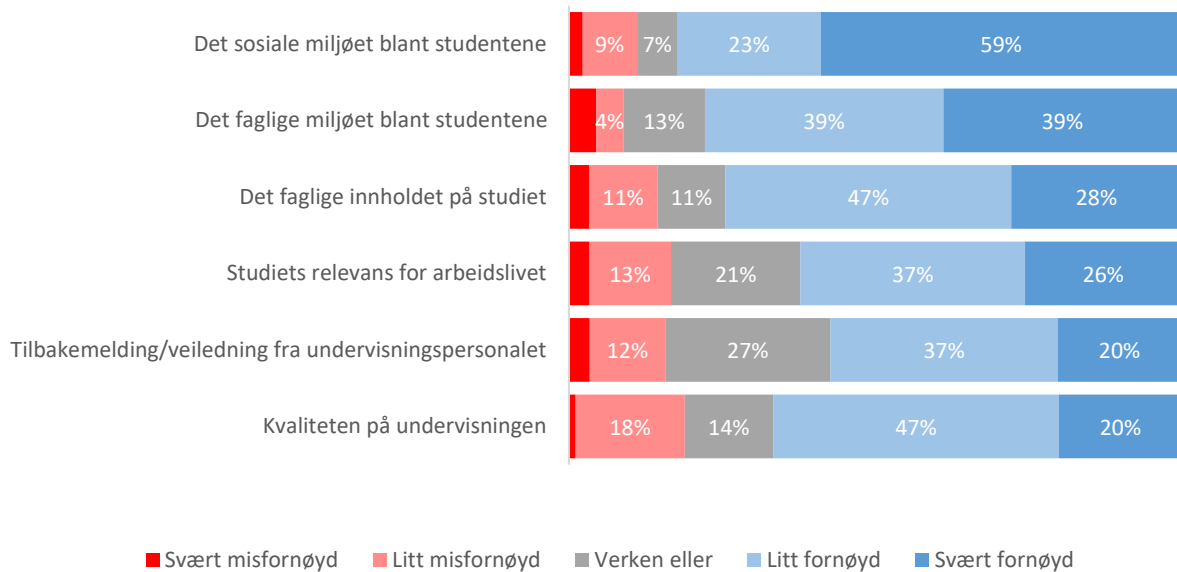
65 prosent av HVL kandidatene oppgir at utdanningen de nå tar er innenfor samme fagfelt som utdanningen de ferdigstilte i 2020. Dette er en nedgang på 7 prosentpoeng fra 2020-undersøkelsen. Fordelt på fakultet er det spesielt kandidatene med bakgrunn fra økonomi- og samfunnsvitenskap som har fortsatt på studier innenfor samme fagfelt. Blant kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap er det like mange som tar utdanning innenfor samme fagfelt, som andre fagfelt.

Figur 5.23. Er utdanningen du tar nå ved samme institusjon? Fordelt på fakultet.

Kun en fjerdedel tar sin nåværende utdanning ved HVL. Andelen som fortsatt studerer ved HVL er høyest blant kandidater med bakgrunn fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (44 prosent), og lavest for kandidater med bakgrunn fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (9 prosent).

Figur 5.24. Dersom du tenker tilbake på studiet i 2020, hvor fornøyd var du med... (N=179-180)

Kandidatene som er under utdanning, ble videre spurt om hvor fornøyd de var med en rekke aspekter ved studiet de fullførte i 2020. Rangert høyest finner vi det sosiale miljøet blant studentene, som over 80 prosent svarer at de var litt eller svært fornøyd med. Kandidatene var også i stor grad fornøyd med det faglige miljøet blant studentene og det faglige innholdet på studiet.

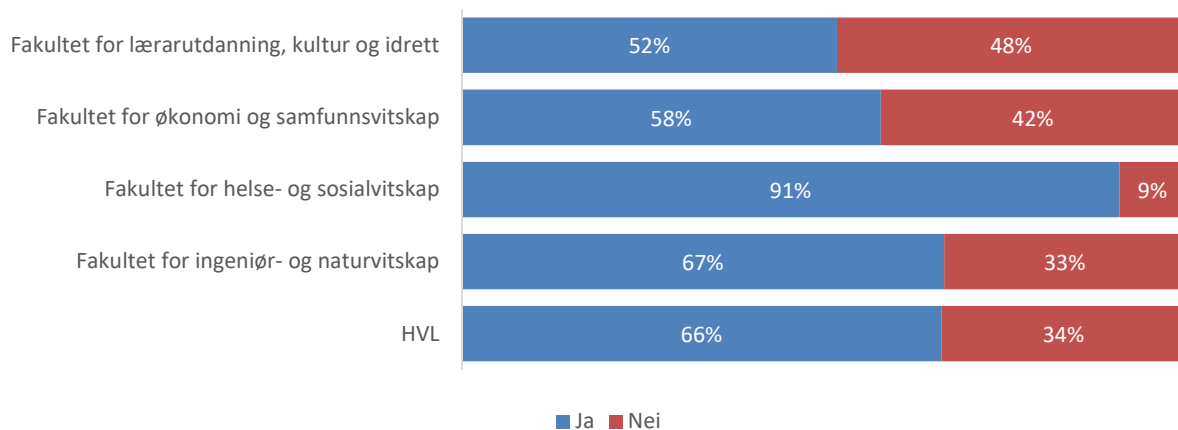
Tabell 5.28. Dersom du tenker tilbake på studiet i 2020, hvor fornøyd var du med... Fordelt på fakultet. Gjennomsnittsverdier, skala 1-5. (N totalt = 89-90)

	Det faglige innholdet på studiet	Kvaliteten på undervisningen	Tilbakemelding /veiledning fra undervisningspersonalet	Det sosiale miljøet blant studentene	Det faglige miljøet blant studentene	Studiets relevans for arbeidslivet
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	3,7	3,4	3,4	4,6	4,0	3,4
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	3,8	3,8	3,7	4,2	3,9	3,5
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	4,0	3,7	3,9	4,4	4,1	4,0
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	3,9	3,8	3,5	3,9	4,0	3,8
HVL totalt	3,8	3,7	3,6	4,3	4,0	3,7

Brutt ned på fakultet ser vi at kandidatene fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett var mest fornøyd med det sosiale miljøet blant studentene, etterfulgt av kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap.

Det er også verdt å merke seg at kandidatene fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett var minst fornøyd med både kvaliteten på undervisningen, tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet og studiets relevant for arbeidslivet, med gjennomsnittsverdier på 3,4.

Figur 5.25. Har du forsøkt å søke jobb, etter at du oppnådde grad i 2020? Fordelt på fakultet.

Majoriteten av HVL-kandidatene under utdanning rapporterer at de har forsøkt å søke jobb etter fullført grad i 2020. Blant kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap gjelder dette over 90 prosent. Dette kan være en indikasjon på at for mange HVL-kandidater som fortsatt studerer, skyldes de pågående studiene utfordringer med å få innpass i arbeidsmarkedet med opprinnelig oppnådd grad. Dette bekreftes i hvert fall delvis av neste tabell, hvor vi ser nærmere på kandidatenes oppgitte årsaker til at de studerer utdanningen de for tiden tar.

Tabell 5.29. Hva er den viktigste grunnen til at du studerer denne utdanningen? Fordelt på fakultet.

	Hadde planlagt å ta en høyere utdanning	Økt interesse for faget fikk meg til å fortsette	Ønsket å øke mine valgmuligheter på arbeidsmarkedet	Har hatt problem med å finne en relevant jobb etter at jeg avsluttet graden	Annet	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	19 %	4 %	52 %	22 %	4 %	27
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	42 %	32 %	16 %	11 %	0 %	19
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	33 %	8 %	42 %	0 %	17 %	24
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	30 %	13 %	26 %	13 %	17 %	23
HVL totalt	30 %	13 %	35 %	12 %	10 %	93

Kandidatene oppgir ulike grunner for at de studerer den bestemte utdanningen de nå holder på med. 35 prosent av kandidatene oppgir at viktigste grunn er at de ønsket å øke valgmulighetene på arbeidsmarkedet, 12 prosent svarer at de hadde utfordringer med å finne relevant jobb etter graden de avsluttet i 2020. Samlet sett trekkes altså arbeidsmarkedsrelaterte begrunnelser frem av rundt halvparten av HVL-kandidatene. Her skiller kandidatene fra Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett, ved at nesten tre fjerdedeler begrunner valget om videre studier med en av disse årsakene.

30 prosent svarer at de hadde en plan om å ta høyere utdanning. Denne årsaken er spesielt vanlig for kandidater fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap.

Etter- og videreutdanning (EVU)

Med etterutdanning menes kortere kurs som gir vedlikehold og oppdatering av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling. Etterutdanning fører ikke frem til eksamen eller gir formell kompetanse/studiepoeng.

Videreutdanning er eksamensrettede studier/fag som bygger på annen høyere utdanning og gir studiepoeng og ny formell kompetanse på universitets- og høyskolenivå.

Tabell 5.30. Tar du for tiden etter- og videreutdanning (EVU) ved siden av jobb?

	Ja, jeg tar etterutdanning	Ja, jeg tar videreutdanning	Nei, jeg tar ikke EVU, men planlegger å gjøre det	Nei, jeg tar ikke EVU, og har ingen planer om å gjøre det	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	6 %	12 %	50 %	31 %	363
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	8 %	8 %	31 %	55 %	100
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	8 %	14 %	54 %	25 %	306
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	11 %	7 %	29 %	53 %	136
HVL totalt	7 %	12 %	46 %	35 %	910

Til sammen tar 18 prosent av HVL-kandidatene etter- og videreutdanning (EVU). 7 prosent tar etterutdanning, og 12 prosent tar videreutdanning. Videre er det 46 prosent som planlegger å ta EVU.

Andelen som tar etterutdanning, er størst blant kandidatene fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (11 prosent). Tilsvarende er andelen som tar videreutdanning størst blant kandidatene fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap (14 prosent), etterfulgt av Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (12 prosent).

Interessen for EVU er klart lavest blant kandidatene fra Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap og Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap. Mer enn halvparten av kandidatene fra disse to fakultetene svarer at de har ingen planer om å ta EVU i fremtiden.

Tabell 5.31. Hvilke av de følgende påstandene stemmer med din situasjon?

	Jeg tar EVU på initiativ fra arbeidsgiver	Arbeidsgiver betaler hele eller deler av kursavgiften til EVU	Arbeidsgiver gir meg lønnet permisjon/fri i forbindelse med EVU	Arbeidsgiver tilrettelegger ved å gi meg ubetalt permisjon og/eller mulighet for avspasering/fleksibel arbeidstid i forbindelse med EVU	N
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	35 %	35 %	37 %	32 %	63
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	29 %	29 %	21 %	29 %	14
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	27 %	30 %	27 %	33 %	67
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap	33 %	46 %	38 %	29 %	24
HVL totalt	31 %	34 %	32 %	32 %	168

Kandidatene som oppga å ta EVU ble spurt om å vurdere en rekke påstander knyttet til arbeidsgivers tilrettelegging for den videre kompetansehevingen. 31 prosent oppgir at de tar EVU på initiativ fra arbeidsgiver, og 34 prosent svarer at arbeidsgiver betaler hele eller deler av kursavgiften. Det er en klart størst andel fra Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap som får kursavgift dekket av arbeidsgiver.

Videre oppgir 32 prosent at arbeidsgiver gir lønnet permisjon/fri. Samme andel oppgir også at arbeidsgiver tilrettelegger ved å gi ubetalt permisjon og/eller mulighet for avspasering/fleksibel arbeidstid i forbindelse med EVU.

Kapittel 6: Kandidater fra Norges Handelshøyskole

Norges Handelshøyskole ble etablert i 1936, og er en av seks statlige vitenskapelige høyskoler i landet. I 2020 hadde NHH omtrent 3600 heltidsstudenter og om lag 430 ansatte.

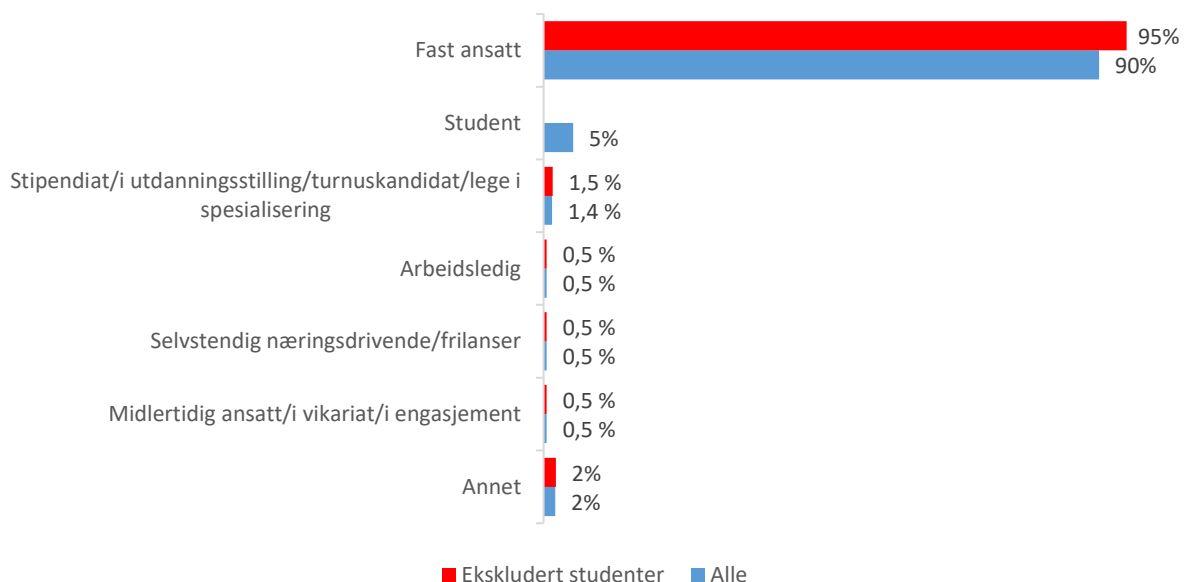
Handelshøyskolen er organisert i seks institutt, som samarbeider på tvers i organiseringen av studietilbudet. Studenter ved NHH tar først bachelorgrad i økonomi- og administrasjon, og kan deretter velge mellom masterprogram i økonomi- og administrasjon eller i regnskap og revisjon. Få kandidater ved NHH velger å avslutte utdannelsen etter fullført bachelor.

Spørreundersøkelsen, men ikke alle spørsmål, er besvart av 208 kandidater fra NHH. 193 av dem har bakgrunn fra Økonomi og administrasjon og resterende 15 kandidater fra Regnskap og revisjon. På grunn av det lave antallet kandidater fra Regnskap og revisjon, vil vi i begrenset grad trekke frem disse som en egen gruppe i rapporteringen fra analysene. I tilfellene der denne gruppen blir omtalt, må tallene tolkes med noe varsomhet.

Kandidatenes arbeidslivstilknytning

Tilpasning til arbeidslivet

Figur 6.1: Hva er din hovedbeskjeftigelse? (N=198 og 208)

De fleste NHH-kandidatene oppgir at de har fast ansettelse. Det gjelder 90 prosent av de spurte, mens 5 prosent oppgir at de for tiden primært er studenter. Hvis vi ekskluderer disse studentene fra analysen (illustrert ved røde søyler i figur 6.1), ser vi at bare 4 prosent av kandidatene er i en form for midlertidig

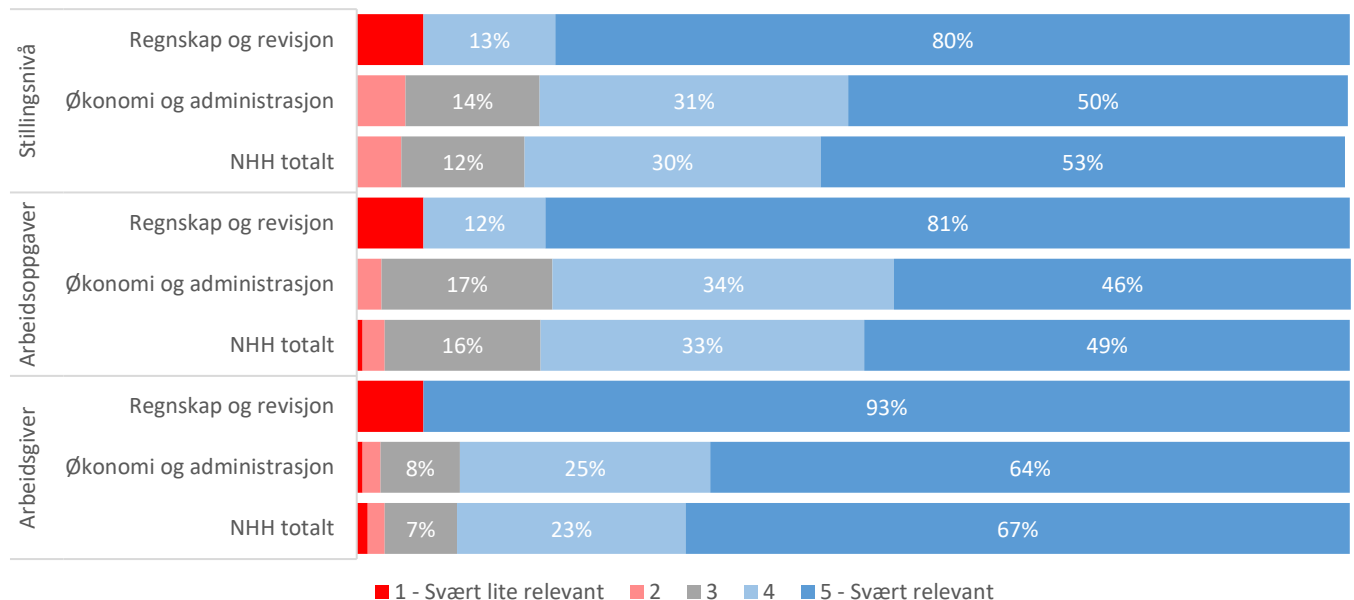
ansettelse, når vi ser ulike typer utdanningsstillinger, frilansoppdrag og vikariater under ett. Bare 1 prosent av kandidatene svarer at de er arbeidsledige.

Tabell 6.1: Jobber du heltid eller deltid? (Fordelt på program) (N=181)

	Heltid	Deltid	N
Regnskap og revisjon	93,3 %	6,7 %	15
Økonomi og administrasjon	99,4 %	0,6 %	166
NHH	98,9 %	1,1 %	181

Nærmest alle kandidater fra NHH arbeider heltid (98,9 prosent). De to kandidatene som arbeider deltid, oppgir at de ønsker en høyere stillingsandel. De jobber altså «ufrivillig deltid».

Figur 6.2: Hvor relevant vurderer du din nåværende jobbsituasjon i forhold til utdanningen? Når det gjelder arbeidsgiver, arbeidsoppgaver og stillingsnivå (Fordelt på program) (N=178)

Jevnt over opplever NHH-kandidatene at deres nåværende jobbsituasjon er relevant i forhold til utdanningen, både når det gjelder stillingsnivå, arbeidsoppgaver og arbeidsgiver. Det svarer i størst grad kandidater med bakgrunn i Regnskap og revisjon. NHH-kandidatene oppgir at de særlig opplever å ha arbeid i en relevant bedrift, slik vi også så i Kandidatundersøkelsen 2020.

Tabell 6.2: Alt i alt, hvordan opplever du din nåværende jobbsituasjon? (Fordelt på program) (N=177)

	Har ikke relevant jobb	Har relevant jobb	N
Regnskap og revisjon	7 %	93 %	15
Økonomi og administrasjon	1 %	99 %	162
NHH	2 %	98 %	177

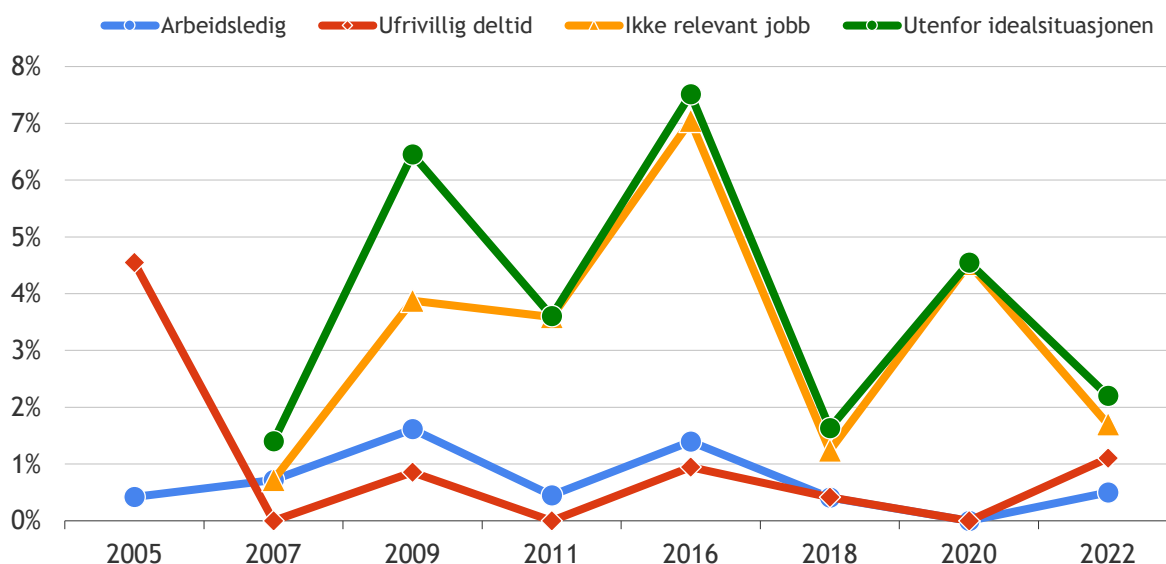
Også når kandidatene blir bedt om å gi en helhetlig vurdering av sin jobbsituasjon, svarer nærmest alle at de er i en relevant jobb. De tre kandidatene som ikke deler denne opplevelsen, oppgir blant annet at det skyldes få relevante stillinger å søke på, samt for lite relevant arbeidserfaring. Denne gruppen kandidater er imidlertid mindre i årets undersøkelse enn i 2020, der andelen i ikke-relevant jobb utgjorde 5 prosent av kandidatmassen.

Tabell 6.3: For deg som har relevant arbeid: Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk tilbud om din første relevante jobb? (Fordelt på program) (N=174)

	Fikk jobb før jeg var ferdig med eksamen	0-3 mnd	4-6 mnd	7-12 mnd	1-2 år	Mer enn 2 år	N
Regnskap og revisjon	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	14
Økonomi og administrasjon	71 %	16 %	6 %	4 %	3 %	0 %	160
NHH	73 %	15 %	6 %	3 %	3 %	0 %	174

Samtlige kandidater med bakgrunn fra Regnskap og revisjon, og 71 prosent av kandidatene fra Økonomi og administrasjon, fikk tilbud om sin første relevante jobb før siste eksamen var avlagt. Det trenger likevel ikke å bety at de takket ja til dette tilbudet. I et nytt spørsmål i årets undersøkelse spurte vi om hvor lang tid det gikk før kandidaten avla sin siste eksamen til vedkommende fikk sin første jobb. Hele 88 prosent av kandidatene fra Regnskap og revisjon, og 68 prosent av kandidatene fra Økonomi og administrasjon, svarte at de fikk jobb før de var ferdig med eksamen. Med noen få unntak, fikk resterende kandidater sin første jobb innen 3 måneder etter at siste eksamen var avlagt. NHH-kandidatene kommer altså svært raskt ut i arbeidslivet.

Figur 6.3: Tilpasning til arbeidslivet. Tidsserie 2003-2022 (N=181)

Figur 6.3 viser at NHH-kandidater er svært godt tilpasset arbeidsmarkedet, der kun 2,2 prosent av kandidatene i årets undersøkelse oppgir å være utenfor idealsituasjon (dvs. enten å være arbeidsledig, i ufrivillig deltid eller i ikke-relevant jobb). Tidsserien viser at andelen kandidater i ikke-relevant jobb har variert noe over tid – der det høyeste nivået var på 7 prosent i 2016. Andelen i ikke-relevant jobb i Kandidatundersøkelsen 2022 er på et av de laveste nivåene vi har observert siden 2007, for kandidatene fra NHH.

Samtidig ser vi at andelen arbeidsledige og i ufrivillig deltid øker noe fra 2020. Denne økningen skjer imidlertid fra svært lave nivåer (fra 0 prosent i 2020 til hhv. 0,5 prosent og 1,1 prosent i 2022).

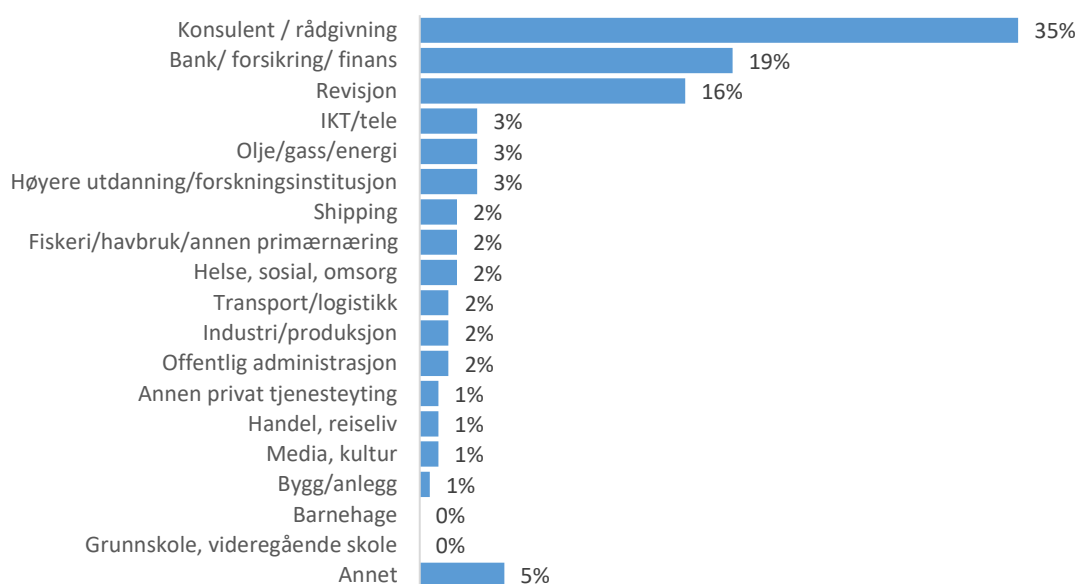
Sektor og bransjetilknytning

Tabell 6.4: Innen hvilken sektor er din nåværende stilling? (Fordelt på program) (N=178)

	Offentlig sektor	Privat sektor	Organisasjon	N
Regnskap og revisjon	0 %	100 %	0 %	15
Økonomi og administrasjon	10 %	90 %	1 %	163
NHH totalt	9 %	90 %	1 %	178

En stor overvekt av NHH-kandidater arbeider i privat sektor. Det gjelder samtlige kandidater med bakgrunn fra Regnskap og revisjon, og 90 prosent av kandidatene fra Økonomi og administrasjon. Kun 1 prosent av NHH-kandidatene arbeider i en organisasjon, som eksempelvis LO, Røde Kors eller en partipolitisk organisasjon.

Figur 6.4: Innen hvilket område er din nåværende jobb? (N= 178)

De vanligste områdene en NHH-kandidat arbeider i, er konsulentvirksomhet og rådgivning, bank, forsikring og finans eller revisjon. 70 prosent arbeider innenfor ett av disse feltene, som er en økning på 6 prosentpoeng fra forrige kandidatundersøkelse. I stor grad ser det ut som at økningen kan tilskrives en nedgang i andelen som arbeider innen IKT/tele: I 2020 oppga 8 prosent at de arbeidet innenfor dette feltet, mot 3 prosent i årets undersøkelse. I tillegg ser vi en moderat nedgang i andelen som arbeider innen industri/produksjon og offentlig administrasjon (begge 2 prosentpoeng).

Kandidatenes viktigste funksjoner/oppgaver

Tabell 6.5: Hva mener du er de viktigste funksjonene/oppgavene i jobben din? (Fordelt på program)

	Regnskap og revisjon	Økonomi og administrasjon	NHH total
Prosjektarbeid	27 %	64 %	61 %
Økonomi/regnskap	93 %	49 %	53 %
Rådgivning/veiledning	47 %	46 %	46 %
Ledelse	20 %	22 %	22 %
Administrasjon	13 %	19 %	18 %
Kundebehandling/førstelinje	20 %	12 %	13 %
Teknisk utvikling/prosjektering	0 %	14 %	13 %
Salg/markedsføring/reklame	7 %	12 %	11 %
Informasjon/formidling/journalistikk	0 %	8 %	7 %
Forskning	0 %	8 %	7 %
Saksbehandling	0 %	4 %	4 %
Personaloppgaver	0 %	4 %	4 %
Undervisning/opplæring/pedagogisk arbeid	0 %	3 %	3 %
Pleie/pasientkontakt	0 %	1 %	1 %
Annet	0 %	6 %	6 %
N	15	162	177

Oversikten over de viktigste funksjonene per utdanningsbakgrunn, tyder på at kandidater fra Økonomi og administrasjon utfører et bredere sett av funksjoner enn kandidatene fra Regnskap og revisjon. Økonomi og regnskap er den klart viktigste oppgaven blant kandidatene fra Regnskap og revisjon, mens svarene varierer mer blant kandidatene fra Økonomi og administrasjon. Blant mange viktige oppgaver, svarer flest at prosjektarbeid er viktig, og deretter økonomi og regnskap. I tillegg opplever nærmere halvparten av kandidatene, i begge utdanningsgruppene, rådgivning og veiledning som en viktig oppgave i sin jobb.

Årslønn

Kandidatene ble bedt om å oppgi sin ordinære brutto årslønn før skatt i sin nåværende stilling. Det inkluderer ikke bonus, goder eller andre ekstrainntekter. I tabellen under rapporterer vi svarene fra kandidatene som er heltidsansatte, både i form av (aritmetisk) gjennomsnittsinntekt, medianinntekt og standardavvik. Høye standardavvik indikerer at forskjellene mellom kandidatene er høye.

Tabell 6.6: Kandidatenes årslønn (Fordelt på program)

	Gjennomsnitt	Median	Standardavvik	N
Regnskap og revisjon	746 786	685 000	126 074	14
Økonomi og administrasjon	655 422	636 000	171 545	157
NHH Totalt	662 902	640 000	169 856	171

NHH-kandidater har et relativt høyt inntektsnivå, med en medianinntekt på 640 000 kr i 2022. Lønnsnivået er jevnt over høyest blant kandidater fra Regnskap og revisjon, og nokså lave standardavvik indikerer at lønnsforskjellene er moderate. Forskjellene er større blant kandidatene fra Økonomi og administrasjon, men her er det noen få ekstremverdier – altså særlig høye lønninger – som påvirker resultatene (i form av å

øke gjennomsnittet).⁵⁶ Medianinntekten for denne gruppen er uansett på 636 000 kroner i 2022, som utgjør en økning på 85 000 kroner fra forrige undersøkelse (+ 15 prosent). Tilsvarende er økningen i medianinntekt for Regnskap og revisjon på 107 500 kroner fra forrige undersøkelse (+ 19 prosent). Som i Kandidatundersøkelsen 2020, finner vi dermed også i årets undersøkelse at det er kandidatene fra Regnskap og revisjon som opplever den sterkeste lønnsveksten.

Fra studier til jobb – søkeprosessen og arbeidslivsmobilitet

Tabell 6.7: Når begynte du å søke jobb? (Fordelt på program)

	Før siste semester	I løpet av siste semester	0-3 måneder etter avsluttet utdanning	Mer enn 4 måneder etter avsluttet utdanning	Jeg fortsatte i jobben jeg hadde før studiene	Jeg fortsatte i jobben jeg fikk under studiene	Jeg fikk jobb uten å søke/ble headhuntet	Ikke sikker/husker ikke	N
Regnskap og revisjon	47 %	7 %	0 %	0 %	47 %	0 %	0 %	0 %	15
Økonomi og administrasjon	58 %	25 %	4 %	2 %	1 %	4 %	5 %	1 %	167
NHH total	57 %	23 %	4 %	2 %	4 %	4 %	5 %	1 %	182

Tidligere i kapittelet har vi sett at arbeidsmarkedet er svært godt for kandidater fra NHH, og at de tidlig får tilbud om sin første relevante jobb. I tabell 6.7 kommer vi nærmere inn på om kandidatene fikk dette tilbudet som et resultat av aktiv jobbsøking eller snarere ved å fortsette i en jobb fra tidligere. Tallene viser at de fleste fra NHH, 80 prosent, begynte jobbsøkerprosessen før avsluttet utdanning – og i størst grad før siste semester. Samtidig ser vi at nærmere halvparten av kandidatene fra Regnskap og revisjon fortsatte i jobben de hadde før studiene.

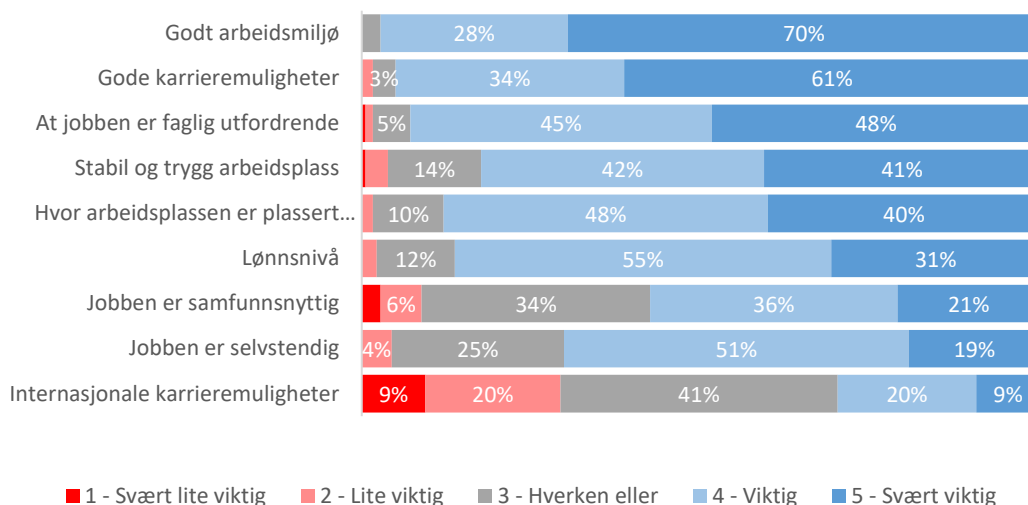
Tabell 6.8: Omtrent hvor mange jobbsøknader har du sendt? (Fordelt på program)

	0	1-5 søknader	6-10 søknader	11-20 søknader	21-50 søknader	51 søknader eller flere	N
Regnskap og revisjon	13 %	53 %	33 %	0 %	0 %	0 %	15
Økonomi og administrasjon	3 %	38 %	18 %	22 %	11 %	8 %	167
NHH totalt	4 %	40 %	19 %	20 %	10 %	8 %	182

Det overordnede og tydelige inntrykket fra Kandidatundersøkelsen, er at kandidater fra NHH har en god inngang til arbeidsmarkedet. Tabell 6.8 bekrefter dette ved å vise at det vanligste for disse kandidatene er å sende 1-5 jobbsøknader, som relativt sett er et nokså lavt antall. Jobbsøkerprosessen kan imidlertid være noe mer krevende for enkelte kandidater fra Økonomi og administrasjon, og 8 prosent av kandidatene sendte over 51 søknader. Samtidig har vi tidligere sett at hele 71 prosent av kandidatene fra Økonomi og administrasjon fikk tilbud om sin første relevante jobb allerede før avlagt eksamen, og de fleste andre i kort tid etter (jf. tabell 6.3.)

⁵⁶ Merk følgende: Vi har tatt ut til sammen fem «ekstremverdier» fra kandidater på økonomi og administrasjon. Dersom disse hadde blitt inkludert i tallgrunnlaget hadde gjennomsnittsinntekten for dette programmet vært 681 529 kroner, og standardavviket vært 505 179 kroner.

Figur 6.5: Hvor viktig er følgende faktorer for deg når du søker jobb? (N=182)

Kandidater fra NHH vektlegger et godt arbeidsmiljø som den viktigste faktoren når de søker jobb. Deretter kommer gode karrieremuligheter og at jobben er faglig utfordrende. Videre ser vi at kandidatene vektlegger lønnsnivå og stabil og trygg arbeidsplass klart tydeligere enn i 2020. At jobben oppleves samfunnsnyttig, er selvstendig eller byr på internasjonale karrieremuligheter, er noe mindre viktig.

Tabell 6.9: Hvilke kanaler brukte du for å få finne din første jobb? (Fordelt på program)

	Regnskap og revisjon	Økonomi og administrasjon	NHH total
Stillingsannonser på internett	87 %	71 %	72 %
Personlig nettverk	47 %	28 %	29 %
Bedriftspresentasjoner	33 %	28 %	29 %
Direkte kontakt med arbeidsgiver	20 %	25 %	24 %
Sosiale medier	20 %	19 %	19 %
Stillingsutlysninger i trykte medier	0 %	10 %	9 %
Annet	0 %	9 %	8 %
Vikarbyråer/bemanningsbyrå	0 %	7 %	6 %
NAV	0 %	0 %	0 %
N	15	165	180

Kandidatene brukte i størst grad stillingsannonser på internett for å finne sin første jobb (72 prosent). I tillegg benyttet nærmere halvparten av kandidatene fra Regnskap og revisjon, og 28 prosent av kandidatene fra Økonomi og administrasjon, sitt personlige nettverk. Bedriftspresentasjoner er den tredje mest brukte kanalen blant NHH-kandidatene, men i mindre grad enn tidligere (-11 prosentpoeng fra forrige måling).

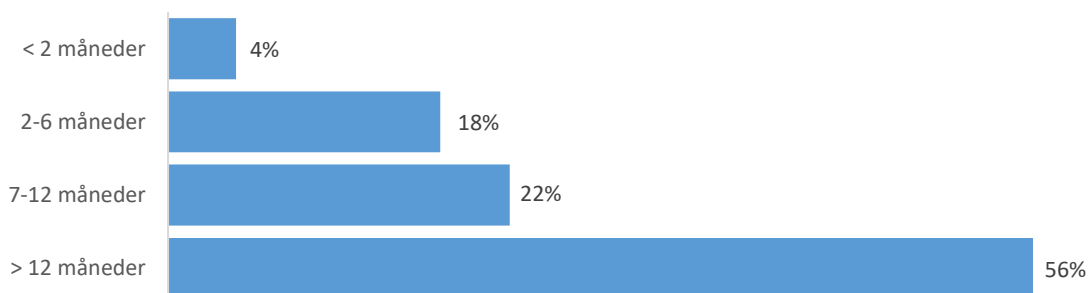
Mobilitet

Tabell 6.10: Hvor mange jobber har du hatt etter avsluttet studie, inkludert den du har nå? (Fordelt på program)

	0	1	2	3 eller flere	N
Regnskap og revisjon	0 %	67 %	33 %	0 %	15
Økonomi og administrasjon	1 %	60 %	35 %	4 %	167
Andel	1 %	61 %	35 %	3 %	187

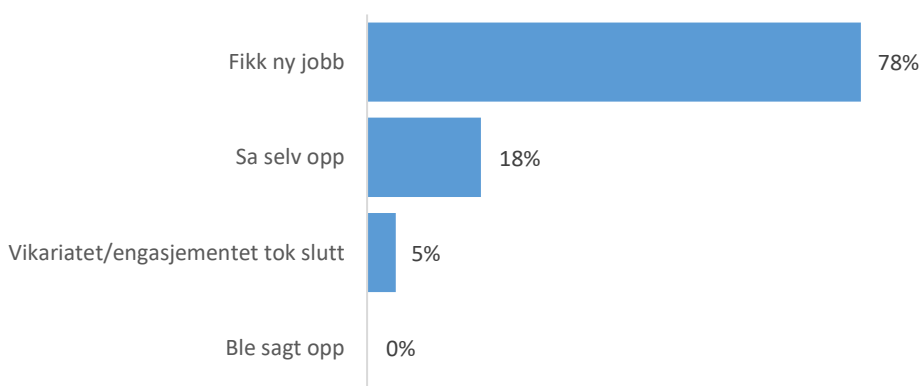
De fleste kandidatene, 61 prosent, har blitt værende i sin første jobb etter avsluttet studie. Kun 3 prosent gir uttrykk for høy grad av mobilitet, dvs. at de har vært i tre eller flere jobber. Det gjelder ingen av kandidatene fra Regnskap og revisjon.

Figur 6.6: For deg som har hatt to eller flere jobber etter avsluttet studier, hvor lenge var du ansatt i din første stilling? (N=68)

Når det gjelder kandidatene som har hatt to eller flere jobber etter avsluttede studier, hadde over halvparten den første jobben i mer enn ett år. Dette er tilnærmet likt resultatene fra forrige kandidatundersøkelse. I årets undersøkelse ser vi imidlertid at andelen som beveget seg fra sin første jobb innen 6 måneder, har økt med 7 prosentpoeng. Altså er kandidatene ansatt i sin første stilling i en noe kortere tid enn det som før var tilfelle.

Figur 6.7: Hva var årsaken til at du sluttet i din første stilling? (N=67)

Den vanligste årsaken til at NHH-kandidaten sluttet i sin første stilling, var at de fikk ny jobb (78 prosent), og dernest at de selv sa opp stillingen (18 prosent). I forrige kandidatundersøkelse oppga 5 prosent av kandidatene å bli oppsagt, mens det ikke var tilfellet for noen av kandidatene i årets undersøkelse.

Hjerneflukt og hjernegevinst

Tabell 6.11: Hjemsted før studier og arbeidssted nå (N=180)

	Hjemsted før studier	Arbeidssted nå	Nettogevinst
Vestland	27,2 %	28,2 %	1,0 %
Oslo	17,9 %	53,6 %	35,7 %
Viken	15,8 %	4,4 %	-11,4 %
Rogaland	8,7 %	3,3 %	-5,4 %
Trøndelag	5,4 %	2,8 %	-2,6 %
Agder	4,9 %	0,0 %	-4,9 %
Møre og Romsdal	3,8 %	1,1 %	-2,7 %
Innlandet	3,3 %	0,6 %	-2,7 %
Vestfold og Telemark	2,2 %	1,7 %	-0,5 %
Troms og Finnmark	1,6 %	0,0 %	-1,6 %
Nordland	0,5 %	0,0 %	-0,5 %
Utenfor Norge	8,7 %	4,4 %	-4,3 %

Som det framgår av tabell 6.11, rekrutterer NHH kandidater fra hele landet, og i størst grad fra Vestland, Oslo og Viken. Bare en liten andel, 2,1 prosent, er rekruttert fra Nord-Norge (mot 6 prosent i Kandidatundersøkelsen 2020).

Mobiliteten *til* Oslo etter studiene utgjør den største nettogevinsten (35,7 prosent), og over halvparten arbeider i hovedstaden to år etter uteksaminering. De fleste andre fylker opplever nettotap, og særlig Viken (-11,4 prosentpoeng). Mens Vestland opplevde nettotap i forrige kandidatundersøkelse (-5,1 prosentpoeng), ser vi nå at fylket så vidt tiltrekker seg flere kandidater enn det mister (1 prosent nettogevinst).

Tabell 6.12: Har du fått arbeid på det geografiske stedet du ønsket? (Fordelt på program)

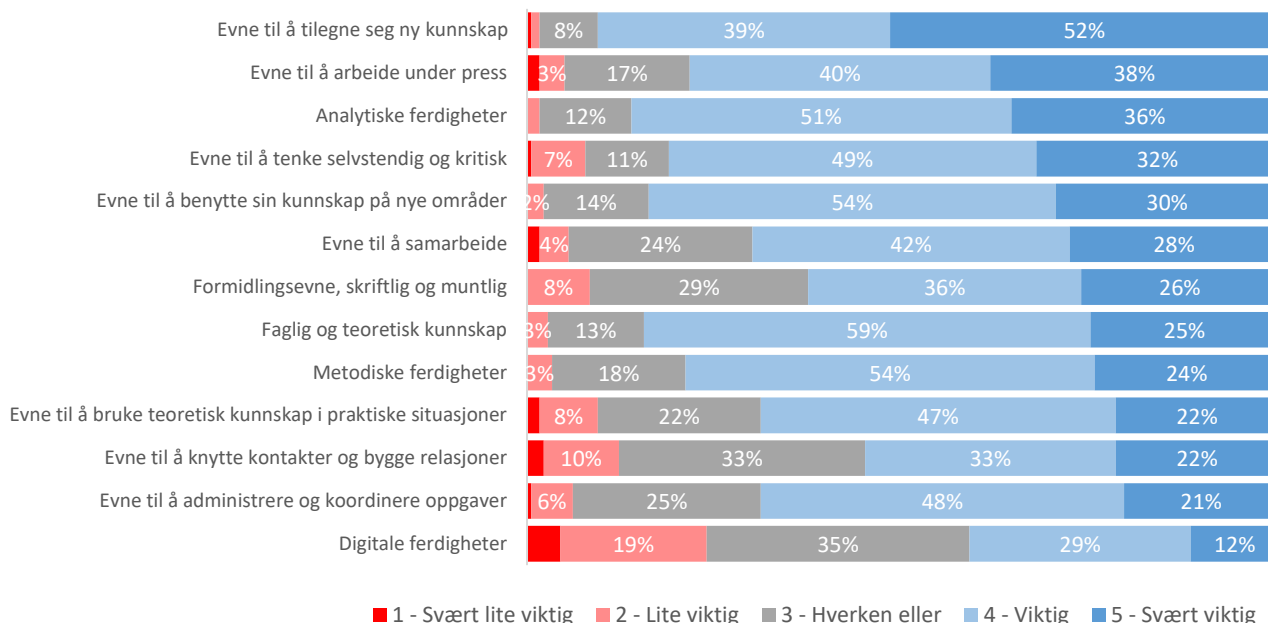
	Ja	Nei	N
Regnskap og revisjon	100 %	0 %	15
Økonomi og administrasjon	93 %	7 %	166
NHH totalt	94 %	6 %	181

Nesten alle NHH-kandidater oppgir at de har fått jobb på det geografiske stedet de ønsket.

Studietiden

Vurdering av studiet

Figur 6.8: I hvilken grad mener du utdanningen du avsluttet i 2020 har gitt deg følgende ferdigheter? (N=180)

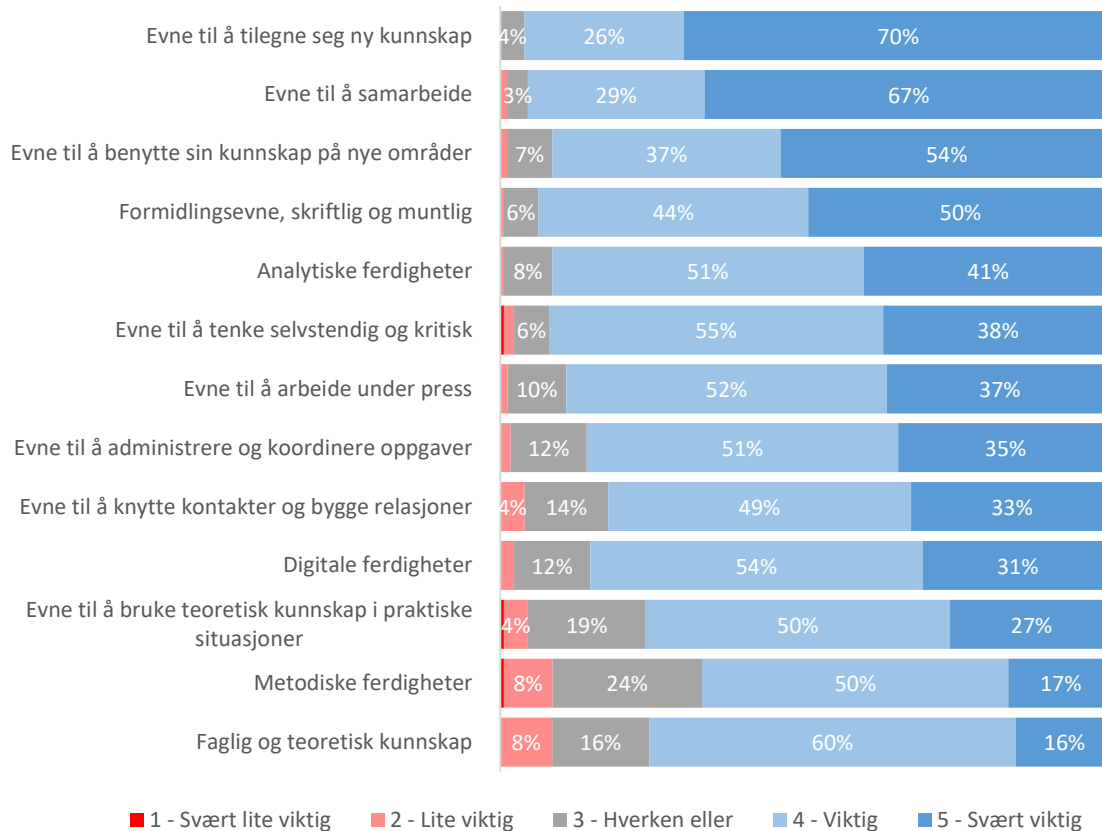
Når NHH-kandidatene blir bedt om å vurdere hvilke ferdigheter utdanningen har gitt dem, vektlegger nesten alle evnen til å tilegne seg ny kunnskap. I tillegg trekker de frem evnen til å arbeide under press, analytiske ferdigheter, evnen til å tenke selvstendig og kritisk og evnen til å benytte sin kunnskap på nye områder. Lavest vurdert er digitale ferdigheter, men andelen som svarer at utdanningen har gitt slike ferdigheter, er likevel større enn de som ikke mener det.

Tabell 6.13: I hvilken grad mener du at utdanningen du avsluttet i 2020 har gitt deg følgende ferdigheter? Fordelt på utdanningsløp. (Gjennomsnittsverdier, skala 1-5) (N=180)

	Regnskap og revisjon	Økonomi og administrasjon	NHH totalt
Evne til å tenke selvstendig og kritisk	3,7	4,1	4,5
Evne til å tilegne seg ny kunnskap	3,7	4,5	4,4
Analytiske ferdigheter	3,9	4,2	4,2
Evne til å benytte sin kunnskap på nye områder	3,8	4,1	4,1
Evne til å arbeide under press	3,3	4,2	4,1
Faglig og teoretisk kunnskap	4,3	4,0	4,1
Metodiske ferdigheter	3,7	4,0	4,0
Evne til å samarbeide	3,3	4,0	3,9
Evne til å administrere og koordinere oppgaver	3,5	3,9	3,8
Formidlingsevne, skriftlig og muntlig	3,5	3,8	3,8
Evne til å bruke teoretisk kunnskap i praktiske situasjoner	3,9	3,8	3,8
Evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner	3,5	3,6	3,6
Digitale ferdigheter	3,1	3,3	3,2

Når vi sammenlikner de to utdanningsgruppene, finner vi at kandidatene fra Økonomi og administrasjon har en noe mer positiv vurdering av de fleste ferdighetene utdanningen har gitt dem. Det gjelder særlig evnen til å tilegne seg ny kunnskap, evnen til å samarbeide og evnen til å arbeide under press.

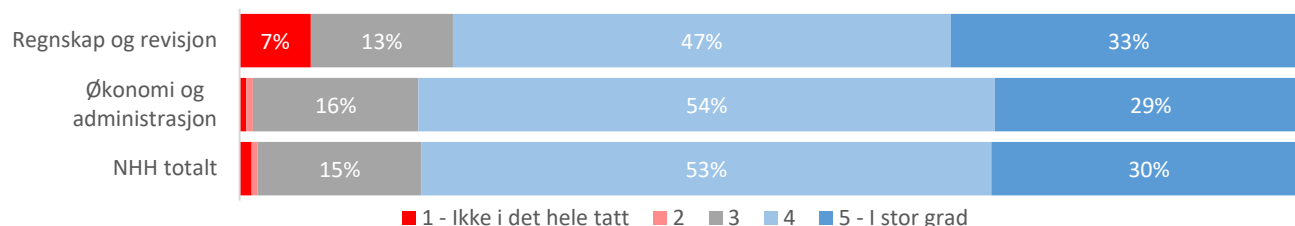
Figur 6.9: Hvilken av følgende ferdigheter tror du blir vurdert som viktig eller mindre viktig i arbeidslivet ved ansettelse? (N=177)

Videre har vi spurt kandidatene om hvilke ferdigheter de tror er viktige og mindre viktige for arbeidsgiver. Nærmere 80 prosent vurderer at samtlige ferdigheter er viktige ved ansettelse, men i størst grad vektlegges evnen til å tilegne seg ny kunnskap og evnen til å samarbeide. Metodiske ferdigheter, evnen til å bruke teoretisk kunnskap i praktiske situasjoner og faglig og teoretisk kunnskap vurderes også som viktig, men i en noe lavere grad enn ved de øvrige ferdighetene.

I likhet med Kandidatundersøkelsen 2020, ser vi også i år at digitale ferdigheter blir vurdert som viktige ved ansettelse av et stort flertall kandidater, samtidig som færrest opplever at utdanningen faktisk har gitt dem slike ferdigheter.

Figur 6.10: I hvilken grad opplever du at utdanningen din har gitt deg tilstrekkelige kunnskaper/ferdigheter til å mestre jobben du har? (Fordelt på program) (N=176)

Kandidatenes overordnede vurdering er at utdanningen i høy grad har gitt dem tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter til å mestre jobben de har.

Tabell 6.14: Hva skulle du ønske du hadde mer av i studiet? (Fordelt på program) (N=178)

	Regnskap og revisjon	Økonomi og administrasjon	NHH totalt
Praksis	73 %	73 %	73 %
Prosjektarbeid	13 %	37 %	35 %
Utveksling	13 %	14 %	14 %
Savner ikke noe spesielt	20 %	13 %	14 %
Teori	7 %	5 %	5 %
Annet	7 %	10 %	11 %

I likhet med Kandidatundersøkelsen 2020, ser vi også i årets undersøkelse at en stor andel av kandidatene fra NHH skulle ønske det var mer praksis i studiet. Om litt vil vi også se at omfanget av praksis er relativt lavt ved NHH. I tillegg ønsker 37 prosent av kandidatene fra Økonomi og administrasjon seg mer prosjektarbeid.

Tabell 6.15: Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag? (Fordelt på program)

	Ja	Ja, men med en annen fagkombinasjon	Nei	Ikke sikker	N
Regnskap og revisjon	60 %	7 %	7 %	27 %	15
Økonomi og administrasjon	60 %	17 %	7 %	17 %	169
NHH totalt	60 %	16 %	7 %	18 %	184

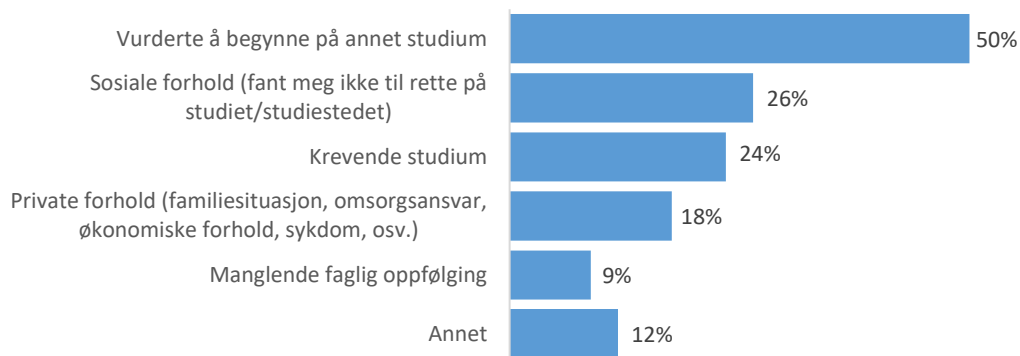
76 prosent av NHH-kandidatene ville valgt samme studie igjen, men 16 prosent ville i så fall valgt en annen fagkombinasjon. Det er bare 7 prosent av kandidatene, uavhengig av utdanningsbakgrunn, som helt tydelig svarer at de ikke ville valgt samme studium dersom de skulle begynt å studere i dag.

Tabell 6.16: Vurderte du å slutte før fullførte studier? (Fordelt på program)

	Ja	Nei	N
Regnskap og revisjon	13 %	87 %	15
Økonomi og administrasjon	19 %	81 %	169
NHH totalt	18 %	82 %	184

19 prosent av kandidatene fra Økonomi og administrasjon vurderte å slutte før fullførte studier. Det er nedgang på 5 prosentpoeng fra 2020. Også to kandidater fra Regnskap og revisjon vurderte å slutte, mot ingen med samme utdanningsbakgrunn i Kandidatundersøkelsen 2020.

Figur 6.11: Hvis du vurderte å slutte før fullførte studier, hvorfor? (N=34)

Ønsket om å begynne på et annet studium, var den viktigste årsaken til at noen vurderte å avslutte studiet (50 prosent). Av andre sentrale forklaringer, er sosiale forhold og det å ikke finne seg til rette på skolen, samt at studiene i seg selv er krevende. 18 prosent oppga også at de vurderte å slutte av private årsaker.

Aktiviteter ved siden av studiene

Tabell 6.17: Jobbet du eller deltok du i noen av følgende aktiviteter ved siden av studiene? (Fordelt på program) (N=184)

	Regnskap og revisjon	Økonomi og administrasjon	NHH totalt
Lønnet deltidsarbeid (inkludert sommer- og feriejobber)	93 %	86 %	87 %
Verv i en organisasjon (inkl. linjeforening/ studentorganisasjon)	40 %	66 %	64 %
Annet frivillig arbeid	13 %	20 %	20 %
Internasjonal utveksling (3 måneder eller mer)	33 %	57 %	55 %
Nei, ingen av disse	0 %	2 %	2 %

Vi ser at NHH-kandidatene er en aktiv studentgruppe, der kun 2 prosent oppgir at de *ikke* hadde deltidsarbeid ved siden av studiet, var på utveksling, hadde verv i en organisasjon eller deltok i annet frivillig arbeid. For eksempel hadde 87 prosent et lønnet deltidsarbeid, og over halvparten av studentmassen var på internasjonal utveksling i 3 måneder eller mer. De mest aktive kandidatene, var de med bakgrunn fra Økonomi og administrasjon.

Tabell 6.18: Hadde du studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden din? (Fordelt på program)

	Regnskap og revisjon	Økonomi og administrasjon	NHH totalt
Ja, obligatorisk praksis	7 %	2 %	3 %
Ja, valgfri praksis/praksisemne, hospitering i bedrift/virksomhet	0 %	4 %	4 %
Ja, trainee, internship	20 %	42 %	40 %
Ja, oppgavesamarbeid med virksomhet (prosjektoppgave, bachelor-/masteroppgave, semesteroppgave)	0 %	33 %	30 %
Ja, lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene (inkl. frilans, sommer- og feriejobber)	27 %	37 %	36 %
Ja, annet	13 %	1 %	2 %
Nei, ingen studierelatert kontakt med arbeidslivet	33 %	26 %	26 %
N	15	167	182

74 prosent av kandidatene oppgir at de hadde en eller annen form for studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden. Det skjedde for flest gjennom trainee-stillinger eller internships ute hos bedrifter, eller i form av lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene. Få kandidater oppgir å ha tatt valgfri praksis, og vi så for litt siden at mer praksis er et ønske hos NHH-kandidatene. Her er det imidlertid verdt å påpeke at trainee eller internship, tross alt oppfyller det samme formålet – jobberfaring i en bedrift mens man er student. Enkelte kandidater har også svart at de har gjennomført «obligatorisk praksis», selv om NHH formelt sett ikke stiller krav til gjennomført praksis for sine studenter. Noen valgfrie emner ved NHH er imidlertid direkte knyttet til deltakelse i internship, og praksis er således obligatorisk når man først velger dette emnet.

Blant kandidater fra Økonomi og administrasjon var det en tredjedel som hadde kontakt med arbeidslivet gjennom oppgavesamarbeid, eksempelvis relatert til prosjektoppgaver, semesteroppgaver eller en bachelor-/masteroppgave. Kandidatene i denne type samarbeid, svarer imidlertid i liten grad at dette bidro til at de fikk en konkret jobb (i bedriften eller annen bedrift). I større grad opplever kandidatene at erfaringene fra valgfri praksis eller arbeidslivet har bidratt til et slikt resultat.

Etter- og videreutdanning

Tabell 6.19: Tar du for tiden etter- og videreutdanning ved siden av jobb? (Fordelt på program) (N=166)

	Regnskap og revisjon	Økonomi og administrasjon
Ja, jeg tar etterutdanning	0 %	10 %
Ja, jeg tar videreutdanning	0 %	4 %
Nei, jeg tar ikke etter- eller videreutdanning, men planlegger å gjøre det	7 %	25 %
Nei, jeg tar ikke etter- eller videreutdanning, og har ingen planer om å gjøre det	93 %	62 %

I årets undersøkelse spurte vi studentene om de for tiden tar etter- og videreutdanning ved siden av jobb. Det svarer 14 prosent av kandidatene fra Økonomi og administrasjon at de gjør, men ingen fra Regnskap og revisjon. En noe større andel svarer at de planlegger å gjøre det, men det vanligste er likevel å ikke ha konkrete planer om å ta etter- og videreutdanning. Kanskje opplever mange kandidater at dette ikke fremstår aktuelt, etter to år i arbeid. Av de som tar etter- og videreutdanning, svarer 55 prosent at det skjer på initiativ fra arbeidsgiver.

Vedlegg

KANDIDATUNDERSØKELSEN VESTLANDET 2022

Overordnet skjemalogikk

Undersøkelsen starter med to spørsmål som er ment å avdekke kandidatenes a) Nåværende situasjon [q4], og b) Eventuelle videre studier etter uteksaminasjon i 2020 [q1]. Svargivingen på disse spørsmålene, og oppfølgingsspørsmål, avgjør om kandidatene får en full versjon av Kandidatundersøkelsen på Vestlandet.

Kandidater som i q4 svarer at de for tiden er studenter får oppfølgingsspørsmålene q116 – q115, men ledes deretter ut av skjemaet

Kandidater som ikke er studenter, blir spurt om de har studert videre siden uteksaminasjon i 2020 [q1]. Kandidater som har studert videre, får oppfølgingsspørsmål (q106 – q120a). Dersom kandidaten har oppnådd mastegrad etter uteksaminasjon [q107=1] ledes de ut av skjemaet.

Hoveddelen av undersøkelsen stilles dermed kun til kandidater som for tiden ikke er studenter, kandidater som ikke har studert videre etter uteksaminasjon, og kandidater som har studert videre, men uten å oppnå (ny) mastergrad.

Litt om kodingen i spørreskjemaet

Hovedseksjoner av undersøkelsen markeres med blått felt, og demarkeres av «START BLOKK» og «SLUTT BLOKK». Underseksjoner innenfor blokkene markeres med gult felt og demarkeres med «START» og «SLUTT». De fleste av disse spørsmålene, men ikke alle, er institusjonsspesifikke spørsmål. Spørsmål underveis i seksjonene som er avhengig av svar underveis på enkeltspørsmål markeres med pil og lilla skrift.

Noen grupper ledes ut av undersøkelsen på ulike tidspunkt, avhengig av svargiving/situasjon. Tidspunktet for dette markeres med rødt felt og demarkeres med «SCREENED OUT».

Dersom en variabelkode/verdi markeres med «=» så betyr det at kondisjonen må være oppfylt for at spørsmålet/seksjonen skal stilles. Dersom en variabelkode/verdi markeres med «!=» betyr det at kondisjonen ikke må være oppfylt for at spørsmålet/seksjonen skal stilles. Markeringen «|» betyr at flere kondisjoner kan lede til oppfølgingsspørsmål

Underveis i spørreskjemaet vil kodene *under* dukke opp. Disse refererer til bakgrunnsvariabler fra FS lastet opp ved gjennomføringen av undersøkelsen, og er ikke egne spørsmål i undersøkelsen. Informasjonen er tilgjengelig i datasettene for undersøkelsen. «Grad» og «Studium» er selvforklarende. «Utvalg» refererer til institusjonen kandidatene har studert ved.

```
^f('grad')^
^f('studium')^
^f('utvalg')^
```

Variabelkoder og svaralternativkoder (vist som tall etter hvert svaralternativ) var ikke synlig for respondentene under gjennomføringen av undersøkelsen.

q4 - Per 1. november 2022, er du primært:

Dersom du for tiden er permittert, sykemeldt eller i permisjon, velg hvilken arbeids- eller studiesituasjon du er i permisjon/sykemelding fra.

- ☐ Fast ansatt (1)
- ☐ Midlertidig ansatt/i vikariat/i engasjement (2)
- ☐ Stipendiat/i utdanningsstilling/turnuskandidat/lege i spesialisering (4)
- ☐ Selvstendig næringsdrivende/frilanser (6)
- ☐ Arbeidsledig (7)
- ☐ Student (3)
- ☐ Annet (8) _____

START BLOKK: Hvis ikke student (q4!=3)

q1 - Du mottar denne undersøkelsen fordi du fullførte ^f('grad')^ i ^f('studium')^ ved ^f('utvalg')^ i løpet av 2020.

Hva beskriver din utdannings-/studiesituasjon etter oppnådd ^f('grad')^ i 2020 best?

- ☐ Jeg sluttet å studere etter oppnådd grad i 2020 (2)
- ☐ Jeg fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men har avsluttet nå (3)

SLUTT BLOKK: Hvis ikke student (q4!=3)**START BLOKK: Hvis student (q4=3)**

q116 - På hvilket nivå er utdanningen du tar nå?

Hvis flere alternativer stemmer for deg, velg det mest relevante.

- ☐ Masternivå (1)
- ☐ Bachelornivå (2)
- ☐ Årsstudium/enkeltemner ved universitet/høyskole (3)
- ☐ Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) (4)
- ☐ Fagskole (5)
- ☐ Videregående skole, folkehøyskole (6)

q117 - Er utdanningen innenfor samme fagfelt som utdanningen du ferdigstilte i 2020?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)

q118 - Er utdanningen du tar nå ved ^f('utvalg')^?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)

START: Hvis kandidat fra HVL

q119 - Hva er den viktigste grunnen til at du studerer denne utdanningen?

- ☐ Hadde planlagt å ta en høyere utdanning (1)
- ☐ Økt interesse for faget fikk meg til å fortsette (2)

- ☐ Ønsket å øke mine valgmuligheter på arbeidsmarkedet (3)
☐ Har hatt problem med å finne en relevant jobb etter at jeg avsluttet graden (4)
☐ Annet (5) _____

SLUTT: Hvis kandidat fra HVL

q120 - Dersom du tenker tilbake på studiet du avsluttet i 2020, hvor fornøyd var du med...

	Svært misfornøyd (1)	Litt misfornøyd (2)	Verken eller (3)	Litt fornøyd (4)	Svært fornøyd (5)
Det faglige innholdet på studiet (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Kvaliteten på undervisningen (2)	☐	☐	☐	☐	☐
Tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet (3)	☐	☐	☐	☐	☐
Det sosiale miljøet blant studentene (5)	☐	☐	☐	☐	☐
Det faglige miljøet blant studentene (6)	☐	☐	☐	☐	☐
Studiets relevans for arbeidslivet (4)	☐	☐	☐	☐	☐

q115 - Har du forsøkt å søke jobb, etter at du oppnådde ^f('grad')^ i 2020?

- ☐ Ja (1)
☐ Nei (2)

SLUTT BLOKK: Hvis ikke student (q4!=3)
START BLOKK: Hvis kandidat uteksaminert med bachelor fra NHH
START: Hvis kandidat sluttet å studere etter oppnådd grad i 2020 [q1=2]

q1_2_a - Hva er den viktigste grunnen til at du avsluttet dine studier ved NHH etter bachelorgraden?

q1_2_b - Planlegger du i dag å studere videre ved en senere anledning?

- ☐ Ja (1)

☐ Nei (2)

Q1_3_a - Hva planlegger du å studere?

Q1_3_b - Ved hvilke(n) institusjon(-er) vurderer du å studere?

SLUTT: Hvis kandidat sluttet å studere etter oppnådd grad i 2020 [q1=2]

START: Hvis kandidat fortsatt er student [q4=3]

q1_4_a - Hva er den viktigste grunnen til at du avsluttet dine studier ved NHH etter bachelorgraden?

q1_4_b - Hva studerer du i dag?

q1_4_c - Hvor studerer du i dag?

SLUTT: Hvis kandidat fortsatt er student [q4=3]

START: Hvis kandidat fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men har avsluttet nå [q1=3]

q1_5_a - Hva er den viktigste grunnen til at du avsluttet dine studier ved NHH etter bachelorgraden?

q1_5_b - Hva har du studert etter at du tok bachelorgrad ved NHH?

q1_5_c - Ved hvilke(n) institusjon(-er) har du studert?

SLUTT: Hvis kandidat fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men har avsluttet nå [q1=3]

SLUTT BLOKK: Hvis kandidat uteksaminert med bachelor fra NHH

SCREENED OUT: Kandidater som fortsatt studerer [q4=3] eller avsluttet sin utdannelse ved NHH som bachelorkandidater forlater undersøkelsen på dette tidspunktet

START BLOKK: Hvis kandidat fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men har avsluttet nå. Q1=3

q106 - Du svarte at du har studert videre etter at du oppnådde ^f('grad')^ i ^f('studium')^ ved ^f('utvalg')^ i løpet av 2020. På hvilket nivå var den videre utdanningen du tok?

Hvis flere alternativer stemmer for deg, velg det mest relevante.

- ☐ Ph.d.-utdanning / spesialisering (1)
- ☐ Masternivå (2)
- ☐ Bachelornivå (3)
- ☐ Årsstudium/enkeltemner ved universitet/høyskole (4)
- ☐ Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) (5)
- ☐ Fagskole (6)
- ☐ Videregående skole, folkehøyskole (7)

HVIS Q101=1 – så stilles Q101_2

- ➔ **HVIS Q106=2 – så stilles Q107**
- ➔ **HVIS Q106=3 – så stilles Q108**

q107 - Har du oppnådd mastergrad gjennom videre utdanning?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)

q108 - Har du oppnådd bachelorgrad gjennom videre utdanning?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)

q109 - Er utdanningen innenfor samme fagfelt som utdanningen du ferdigstilte i 2020?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)

q110 - Ble utdanningen tatt ved ^f('utvalg')^?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)

q111 - Når avsluttet du dine videre studier? Angi år:

- ☐ 2020 (1)
☐ 2021 (2)
☐ 2022 (3)

q112 - Angi måned:

- ☐ Januar (1)
☐ Februar (2)
☐ Mars (3)
☐ April (4)
☐ Mai (5)
☐ Juni (6)
☐ Juli (7)
☐ August (8)
☐ September (9)
☐ Oktober (10)
☐ November (11)
☐ Desember (12)

START: Hvis kandidat fra HVL og fullført mastergrad etter 2020 [q107=1]**q120a - Dersom du tenker tilbake på studiet du avsluttet i 2020, hvor fornøyd var du med...**

	Svært misfornøyd (1)	Litt misfornøyd (2)	Verken eller (3)	Litt fornøyd (4)	Svært fornøyd (5)
Det faglige innholdet på studiet (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Kvaliteten på undervisningen (2)	☐	☐	☐	☐	☐
Tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet (3)	☐	☐	☐	☐	☐
Det sosiale miljøet blant studentene (5)	☐	☐	☐	☐	☐
Det faglige miljøet blant studentene (6)	☐	☐	☐	☐	☐
Studiets relevans for arbeidslivet (4)	☐	☐	☐	☐	☐

SLUTT: Hvis kandidat fra HVL og fullført mastergrad etter 2020 [q107=1]

SLUTT BLOKK: Hvis kandidat fortsatte å studere etter oppnådd grad i 2020, men har avsluttet nå. Q1=3

SCREENED OUT: Kandidater som har studert videre etter 2020 og oppnådd mastegrad [q107=1] forlater undersøkelsen på dette tidspunktet

START BLOKK: Hvis kandidat ikke er student nå, eller ikke har oppnådd mastergrad ved eventuelle videre studier [Q1=2 || Q1=3 && Q107!=1]

q5 - Hvor hadde du ditt hjemsted før du begynte å studere?

Svar utfra nåværende fylkesstruktur.

- ☐ Vestland (46)
- ☐ Rogaland (11)
- ☐ Viken (30)
- ☐ Oslo (3)
- ☐ Innlandet (34)
- ☐ Vestfold og Telemark (38)
- ☐ Agder (42)
- ☐ Møre og Romsdal (15)
- ☐ Trøndelag (50)
- ☐ Nordland (18)
- ☐ Troms og Finnmark (54)
- ☐ Utenfor Norge (99)

➔ HVIS Q5=46 – så stilles Q5_1

➔ HVIS Q5=11 – så stilles Q5_2

q5_1 - I hvilken kommune?

Svar utfra nåværende kommunestruktur.

- ☐ Bergen (4601)
- ☐ Etne (4611)
- ☐ Sveio (4612)
- ☐ Bømlo (4613)
- ☐ Stord (4614)
- ☐ Fitjar (4615)
- ☐ Tysnes (4616)
- ☐ Kvinnherad (4617)
- ☐ Ullensvang (4618)
- ☐ Eidfjord (4619)
- ☐ Ulvik (4620)
- ☐ Voss (4621)
- ☐ Kvam (4622)
- ☐ Samnanger (4623)
- ☐ Bjørnafjorden (4624)
- ☐ Austevoll (4625)
- ☐ Askøy (4627)
- ☐ Vaksdal (4628)

- ☐ Modalen (4629)
- ☐ Osterøy (4630)
- ☐ Øygarden (4626)
- ☐ Alver (4631)
- ☐ Austrheim (4632)
- ☐ Fedje (4633)
- ☐ Masfjorden (4634)
- ☐ Gulen (4635)
- ☐ Solund (4636)
- ☐ Hyllestad (4637)
- ☐ Høyanger (4638)
- ☐ Vik (4639)
- ☐ Sogndal (4640)
- ☐ Aurland (4641)
- ☐ Lærdal (4642)
- ☐ Årdal (4643)
- ☐ Luster (4644)
- ☐ Askvoll (4645)
- ☐ Fjaler (4646)
- ☐ Sunnfjord (4647)
- ☐ Bremanger (4648)
- ☐ Kinn (4602)
- ☐ Stad (4649)
- ☐ Gloppen (4650)
- ☐ Stryn (4651)

q5_2 - I hvilken kommune?

Svar utfra nåværende kommunestruktur.

- ☐ Eigersund (1101)
- ☐ Stavanger (1103)
- ☐ Haugesund (1106)
- ☐ Sokndal (1111)
- ☐ Lund (1112)
- ☐ Bjerkreim (1114)
- ☐ Hå (1119)
- ☐ Klepp (1120)
- ☐ Time (1121)
- ☐ Gjesdal (1122)
- ☐ Sola (1124)
- ☐ Randaberg (1127)
- ☐ Sandnes (1108)
- ☐ Strand (1130)
- ☐ Hjelmeland (1133)
- ☐ Suldal (1134)
- ☐ Sauda (1135)
- ☐ Kvitsøy (1144)
- ☐ Bokn (1145)
- ☐ Tysvær (1146)
- ☐ Karmøy (1149)
- ☐ Utsira (1151)

☐ Vindafjord (1160)

q8 - Ville du valgt samme studium dersom du skulle begynne å studere i dag?

- ☐ Ja (1)
☐ Ja, men med en annen fagkombinasjon (2)
☐ Nei (3)
☐ Ikke sikker (4)

START: Hvis kandidat fra UiB med profesjonsutdannelse

q99_1 - Hva var bestemmende for ditt valg av profesjonsstudium?

Flere valg mulig

- ☐ Jobb/yrkesmuligheter etterpå (1)
☐ Lønn (2)
☐ Status (3)
☐ Få brukt gode karakterer (4)
☐ Venner/familie er i samme yrke/profesjon (5)
☐ Annet (6) _____

q99_2 - Hva var målet med valgt profesjon? Å arbeide:

- ☐ I det offentlige (1)
☐ I privat praksis (2)
☐ I privat sektor forøvrig (3)
☐ I frivillig sektor (4)
☐ Annet (5) _____
☐ Ingen bestemt mening (6)

SLUTT: Hvis kandidat fra UiB med profesjonsutdannelse

START: Hvis kandidat fra UiB uten profesjonsutdannelse

q100 - I hvilken grad stemmer følgende påstander om dine studievalg?

	1 - I svært liten grad (1)	2 - I liten grad (2)	3 - Hverken eller (3)	4 - I stor grad (4)	5 - I svært stor grad (5)
Jeg satte sammen bachelorgraden med tanke på fremtidige jobbmuligheter (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Fagkombinasjonen i bachelorgraden fikk konsekvenser for problemstillingen på masteroppgaven (2)	☐	☐	☐	☐	☐

	1 - I svært liten grad (1)	2 - I liten grad (2)	3 - Hverken eller (3)	4 - I stor grad (4)	5 - I svært stor grad (5)
Valgene jeg tok i løpet av studiene har fått konsekvenser for jobb etterpå (3)	☐	☐	☐	☐	☐

SLUTT: Hvis kandidat fra UiB uten profesjonsutdannelse
Q101

- ☐ Ja (1)
☐ Nei (2)

➔ HVIS Q101=1 – så stilles Q101_2

q101_2 - Hvorfor vurderte du å slutte?

Flere svar mulig.

- ☐ Private forhold (familiesituasjon, omsorgsansvar, økonomiske forhold, sykdom, osv.) (1)
☐ Manglende faglig oppfølging (2)
☐ Krevende studium (3)
☐ Vurderte å begynne på annet studium (4)
☐ Sosiale forhold (fant meg ikke til rette på studiet/studiestedet) (5)
☐ Annet (6) _____

q9 - Jobbet du eller deltok du i noen av følgende aktiviteter i studietiden?

Flere svar mulig.

- ☐ Lønnet deltidsarbeid (inkludert sommer- og feriejobber) (1)
☐ Verv i en organisasjon (inkl. linjeforening/ studentorganisasjon) (2)
☐ Annet frivillig arbeid (3)
☐ Internasjonal utveksling (3 måneder eller mer) (4)
☐ Nei, ingen av disse (5)

Q35 - Hadde du studierelatert kontakt med arbeidslivet i løpet av studietiden din ved ^f('utvalg')^?

Flere svar mulig.

- ☐ Ja, obligatorisk praksis (1)
☐ Ja, valgfri praksis/praksisemne, hospitering i bedrift/virksomhet (2)
☐ Ja, trainee, internship (3)
☐ Ja, oppgavesamarbeid med virksomhet (prosjektoppgave, bachelor-/masteroppgave, semesteroppgave) (4)
☐ Ja, lønnet deltidsarbeid med relevans for studiene (inkludert frilans-, sommer- og feriejobber) (5)
☐ Ja, annet (6) _____
☐ Nei, ingen studierelatert kontakt med arbeidslivet (7)

➔ HVIS Q35=4 – så stilles Q11_2

➔ HVIS Q35=2 – så stilles Q12_2

q11_2 - I hvilken grad bidro oppgavesamarbeidet til at du fikk en konkret jobb (i bedriften eller annen bedrift)?

- ☐ I svært liten grad (1)
- ☐ I liten grad (2)
- ☐ Verken i liten eller stor grad (3)
- ☐ I stor grad (4)
- ☐ I svært stor grad (5)
- ☐ Vet ikke (6)

q12_2 - I hvilken grad bidro den valgfrie praksisen/arbeidslivserfaringen til at du fikk en konkret jobb (i bedriften eller annen bedrift)?

- ☐ I svært liten grad (1)
- ☐ I liten grad (2)
- ☐ Verken i liten eller stor grad (3)
- ☐ I stor grad (4)
- ☐ I svært stor grad (5)
- ☐ Vet ikke (6)

START: Hvis kandidat fra HVL uten høyere grad

q13_1 - For deg som sluttet å studere etter oppnådd bachelorgrad eller grunnskolelærer: Hva er den viktigste årsaken til at du ikke har tatt en høyere grad?

- ☐ Planla aldri en mastergrad (1)
- ☐ Det er ingen relevante mastergrader for min utdanning (2)
- ☐ Har ikke hatt nok yrkespraksis til å bli tatt opp på mastergrad (7)
- ☐ Søkte, men kom ikke inn på en mastergrad (3)
- ☐ Fikk en jobb jeg ønsket meg (4)
- ☐ Ønsker en pause før jeg går videre med en mastergrad (5)
- ☐ Annet (6) _____

SLUTT: Hvis kandidat fra HVL uten høyere grad

START: Hvis kandidat fra UiB uten høyere grad

q13_2 - For deg som sluttet å studere etter oppnådd bachelorgrad: Hva er den viktigste årsaken til at du ikke har tatt en høyere grad?

- ☐ Planla ikke en høyere akademisk grad (1)
- ☐ Det eksisterer ikke noen høyere grad i min utdanning (2)
- ☐ Kom ikke inn på mastergrad eller lignende (3)
- ☐ Fikk en jobb jeg ønsket meg (4)
- ☐ Ønsker en pause før jeg går videre med en høyere grad (5)
- ☐ Annet (6) _____

SLUTT: Hvis kandidat fra UiB uten høyere grad

q14 - Når begynte du å søke jobb?

- ☐ Før siste semester (1)

- ☐ I løpet av siste semester (2)
- ☐ 0-3 måneder etter avsluttet utdanning (3)
- ☐ Mer enn 4 måneder etter avsluttet utdanning (4)
- ☐ Jeg fortsatte i jobben jeg hadde før studiene (5)
- ☐ Jeg fortsatte i jobben jeg fikk under studiene (6)
- ☐ Jeg fikk jobb uten å søke/ble headhuntet (7)
- ☐ Ikke sikker/Husker ikke (8)

q15 - Omtrent hvor mange jobbsøknader har du sendt?

- ☐ 0 (1)
- ☐ 1-5 søknader (2)
- ☐ 6-10 søknader (3)
- ☐ 11-20 søknader (4)
- ☐ 21-50 søknader (5)
- ☐ 51 søknader eller flere (6)

q16 - Hvor viktig er følgende faktorer for deg når du søker jobb?

	1 - Svært lite viktig (1)	2 - Lite viktig (2)	3 - Hverken eller (3)	4 - Viktig (4)	5 - Svært viktig (5)	Vet ikke (6)
At jobben er faglig utfordrende (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor arbeidsplassen er plassert geografisk (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lønnsnivå (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gode karrieremuligheter (4)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jobben er selvstendig (5)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stabil og trygg arbeidsplass (6)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jobben er samfunnsnyttig (7)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Internasjonale karrieremuligheter (8)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Godt arbeidsmiljø (9)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q18 - Hvor mange jobber har du hatt etter avsluttet studium?*Inkluder nåværende jobb, hvis du har.*

- ☐ 0 (0)
☐ 1 (1)
☐ 2 (2)
☐ 3 eller flere (3)

➔ HVIS Q18!=0 – så stilles Q167

➔ HVIS Q18!=0 – så stilles Q17

q167 - Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk din første jobb?

- ☐ Fikk jobb før jeg var ferdig med eksamen (1)
☐ 0-3 mnd (2)
☐ 4-6 mnd (3)
☐ 7-12 mnd (4)
☐ 1-2 år (5)
☐ Mer enn 2 år (6)

q17 #- Hvilke kanaler brukte du for å finne din første jobb?*Flere svar mulig*

- ☐ Stillingsutlysninger i trykte medier (1)
☐ Stillingsannonser på internett (finn.no, jobbnorge.no, nav.no osv.) (2)
☐ Personlig nettverk (3)
☐ Sosiale medier (4)
☐ Direkte kontakt med arbeidsgiver (5)
☐ Vikarbyråer/bemanningsbyrå (6)
☐ NAV (7)
☐ Bedriftspresentasjoner (8)
☐ Annet (9)_____

START BLOKK: Seksjonen stilles ikke til kandidater som er arbeidsledige [q4!=7]**q19 - Hvor relevant vurderer du din nåværende jobbsituasjon i forhold til utdanningen? Når det gjelder:**

	1 - Svært lite relevant (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 - Svært relevant (5)	Vet ikke (6)
Arbeidsgiver (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arbeidsoppgaver (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stillingsnivå (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q20 - Alt i alt, hvordan opplever du din nåværende jobbsituasjon?

- ☐ Har ikke relevant jobb (1)
☐ Har relevant jobb (2)

➔ HVIS Q20=1 – så stilles Q21

➔ HVIS Q20=2 – så stilles Q22

q21 - For deg som ikke har relevant arbeid i nåværende arbeidssituasjon: Hvor stor betydning mener du følgende forhold har hatt for at du ikke har relevant jobb?

	1 - Svært stor betydning (1)	2 - Stor betydning (2)	3 - Hverken eller (3)	4 - Liten betydning (4)	5 - Svært liten betydning (5)	Vet ikke (6)
For lite relevant arbeidserfaring (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For dårlige karakterer (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For lite arbeidsrettet utdanning (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For mange andre med samme utdanning (4)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Få relevante stillinger å søke på (5)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fagkombinasjonen min (7)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lite kjennskap i arbeidsmarkedet til utdanningen min (8)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg selv er for dårlig til å formidle min kompetanse (9)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q22 - Hvor lang tid tok det fra du avla din siste eksamen til du fikk tilbud om din første relevante jobb?

- ☐ Fikk/hadde relevant jobb før jeg var ferdig med eksamen (1)
- ☐ 0-3 mnd (2)
- ☐ 4-6 mnd (3)
- ☐ 7-12 mnd (4)
- ☐ 1-2 år (5)
- ☐ Mer enn 2 år (6)

q23 - Hvor stor stillingsandel har du i din nåværende stilling?

- ☐ Heltid i en stilling (100 %) (1)
- ☐ Heltid, men flere stillinger (til sammen 100 %) (2)
- ☐ Deltid og ønsker ikke høyere stillingsandel (3)
- ☐ Deltid, men ønsker en høyere stillingsandel (4)

q23b - Hva er din ordinære brutto årslønn før skatt i din nåværende stilling? (Ikke ta med bonus/goder/ekstrainntekter)

Skriv inn i hele kroner uten mellomrom, for eksempel slik: 350000, hvis din ordinære brutto lønn er tre hundre og femti tusen

q24_1 - Hvor arbeider du nå?

- ☐ Vestland (46)
- ☐ Rogaland (11)
- ☐ Viken (30)
- ☐ Oslo (3)
- ☐ Innlandet (34)
- ☐ Vestfold og Telemark (38)
- ☐ Agder (42)
- ☐ Møre og Romsdal (15)
- ☐ Trøndelag (50)
- ☐ Nordland (18)
- ☐ Troms og Finnmark (54)
- ☐ Utenfor Norge (99)

➔ HVIS Q24_1=46 – så stilles Q24_2

➔ HVIS Q24_1=11 – så stilles Q24_3

q24_2 - I hvilken kommune?

- ☐ Bergen (4601)
- ☐ Etne (4611)
- ☐ Sveio (4612)
- ☐ Bømlo (4613)
- ☐ Stord (4614)
- ☐ Fitjar (4615)
- ☐ Tysnes (4616)
- ☐ Kvinnherad (4617)
- ☐ Ullensvang (4618)
- ☐ Eidfjord (4619)
- ☐ Ulvik (4620)
- ☐ Voss (4621)
- ☐ Kvam (4622)
- ☐ Samnanger (4623)
- ☐ Bjørnafjorden (4624)
- ☐ Austevoll (4625)
- ☐ Askøy (4627)
- ☐ Vaksdal (4628)
- ☐ Modalen (4629)

- ☐ Osterøy (4630)
- ☐ Øygarden (4626)
- ☐ Alver (4631)
- ☐ Austrheim (4632)
- ☐ Fedje (4633)
- ☐ Masfjorden (4634)
- ☐ Gulen (4635)
- ☐ Solund (4636)
- ☐ Hyllestad (4637)
- ☐ Høyanger (4638)
- ☐ Vik (4639)
- ☐ Sogndal (4640)
- ☐ Aurland (4641)
- ☐ Lærdal (4642)
- ☐ Årdal (4643)
- ☐ Luster (4644)
- ☐ Askvoll (4645)
- ☐ Fjaler (4646)
- ☐ Sunnfjord (4647)
- ☐ Bremanger (4648)
- ☐ Kinn (4602)
- ☐ Stad (4649)
- ☐ Gloppen (4650)
- ☐ Stryn (4651)

q24_3 - I hvilken kommune?

- ☐ Eigersund (1101)
- ☐ Stavanger (1103)
- ☐ Haugesund (1106)
- ☐ Sokndal (1111)
- ☐ Lund (1112)
- ☐ Bjerkreim (1114)
- ☐ Hå (1119)
- ☐ Klepp (1120)
- ☐ Time (1121)
- ☐ Gjesdal (1122)
- ☐ Sola (1124)
- ☐ Randaberg (1127)
- ☐ Sandnes (1108)
- ☐ Strand (1130)
- ☐ Hjelmeland (1133)
- ☐ Suldal (1134)
- ☐ Sauda (1135)
- ☐ Kvitsøy (1144)
- ☐ Bokn (1145)
- ☐ Tysvær (1146)
- ☐ Karmøy (1149)
- ☐ Utsira (1151)
- ☐ Vindafjord (1160)

q25 - Har du fått arbeid på det geografiske stedet du ønsket?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)

➔ HVIS Q25=2 – så stilles Q25_1

q25_1 - Hva er viktigste årsak til at du ikke jobber på det geografiske stedet du ønsker?

- ☐ Få relevante ledige jobber for min utdanningsbakgrunn (1)
- ☐ Ektefelle/samboers mulighet til jobb (2)
- ☐ Ektefelle/samboer tar utdanning (3)
- ☐ Familiesituasjon (4)
- ☐ Boligsituasjon/boligpriser (5)
- ☐ Helsemessige årsaker (6)
- ☐ Venter på å overta bedrift/virksomhet (7)
- ☐ Venter på muligheter til å starte bedrift/virksomhet (8)
- ☐ Andre årsaker (9)_____

q27 - Innen hvilken sektor er din nåværende stilling?

- ☐ Offentlig sektor (1)
- ☐ Privat sektor (2)
- ☐ Organisasjon (LO, Røde Kors, partipolitisk org. eller annet) (3)

q28 - Innen hvilket område er din nåværende jobb?

- ☐ Offentlig administrasjon (1)
- ☐ Høyere utdanning/forskningsinstitusjon (2)
- ☐ Grunnskole, videregående skole (3)
- ☐ Barnehage (4)
- ☐ Helse, sosial, omsorg (5)
- ☐ Olje/gass/energi (6)
- ☐ Industri/produksjon (7)
- ☐ Bygg/anlegg (8)
- ☐ Fiskeri/havbruk/annen primærnæring (9)
- ☐ Transport/logistikk (10)
- ☐ Shipping (11)
- ☐ IKT/tele (12)
- ☐ Media, kultur (13)
- ☐ Handel, reiseliv (14)
- ☐ Bank/ forsikring/ finans (15)
- ☐ Konsulent / rådgivning (16)
- ☐ Revisjon (17)
- ☐ Annen privat tjenesteyting (18)
- ☐ Annet (19)_____

START: Hvis kandidat fra UiB

➔ HVIS Q28=1 – så stilles Q102

q102 - Arbeider du i:

- ☐ Departement/Direktorat (1)

- ☐ Fylkeskommune/Statsforvalteren (2)
- ☐ Tilsyn/ombud/råd/etat (3)
- ☐ Kommunesektoren (4)
- ☐ NAV (5)
- ☐ Annet (6) _____

SLUTT: Hvis kandidat fra UiB

q29 - Hva mener du er de viktigste funksjonene/oppgavene i jobben din?

Flere svar mulig.

- ☐ Saksbehandling (1)
- ☐ Ledelse (2)
- ☐ Administrasjon (3)
- ☐ Prosjektarbeid (4)
- ☐ Kundebehandling/førstelinje (5)
- ☐ Rådgivning/veiledning (6)
- ☐ Salg/markedsføring/reklame (7)
- ☐ Informasjon/formidling/journalistikk (8)
- ☐ Økonomi/regnskap (9)
- ☐ Undervisning/opplæring/pedagogisk arbeid (10)
- ☐ Forskning (11)
- ☐ Teknisk utvikling/prosjektering (12)
- ☐ Personaloppgaver (13)
- ☐ Pleie/pasientkontakt (14)
- ☐ Annet (15) _____

SLUTT BLOKK: Seksjonen stilles ikke til kandidater som er arbeidsledige [q4!=7]

START BLOKK: Seksjonen stilles til kandidater som er arbeidsledige [q4=7]

q140_1 - Hvor bor du nå?

- ☐ Vestland (46)
- ☐ Rogaland (11)
- ☐ Viken (30)
- ☐ Oslo (3)
- ☐ Innlandet (34)
- ☐ Vestfold og Telemark (38)
- ☐ Agder (42)
- ☐ Møre og Romsdal (15)
- ☐ Trøndelag (50)
- ☐ Nordland (18)
- ☐ Troms og Finnmark (54)
- ☐ Utenfor Norge (99)

➔ HVIS Q140_1=46 – så stilles Q140_2

➔ HVIS Q140_1=11 – så stilles Q140_3

q140_2 - I hvilken kommune?

- ☐ Bergen (4601)
- ☐ Etne (4611)
- ☐ Sveio (4612)
- ☐ Bømlo (4613)
- ☐ Stord (4614)
- ☐ Fitjar (4615)
- ☐ Tysnes (4616)
- ☐ Kvinnherad (4617)
- ☐ Ullensvang (4618)
- ☐ Eidfjord (4619)
- ☐ Ulvik (4620)
- ☐ Voss (4621)
- ☐ Kvam (4622)
- ☐ Samnanger (4623)
- ☐ Bjørnafjorden (4624)
- ☐ Austevoll (4625)
- ☐ Askøy (4627)
- ☐ Vaksdal (4628)
- ☐ Modalen (4629)
- ☐ Osterøy (4630)
- ☐ Øygarden (4626)
- ☐ Alver (4631)
- ☐ Austrheim (4632)
- ☐ Fedje (4633)
- ☐ Masfjorden (4634)
- ☐ Gulen (4635)
- ☐ Solund (4636)
- ☐ Hyllestad (4637)
- ☐ Høyanger (4638)
- ☐ Vik (4639)
- ☐ Sogndal (4640)
- ☐ Aurland (4641)
- ☐ Lærdal (4642)
- ☐ Årdal (4643)
- ☐ Luster (4644)
- ☐ Askvoll (4645)
- ☐ Fjaler (4646)
- ☐ Sunnfjord (4647)
- ☐ Bremanger (4648)
- ☐ Kinn (4602)
- ☐ Stad (4649)
- ☐ Gloppen (4650)
- ☐ Stryn (4651)

q140_3 - I hvilken kommune?

- ☐ Eigersund (1101)
- ☐ Stavanger (1103)
- ☐ Haugesund (1106)
- ☐ Sokndal (1111)

- ☐ Lund (1112)
- ☐ Bjerkreim (1114)
- ☐ Hå (1119)
- ☐ Klepp (1120)
- ☐ Time (1121)
- ☐ Gjesdal (1122)
- ☐ Sola (1124)
- ☐ Randaberg (1127)
- ☐ Sandnes (1108)
- ☐ Strand (1130)
- ☐ Hjelmeland (1133)
- ☐ Suldal (1134)
- ☐ Sauda (1135)
- ☐ Kvitsøy (1144)
- ☐ Bokn (1145)
- ☐ Tysvær (1146)
- ☐ Karmøy (1149)
- ☐ Utsira (1151)
- ☐ Vindafjord (1160)

SLUTT BLOKK: Seksjonen stilles til kandidater som er arbeidsledige [q4=7]

q31 - I hvilken grad mener du utdanningen du avsluttet i 2020 har gitt deg følgende ferdigheter?

	1 - I svært liten grad (1)	2 - I liten grad (2)	3 - Hverken eller (3)	4 - I stor grad (4)	5 - I svært stor grad (5)
Faglig og teoretisk kunnskap (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å tilegne seg ny kunnskap (2)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å benytte sin kunnskap på nye områder (3)	☐	☐	☐	☐	☐
Formidlingsevne, skriftlig og muntlig (4)	☐	☐	☐	☐	☐
Analytiske ferdigheter (5)	☐	☐	☐	☐	☐
Metodiske ferdigheter (6)	☐	☐	☐	☐	☐
Digitale ferdigheter (7)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å samarbeide (8)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å arbeide under press (9)	☐	☐	☐	☐	☐

	1 - I svært liten grad (1)	2 - I liten grad (2)	3 - Hverken eller (3)	4 - I stor grad (4)	5 - I svært stor grad (5)
Evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner (10)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å administrere og koordinere oppgaver (11)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å tenke selvstendig og kritisk (12)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å bruke teoretisk kunnskap i praktiske situasjoner (13)	☐	☐	☐	☐	☐
Evnen til å kommunisere med mennesker som har en annen kulturell bakgrunn (14)	☐	☐	☐	☐	☐

➔ **MERK: Spørsmål 14 i Q31 stilles kun om kandidaten har bakgrunn fra HVL. Øvrige spørsmål i Q31 stilles alle respondenter**

q32 - Hvilke av følgende ferdigheter tror du blir vurdert som viktig eller mindre viktig i arbeidslivet ved ansettelse?

	1 - Svært lite viktig (1)	2 - Lite viktig (2)	3 - Hverken eller (3)	4 - Viktig (4)	5 - Svært viktig (5)
Faglig og teoretisk kunnskap (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å tilegne seg ny kunnskap (2)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å benytte sin kunnskap på nye områder (3)	☐	☐	☐	☐	☐
Formidlingsevne, skriftlig og muntlig (4)	☐	☐	☐	☐	☐
Analytiske ferdigheter (5)	☐	☐	☐	☐	☐
Metodiske ferdigheter (6)	☐	☐	☐	☐	☐
Digitale ferdigheter (13)	☐	☐	☐	☐	☐

	1 - Svært lite viktig (1)	2 - Lite viktig (2)	3 - Hverken eller (3)	4 - Viktig (4)	5 - Svært viktig (5)
Evne til å samarbeide (7)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å arbeide under press (8)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner (9)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å administrere og koordinere oppgaver (10)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å tenke selvstendig og kritisk (11)	☐	☐	☐	☐	☐
Evne til å bruke teoretisk kunnskap i praktiske situasjoner (12)	☐	☐	☐	☐	☐

START BLOKK: Q33 stilles ikke til kandidater som er arbeidsledige [q4!=7]

q33 – I hvilken grad opplever du at utdanningen din har gitt deg tilstrekkelige kunnskaper/ferdigheter til å mestre jobben du har?

- ☐ 1 - Ikke i det hele tatt (1)
☐ 2 (2)
☐ 3 (3)
☐ 4 (4)
☐ 5 - I stor grad (5)
☐ Vet ikke (6)

SLUTT BLOKK: Q33 stilles ikke til kandidater som er arbeidsledige [q4!=7]

q34 - Hva skulle du ønske du hadde mer av i studiet?

Flere svar mulig.

- ☐ Teori (1)
☐ Praksis (2)
☐ Utveksling (3)
☐ Prosjektarbeid (4)
☐ Savner ikke noe spesielt (5)
☐ Annet (6) _____

START: Hvis kandidat fra HVL

q120b - Dersom du tenker tilbake på studiet du avsluttet i 2020, hvor fornøyd var du med...

	Svært misfornøyd (1)	Litt misfornøyd (2)	Verken eller (3)	Litt fornøyd (4)	Svært fornøyd (5)
Det faglige innholdet på studiet (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Kvaliteten på undervisningen (2)	☐	☐	☐	☐	☐
Tilbakemelding/veiledning fra undervisningspersonalet (3)	☐	☐	☐	☐	☐
Det sosiale miljøet blant studentene (5)	☐	☐	☐	☐	☐
Det faglige miljøet blant studentene (6)	☐	☐	☐	☐	☐
Studiets relevans for arbeidslivet (4)	☐	☐	☐	☐	☐

SLUTT: Hvis kandidat fra HVL**START BLOKK: Seksjonen stilles kun til kandidater som har hatt to eller flere jobber etter avsluttet studium [q18=2 | | q18=3]****q39a - For deg som har hatt to eller flere jobber etter avsluttede studier: Hvor lenge var du ansatt i din første stilling?**

- ☐ < 2 måneder (1)
☐ 2-6 måneder (2)
☐ 7-12 måneder (3)
☐ > 12 måneder (4)

q39b - Hva var årsaken til at du sluttet i din første stilling?

- ☐ Fikk ny jobb (1)
☐ Vikariatet/engasjementet tok slutt (2)
☐ Ble sagt opp (3)
☐ Sa selv opp (4)

SLUTT BLOKK: Seksjonen stilles kun til kandidater som har hatt to eller flere jobber etter avsluttet studium [q18=2 | | q18=3]**i150**

Helt til slutt i undersøkelsen har vi noen spørsmål om etter- og videreutdanning, samt deg og din families bakgrunn

q155 - Tar du for tiden etter- og videreutdanning (EVU) ved siden av jobb?

Med etterutdanning menes kortere kurs som gir vedlikehold og oppdatering av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling. Etterutdanning fører ikke frem til eksamen eller gir formell kompetanse/studiepoeng.

Videreutdanning er eksamensrettede studier/fag som bygger på annen høyere utdanning og gir studiepoeng og ny formell kompetanse på universitets- og høyskolenivå.

- ☐ Ja, jeg tar etterutdanning (1)
- ☐ Ja, jeg tar videreutdanning (2)
- ☐ Nei, jeg tar ikke etter- eller videreutdanning, men planlegger å gjøre det (3)
- ☐ Nei, jeg tar ikke etter- eller videreutdanning, og har ingen planer om å gjøre det (4)

➔ HVIS Q155=1 || Q155=2 – så stilles Q156

q156 - Hvilke av de følgende påstandene stemmer med din situasjon?

Flere svar mulig

- ☐ Jeg tar etter- og videreutdanning på initiativ fra arbeidsgiver (1)
- ☐ Arbeidsgiver betaler hele eller deler av kursavgiften til etter- og videreutdanningen (2)
- ☐ Arbeidsgiver gir meg lønnet permisjon/fri i forbindelse med etter- og videreutdanningen (3)
- ☐ Arbeidsgiver tilrettelegger ved å gi meg ubetalt permisjon og/eller mulighet for avspasering/fleksibel arbeidstid i forbindelse med etter- og videreutdanningen (4)
- ☐ Ingen av påstandene over stemmer for min situasjon (5)

q151 - Kryss av for dine foreldre/foresattes høyeste fullførte utdanning

Hvis dine foreldre/foresatte har ulikt utdanningsnivå, velg det høyeste

- ☐ Grunnskolenivå (barne- og ungdomsskole) (1)
- ☐ Videregående opplæring (2)
- ☐ Høyere utdanning, til og med fire år (inkludert fagskole) (3)
- ☐ Høyere utdanning, 4,5 år eller mer (4)
- ☐ Vet ikke (5)
- ☐ Ønsker ikke å svare (6)

➔ HVIS Q151=3 || Q151=4 – så stilles Q153

q152 - Er du en «første-generasjonsstudent»?

Med dette mener vi at du er den første i din nære familie (foreldre/foresatte eller søsken) som fullfører en grad innenfor høyere utdanning.

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)
- ☐ Vet ikke (3)
- ☐ Ønsker ikke å svare (4)

q153 - I 2020 fullførte du en ^{af}('grad') i ^{af}('studium')^. Har minst én av dine foreldre/foresatte med høyere utdanning selv tatt utdanning innenfor samme/lignende fagfelt?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nei (2)
- ☐ Vet ikke/Usikker (3)
- ☐ Ønsker ikke å svare (4)

q154 - Er du og dine foreldre født i Norge/Norden?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Jeg er født i Norden, men én av foreldrene mine er født utenfor Norden (2)
- ☐ Jeg er født i Norden, men begge foreldrene mine er født utenfor Norden (3)
- ☐ Nei, jeg kom til Norden før jeg var fylt 16 år (4)
- ☐ Nei, jeg kom til Norden som voksen/ etter fylte 16 år (5)
- ☐ Vet ikke/ingen passer/ønsker ikke å svare (6)

q146 - Helt til slutt, har du noen avsluttende kommentarer til undersøkelsen?

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

